

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МУЗЕЕН КОМПЛЕКС „СОФИЙСКИ АРСЕНАЛ“

НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

№ 31

за 2016 г.

1. УВОД.

Годишният отчет на Националния музей „Земята и хората“ се изготвя в този вид още от създаването на музея през 1986 г. Текстът съдържа всички атрибути на официален отчет към ръководната институция (Министерство на културата), като същевременно е своеобразен летопис на изтеклата 30-та година от създаване на музея. Поради тази причина той ще бъде полезен, както на всички сегашни партньори на музея, така и на бъдещите му стопани, особено когато ги сполетят трудни ситуации.

Кое беше най-впечатляващото събитие през 2016 г.?

То беше свързано с факта, че през 2016 г. се навършиха 30 години от създаването на музея. Годишнината беше отбелязана с провеждането на научна конференция под заглавие „Социалните функции на музея през XXI век“ проведена на 6 и 7 октомври 2016 г. в зала „Гигантски кристали“ на музея. Участието в работата на конференцията на голям брой български музеолози предопредели нейното високо теоретично равнище. Конференцията беше подкрепена финансово и организационно от Министерство на културата на Република България. До края на годината излезе от печат и сборник с докладите от форума.

Първа страница на корицата на юбилейния сборник по случай 30 години от създаването на музея.

Поздравителния адрес от зам. министър г-жа Бона Петрунова до организаторите на конференцията

Изтеклата 2016 беше година и на голям интерес към гостуващите изложби предлагани от НМЗХ. Този интерес беше обусловен от проведената през предишната (2015 г.) най-голямата гостуваща изложба в цялата 30-годишна история на музея. Тя се състоя в гр. Бургас и беше озаглавена „Съкровищата на Земята - кристали и скъпоценни камъни“. Бургаската изложба, поради благоприятно стечение на обстоятелства, беше видяна от много представители от различни български музеи, след което последваха много покани за гостуване. Така освен съществуващите от предишни години 2 временни изложби (Образователната академия на Фондация „Миньо Балкански“ в с. Оряховица - Старозагорско; в Международният детски курортен комплекс „Камчия“) през годината бяха проведени още 5 гостуващи изложби, а именно РИМ Шумен (април-май), РИМ Търговище (май-октомври), ИМ Ботевград (май-юли), ИМ Оряхово (май-юли) и ИМ Септември (септември – декември).

Подготовка на част от гостуващата изложба в РИМ Шумен.

През годината продължи успешното провеждане на големите традиционни прояви на музея. Международният конкурс за млади инструменталисти и композитори „Музиката и Земята“ посветен на Световния ден на Майката Земя през годината имаше своето 24 издание с 61 участника. Общо от провеждането на първия конкурс през 1993 г. досега са участвали 2500 млади таланти от 35 страни. Продължиха, също така и изложенията на минерали, фосили и скъпоценни камъни – три пъти годишно. Наред с това по случай на Световния ден на почвата (5 декември) беше организирана, съвместно с института по почвознание голяма изложба под надслов „105 години наука за почвите в България“. Целта на изложбата беше да привлече общественото внимание върху почвата като голям национален ресурс, който трябва да бъде устойчиво използван, за да не бъде унищожен.

Широкото отбелязване на Световния ден на водата - 22 март заедно със Сдружение „Аз обичам водата“ беше съпроводено със масово участие на деца и ученици в уъркшопове в продължение на 1 седмица (19 до 27 март). Показана беше фотоизложбата „Реките на България“ като още едно свидетелство за богатите водни ресурси на нашата страна. Усилията на организаторите бяха насочени към създаване на условия за разпространяване на нова култура в общуването, използването и съхраняването на водните ресурси, формулиране на прозрачни политики на национално, регионално и международно равнище за съхранение на водните ресурси за бъдещите поколения.

Изключително интересно протекоха някои по-малки прояви като музикално-поетичната вечер „Нощ в персийската градина“ (съвместно с посолството на Ислямска република Иран); „Малките кристали рисуват с Иван Яхнаджиев“; фотоизложбата „Националните паркове - най-хубавата американска идея“; „Рисуване на свещена мандала от лама Науан Куна Биста.

Част от изложбата за Ислямска република Иран. Акцент по време на откриването беше рецитация на иранска поезия в оригинал.

През 2016 г. започна да се развива изключително ползотворно и обществено полезно сътрудничество с Българското пещерно дружество и неговия председател г-н Алексей Жалов. Съвместно бяха реализирани международна фотоизложба „Пещерите и ние“ фотоизложбата „Пещерата Намаканд (Иран) – най дългата солна пещера в света“ и още две постерни изложби показани във връзка със Световния ден на Майката Земя - озаглавени „Подземният свят“, „Водата под земята“

Образователните дейности продължиха да бъдат приоритет в работата на музея– продължи успешната работа на Школата по геология, Детския кът, Интерактивния кът. Прожекциите на научно популярни филми, които през 2015 г се провеждаха спорадично, поради проявения интерес от посетителите се организират всяка сряда от 16.00 часа. Също така беше сменено беше мястото на прожекциите, като от видеозалата те бяха изнесени върху голям екран в залата на Гигантските кристали.

Музеят успяваше да комуникира дори и с посетители от възрастовия интервал 2-5 години.

По отношение на развитието на материална база трябва да бъдат отбелязани закупеният и монтиран голямо габаритен мултимедиен екран в експозиционната зала и започналата подмяна на всички стари осветителни тела с от 2 до 6 пъти по-икономично и по-дълготрайно LED-осветление. Освен икономичност и дълготрайност с новото LED-осветление се премахва и

индуктивната енергия, която през изминалите 30-години от създаването на музея, чувствително увеличаваше сметките за ток.

В заключение трябва да кажа, че събитие - символ на 2016 г. остана проведената под мотото „Науката сближава народите“ международната изложба „Дубна - 60 години център за ядрени изследвания“. Предвид фактът, че фундаменталните изследвания на елементарните частици ще бъдат основа на технологиите през края на XXI и началото на XXII век, изложбата събуди закономерен интерес сред посетителите на музея.

Международна изложба „Дубна-60 години център за ядрени изследвания“

Директор Чавдар Начев

2. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МУЗЕЯ

Националният музей „Земята и хората“ е държавен културен институт с национално значение. Извършва общонационални функции по издирване, придобиване, изучаване, опазване и представяне на минералите и минералните ресурси, като важна част от националното природно наследство. Участва в провеждането на държавната политика по изучаване и опазване на културното наследство, съвместно с компетентните държавни и общински органи. Осъществява методическа и друга помощ на музеите от националната музейна мрежа.

Музеят е основан на 1 януари 1986 г. Отваря врати за своите посетители на 19 юни 1987 г. От тогава датата 19 юни всяка година традиционно се отбелязва, като патронен празник на музея и Ден на дарителя на НМ „Земята и хората“.

Сградата на Националния музей „Земята и хората“ е построена в края на XIX век, като най-голямата постройка от тогавашната военна работилница (Софийски Арсенал). Една от първите сгради с цялостна железобетонна конструкция. Обявена е за недвижима културна ценност. През 1986 г. с разпореждане на Министерския съвет е предоставена безвъзмездно за изграждане на музей „Земята и хората“. Сградата е реставрирана и сполучливо адаптирана по проект на арх. Христо Ганчев. Интериорът, музейният реквизит и начинът на експониране са разработени от художника Иван Радев, а монументалната живопис е дело на Теофан Сокеров.

С решение на Министерския съвет на Република България от 19 юли 2002 г. е предоставен статут на държавен културен институт с национално значение.

В административно и методическо отношение ръководството на музея се осъществява от Министерство на културата на Република България. През 2012 г. НМ „Земята и хората“ влиза в състава на музейния комплекс „Софийски Арсенал“, което създава възможност за търсене на синергия с останалите два музея от комплекса.

Музеят е храм на дарителството, сътворение на щедростта и родолюбието. Създаден е изцяло с дарения на български и чуждестранни физически и юридически лица. Цялостната реализация на музея, включително реставрацията и адаптацията на сградата, е осъществена с парични средства на Националния дарителски фонд „13 века България“.

Към декември 2016 г. общо 78 % от образците в основния фонд на музея са били придобити чрез дарения от 934 български и чуждестранни дарители. С най-голяма научна и културна стойност е дарената от Илия Делев през 1985 г. колекция „Гигантски кристали от Бразилия“.

Музеят притежава богати и добре комплектувани фондове. Към 31 декември 2016 г. има общо 31151 музейни единици систематизирани в следните седем раздела: „Гигантски кристали“ - една от двете големи колекции в света; „Минерали на Земята“ - най-богатата систематична колекция на Балканите включваща към момента над 7600 образца от 1591 минерални вида; „Минерални ресурси на Земята“ - различни генетични и промишлени типове минерални суровини от над 106 страни; „Минерали на България“ - най-пълната колекция от български минерали представени в 4324 минерални образца, „Минерални ресурси на България“ - съхраняват се общо 3300 образца от над 100 минерални находища и минерали проявления; „Нови материали“ - общо 2597 образца разпределени в 20 теми; колекция Скъпоценни и декоративни камъни – състои се от 2819 образца, като са включени почти всички минерали имащи свойства на скъпоценни камъни.

От общо 31 151 фондови единици над 4450 са експонирани в седем постоянни експозиции, както следва: (1) „Гигантски кристали“; (2) „Минерали на Земята“; (3) „Минерални ресурси на Земята“; (4) „Минерални ресурси на България“; (5) „Минерали на България“ - (6) „Нови материали“; (7) „Скъпоценни и декоративни камъни“.

По време на своята 30 годишна дейност музеят е организирал 45 гостуващи изложби, от които 2 в чужбина и 43 в различни градове на България. През 2016 г. музеят имаше 9 гостуващи изложби.

Ежегодно осъществява богата и разнообразна културна програма включваща художествени изложби, фотоизложби, разнообразни научни изяви, концерти, представления на книги, поетични рецитали, спектакли, тържествени чествания, работни срещи, изложения,

борси, ревюта, екологични прояви и др. Всички събития се отразяват по подходящ начин в средствата за масова информация и архивират във фото и аудио архиви.

Националният музей „Земята и хората” е инициатор на редица големи прояви като: „Празници на минералите”- част от общоевропейски календар с повече от триста прояви на Стария континент; Международния ден на планетата Земя (22 април) с основна проява Конкурс за инструменталисти и композитори „Музиката и Земята”; отбелязване на Световния ден на водата (22 март) съвместно с различни граждански сдружения; осъществяване на Софийската инициатива „Съхраняване на минералното разнообразие”; отбелязване на Световния ден на околната среда (5 юни); „Ден на Милосърдието”; „Ден на Дарителя на музея”. „Световен ден на почвата” и др.

Музеят провежда широка учебно-образователна дейност с младежка публика, използвайки разнообразни форми като: „Школа по геология и минералогия“ „Детски кът”; „Интерактивен кът”; „Кабинет по геология”; „Ваканционни игри”, „Лятна школа по минералогия и геология” и др.

Експозиционната зала приема посетители без почивен - 7 дни в седмицата, включително и на националните празници. Работното време на залата е от 10.00 до 18.00 часа.

Радващи са оценките на посетителите за музея:

- „Кара ме да се чувствам отговорен за бъдещето на Земята”
- „Чувствам се горд като българин!”

Директор на музея Чавдар Начев.

3. ЦИФРИ И ФАКТИ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2016 г.

Националният музей “Земята и хората” е музей на минералното царство с общ фонд от 31151 музейни единици систематизирани в следните седем раздела:

- * „Гигантски кристали“ - една от двете големи колекции в света;
- * „Минерали на Земята“ - най-богатата систематична колекция на Балканите, включваща към момента над 7600 образеца от 1591 минерални вида;
- * „Минерални ресурси на Земята“ - представя различни генетични и промишлени типове минерални суровини от над 700 находища от 106 страни в света;;
- * „Минерали на България“ - най-пълната колекция от български минерали (306 минерални вида), представени в 4191 минерални образеца от около 965 български находища и рудопроявления;
- * „Минерални ресурси на България“ - съхраняват се общо 3300 образеца от над 100 минерални находища и минерали проявления;
- * „Нови материали“ - общо 2597 образеца разпределени в 20 теми;
- * „Колекция Скъпоценни и декоративни камъни” – състои се от 2819 образеца, като са включени почти всички минерали имащи свойства на скъпоценни камъни.

Музеят притежава 1591 минерални вида и над 200 минерални разновидности от всички континенти на Земята, което представлява над 37% от установените на Земята минерални видове.

ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

ФОНД „МИНЕРАЛИ НА ЗЕМЯТА”

Фондът обхваща над 7700 минерални образеца.

- * от 646 минерални вида при създаването на музея през 1986 г., към декември 2016 те наброяват 1591 минерални вида;
- * в систематичната колекция от минерали на музея през годината постъпиха 20 нови редки минерални видове.

ФОНД „МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА ЗЕМЯТА”

- * всичките образци са систематизирани в 71 теми, от които 35 – суровини за получаване на химични елементи и 36 теми – природни материали.
- * във фонда се съхраняват над 2854 минерални образци.

ФОНД „МИНЕРАЛИ НА БЪЛГАРИЯ”

- * във фонда се съхраняват 4324 минерални образци, характеризиращи минералното разнообразие на България
- * през 2016 г. са постъпили 50 бр. образци (23 дарения, 27 собствен сбор)

ФОНД „МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА БЪЛГАРИЯ”

- * страната ни разполага с общо 166 вида подземни богатства - проучени, утвърдени и заведени на отчет запаси и ресурси: 7 вида енергийни суровини, 12 вида метални полезни изкопаеми, 79 вида неметални изкопаеми (индустриални минерали) и 68 вида скално-облицовъчни и строителни материали.
- * във фонда се съхраняват около 3300 броя образци от над 100 обекта
- * през 2016 година в основния фонд са постъпили общо 18 образци.

ФОНД „МАТЕРИАЛИ”

- * изложените материали в основната експозиция представят следните теми: монокристали, стъкло, строителни материали, керамика (строителна и със специално предназначение), огнеупори, композитни материали за строителството, метали (черни и цветни) и сплави. Направен е паралел между първите материали, използвани от човека и тези, получавани чрез най-новите технологии.

КОЛЕКЦИЯ „СКЪПОЦЕННИ И ДЕКОРАТИВНИ КАМЪНИ”

- * в колекцията наброяват над 2819 образеца в естествен и обработен вид
- * през 2016 година са постъпили 7 бр. образеца скъпоценни камъни

ФОНДОВА КОМИСИЯ

* през 2016 г. на общо 43 заседания на фондова комисия са докладвани общо 597 образци. Инвентирани са 400, от които 125 са насочени за основните фондове на музея, 29 към обменен фонд, а 246 към научнопомагателен фонд.

СЪВЕТ НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

- * проведени са 2 заседания на музейните специалисти

ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

- *двими културни ценности в основния фонд на музея – 31 151
- *двими културни ценности в постоянните експозиции – 4 257

ПОСТОЯННИ ЕКСПОЗИЦИИ

- „Гигантски кристали”
- „Минерали на Земята”
- „Минерални ресурси на Земята”
- „Минерали на България”
- „Минерални ресурси на България”
- „Материали”
- „Скъпоценни и декоративни камъни”

ВРЕМЕННИ ЕКСПОЗИЦИИ

- „Нови постъпления 2016”
- „Ахати от България”
- „Поезията на камъка”
- „Пещерни образувания „Петър Трантеев”

ГОСТУВАЩИ ЕКСПОЗИЦИИ НА НМЗХ

По време на своята 30 годишна дейност музеят е организирал 45 гостуващи изложби, от които 2 в чужбина и 43 в различни градове на България.

* 2 дълготрайно гостуващи изложби в Етнографски музей „Дунавски риболов и лодко-строене” – Тутракан и СОК „Камчия”.

* 1 гостуваща изложба в Културен център към Фондация „Миню Балкански“, с. Оряховица;

* Гигантски кристали и скъпоценни камъни в Природонаучен музей, Бургас. Поради ремонт на сградата дговърът за гостуване е прекратен преждавременно.

* през 2016 г. бяха организирани 5 гостуващи изложби в: РИМ – Шумен, Исторически музей, Търговище, Исторически музей, Оряхово, Исторически музей, Ботевград, Археологически музей, Септември.

НАУЧНА ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

- * публикации в специализирани издания – 6 бр.

* * Алманах „Поезията на камъка” със съставители Светлана Енчева и Живка Янакиева в обем от 84 страници и тираж от 500 екземпляра. ISBN 978-954-92875-4-7, печатница Булгед ООД

* * „Социалните функции на музея през ХХІ век” - сборник с докладите от Научната конференция посветена на 30 години от създаването на Националния музей „Земята и хората”. в обем 215 страници и тираж 130 екземпляра. ISBN 978-954-92975-5-4, печатница Булгед ООД

- * подготовка на сборник с доклади от Седмия международен симпозиум – 35 доклада

БИБЛИОТЕКА

* към 31.12.2016 г. съдържа по инвентарни книги 10 619 библиотечни единици: книги – 5146, периодика: чужда – 2537, българска – 539, отпечатьци – 1860, геоложки карти 61 с обяснителни записки.

* през 2016 г. постъпиха две големи дарения – от доц. Руслан Костов и от Яна и Милен Йорданови

* все още не са обработени колекцията от пощенски картички – геоложки карти - 365, колекцията от DVD и CD

АРХИВ

* съдържа 372 архивни единици, маркирани и обозначени според ИНДОАД

* 35 архивни единици за създаването и дейността на музея в периода 1986-1996 г. предадени в НДА през 2016 г. под номер 1472

ФОТОАРХИВ

* над 100 гигабайта информация: експонати – 5600, художествени снимки на експонати – 800 и над 17000 хроникални кадъра

АУДИОАРХИВ

* съдържа над 100 гигабайта информация.

* през 2016 г. са записани 11 изяви с общо времетраене 39 ч. 39 мин.

ДАРЕНИЯ И ДАРИТЕЛИ

* в музея са регистрирани 934 дарители, от които 234 фирми и организации и 700 частни лица

* дарителите на минерали и материали за 2016 са 34

* 11 дарители на специализирана литература и периодика

КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ

* гостуващи изложби на НМЗХ - 9

* изложби в НМЗХ - 27

в.т.ч. художествени изложби – 3 * фотоизложби изложби- 6
постерни изложби – 6 * детски рисунки – 4 * др. изложби - 8

* концерти - 22

* представяния и обсъждания на книги - 4

* видеопроекции - 45

* конкурси - 3

* изложения и базари - 4

* конференции, конгреси, национални срещи - 2

* майсторски класове - 4

* лекции - 2

* изяви с деца - 4

* образователни проекти - 3

* юбилейни и тържествени чествания - 5

* традиционни (ден на, седмица на....) - 7

* браншови срещи (пещерняци, геодезисти ...) - 7

* представяне на нови продукти (Виши) - 1

* екзотични животни: котки - 1

* др. (мандала) - 2

ОБЩО - 143

Изготвил: Милена Христова

4. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

4.1. Раздел „Минерали на Земята“

Основата на колекция „Минерали на Земята“ е поставена през 1986-1987 година при създаването на музея. Раздел „Минерали на Земята“ е своеобразен каменен архив, съхраняващ част от неживата природа, която човекът в процеса на своята дейност руши, без да вникне изцяло в нейната същност, богатство и красота. Разделът „Минерали на Земята“ съдържа над 7750 минерални образци от цял свят, част от които са показани в постоянната експозиция, а останалите се съхраняват в 30 хранилища, достъпни за научни изследвания.

Фондът е организиран в две части: „Систематична колекция от минерали“ и „Минерално разнообразие на Земята“.

В систематичната колекция се съхраняват авторски образци на български и чуждестранни изследователи, по които описани за първи път минерали. В систематичната колекция минерали от България се съдържат 306 минерални видове от различни точки на страната.

В „Минерално разнообразие на Земята“ са включени колекции от знаменити минерални находища с уникална геохимична обстановка, обусловила образуването на редки и ендемични минерални видове, високо естетични минерални образци от цял свят. Минералите са от 109 държави, като най-добре са представени Русия, Чехия, САЩ, Япония, Казахстан и др. Наред с често срещаните се минерали, заобикалящи ни навсякъде, се съхраняват колекции от уникални минерални находища: Дара-и-Пиоз – Таджикистан, Хибини – Русия, Лаврион – Гърция, Ленгеннбах – Швейцария, Тоскана – Италия и др.

Фондът се попълва чрез откупки, дарения, обмен и собствени сборове на специалистите от музея. Цели се максимално попълване на минералните групи, видова пълнота на колекциите от световно известни минерални находища, максимален брой находища от един минерален вид.

За темповете на обогатяване на систематичната колекция на музея говорят и цифрите.

При откриване на музея за посещение през 1987 год. в систематиката са били вписани 646 минерални видове, които към декември 2016 г. стават 1591 вида. За сравнение, в НМ „Земята и хората“ се съхраняват повече минерални видове, от колкото във всички минераложки музеи в България, взети заедно.

През 2016 г. в раздел „Минерално разнообразие на Земята“ постъпиха 43 минерални образци от различни находища, 20 от които са нови видове за музея: по-интересни от които са: турмалин с лепидолит, от Мозамбик, дарение от Александър Диков; съвременни пещерни образувания; авторски образци на редки минерални видове от цял свят, дарени от откривателя на минерали Игор Пеков; силифицирани растителни останки на възраст 320 милиона години и др.

В „Систематична колекция от минерали“ на музея постъпиха 20 нови минерални видове от България, авторски образци на техния откривател Игор Пеков.

Списък на новите минерални видове постъпили в НМЗХ през 2016 год.

1.	Банерманит	<i>Bannermanite</i>	$(\text{Na},\text{K})_x\text{V}^{4+}_x\text{V}^{5+}_{6-x}\text{O}_{15}$
2.	Барбосалит	<i>Barbosalite</i>	$\text{Fe}^{2+}\text{Fe}^{3+}_2(\text{PO}_4)_2(\text{OH})_2$
3.	Вантхофит	<i>Vanthoffite</i>	$\text{Na}_6\text{Mg}(\text{SO}_4)_4$
4.	Витлокит	<i>Whitlockite</i>	$\text{Ca}_9\text{Mg}(\text{PO}_4)_6(\text{PO}_3\text{OH})$
5.	Груманти	<i>Grumantite</i>	$\text{NaSi}_2\text{O}_4(\text{OH})\cdot\text{H}_2\text{O}$
6.	Дакиардит-К	<i>Dachiardite-K</i>	$\text{K}_4(\text{Si}_{20}\text{Al}_4\text{O}_{48})\cdot 13\text{H}_2\text{O}$ холотип
7.	Дакиардит-Са	<i>Dachiardite-K</i>	$(\text{Ca},\text{Na}_2,\text{K}_2)_5\text{Al}_{10}\text{Si}_{38}\text{O}_{96}\cdot 25(\text{H}_2\text{O})$
8.	Иванюкит- Na	<i>Ivanyukite-Na</i>	$\text{Na}_2\text{Ti}_4(\text{SiO}_4)_3\text{O}_2(\text{OH})_2\cdot 6\text{H}_2\text{O}$
9.	Ламмерит-β	<i>Lammerite-β</i>	$\text{Cu}_3(\text{AsO}_4)_2$
10.	Либенбергит	<i>Liebenbergite</i>	Ni_2SiO_4
11.	Монтгомерит	<i>Montgomeryite</i>	$\text{Ca}_4\text{MgAl}_4(\text{PO}_4)_6(\text{OH})_4\cdot 12\text{H}_2\text{O}$
12.	Накауриит	<i>Nakauriite</i>	$\text{Cu}_8(\text{SO}_4)_4(\text{CO}_3)(\text{OH})_6\cdot 48\text{H}_2\text{O}$
13.	Никелцумкорит	<i>Nickelsumcorite</i>	$\text{Pb}(\text{Ni},\text{Fe}^{3+})_2(\text{AsO}_4)_2(\text{H}_2\text{O},\text{OH})_2$
14.	Поповит	<i>Popovite</i>	$\text{Cu}_5\text{O}_2(\text{AsO}_4)$
15.	Райсайт	<i>Raisaite</i>	$\text{CuMg}[\text{Te}^{6+}\text{O}_4(\text{OH})_2]\cdot 6\text{H}_2\text{O}$
16.	Староваит	<i>Starovaite</i>	$\text{KCu}_5\text{O}(\text{VO}_4)_3$
17.	Треворит	<i>Trevorite</i>	$\text{NiFe}^{3+}_2\text{O}_4$
18.	Цинкохьогбомит-2N2S	<i>Zincöhögbohmite-2N2S</i>	$(\text{Zn},\text{Al},\text{Fe})_3(\text{Al},\text{Fe},\text{Ti})_8\text{O}_{15}(\text{OH})$

19.	Чубаровит	Chubarovite	$KZn_2(BO_3)Cl_2$
20.	Шеферит	Schäferite	$Ca_2NaMg_2(VO_4)_3$

В раздел „Минерали на Земята” се попълват картотеки, подпомагащи дейността на работещите във фонда и на външни потребители:

- * картотека на всички минерални видове, одобрени от Комисията по нови минерални видове и минерални наименования към Международната минераложка асоциация;
- * картотека на минералните видове и разновидности, съхранявани в НМЗХ;
- * картотека на минералите в НМЗХ по страни;
- * дарители на музея;
- * картотека на минералите в НМЗХ по находище и страна;
- * топографска картотека по фондохранилища;
- * топографска картотека на експозиция „Минерали на Земята”;
- * фотодокументална картотека на експозицията.

Главен уредник: н.с. Живка Янакиева

4.2. Раздел „Минерални ресурси на Земята“

Образците от минерални суровини на планетата Земя съхранявани във фонда са класифицирани в следните две групи: (1) Минерални суровини за получаване на химични елементи; (2) Минерални суровини – природни материали.

* всички образци са систематизирани в общо 71 теми, от които 35 – суровини за получаване на химични елементи и 36 теми – природни материали.

* във фонда се съхраняват над 2854 минерални образца.

Минералните суровини за получаване на химични елементи са групирани по основния елемент или неговите съединения (напр. желязо, волфрам, индий, алуминий, фосфор, злато и др.). По този начин се получават 82 броя от всичките 92 химични елемента, стабилни в природни условия и достъпни на съвременната цивилизация за стопанска употреба. При преработката на този тип суровини задължително се преминава през разрушаване на тяхната кристална структура, което се извършва най-често с методите на металургията.

Минералните суровини – природни материали са минерали и агрегати от минерали (скали и руди), които се въвличат в стопанска употреба в първичен вид или след незначителна преработка – рязане, натрошаване, активиране, модифициране, смилане, изпичане - без да се разрушава самия минерал. Тяхната номенклатура е много широка и включва неметалните строителни материали, скъпоценните и декоративни камъни, суровините за получаване на традиционни материали като порцелан, фаянс, стъкло и др.

През годината новопостъпилите образци в основен фонд са 5 броя. Те са получени като дарения от известни учени – проф. Иг. Пеков, Катя Меламед, Ю. Гриценко.

По интересни са златосъдържаща руда от находище Сентябрьское (Русия), обсидиан от Кападокия (Турция), исландски шпат от р. Тунгуска (Русия), шунгитова скала от Карлеия (.Русия) и други, които представляват допълнения към темите „Материали използвани по време на Праисторията“, „Шунгит“, „Класически минерални находища на Европа“.

Отговорник: ст.ас. Ч. Начев

4.3. Раздел „Минерали на България“

Във фонда се съхраняват 4324 минерални образци, характеризиращи минералното разнообразие на България от важни минераложки обекти с различен мащаб: рудници, халди, единични минерализирани кухни и естествени разкрития. Те са класифицирани на регионален принцип, съобразно структурно-металогенното райониране на страната. Във фонда се съхраняват също: систематична колекция на установените в България минерални видове; генетични колекции от структурно-текстурни особености на минералите; колекция от различни минерални асоциации за всеки минерален вид; колекция от образци с високи естетични качества; тематични колекции от научни проекти; авторски образци на цитирани в литературата минерали.

През 2016 година са постъпили 50 бр. образци (23 дарения, 27 собствен сбор). От тях интерес представлява откритият нов минерален вид за България – точилинит от местността Бариерата, общ. Кирково, дарение от Николай Господинов, изучен и описан от Светла Енчева, Петко Петров и Денка Янакиева. С висока музейна стойност са и следните образци:

№	описание	находище	източник	вид на постъплението
1.	Жила от пренит – кристали с включения от самородна мед сред променен трахибазалт	с. Извор (в района е добивана мед през халколита)	Илко Бонев	дарение
2.	Друза от аналцим - кристалии хейландит - жилки от плочести кристали сред халцедон	с. Сеноклас	Ростислав Траянов	дарение
3.	Епиморфоza от окварцен карбонат с галенит и сфалерит по калцит?	нах. Крушев дол, хор. 520, бл. 1 юг	Рамзи Чолаков	дарение
4.	Друза от галенит с микроструктури на разтваряне	Бориева	Иван Вълчев	дарение
5.	Манганокалцит – двойник по (0001) в асоциация с кварц с включения от хлорит	Лъки, р-к Джурково	анонимен	дарение
6.	Друза от галенит, сфалерит – тетраедри, кварц	Крушев дол, бл. 21, хор 450	анонимен	дарение
7.	Друза от кварц с включения от хеденбергит	Крушев дол, бл. 21, хор 450	анонимен	дарение
8.	Друза от дребнокристален сфалерит - карамелада сред кварц, карбонат и тъмен сфалерит	Крушев дол	анонимен	дарение
9.	Литофиза в риолит с опал и кварц	Голобратово	Виктор Йорданов	дарение
10.	Монтichelитов магнезиален скарн с наложена Са-метасоматоза (везувиан, grosулар, калцит, скаполит) и таумаситови прожилки	н-ще „Иглика“, сондаж 162	НМЗХ - П. Петров и Св. Енчева	собствен сбор
11.	Мервинит-монтichelитов магнезиален скарн с наложена Са-метасоматоза (везувиан, калцит, скаполит); прожилки от таумасит и фoшагит?	н-ще „Иглика“, сондаж 162	НМЗХ - П. Петров и Св. Енчева	собствен сбор
12.	Таумаситови жилки с мощност до 1,5 см в скарн	н-ще „Иглика“, сондаж 162	НМЗХ - П. Петров и Св. Енчева	собствен сбор

Във фонд “Минерали на България” се попълват картотеки, подпомагащи дейността на работещите във фонда и външни потребители:

- картотека на минералните видове и разновидности, съхранявани в НМЗХ;
- картотека на минералите в НМЗХ по находища;
- топографска картотека по фондохранилища;
- топографска картотека на експозиция „Минерали на България”;
- фотодокументална картотека на експозицията и на образци във фондохранилището.

Уредник: Лариса Нешева

4.4. Раздел „Минерални ресурси на България“

Република България разполага със 166 вида проучени полезни изкопаеми: енергийни суровини, руди на черни, цветни и благородни метали, индустриални минерали и декоративни скали. Геоложките особености на находищата предопределят сложни процеси на рудообразуване, довели до подчертано сложния минерален и химичен състав, а суровините, добивани от тях, като правило са комплексни. Във фонда се съхраняват около 3 300 броя образци от над 100 обекта: метални и неметални минерални суровини от действащи, проучени, отработени и потенциални находища и рудопроявления на България, а също и нетрадиционни минерални суровини - от естествени или техногенни находища, промишлени отпадъци.

Чрез дарения и собствен сбор през 2016 година във фонда са постъпили общо 18 образци. Сред тях са:

- Дарение от Венелин Велев, включващо: варовик („колектор”) от района на с. Св. Никола, Добричко; варовик („колектор”) от нах. Тюленово, Добричко; пячник („колектор”) от нах. Искър-запад, Плевенско; глинест варовик („покривката” на нефтоносния хоризонт) от нах. Искър-запад, Плевенско; нефт от находища: Долни Дъбник и Долни Луковит, Плевенско

23975 Варовик
(„колектор”) от района
на с. Св. Никола,
Добричко

23976 Варовик
(„колектор”) от нах. Тюленово, Добричко

7348 нсф и 7350 нсф
Нефт, находища: Долни Дъбник
и Долни Луковит, Плевенско

23979 Хематит,
р-ние „Сърневец”, Старозагорско

7352 нсф Въглища – антрацитни
(горен карбон), Свогенски
басейн

7354 нсф Въглища – кафяви
блестящи (горен олигоцен),
Бобовдолски басейн

Фосил на растение от района на Бухово– дарение от Васко Дудевски

Полирана плоча флуорит със зонално оцветяване от нах. Славянка

Образци, дарение от ГИ на БАН – волфрамит и шеелит от рудопроявление „Полски Градец”, Старозагорско

„История на Земята“. Фосил на растение, Бухово 7361 нсф

23984 Флуорит със зонално оцветяване, нах. Славянка

23999 Кварцова жила с волфрамит и шеелит в р-ние „Полски Градец“, Старозагорско

Метасоматично орудяване в пироксенов скарн на контакта с мрамори от рудник „Дружба“, нах. Лъки – сбор НМЗХ

Компактен халкопирит от рудник „Елаците“ – сбор НМЗХ

Компактно жилно орудяване от галенит и пирит от рудник „Петровица“ нах. Южна Петровица, хор. 668 – дарение от Златко Касабов – геолог рудник

Образци от рудник „Петровица“, нах. „Бориева“ - сбор НМЗХ

Натечна кора с редуване на лепидокрокит с хематит, гьотит, лимонит от Креиковци, хор 472, източен борт - сбор НМЗХ

Албитизиран гранит, с израсли в каверни титанит, апатит и хлорит от кариера „Канарата“, с. Хлябово, Тополовградско

23998 Метасоматично орудяване в пироксенов скарн на контакта с мрамори, р-к „Дружба“, нах. Лъки

23997 Компактен халкопирит, р-к „Елаците“

24039 Натечна кора с редуване на лепидокрокит с хематит, гьотит, лимонит, нах. Креиковци, хор 472, изт.борт

24006 Хеденбергитов скарн на контакта с мрамори, р-к „Петровица“, нах. „Бориева“, хор. 865, зона 34 в III мрам. х-т

24004 Метасоматична галенит, сфалеритова руда (текстура тип „зебра“), р-к „Петровица“, нах. „Бориева“, хор. 865

24014 Компактно жилно орудяване от галенит и пирит, рудник „Петровица“ (бивш р-к „Бориева“), нах. Южна Петровица, хор. 668

В раздела на фонда се попълват картотеки, обслужващи всички специалисти от музея и външни ползватели, изучаващи богатствата на колекциите. Съхраняват се следните видове картотеки:

- картотека на образците (минерални видове и разновидности, скали и руди), съхранявани в раздела
- картотека по находища и рудопроявления
- топографска картотека по фондохранилища
- топографска картотека на експозициите

- фотодокументална картотека на експозицията

Съхраняването на суровини от минно-преработвателните предприятия - български и чужди, се прави от началото на съществуването на НМЗХ. Данните, които придружават постъпленията, дават информация за промените, настъпили в минно-преработвателната промишленост през последните 25 години. По нея могат да се направят изводи за:

- преоценката на суровинната база;
- отпадане извличането на някои от компонентите поради икономическа целесъобразност;
- технологично обновление, наложено от изискването за чистота на концентратите и завишено елементно съдържание;
- степента на оползотворяване на минералните суровини.

Уредник: инж. Св. Старирадева

4.5. Раздел „Материали“

Експонираните материали разглеждат следните теми: керамика (строителна и със специално предназначение), монокристали, стъкло, строителни материали, огнеупори, композитни материали за строителството, метали (черни и цветни) и сплави. Направен е паралел с първите материали, използвани от човека и материалите, получавани чрез най-новите технологии.

Уредник: Г. Цонков

4.6. Колекция "Скъпоценни и декоративни камъни"

Колекцията се формира от постъпилите в останалите фондове на музея природни минерали и синтетични материали с качества на ювелирна суровина. Част от образците са шлифовани и полирани. Колекцията наброява над 2819 образца в естествен и обработен вид. През 2016 година в колекцията са постъпили 7 бр. образци от цял свят.

Рядко срещани кристали от розов кварц от Бразилия, лабрадорит от Мадагаскар и диаспор (монокристали и фасетирани камъни) от Турция.

Обслужващи картотеки:

- компютърен каталог на съхраняваните образци;
- фотодокументална картотека.

Отговорник: д-р Петко Петров

4.7. Научни колекции

В НМ „Земята и хората” се съхраняват научни колекции на изявени български учени, резултат от тяхната дългогодишна изследователска дейност. От създаването на музея в него постъпиха колекциите на проф. Мария Желязква, проф. Боян Алексиев, проф. Иван Начев, Леонид Ратиев и др.

Последното голямо постъпление в раздел Научни колекции е колекцията „Иван Бонев” получена като дарение за от семейството на проф. Бонев. Колекцията съдържа 521 минерални образци и личния архив на проф. Бонев, включващ полеви бележници, бележки по научните изследвания и комплект от публикациите на автора. За част от образците са съхранени авторските етикети с отметка на датата на техния сбор, източника на придобиване, бележки и зарисовки на кристали. Останалата част от минералните образци са идентифицирани по описанията и фотографиите в публикациите на Иван Бонев. Образците от колекцията са илюстрация на разностранните интереси в областта на ориентираните, епитаксични и топотаксични отношения при сулфидните и силикатните минерали; разнообразните скални и рудни текстури; загадките на кварца, любимата морфология и хабитус на галенита, халкопирита и пирита и други.

Обработване на колекция „Иван Бонев“

Колекцията включва експонати от 36 български находища и единични образци от Русия, Канада, Перу, Испания, Полша, САЩ, Монголия, Македония. Всички образци са описани и инвентирани във фондовете на музея. Колекция „Иван Бонев“ е една от най-стойностните научни придобивки за НМ „Земята и хората“ до днес. Включването на образците в музейните фондове гарантира тяхното съхранение, популяризиране и възможност за допълнителни изследвания. През 2016 год. е съставен каталог на колекцията, чието отпечатване предстои.

Отговорник: Гл. уредник н.с. Ж. Янакиева

4.8. Инвентаризация на фондовете на музея

Като част от основната музейна дейност бе извършването на ежегодната инвентаризация на фондовете на музея (съгласно чл. 93 (1), 2 от Наредбата за отчитане и опазване на движимите паметници на културата). В нея се включиха активно всички служители на отдел „Фондове и експозиции“ – Петко Петров, Илиана Апостолова, Живка Янакиева, Гено Цонков, Светла Старирадева и Лариса Нешева, както и Светлана Енчева.

През 2016 г. графикът за инвентаризациите включваше пълна инвентаризация на фонд и експозиция „Минерални ресурси на Земята“ и колекция „Гигантски кристали“ с материално-отговорно лице Светла Енчева и Обменен фонд“ с материално отговорно лице Илиана Апостолова.

Инвентаризация по репрезентативния метод беше направена на фонд и експозиция „Минерали на Земята“ с материално отговорно лице Живка Янакиева, „Минерали на България“ с материално-отговорно лице Лариса Нешева; „Минерални ресурси на България“ с материално-отговорно лице Светла Старирадева, фонд и експозиция „Материали“ с материално отговорно лице Гено Цонков; „Научни колекции“ с материално-отговорно лице Живка Янакиева Колекция „Скъпоценни камъни“ с материално-отговорно лице Илиана Апостолова.

Извърши се пълна инвентаризация на благородните метали и скъпоценните камъни по утвърдения актуализиран списък (чл. 93 (1), 3. от Наредбата за отчитане и опазване на движимите паметници на културата).

Изготвил: Д-р П. Петров

4.9. Дейност на идентификационната и фондовата комисии

За 2016 година има 43 протокола от идентификационни и 43 протокола от фондови комисии, на които са докладвани общо 597 образци, заведени общо като 400 единици, от които 125 са насочени за основните фондове на музея, 29 към обменен фонд, а 246 към научнопомагателен фонд.

За докладването на фондова комисия освен необходимите документи се изготвят и макроскопско описание на образците. Това позволява, когато се докладва голяма група еднотипни образци, освен индивидуалното описание в етикетите да се опишат по-подробно

характерни особености на съответната група (колекция) образци и да се формулират научни проблеми, към които има отношение съответната колекция.

Всички образци, докладвани на фондова комисия преди това са преминали докладване на идентификационна комисия.

Всички протоколи от фондовите комисии и идентификационните комисии са заведени в научния архив на музея.

4.10. Фотодокументация, научен архив

До момента е направена фотодокументация на всички витрини в експозицията. При всяко добавяне или изваждане на експонати, както и при разместване (след пълно почистване), задължително се прави нова фотодокументация на съответната витрина. За всяка от витрините се поддържа компютърен архив, в който може да се проследи промяната в съответните витрини през годините.

В електронен вид се съхранява систематизиран архив на всички снимки, подредени по витрини и по дата на фотодокументиране. Архивът се прехвърля и на хартиен носител, в отделна папка за всяка витрина.

Фотодокументацията на новопостъпилите образци в основния фонд на музея е част от текущата фондова работа.

4.11. Дигитализация на културните ценности от фондовете

Цифровизацията на образците от фондовете е на няколко нива

От 1996 година в музея работи компютърна инвентарна картотека, която обхваща образците от основен, обменен и научно-спомогателен фонд. Към 31.12.2016 година в инвентарната картотека са всичките 20572 инвентарни единици от основен фонд, 2996 от обменен фонди и 7583 от научно спомогателен фонд.

Активно се работи и по фотодокументацията на образците от основен фонд. Към момента има направена фотодокументация на общо 7006 минерални образци от основен фонд.

Дигитализацията на културните ценности е извършвана основно с цифрово фотографиране на експонати от основен фонд с фотоапарати Olympus SP-500UZ и Fuji S. На сайта на музея могат да се разгледат част от дигитализираните движими културни ценности на музея, като Колекция „Петър Трантеев, Колекция Ахати от Шуменското плато, Колекция Иван Бонев.

<http://www.earthhandman.org/language/bg/%d0%be%d0%bd%d0%bb%d0%b0%d0%b9%d0%bd%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%86%d0%b8%d0%b8/>

4.12. Препариране и консервация на минерални образци

Препариране (почистване и оформяне) се извършва на всички образци, които постъпват в музея като собствен сбор. Образците, които постъпват като дарения, обмен или откупка, като правило са преминали през подобна обработка, но ако се нуждаят от такава, преминават преди постъпване пред идентификационна и фондова комисии.

В редки случаи се налага консервация на минерални образци, които с нещо са изключителни и трябва да бъдат запазени. Консервацията се извършва от уредниците на музея, които имат многогодишен опит в това отношение. На такава процедура се подлагат единствено образци, които са в процес на подготовка за докладване пред идентификационна и фондова комисия.

Д-р П. Петров

5. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

5.1. Постоянни експозиции

Обръщането към идеята за хармонично единство в природата е свързано с обостряне на екологичните проблеми в настояще време. В основите на всяка съвременна концепция „Природа - Човек” лежат традиционните възприятия, подчиняващи резултатите на науката и изкуството на нравствени цели. Създаването на музейни експозиции, способстващи за развитието на

емоционално-ценностни реакции у посетителите, превръща музея в културно-екологичен център.

За да запази връзката си с обществото, **музеят се обърна към модерните технологии за дигитализация**. Това спомага за пренасяне на част от информацията за НМ „Земята и хората” във виртуалния свят. Съвременните методи за дигитализация и комуникация привлече посетители, които искат да видят минералите на живо, докато онлайн проекцията на музея набира друг вид почитатели.

Гл. Уредник н.с. Ж. Янакиева

5.1.1. Гигантски кристали

Залата с гигантските кристали е безспорно най-атрактивната експозиция в музея. Тя е осъществена благодарение на даренията от българина-емигрант в Бразилия Илия Делев през 1985 и 1986 г. Той е единственият в света колекционер на гигантски кристали и успява да спаси от унищожение при миннодобивните работи около 200 на брой бразилски образци. Неговото дарение е една от причините през 1986 г. в сградата на бившия „Со-фийски Арсенал” да бъде създаден НМ „Земята и хората”.

Съхранените гигантски кристали от Бразилия в света са общо около 200 на брой и са експонирани в две големи музейни колекции (Париж и София) и три малки (Страсбург, Сиатъл и гр. Боркуло, Холандия). Колекцията на Илия Делев включва главно кристали от разновидностите на кварца: планински кристал, аметист, морион, опушен кварц, цитрин. Наред с тях могат да се видят забележителни образци от: берил, турмалин, слюда, апатит, фелдшпати, диопсид и др. Повечето са от богатите пегматитови полета на щата Минас Жерайс в Бразилия. С уникални размери са също кристалите на корунд от Индия (35,5 кг.), шпинел от Мадагаскар (24 кг.).

България е представена в тази експозиция с уникален образец от гигантски черен турмалин върху розов кварц от Плана планина. Впечатляващи са и образците от: вкаменено дърво от Хасковско, хематит от Кремиковци, гипсове от Кошава и Марица-Изток; флуорити от Славянка, калцити от Бургаско, ясписи и ахати от Източните Родопи и др.

Кристали, съизмерими с човешки ръст

Гигантски кристали се срещат в природата изключително рядко. Всички те са експонати с висока научна и културна стойност и са част от световното природно наследство.

Отговорник: Св. Енчева

5.1.2. Минерали на Земята

Експозицията „Минерали на Земята” дава обща представа за разнообразието на минералното царство. В 22 витрини са показани често срещани се в природата минерали и такива, които са изключителна рядкост и се намират на единични места по света. В експозицията по систематичен принцип е показана една малка част от съхраняваните във фондовете над 7600 експонати, представители както на често срещани, така и на екзотични

видове и музейни уникати. Темите, в които са изложени експонатите са: самородни елементи; сулфиди и сродни съединения; оксиди и хидрооксиди; халогениди; силикати със скелетно устройство; силикати с верижно устройство; силикати със слоисто устройство; силикати с островно устройство; волфрамати, молибдати и хромати; борати; фосфати, арсенати и ванадати; карбонати; четири витрини са отделени за голямото разнообразие от минерални видове и разновидности на силициевия двуокис. Експонирани са редки минерали с необичайни комбинации на елементи, гигантски кристали, естетични образци.

Експозиция „Минерали на Земята” се обогатява с нови по-представителни за минералния вид образци, допълващи тематичния обхват на систематичната колекция, маркирани с червена точка, за улеснение на посетителите.

Гл. уредник н.с. Ж. Янакиева

5.1.3. Минерални ресурси на Земята

Целта на раздел „Минерални ресурси на Земята” е създаването на колекции с научна, иновационна, познавателна, образователна и популяризаторска стойност. Те отразяват равнището на съвременните познания за ефективно и устойчиво използване на минералните суровини и приемствеността на знанията за тях.

В експозицията са показани „полезните” минерали от световни находища, които човека използва в своята икономическа (стопанска) дейност. Експонирани са образци от минерални находища на планетата Земя, които човекът е използвал в миналото, използва сега или ще използва в бъдещето. Изтъква се ролята на минералните суровини, които са съществена част (около 70%) от всички природни суровини и върху алтернативността на тяхното използване, което може да повишава цената им от десетки до стотици пъти. Акцентира се върху тяхната изчерпаемост и невъзобновимост - за разлика от другите природни ресурси, те не се образуват отново след тяхното изземване. Подчертава се лавинообразното нарастване на техния добив, в резултат на което към сегашния момент е създаден световен недостиг от запаси на живак, сребро, калай, тантал, платина.

Уредник: н.с. инж. Ч. Начев

5.1.4. Минерали на България

Експозицията на раздела показва части от минералното разнообразие на България, които представляват миниатюрни природни модели, обречени на унищожение или вече унищожени от естествените геоложки процеси, от миннодобивната дейност или от неразумно отношение на човека към природата. В експозицията са показани най-привлекателните и редки минерални образци, които имат качества на природно изкуство и са обект на многократно общуване с посетителите. Особен интерес представляват пълните колекции от минералното разнообразие на Ардинското пегматитово поле (аквамарин, морганит, хелиодор, спесартин, цитрин, опушен кварц, аметист, турмалин); Витоша (турмалинови слънца и двустранни дравитови кристали, апатит, брукиит и анатаз, колекция от обработени декоративни камъни); Креиковци (барит-различни морфоложки типове, сегнитит, норсетит, родохрозит, малахит, хематит, гьотит, лепидокрокит, куприт, дигенит, мраморен оникс, ясписоид); Маджарово (аметист - монокристал с огромни газово – течни включения, орфеит, вюртцит, апофилит, пироморфит, самородна мед, церусит, малахит, какоксен, вавелит, варисцит); Давидково (родохрозит, халкопирит); Брусевци (арагонит - сферокристали); Раднево (гипс – монокристали и срастъци); кристални друзи от галенит, сфалерит, кварц, карбонати, халкопирит и японски двойници на кварц от Маданския руден район.

В 20 витрини са експонирани следните тематични колекции:

- „Минерали от Креиковци”,
- „Сферокристали от арагонит от находище Брусевци”,
- „Минерали от пегматитите на Ардински район”,
- „Родохрозит от находище Давидково”,
- „Минерали от находище Маджарово”,
- „Карбонатни минерали от Маданското рудно поле”,
- „Кварц - японски двойници”,
- „Минерали от Маданското рудно поле”,
- „Минерали от Витоша”,
- „Манганокалцит от рудник Андрю, Ерма река”,
- „Гипс от рудник „Трояново – 3”.

Седем витрини: Е 250, Е 254, Е 255, Е 248, Е 247, Е 241, Е 242 на тема „Минерали от Маданското рудно поле” и Е 166 „Забележителни находки от България във фондовете на НМЗХ” са актуализирани с новопостъпили образци.

Е 255

Е 248

Уредник Л. Нешева

5.1.5. Минерални ресурси на България

Постоянната експозицията на раздела показва минералните богатства на страната и степента на тяхното усвояване. Представени са основните действащи, отработени и консервирани находища и рудопроявления. В двадесет витрини, съдържащи 442 броя от образците на фонд „Минерални ресурси на България”, са експонирани суровини за:

- черни метали от различни находища и рудопроявления: Оброчище, Кремиковци, Горнослав, Аврен, Добромирци и др.;

- цветни метали от находища: от Панагюрско–Етрополския руден район: Челопеч, Елаците, Медет, Цар Асен, Елшица и Влайков връх; от Малкотърновски руден район: Граматиково, Бърдце, Пропада; от Бургаския руден район: Росен, Върли бряг, Зидарово; от полиметалните стратиформени находища: Седмочисленици, Плакалница и Венец – от Врачанския руден район; Руен и Лебница от Осоговския руден район и др.;

- благородни метали:

Коренни находища на злато:

- мина „Злата“: През 1939 г. тук се поставя началото на златодобива от коренни находища в следосвобожденска България и са добити над 2,5 тона злато;

- находище „Челопеч“ - едно от най-големите в Европа;

- находище „Елаците“ с един от най-големите открити рудници в България;

- находище „Чала“ - със запаси над 18 тона злато и над 6 тона сребро;

- находище „Хан Крум“ за потенциална експлоатация - с най-висока степен на геоложка изученост и запаси над 24 тона злато и над 6 тона сребро;

- и още: нах. Асарел, нах. Петелово, нах. Говежда, нах. Маджарово, нах. Бакаджик, нах. Дива Слатина, нах. Седефче, рудопоявление Ямките, нах. Зидарово.

Разсипни находища на злато: кариерата Нови Силози, гара Искър; кариерата за инертни материали „Новоселци“ с. Константиново, Бургаско; р. Огоста, Монтанско и района на Ардино.

- неметалните полезни изкопаеми (79 вида от територията на страната): флуорити от Чипровци, Михалково и Славянка; бентонити, каолинити, зеолити, вермикулити, перлити; декоративни скали за облицовъчни материали (215 находища с над 110 разновидности от Неврокоп, Русенско, Добричко, Малко Търново, Тополовградско, Смолянско, Бургаско и другаде).

Витрина Е 235 от постоянната експозиция на фонд „Минерални ресурси на България“
Находища на глини и евапорити (гипс и халит)

- комплексни находища: желязо - баритно находище „Кремиковци“ и находището край с. Новоселци (Бургаско), източник на: инертни материали, висококачествена кварцова суровина, благородни метали (Au и PGM).

- нетрадиционни минерални суровини и отпадни или произведени „в излишък“ минерални суровини и продукти. В качеството на потенциални, но неусвоени са експонирани: късове и брашна от варовици и мрамори – отпадъци от добива и обработката; българити; алунити; фосфорити; глауконит; воластонит; битуминозни шисти; минерали, явяващи се суровини за черни метали в качеството на природни желязооксидни пигменти. Това като цяло са бедни, ниско-сортови, изискващи специфична технологична преработка суровини. Те представляват огромен интерес - известни са свойствата и проблемите им, но не се добиват, тъй

като технологичната им преработка не е икономически целесъобразна в момента. Експонираните отпадни и произведени „в излишък” суровини и изделия от тях: отпадъци от обогатяването и шлаки от металургията; гипс от ТЕЦ Марица изток 3, получен при сярочистката на лигнитните въглища от Източномаришкия басейн и материали от него – различни видове гипсокартони от Кнауф България ЕООД; фосфогипс – техногенна отпадъчна суровина с потенциал не само за страната ни, но и в глобален мащаб; сярта от пречишката на отпадните води при нефтопроизводството на „Лукойл Нефтохим Бургас” АД.

Уредник инж. Св. Старирадева

5.1.6. Материали

Във фонда и експозицията се съхраняват 2597 броя образци с 1777 фондови номера от различни материали.

В 21 витрини са експонирани следните тематични колекции:

- първите материали, използвани от човека, като и материали на бъдещето (Е 209, 211): кремъци и глини, както и имплантанти, аморфни метали, влакнеста оптика;
- високотемпературни свръхпроводници и наноматериали: ултрадисперсни диамантени прахове, компакти, фулерени;
- метали и сплави, включително азотирани стомани, разработени и произвеждани в България, разнообразни феросплави, силиций (Е215, 217-219);
- стъклени материали (Е210) – стъклоvlakно, стъклена вата, оловно стъкло, стъклосмазка, оптично стъкло, лазерно стъкло;
- ситали и изделия от лят базалт (Е213);
- керамични материали - строителна (Е208) и техническа (Е212) керамика; специални керамики – кордиеритова и корундова; самосвързан силициев нитрид, пено-керамични материали, силициев карбид, флогопитова керамика, керамични детайли за мотори;
- огнеупори: динасови, магнезитни, цирконови, алумоокисни, шамотни, хроммагнезитни (Е 214);
- откриването на полезни свойства в отпадните минерални продукти: шлаки, пепели от ТЕЦ, фосфогипс и превръщането им в изделия.

Витрините на експозицията бяха обогатени с тантал – тел; силициев нитрид; графит – част от детайл; графитна хартия + проба.

В експозициите са показани строителни материали, получени от отпадъци (Е 204 – 207).

Една от най-красивите колекции на фонда са монокристалите (Е 201-203, Е 220).

Първият и най-популярен изкуствен монокристал – пиезокварцът е показан с експонати от България, Русия, САЩ, Канада и Япония. Крупногабаритните оптични кристали от флуорит и акустооптични кристали от PbMoO_4 , разработени в БАН, биха направили чест за всяка индустриално развита страна. Достойни за националната ни гордост са прекрасните по показатели и размери монокристали от KGW:Nd за твърдотелни лазери и КТР – нелинейно оптичен материал за лазерна техника, $\text{KYb}(\text{WO}_4)_2$ - за плосък дисков лазер.

Във фонда могат да се видят исторически материали – личната колекция от монокристали на акад. Ростислав Каишев; първите български стомана, чугун, Pb, Zn, Cd; жълтите павета от центъра на София; керемиди и тухли от началото на 19 век.

Изработени са картотека и електронен каталог на съхраняваните образци (материали), както и 65 фотографии.

Уредник Г. Цонков

5.1.7. Скъпоценни и декоративни камъни

Експозиция „Скъпоценни и декоративни камъни” заема част от втория етаж на музея и се разполага в 12 големи и 16 малки витрини. В тях са експонирани природни и обработени скъпоценни и декоративни камъни, както и изделия от тях и екзотични скъпоценни камъни. В експозицията са показани разнородни минерали от цял свят. Сред колекциите заслужават внимание:

- богата колекция от ювелирни разновидности на берил: изумруд, аквамарин, морганит, гошенит, хелиодор - кристали и друзи, експонирани в експозиция Е 271 и фасетирани скъпоценни камъни, експонирани в Е 269;
- колекция от топази с уникални по големината и чистотата си кристали, които могат да се видят в експозиция Е 272 и фасетирани топази - безцветни, сини, жълти и чаено-кафяви в Е 268;
- богата колекция от разновидности на силициевия диоксид: фасетирани в разнообразни форми планински кристал, аметист, цитрин, опушен кварц, морион, аметрин, розов кварц - в експозиции Е 283 и Е 284; големи по размер, но въпреки това с изключителна чистота кристали и друзи от цитрин, опушен кварц и аметист в Е 277 и Е 278;
- обработени ахати, халцедон, оникс, ясписи, хризопраз - в Е 285;
- богата колекция от различно оцветен флуорит – полирани плочи, в Е 279;
- колекция от 188 кабошони от ахати, ясписи, опалицирано дърво и кварц от различни български находища – Е 263 – Е 266

Отговорник: д-р Петко Петров

5.2. Временни експозиции

5.2.1. Експозиция „Нови постъпления 2016”

Всяка година на 19 юни, когато музеят чества Деня на дарителя се открива временна изложба, в която се представят новите постъпления във фондовете на музея.

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ: 6 витрини в Западното крило на музея

СЪДЪРЖАНИЕ: представяне на новопостъпилите образци от юни 2015 до юни 2016 год. в колекциите на музея като дарения, откупки и собствени сборове от сътрудници на музея

Витрина с дарение на Национален дарителски фонд "13 века България"

Витрини 171 и 172. Нови постъпления във фонд Минерали на Земята. Експонирани са постъпилите нови дарения за музея - турмалин с лепидолит, от Мозамбик, дарение от Александър Диков; съвременни пещерни образувания; авторски образци на редки минерални видове от цял свят, дарени от откривателя на минерали Игор Пеков; силифицирани растителни останки на възраст 320 милиона години и др.

Експозиция „Минерали на България“

Местоположение: Източно крило на музея

Експонирани са две витрини: Е 166 - „Забележителни находки от България във фондовете на НМЗХ“, в която са показани: едрокристален пироморфит от Пчелояд, бертрандит и хелвин от нах. Крушев дол, епидот - монокристал от Нова Махала, норсетит, витерит, манганит, азурит, родохразит от нах. Кремиковци, виолетов корунд и хидроксилпатит от нах. Дорково, смарагд от Урдини езера, Рила, макинстриит, щромайерит, сребро от Седмочисленици, син доломит от рудник „Габрово“, зелен доломит, калцит от нах. Крушев дол, церусит – скелетни агрегати от нах. Гюдюрска, самородна мед, Чала, японски двойник от кварц от нах. Крушев дол.

Е 166 - „Забележителни находки от България във фондовете на НМЗХ“

Е 169 - „Нови постъпления във фонд „Минерали на България“ – експонирани са най-впечатляващите образци, постъпили през годината: дакиардит К - нов за науката минерален вид (авторски образец на Петко Петров и Светла Енчева) и фериерит от нах. Ауста; точилинит от Кирково – нов за България минерален вид; пренит, самородна мед, с. Извор, дарение от Илко Бонев; мервинит-монтichelитов скарн и таумасит от Иглика – собствен сбор на П. Петров и Св. Енчева, ахат от Голобрадово – дарение от Виктор Йорданов, калцит, кварц, галенит от Крушев дол.

Е 169 - „Нови постъпления във фонд „Минерали на България”

Е 170 „Минерални ресурси на България”

Във витрината присъстват част от образците, постъпили във фонд МРБ през последната една година: варовик, частично доломитизиран част от сондажна ядка от района на с. Св. Никола; варовик („колектор”, около 300 м под топографската повърхност) от с. Тюленово, – сондажна ядка; пясъчник („колектор”) от нах. Искър-запад, 3303.80 м, Костинска свита, находището е откритие от 2015 г. (Р-1, я.р. № 5) – част от сондажна ядка; глинест варовик (с преход към мергели; „покривката” на нефтоносния хоризонт) от нах. Искър-запад, 3278.50 м, „Озировска свита (Р-1, я.р. № 3) – сондажна ядка; хематит от рудопроявление „Сърневец”, местн. Ямата-източно от у-к „Гюре тепе”; Зонално оцветен флуорит от нах. Славянка; метасоматично орудяване от пирит, галенит, сфалерит в пироксенов скарн на контакта с мрамори от рудник „Дружба”, нах. Лъки; волфрамит, шеелит в кварцова жила от рудопроявление „Полски Градец”; метасоматична галенит, сфалеритова руда от -к „Петровица“, нах. „Бориева“, хор. 865, зона 34 в III мрам. х-т.

Витрина Е 170: Нови постъпления във фонд Минерални ресурси на България

Представени са две големи дарения на книги, с които се разкриват нови раздела в библиотеката на музея: „Спелеология” с дарението на Алексей Жалов и „Археология” с дарението на проф. Кънчо Кънчев.

5.2.2. Временна изложба „Ахати от България“

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ: 6 витрини в източно крило на музея

СЪДЪРЖАНИЕ: най-интересните находки от ахати, постъпили в музея през периода 2008-2016 год. Образците са сбор на Ал. Секиранов, М. Малеев, В. Бачев, Св. Енчева, П. Петров, а също така дарения и откупки. Находища „Студен кладенец“ – изложени оникс-ахати, мъхови ахати; ахати с усложнен строеж. Находище „Рабово“ – ахати от жилин тип с тъмен до почти черен халцедон в латити. Представени са крустификационни и оникс ахати, характерните с негативните отпечатъци от калцит от външната страна ахати. От района на Маджарово са изложени оникс ахати с интересна жълта пигментация, както и представителни образци от жилин ахати с аметист. В една витрина са експонирани редки ахати от района на Шуменското плато, постъпили като дарение и собствени сборове на сътрудници на музея (Ж.Янакиева, Ч.Начев).

Отг.: Л. Нешева, Ж. Янакиева, Св. Енчева

Витрина Е 162 – ахати от района на Шумен

Ахатова геода – Маджарово, сбор В.Бачев

Ахатова геода – Зелени рид, сбор Ал.Секиранов

5.2.3. Експозиция „Поезията на камъка“

Иновативният подход да се покаже в хармонично единство минерали и поезия е на служителите от Националния музей „Земята и хората“ в София.

В четири витрини в експозиция „Скъпоценни камъни” (втори етаж на музея) са експонирани високо естетични природни образци на скъпоценни камъни, чиито красота, цвят или твърдост са използвани за изграждане на различни поетични образи. Редом с тях могат да се прочетат откъси от стихове за съответния камък.

Неразделна част от изложбата са 6 постера с подбор от стихове на поети, които чрез минералите в пряко или преносно значение постигат своите поетични внушения. Любителите на поезията могат да прочетат непубликувани досега и специално направени за изложбата преводи от поета Иван Есенски. Голямо внимание е отделено на българската поезия със стихове от Вазов, Яворов, Дебелянов, Смирненски, Лилиев, Багряна, Джагаров и много други. Направен е специален подбор от портрети и шаржове на поетите от известни художници. На тъч-монитор посетителите могат да разгледат разширен вариант на изложбата.

Проектът е насочен към широк кръг публика – към всеки посетител на НМ „Земята и хората”. Авторите на изложбата (Светлана Енчева и Живка Янакиева) са разработили вариант на пътуваща изложба на НМ „Земята и хората” под надслов „Поезията на камъка”.

Изготвил: Св. Енчева, Ж. Янакиева

5.4. Гостуващи изложби на НМЗХ в страната

През 2016 г. НМ „Земята и хората“ осъществи 5 гостуващи изложби в страната, които се посрещнаха с голям интерес. Бяха посетени общо от 5131 човека.

№	Музей	период на гостуване	брой посетители

1.	Шумен, Регионален исторически музей	23.03 – 15.05. 2016 г	870
2.	Търговище, Исторически музей	15.05. – 20.10.2016 г.	2400
3.	Ботевград, Исторически музей	13.05 – 13.09.2016 г.	830
4.	Оряхово, Исторически музей	18.05 – 18.07.2016 г.	420
5.	Септември, Археологически музей	20.09. – 20.01.2017 г.	611

Експозицията в Исторически музей, гр. Оряхово

Откриване на изложбата в музея в гр. Оряхово

Експозицията в Исторически музей, Ботевград

Гостуваща изложба в РИМ, Шумен

Гостуваща изложба в ИМ, Търговище

Поради проявения голям интерес продължават изложби, в които са включени силно въздействащи минерални образци от музейните колекции на НМЗХ. В страната има една дълготрайно гостуваща изложба в Етнографски музей „Дунавски риболов и лодкостроене” – Тутракан. От 2011 г. продължава гостуването на НМЗХ и в СОК „Камчия”, а от декември 2013 г. - в Културен център на фондация „Миню Балкански“, с. Оряховица, Старозагорски.

Гостуваща изложба в Културния център на фондация „Миню Балкански“, с. Оряховица

Експозицията в СОК, Камчия

5.5. Дигитализация на експозициите

През 2016 год. бяха изготвени дигитални експозиционни планове на всички постоянни експозиции.

Като част от текущата музейна работа периодично се прави фотодокументация на всички витрини в експозицията. Витрините се дигитализират съевременно при всяко добавяне или изваждане на експонати, както и при разместване (след пълно почистване), задължително се прави нова фотодокументация на съответната витрина. За всяка от витрините се поддържа компютърен архив, в който може да се проследи промяната в съответните витрини през годините.

В електронен вид се съхранява систематизиран архив на всички снимки, подредени по витрини и по дата на фотодокументиране. Архивът се прехвърля и на хартиен носител, в отделна папка за всяка витрина.

За да запази връзката си с обществото, **музеят се обвърна към модерните технологии за дигитализация**. Това спомага за пренасяне на част от информацията за НМ „Земята и хората” във виртуалния свят. Съвременните методи за дигитализация и комуникация привлече посетители, които искат да видят минералите на живо, докато онлайн проекцията на музея набира друг вид почитатели.

Създаденият от Панорама студио (Panorama Studio) виртуален тур в експозициите на НМ „Земята и хората“ може да се посети на интернет страницата на музея, с препратка към (<http://panorama-studio.eu/index.php/natzionalen-muzei-zemyata-i-horata>)

През 2016 год. [E-act creative digits](http://www.eartchandman.org) създадоха проект Холограмна разходка „Кристали”, чрез който в 4D ефект могат да се разгледат музейни експонати на интернет страницата на музея (www.eartchandman.org), с препратка към <http://www.exponat.bg/M1/home> Създадената платформа за холограмен музей е резултат от нуждата на младите хора да видят и знаят повече за всичко около себе си и от друга страна желанието на музея да говорят на техния език.

На сайта на музея могат да се разгледат част от дигитализираните движими културни ценности, като Колекция „Петър Трантеев, Колекция Ахати от Шуменското плато, Колекция Иван Бонев. <http://www.eartchandman.org/language/bg>

Изготвил. н.с. Живка Янакиева

6. ОБОГАТЯВАНЕ НА ФОНДОВЕТЕ НА МУЗЕЯ

Обогатяването на фондовете на музея се осъществява чрез експедиционна и дарителска дейност, извършване на откупки и обмен. През 2016 г. във фондовете на НМЗХ са постъпили 400 образци, инвентирани по фондове както следва:

Фонд	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Общо
Материали	0	1	0	0	1
Минерали на България	0	35	15	0	50
Минерали на Земята	0	43	0	0	43
Минерални ресурси на България	0	17	1	0	18
Минерални ресурси на Земята	0	3	0	0	3
Научни колекции	0	10	0	0	10
Научно-спомогателен фонд	0	141	105	0	246
Обменен фонд	0	4	25	0	29

Изготвил: д-р П. Петров

6.1. Собствени сборове

6.1.1. Маршрут: София – Церово – Нейковец – Белица – София

Участници: Петко Петров и Светлана Енчева; Васил Арnaudов и Святослав Петрусенко (последните двама на собствени разноси).

Цел: десилифицираните пегматити в Ихтиманско

Период: 21.4.2016

По време на командировката бяха посетени следните обекти:
разкритие до разклона за с. Церово, Ихтиманско.

Пегматит до махала Нейковец

Точката е с разкритие на пегматит, сечащ ултрабазично тяло (част от офиолитов комплекс, вместен в кристалинни скали). Контактите са „сухи“. В пегматита се наблюдава розов цоизит(?). разкрития северно от м. Нейковец, около вр. Бошурат.

Разкрива се ултрабазитово тяло, с редки гнезда на вермикулитизация, процепено на места от пегматити. Контактите са сухи. Не се наблюдават признаци на десиликация.

Разкритие на ултрабазитово тяло на пътя Поибрене-Белица.

Разкрива се ултрабазитово тяло, разсечено от няколко малки пегматита. Тялото е с повсеместна вермикулитизация („шокверков“ тип). Наблюдава се характерна зоналност по края на късовете ултрабазити (кокардова текстура).

Отработената кариера за вермикулит в нах. „Яркова чукара“, до с. Белица.

Разкрива се ултрабазитово тяло, разсечено от множество малки и големи пегматити. Някои от пегматитите разсичат ултрабазитите и вместващия ги гнайсово-амфиболитов комплекс. Наблюдава се характерна зоналност на пегматитите – с централно калиево фелдшпатово ядро (с включения от графит) и зона с писмен гранит, от която кварцът е излужен.

Отработената кариера за вермикулит в нах. „Белия камък“, до с. Белица.

Разкрива се ултрабазитово тяло (серпентинизирани ултрабазити и амфиболизирани пироксенити), разсечено от множество малки и големи пегматити.

До находище „Белия камък“

6.1.2. Маршрут: София – Враца р-к „Плакалница” - София.

Период: 17.06.2016 (един ден)

Участници: Петко Петров, Светла Старирадева и Лариса Нешева

Цел: вторичните медни минерализации на р-к „Плакалница“

Посетен беше временен табан, на което е съхранявана рудата, преди транспортирането ѝ до обогатителната фабрика. В основата има слой с брекча, споена от вторични медни арсенати и карбонати. Направен е оглед и на останалата част от кариерата. Установено е коренното разкритие с тиролитите. Събрани са общо 4 щайги образци.

Къде са минералите?

Някъде сред сипея

Разкритие

Фина смес от различни арсенати, сулфати и карбонати

На колкото крака – на толкова

„добивът“ от коренно разкритие

6.2.2. Маршрут София-Бургас-Вършило-Върли бряг- София

Участници: Чавдар Начев, Живка Янакиева

Финансиране: частни разноски

Период: 4-5.05.2016 год.

Цел: Сбор на образци от стари минни изработки в района на находище Върли бряг и стари рупи в района на с. Вършило.

Стари рупи с вторична медна минерализация на мина Върли бряг

Изготвил: д-р П. Петров

6.2. Обмен на минерали

През 2016 година обмен на минерали не беше извършван. Поради много сложната и дълга процедура за обмен, предвидена в сегашното законодателство, всички колекционери се въздържат от извършването на обмен с НМ „Земята и хората“. В обменните фондове на другите български музеи към момента няма минерални образци, които биха били от интерес за фондовете на НМ „Земята и хората“.

Във фонда постъпиха и са заведени 29 бр. образца, които са дарение и сбор на сътрудниците на музея.

Изготвил: д-р П. Петров

6.3. Откупки на минерали

През 2016 г. за основния фонд на музея е направена откупката на:

Танзанит от Танзания

Кридит от Мексико

Лабрадорити от Мадагаскар

фрагмент от метеорита Кампо дел Сиело, паднал 1576 г. Образците са в процес на подготовка за докладване на идентификационна и фондова комисия.

Образците са откупени по време на Коледния базар на минерали в НМ „Земята и хората“.

Изготвил: д-р П. Петров

6.4. Дарения

Националният музей „Земята и хората“ е създаден благодарение на щедрите дарения български и чуждестранни учени, интелектуалци, колекционери институции и фирми чрез Националния дарителски фонд „13 Века България“. Към 19 юни 1987 година – датата на откриване на музея, в регистъра на дарителите са вписани 94 имена. След 30 години, към декември 2016 год. списъкът на дарителите нарастна на 934 – 234 фирми и организации и 700 бр. частни лица.

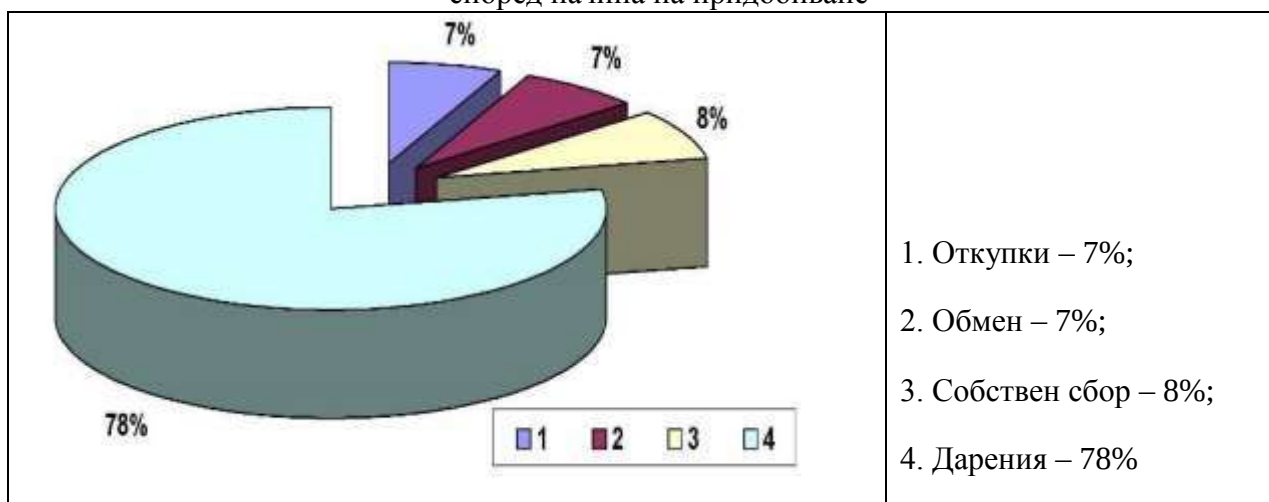
През 1983 год. Илия Делев, единственият търсач и колекционер на гигантски кристали в света за първи път показва в Париж своята колекция от Бразилия. След невероятния успех на изложбата родолюбивият българин предоставя през юни 1985 год. дарение от 53 гигантски кварцови кристали на ДОО „Фонд 13 века България“.

Георги Йорданов, тогавашен министър на културата успява да спаси едн от предвидените за разрушение сгради на военния Арсенал в София. Така с финансиране от ДОО „Фонд 13 века България“ коларската работилница на Арсенала е реставрирана и адаптирана за нуждите на новосъздадения музей „Земята и хората“, който приютява втората в света колекция от гигантски кварцови кристали и става храм на минералите.

Към гигантските кристали на Илия Делев бързо се добавят даренията на десетки български учени, колекционери, интелектуалци, минно-добивни предприятия и организации. В музея „Земята и хората“ постъпват и научните колекции на доц. Михаил Малеев, проф. Богдан Богданов, Леонид Ратиев, проф. Ангел Кунов, проф. Иван Начев, и други; Колекцията от хромитови руди от наши и чужди находища на проф. Мария Желязкова; Колекциите от български и чужди минерали на Александър Диков, Никола Зидаров, Димитър Ноков, Антон Велев, Димитър Сококов; Сбирката от монокристали от Институт по минералогия и кристалография - БАН; Дарения от бившите ДФ „Торубсо“, ДФ „Кремиковци“ и престижните фирми Premier Diamond Co. Belgium, English China Clay, Boliden, Sweden и много други.

Средствата за реконструкцията и адаптацията на сградата, музейният интериор и реквизит са финансирани от Национален дарителски фонд „13 Века България“. Благодарение на щедростта на дарителите над 77% от експонатите на основния фонд на музея са постъпили в музея чрез дарение. Значителен брой дарители – създатели на музея, продължават своето благородно дело чрез даряване на нови образци за музейните колекции и популяризиране дейността на музея за търсене на нови спонсори и дарители.

Процентно разпределение на основен фонд на НМ „Земята и хората“ според начина на придобиване

Дарителите на минерали и материали за 2016 са 34.

Изготвил: н.с. Живка Янакиева

7. УЧЕБНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

7. 1. Геоложки кът за деца и възрастни

През 2016 г. срокът за задължително функциониране на къта по договора за създаването му приключи. Това е повод за равностметка. Геоложкият кът представлява съществена модернизация и предоставя съвременни начини за музейно образование с използване на методиката на детските музеи в САЩ.

От момента на създаването му до края на 2016 г. близо 10 хиляди деца са посетили къта. Посетителите без изключение дават положителна оценка. Обобщеното мнение е: „много интересен, занимателен и информативен кът“. Посещенията са основно семейни. Организираните групи от училища, детски градини, занимални, детски центрове и т.н. са значима част от посещенията в къта. Съотношението семейни към групови посещения е около 4:1. Платените посещения през 2016 г. са били 485, безплатните – 568. Общо през годината кътът е бил посетен от 1053 деца.

Както всяка година пиковите в посещаемостта са били по време на големите изяви като Зимни ваканционни игри (февруари), Пролетното изложение на минерали и скъпоценни камъни (април), Пролетни ваканционни игри (април), Европейската нощ на музеите (май), Международната изложба на минерали, скъпоценни камъни и фосили (октомври), Международната изложба на котки (ноември), Коледното изложение на минерали (декември).

Много родители довеждат децата си в дните със свободен вход по повод различни празници: 3 март, 24 май, 1 юни и др.

Игри в Геоложкия кът за деца и възрастни

Пролетни ваканционни игри в Геоложкия кът за деца и възрастни

Изготвил: Д. Делибалтова

7.2. Кабинет по геология

Кабинетът е създаден и функционира като база за изучаване на геология и минералогия предимно за ученици, но и за хора от всички възрасти. Образователните колекции са представени в шест витрини: Минерали; Минерални ресурси; Магмени скали; Седимантни скали; Метаморфни скали и Вкаменелости. Учебният кабинет е оборудван с поляризационен микроскоп, бинокулярна лупа, лабораторни съдове, инструменти и реактиви, геоложки карти, модели и др. Основната дейност на кабинета е свързана с Школата по геология и минералогия.

Кабинетът разполага с мултимедия. Подготвени са и непрекъснато се представяха десетки презентации от областта на геологията и минералогията. Филмотеката съхранява над 300 филма, като повече от 100 са на електронен носител.

През 2016 г. в образователната колекция са постъпили 51 бр. минерални образци от различни разкрития от България.

На 03.12.2016 в кабинета гостува Клуб "Гей" към секция „Геофизика“ на Физическия факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“. По тяхна заявка беше представена специално подготвената тема: „Физични свойства на минералите, минерали от мантията и състав на ядрото.“ На 4 март екип на Канал 3 засне репортаж за музея и кабинета по геология.

Изготвил: Д. Делибалтова

7.3. Школа по геология и минералогия

От откриването на музея в него действа кръжок, който прерасна в двугодишна Школа по геология и минералогия. Всяка година над 20 ученика и възрастни посещават школата веднъж седмично по 2 часа.

Използват се експерименти, обсъждания, дискусии, обучаващи игри и др. Практическите занимания са с главните минерали, десетки видове скали и основните групи вкаменелости. Учениците посещават експозициите на музея „Земята и хората“, други музеи, геоложки и минераложки обекти. Завършилите школата имат ясна идея как „работи“ Земята, разпознават основните минерал и скали.

От началото на 2016 година до лятната ваканция се изучаваше геология. Разгледани бяха 20 теми по утвърдената програма в общо 35 смесени теоретико-практически занимания, прожекция на научнопопулярен филм, две геоложки екскурзии в Перник с посещение на

Подземния минен музей и в с. Лозен до находище на пренит и симулатора на земетресения в Центъра на БЧК.

За цялата календарна година всички видове занимания в школата бяха 43 по 28 теми, посещавани от общо 47 различни човека, основно деца от 3 до 11 клас.

През април дипломантката по музеология Ивелина Гогова направи анкета сред участниците в Школата по геология и минералогия.

На 13 май на Фестивала на науката на Британския съвет Националният музей „Земята и хората“ се представи и с демонстрации, разработени за Школата по геология и минералогия.

На 26 юни Десислава Делибалтова направи преглед на резултатите от Школата по геология и минералогия на Четвъртата годишна среща на Кръг „За децата“ в Националния политехнически музей, София.

Изготвил: Д. Делибалтова

7.4. Учебно интерактивно пространство в експозиционната зала

Дейностите в Интерактивния кът са лекции и дискусии, презентации, образователни игри, прожекции на филми, постери и др. Продължи подготовката за преустройство на къта. Пространството се нуждае от цялостна реконструкция, оборудване и оформление, за да постигне максимален ефект от съчетаването на съвременна технология, експонат, модел или макет, изображение, видео, звук и активност с прекия контакт между уредника или лектора и музейната публика. През 2016 г. беше актуализиран проектът за обзавеждане и оборудване, за осъществяването на който се търси финансиране.

Основните осъществени дейности бяха: Ваканционни игри, Публични лекции на преподаватели от Физическия факултет на СУ за Световния ден на околната среда 5 юни, Рожден ден в музея; „Треска за злато“; отделни прожекции на научнопопулярни филми.

Ваканционни игри

Интерактивният кът е най-оживен през ваканциите. Шестите Зимни ваканционни игри протекоха в три последователни дни от 3 до 5 февруари 2016 г. на три различни теми: „Минерали и скали“, „Да направим кристали от картон“ и „Моят вулкан“.

Минерали и скали

Да направим кристали от картон

Моят вулкан

Пролетните ваканционни игри бяха в рамките на Великденското изложение на минерали, скъпоценни камъни и фосили. На 8 април играта се наричаше „От къде сме започнали?“ (първи изделия от минерали). На 9 и 10 април едновременно протичаха „Треска за злато“ и Конкурс за разпознаване на минерали.

Тебешири, направени от гипс в играта „От къде сме започнали?“ „Треска за злато“

Изготвил: Д. Делибалтова

7.5. Фейсбук страница на „Геоложки кът за деца и възрастни-НМЗХ“ 2016

На 21 юли 2012 г. беше създадена Фейсбук страницата на „Геоложки кът за деца и възрастни“. На страницата се публикуват информация, снимки или събития, свързани с „Геоложкия кът за деца и възрастни“ в Национален музей „Земята и хората“. През 2016 г. и до момента хората, които са харесали страницата са 693 броя. Същевременно официалната Фейсбук страница на музея има над 4900 приятели до които също достига информация за проявите в Геоложкия кът за деца и възрастни.

Над 90 % от посетителите са от България – 659, но се срещат и посетители от други държави. Броят на жените е по-голям, защото повечето от посетителите на Геоложкия кът са майки с деца, но често се срещат бащи, които водят децата си или цели семейства.

Изготвил: Елица Димитрова

7.6. Творчески изяви на деца и младежи

През 2016 год. Националният музей „Земята и хората” отново предостави материалната си база и техническа помощ за творчески изяви на деца и младежи.

За седма поредна година Школата по музика към Народно читалище „Иван Николаевич Денкоглу 1867“ проведе в зала „Гигантски кристали“, през месеците април и декември своите годишни музикални концерти с богата програма.

За десета година школата по рисуване към Народно читалище „Хармония” организира през месец май конкурс за детски рисунки. В изложбата бяха подредени повече от 60 творби на участници в школата на различна възраст.

На 1 юни 2016 г. за отбелязване на Деня на детето, бе открита изложба живопис и графика в рамките на конкурса за детска рисунка „Мъдростта на народа ни“, организирани от г-жа Лили Старева от Фондация „Детето и фолклора“.

Изложбата и конкурсът бяха съпътствани от концерт с участието на много детски танцови, музикални и вокални школи от столични училища и читалища.

След концерта бяха обявени и наградени победителите в конкурса за илюстрация на български фолклорни традиции, обичаи и образци.

От 1 до 3 юни бе експонирана и изложба „Малките кристали рисуват с Яхнаджиев“ – с рисунки на ирански деца под ръководството на Иван Яхнаджиев, реализирани в ателие организирано в музея, като част от вечер на иранската култура с участието на посолството на Ислямска Република Иран.

В рамките на събитията посветени на 5 юни – Световен ден на околната среда, съвместно с Изпълнителна агенция по околна среда бе открита изложба на детски рисунки с екологична тематика.

През 2016 година Националният музей „Земята и хората“ посрещна множество групи ученици от столични училища и страната, включително и в рамките на проект „Моят час“, съвместно с Министерство на образованието и науката

През годината музея посетиха ученици от много столични училища и учебни центрове: 122 ОУ „Николай Лилиев“, 139 СОУ „Захарий Круша“, Частна гимназия „Меридиан 22“, 127 СОУ „И. Н. Денкоглу“, 72 ОУ „Христо Ботев“, 35 СУ „Добри Войников“, 36 СУ „Максим Горки“, 142 ОУ с ранно чуждоезиково обучение, Частно училище и детска градина „Еспа“, Частно училище „Ровел“, Частно училище „Николай Райнов“, Англо американско училище, Частно ливанско училище „Джубран Халил Джубран“, Образователен център „Медея“, Образователен център „Десислава“, УЧЦ „Мачирски спорт“, Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография и др.

НМЗХ посрещна и ученици от различни български градове: Самоков, Горна Оряховица, Пловдив, Плевен, Асеновград, Ловеч, Хасково, Враца, Монтана, Перник и др., реализиращи ученически екскурзии посредством туроператорски фирми или по проект „Моят час“.

Ученическите групи бяха посрещани с обща беседа и в повечето случаи им бяха прожектирани филми на образователния канал „Да Винчи Лърнинг“ или от поредицата „Земята във филми“.

През 2016 година Национален музей „Земята и хората“ посрещна групи студенти с интереси в сферата на геологията от Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Нов Български университет и Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

За поредна година Департаментът за информация и усъвършенстване на учители при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ осъществи през юли, август и септември летни обучения за педагози, студенти и ученици - етнически българи, (граждани на Молдова, Румъния, Сърбия, Украйна). Посещенията на сборните групи в НМЗХ бяха безплатни.

От 11 до 22 октомври 2016 г. международната фармацевтична компания БАЙЕР за поредна година създаде в музея временна лаборатория за приложна и забавна химия за ученици на възраст между 8 и 12 години. Младите учени от лабораторията бяха демонстрираха разнообразни, безопасни експерименти с които да събудят интереса на децата към науката по забавен и приятен път.

Изготвил: д-р Р. Златева

7.7. Социални и общественозначими изяви с деца

През 2016 год. по време на традиционните социални прояви за деца в НМ „Земята и хората“ могат да бъдат отбелязани посещенията на деца от частна детска градина „Еспа“, УЧЦ „Мачирски спорт“ и „Детска къща Монтесори“, които се запознаха с музейните експозиции и забавляваха се в Геоложкия кът, където за първи път се докоснаха до света на науките за Земята.

Особен интерес за посетителите и най-вече сред децата произведе новата инициатива на Национален музей „Земята и хората“ – „Земята във филми“. Всяка сряда бяха реализирани две прожекции на подбрани филми, групирани по тема в различни направления свързани основно с геологията, минералогията, палеонтологията и екологията, както и други научни направления. Тази инициатива се радва на популярност при групови посещения на ученици, както и при индивидуални и семейни посещения, тъй като запознава публиката с основни данни за развитието на Земята на разбираем и достъпен език.

Следва да се отбележат и серия прояви организирани от 139 ОУ „Захарий круша“ в периода 18-20 май – тържества за отделни класове и випуски по случай края на учебната година, връчване на грамоти и свидетелства за завършен клас.

Друга инициатива, която е общественозначима и се радва на популярност са дните със свободен вход в музея от която се възползват възрастни хора, които водят своите внуци или деца в неравностойно положение. Тези дни им предоставят възможността да се докоснат до света на геологията и да разширят своя мироглед.

Сред общественорзначимите събития трябва да се отбележи и участието на специалисти от Национален музей „Земята и хората“ в Софийския фестивал на науката през 2016 година.

Фестивалът е създаден през 2011 г. от Британския съвет и Форум „Демокрит“, под патронажа на Министерство на образованието и науката, провежда се в партньорство със Столична община и е включен в Културния календар на София. Фестивалът е мястото, където се срещат наука и култура, където в шатри с изложби, експерименти и демонстрации младата публика има възможност да се запознае от близо с чудния свят на науката.

През 2016 год. продължи реализацията на инициативата в НМЗХ да се празнуват рождени дни в Геоложкия кът за деца и възрастни. По желание ползващите тази услуга могат да получат и обща беседа в постоянната експозиция на музея, както и прожекция на научно популярен филм на определена тема.

Изготвил: д-р Р. Златева

7.8. Видеопроекции, компютърни презентации

През юни 2016 г. в музея стартира нов образователен проект „Земята във филми“ с прожекции всяка сряда от 11 и 16 часа. Посетителите получиха приятна възможност да обогатят представите си за състава, строежа, произхода, развитието на Земята и начините, по които сме свързани с нея. Филмите през 2016 г. бяха специална селекция на тема Геология, подходящи за широка аудитория. От юни до декември се състояха 40 прожекции на около 30 различни научнопопулярни филма от този тематичен цикъл с общо около 400 зрители.

По други поводи през цялата година, главно за ученици, 15 пъти са показвани филми на Образователна телевизия „Да Винчи лърнинг“: 7 пъти „Скалите“, 5 пъти „Горещият център на Земята“, 3 пъти „Вулкани“, 2 пъти „Възраст на Земята“, „Динозаврите“ и др.

За Европейската нощ на музеите програмата включваше и непрекъсната прожекция на подбрани научнопопулярни филми, гледани от стотиците посетители.

По повод Деня на почвите през декември протече друг тематичен цикъл с филми, предоставени от Института по почвознание „Пушкарров“.

Музейните презентации са подготвени преди всичко за Школата по геология и минералогия, Лятната школа и Ваканционните игри. Само при заниманията в школата са показани 40 от тях, всяка за средно 10 ученика.

За световния ден на околната среда 5 юни пред широка публика преминаха презентации по астрономия – планетата Земя, по метеорология – космични наблюдения и спътници, по геофизика – образуване на Земята.

Изготвил: Д. Делибалтова

7.9. Обучения

7.9.1 Квалификационни курсове, провеждани от музея

През 2016 г. в НМ „Земята и хората“ бяха проведени квалификационни курсове по скъпоценни камъни за служители на Алтънбаш – България. Обучението беше извършено от Петко Петров и Лериса Нешева в НМЗХ, което даде възможност да се ползват фондовете и експозициите на музея.

Д-р П. Петров

7.10.2. Работа със студенти

През 2016 г. в НМЗХ се проведе защита на курсови проекти на студенти II курс от катедра „Неформално образование“ от специалност „Педагогика“ на СУ „Кл. Охридски“. Защитата бе пред доц. Делибалтова, техен курсов ръководител и Лариса Нешева и Десислава Делибалтова, специалистите, занимаващи се с образователни проекти в музея.

Бяха представени курсовите работи на тема „Образователни игри в музея“ на: Цветелина Раденкова, Савина Тодорова, Пламена Соколова и Жени Симеонова Те. Техните креативни идеи могат да послужат за обогатяване и разработване на нови образователните занимания в музея.

Изготвил: Л. Нешева

8. НАУЧНА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Основните задачи в научноизследователската дейност на специалистите от музея през 2016 година бяха насочени към обработката на образци, придобити чрез собствен сбор, дарения или откупки. Освен това се работеше по отделни теми, като част от резултатите бяха докладвани на Годишната конференция на Българското геологическо дружество „Геонауки 2016“ през м. декември.

8.1. Научна конференция „Социалните функции на музея през XXI век”, 6–7 октомври 2016, посветена на 30 години от създаването на НМ „Земята и хората”

На 6 и 7 октомври 2016 год. в Националния музей „Земята и хората” в София се проведе Национална научна конференция “Социалните функции на музея през XXI век”. Тя бе посветена на 30 годишнината от основаването на музея. Организацията бе осъществена от екип от специалисти на НМЗХ и бе проведена под научното ръководство на проф. Симеон Недков от катедра БИНКП при Философски факултет на СУ "Св. Климент Охридски.

Целта на конференцията бе музейни работници и университетски преподаватели да обсъдят и споделят добрите практики, спомагащи за утвърждаването на българския музей в средище за общността, културен център в полза за всички възрастови и социални групи.

За участие в конференцията се регистрираха 52 души. Тя бе открита от директора на музея Чавдар Начев, а приветствено слово поднесе зам.-министъра на културата доц. д-р Бони Петрунова.

В четири сесии бяха представени 32 доклада по следните тематични направления:

„Музейните публикации”;

„Музеят – „новият градски площад”, насърчаващ гражданската ангажираност”;

„Музеят – сцена за интердисциплинарни изяви”;

„Природните науки в образователните програми на музеите”.

Докладите на проф. Симеон Недков, д-р Силвия Станчева, проф. Евгений Сачев, проф. Цветана Кьосева, Нели Стоева, Мадлен Янева, Надежда Джакова, доц. Вася Делибалтова и други предизвикаха очаквано голям интерес сред присъстващите.

Двудневната научна конференция завърши с оживена дискусия по проблемите на музеите и пътищата за тяхното преодоляване.

За участниците в конференцията бе организирана беседа за запознаване с експозициите на музея. Те имаха възможност да участват в Празника на минералите по време на XXVI Октомврийска изложба на минерали, скъпоценни камъни и фосили.

Всички представени на конференцията доклади са публикувани в сборник за популяризиране на споделените добри практики и полезни иновативни идеи.

Моменти от конференцията в снимки

Изготвил: Светлана Енчева

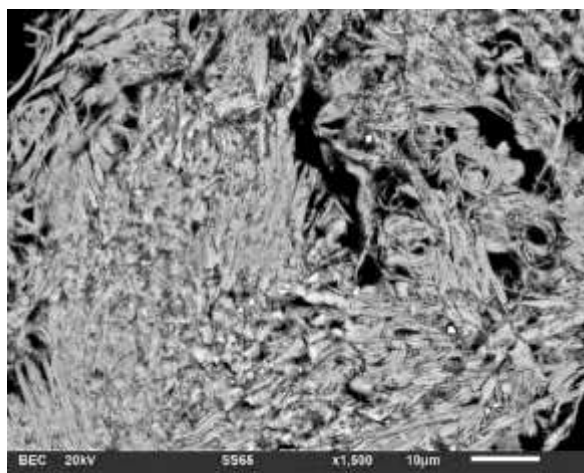
8.2. Специализирана научна тематика

8.2.1. Тема: „Точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив – нов минерал за България”.

Точилинит се описва за пръв път в България от специалистите на музея Светлана Енчева, Денка Янакиева, д-р Петко Петров в съавторство с Николай Господинов. У нас е установен при извършване на геологопроучвателни дейности в Яковишкия ултрабазичен масив в ядката на сондаж в интервала от 168 до 172 м. Явява се под формата на фини прожилки сред бели серпентинит-калцитни жилки, където добре се откроява с бронзово-черния си цвят, металния блясък и ниската твърдост. Освен това образува финослоисти примазки по повърхнини на тектонско приплъзване. Под електронен микроскоп при големи увеличения агрегатите му са кечевидни със снопесто-влакнест хабитус на отделните индивиди.

Тектонски промазки от точилинит с бронзов цвят

Кечевидни агрегати от точилинит под електронен микроскоп

8.2.2. Тема: „Научната колекция на проф. д-р Иван Бонев”.

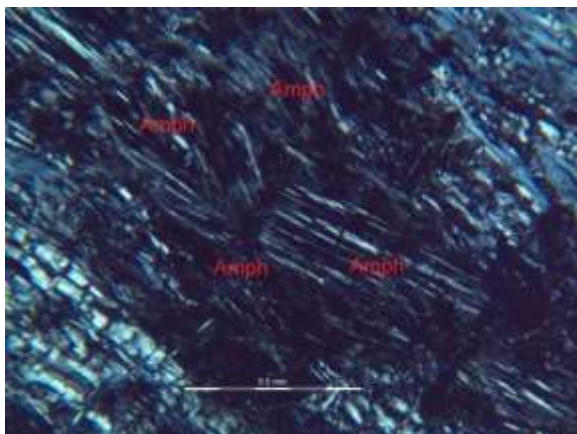
През 2012 г. Националният музей „Земята и хората” придоби научната колекция и архива на световно признатия минералог и откривател проф. д-р Иван Кирилов Бонев – дар от неговото семейство. Дарението съдържа 521 броя минерални образци от 36 находища в България и чужбина, както и личния архив - полеви бележници, ръкописи, бележки по научните изследвания, геоложки и минераложки схеми и зарисовки. През 2016 г. продължи обработката на колекцията, изготвен е каталог, който предстои да бъде публикуван. Статия за дарението излезе през 2016 г. в сборник с докладите от Националната конференция „Музеи и колекции”, проведена през м. октомври 2015 в РИМ Смолян.

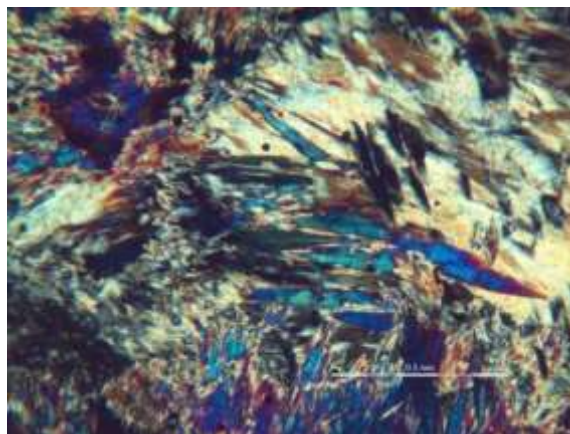
Минерални образци от колекцията на проф. Иван Бонев и статии, в които са описани техните генетични особености

8.2.3. Тема по договор с външна организация: Петрографска, минераграфска и рентгенова характеристика на серпентинизирани ултрабази от ЮИ Родопи.

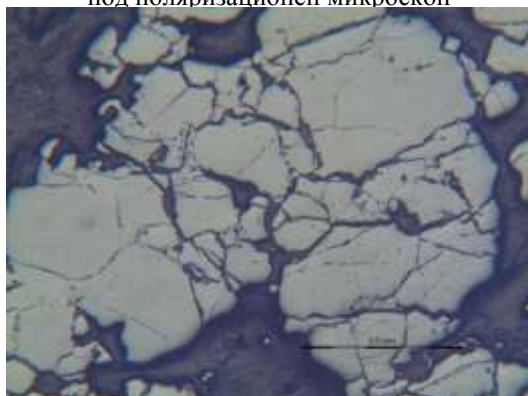
Работата по този договор продължава от 2014 г. През 2016 г. бяха извършени: 90 петрографски описания на дюншлифи с микрофотографии, 29 минераграфски описания на аншлифи с микрофотографии, 4 прахови рентгенови дифрактограми, микросондови химични анализи и фотографии на сканиращ електронен микроскоп на 11 препаратата. От страна на музея по темата работиха Светлана Енчева (микроскопия и анализ на резултатите) и Денка Янакиева (рентгенография). Химичните анализи бяха извършени на електронния микроскоп в Института по физикохимия на БАН.

Амфиболизиран серпентинит под поляризационен микроскоп

Къмингтонит-цоизитов амфиболит под поляризационен микроскоп

Хромшпинелид в отразена светлина

Хромшпинелид с включения от никелови сулфиди в отразена светлина

8.3. Интердисциплинарни изследвания

8.3.1. В помощ на други музеи

Музеят „Земята и хората“ системно работи с археолози за диагностика на артефакти от минерали, скали и руди. За целта са създадени еталонни колекции от природни суровини (кремък, обсидиан, нефрит, мрамор, скъпоценни камъни, глини и др.) от техните естествени находища в България и чужбина.

През 2016 година бяха извършени изучаване и диагностика на артефакти:

- проби от обект Приста, на отдел Археология на РИМ – Русе;
- пендатив от обект Козарника на АИМ БАН;
- артефакти от обект Оходен, Врачанско на РИМ Враца;
- артефакти от района на минерални бани Бургас на АИМ БАН;
- артефакти от обект Урвич на НИМ;
- артефакти от обект Тракийски хан - Созопол на НИМ;
- артефакти от обект Лютица на НИМ.

През 2016 г. бяха извършени теренни наблюдения на крепостта Лютица и района на каменната църква „Свети Георги“, с. Трудовец със задача определяне вероятен източник на каменните суровини използвани за изграждане на обектите.

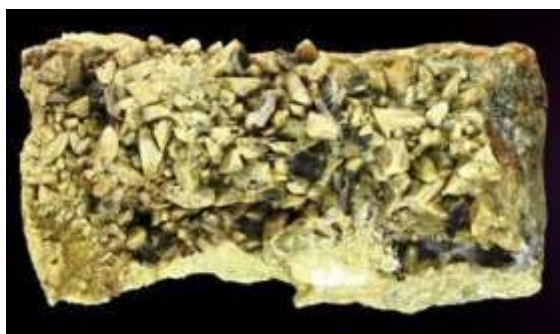
Извършен бе обход в района на обекти Оходен, с цел намиране източника за добив на кремъчни суровини.

8.3.2. Тема: „Защо са жълти жълтите павета“

Въпросът за цвета на емблематичните жълти павета от центъра на София вълнува не само учени от различни български институти, но и неспециалистите – софиянци и гости на София. Обикновено като отговор се дават процесите на окисление и редукция на железните оксиди. Обаче най-точният отговор е минераложки – причината за жълтия цвят е тази, че една от главните новополучени фази е не просто минералът диопсид (това се доказва в много други разработки), а негова особена разновидност, позната в литературата като „фасаит“. По време на работата по проект с ръководител проф. д-р Любен Лаков от ИМСТЦХА, БАН, имащ за цел разработване на технология за производство на нови жълти павета и заявено техническо решение за патент № 112274/13.04.2016 г., се включиха специалисти на музея – Светлана Енчева, д-р Петко Петров, Денка Янакиева. С тяхна помощ бе доказан „фасаит“ като една от главните новополучени фази.

Старо (а и б) и ново (с) павета с еквивалентни цветове

Природен фасаит от долината Фаса, Италия

8.4. Научен архив.

Научният архив на НМЗХ се попълва с документите по издирването, идентифицирането, изследването, съхраняването и представянето на движимите културни ценности, създадени в резултат на научно-изследователската, експозиционната, експедиционната, образователната и рекламно-информационната дейности на музея. Съдържа: научна документация, създадена при теренна работа, протоколи от идентификационни и фондови комисии, лекции и информации,

тематични и обзорни беседи, тематико-експозиционни планове и проекти за експозициите и изложбите в музеи, научни каталози, научни и научно-популярни издания.

Научният архив на НМЗХ включва 372 архивни единици, маркирани и обозначени според Номенклатурата на делата на НМ “Земята и хората”. Към всяко дело има вътрешен опис и придружително писмо за приемане в архива.

Протоколите от идентификационните и фондовите комисии са подготвени за предаване и завеждане в научния архив.

До момента е направена фотодокументация на всички витрини в експозицията. При всяка добавяне или изваждане на експонати, както и при разместване (след пълно почистване), задължително се прави нова фотодокументация на съответната витрина. За всяка от витрините се поддържа компютърен архив, в който може да се проследи промяната в съответните витрини през годините.

В електронен вид се съхранява систематизиран архив на всички снимки, подредени по витрини и по дата на фотодокументиране. Архивът се прехвърля и на хартиен носител, в отделна папка за всяка витрина. Фотодокументацията на новопостъпилите образци в основния фонд на музея е част от текущата фондова дейност. Извършена е обработка на наличната фотодокументация на образците и на експозицията на колекция „Скъпоценни камъни“.

Изготвил: Д-р П. Петров

8.5. Научни паспорти

През 2016 няма правени нови научни паспорти на образци. Информацията, която се попълва в научните паспорти в по-голямата си част се събира в компютърната база данни за образците, откъдето да може да се извади под формата на готов паспорт. В този смисъл подобряването на структурата и съхраняваната информация в базата данни е работа частично и по отношение на научните паспорти, без към настоящия момент да има завършен алгоритъм за вадене на паспорт „с натискането на едно копче“.

Д-р П. Петров

8.6. Научна публикационна дейност

8.6.1. Чавдар Начев. 2016. „Предизвикателствата на XXI век и природонаучните музеи” - Научна конференция „Социалните функции на музея през XXI век”, 6-7 октомври 2016, 205-215

8.6.2. Лариса Нешева, Десислава Делибалтова. 2016. „Национален музей „Земята и хората” – общодостъпен образователен център по геология и минералогия за всички възрасти” - Научна конференция „Социалните функции на музея през XXI век”, 6-7 октомври 2016, 137-146

8.6.3. Живка Янакиева, Лариса Нешева. 2016. „Колекцията на проф. Иван Бонев – изследовател на родопските оловно-цинкови находища” - Национална конференция „Музеи и колекции”, 8-9 октомври 2015, РИМ Смолян, Сборник с доклади и съобщения, 117-123

8.6.4. Светлана Енчева, Петко Петров, Денка Янакиева в съавторство с Любен Лаков и Камелия Янкова. 2016. „Защо са жълти жълтите павета” (на англ. език). - Национална конференция на Българското геологическо дружество с международно участие „ГЕОНАУКИ 2016”, *Сборник с разширени резюмета*, 23-24

8.6.5. Светлана Енчева, Денка Янакиева, Петко Петров в съавторство с Николай Господинов. 2016. „Точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив, ЮИ Родопи – нов минерал за България” (на англ. език) - Национална конференция на Българското геологическо дружество с международно участие „ГЕОНАУКИ 2016”, *Сборник с разширени резюмета*, 25-26

8.6.6. Светлана Енчева в съавторство с Ал. Котелников (първи автор), Н. Сук, Й. Янев, В. Ананиев и З. Котелникова. 2016. „Ликвация в киселите лави – експериментално изследване” (на англ. език) - Национална конференция на Българското геологическо дружество с международно участие „ГЕОНАУКИ 2016”, *Сборник с разширени резюмета*, 63-64

8.6.7. Светлана Енчева в съавторство с Л. Лаков (първи автор) и др. 2016. „Технология за производство, химичен и фазов състав на „нови” жълти павета, получени на базата на седиментни скали” – IX Международна научна конференция „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения”, 15-17 септември 2016, Варна, *Сборник доклади*, 121-127

8.6.8. Светлана Енчева, Петко Петров в съавторство с Никита Чуканов (първи автор) и др. 2016. „Дакиардит-К, $(K_2Ca)(Al_4Si_{20}O_{48}) \cdot 13H_2O$, нов зеолит от Източни Родопи, България” (на англ. език) – *Geology of Ore Deposits*, Vol. 58, №8, pp. 666-673.

Изготвил: Св. Енчева

8.7. Лаборатории.

8.7.1. Рентгенова лаборатория

През 2016 година в лабораторията бяха извършени 97 рентгеноструктурни анализа, необходими за диагностика на минерали и материали по заявки на уредници от музея, дарители и сродни музеи.

Отговорник: Д. Йорданова

8.7.2. Лаборатория по оптична микроскопия:

- изработване на дюншлифи (в лабораторията на ИМК-БАН) – 29 бр.
- изработване на аншлифи (в лабораторията на ИМК-БАН) – 4 бр.
- микроскопиране на ан- и дюншлифи – 33 бр. (извън тези от темата по договор с външна организация)
- вкарване в електронна база данни на описание на дюншлифи – 29 бр. До сега в базата данни има описани 1186 дюншлифа.
- микрофотографии – над 1 000 бр.

9. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ

9.1. Посещения на музея

9.1.1. Посещаемост 2016

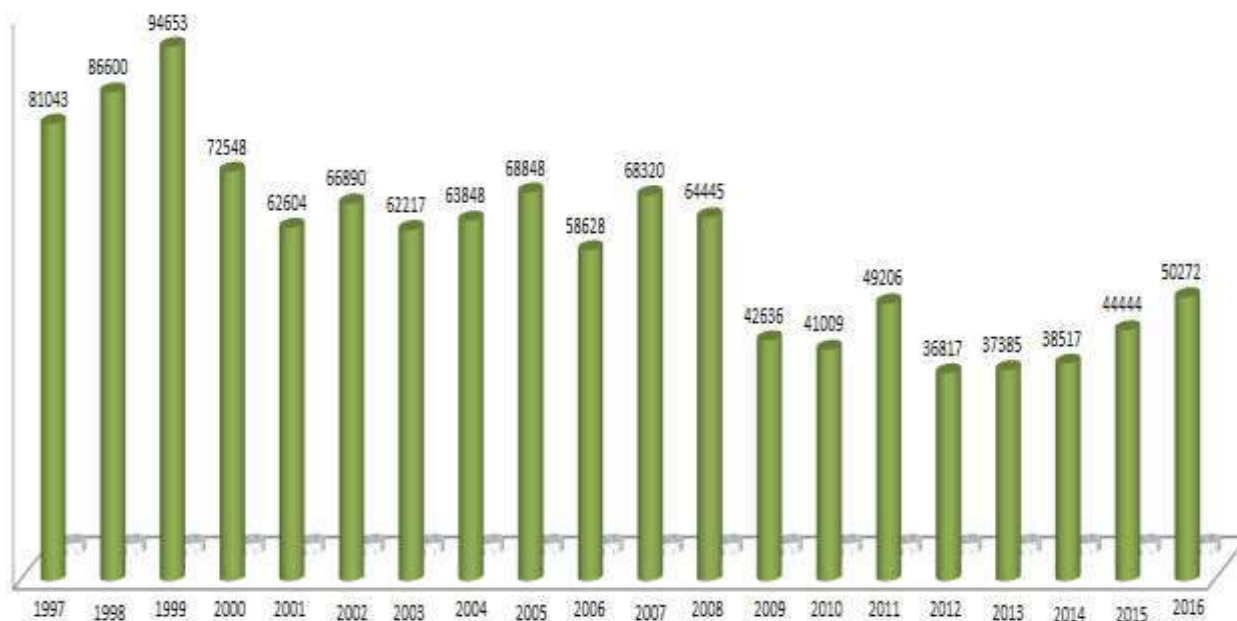
През 2016 година общо 50272 души са посетили Националния музей “Земята и хората”. Запазва се тенденцията от последните 5 години за увеличение на посетителите което е 36%.

През 2016 г. музеят е бил отворен за посетители 357 дни. Музеят не е работил само 9 дни: на 1 януари, от 29 април до 2 май – Великден, от 24 до 26 декември – Коледа и на 31 декември.

Цените на входните билети бяха 4 лв. за възрастни българи и чужденци. Учениците, студентите, притежателите на международни младежки карти и пенсионерите ползват 50% намаление. Семейният билет е 6.00 лв. Геоложкият образователен кът за деца и възрастни се посещава срещу 1.00 лв.

През годината се запази правото на безплатен вход за дарители и доброволци на музея, членове на ИКОМ и ИКОМОС, деца от сиропиталища и социални домове, войници и инвалиди. Безплатни бяха посещенията и за част от изявите в музея. Всеки последен понеделник от месеца е със свободен достъп за всички посетители.

Посещаемост в НМ „Земята и хората“ 1997 – 2006 г.

Общо посетилите музея / музейната експозиция са разпределени по възрасти по следния начин:

Платени – 19527 души - от тях: - деца от 3 до 7 г. - 1617; ученици – 4123; студенти – 876; възрастни – 5815; пенсионери – 1090; чужденци – 683; детски кът – 372, посетители за изяви в музея с билети по 1 лв. – 4948.

Безплатни – 30745 - от тях: деца до 3 г – 676; деца от 3 до 7 г. – 760; ученици – 3177; студенти – 1678; възрастни – 6194; пенсионери – 869; чужденци – 456; хора с увреждания – 308; детски кът – 667; посетители за изяви в музея – 15960.

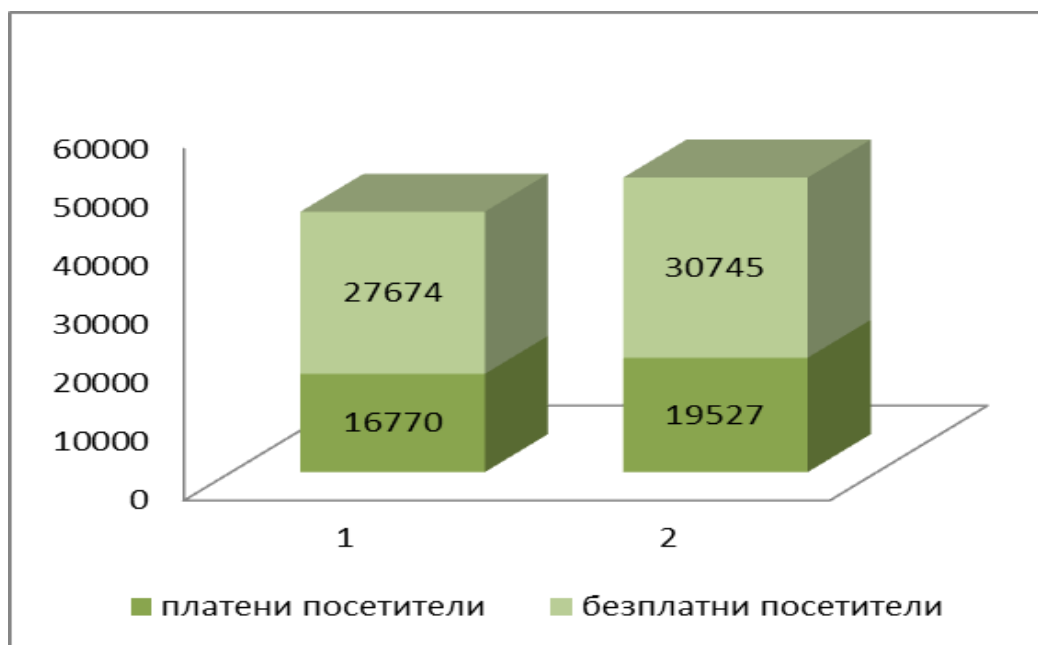
9.1.2. Безплатни дни за посещение на НМ "Земята и хората" 2016 г.

През 2016 г. музеят е бил отворен за посетители 357 дни, от които 14 - с изцяло безплатни посещения с 1452 посетители за музейната експозиция.

Входът за музея е безплатен всеки последен понеделник на месеца.

Входът е свободен и за големи музейни изяви като: 14 февруари - Успение на Св. Константин-Кирил Философ; 3 март - Освобождението на България; 22 март – Международен ден на водата; 22 април - Ден на Майката Земя; 18 май - Международен ден на музеите; 24 май – Ден на българската култура, просвета и славянската писменост; 19 юни - Ден на Дарителя; 6 август - Ден на Милосърдието; 17 септември - Ден на София; 1 ноември - Ден на народните будители.

Броят на посетителите със свободен вход през 2016 г. спрямо този през 2015 г. е увеличен с 11% .

9.1.3. Групи и беседи

През 2016 г. музеят е бил посетен от 116 групи. Изнесена са 55 беседи, от тях 8 на чужд език. От посетителите в групи 1964 са ученици и студенти, а 293 са възрастни.

9.1.4. Анкетна карта за посетителите на НМЗХ

От месец юли на посетителите на музея бе предложена за попълване анкетна карта. Посочените данни ще бъдат актуална връзка с посетителите и ще служат за препоръки и анализи.

До края на годината от посетители бяха попълнени 22 анкетни карти, от които може да се заключи, че повечето от хората посещават музея повече от веднъж, намират музея за полезен и вълнуващ и биха го препоръчали за посещение. От препоръките се повтарят желанието за климатизация, по добро осветление и за повече интерактивна информация.

НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ ЗЕМЯТА И ХОРАТА

АНКЕТА

Уважаеми посетители, обръщаме към Вас с молба да отделите малко време и да попълните тази анкета. Вашите отговори ще бъдат използвани изключително за подобряване на съществуващите експозиции и работата на персонала в музея.

1. Колко често посещавате музея?
☐ за първи път ☐ посещавал съм го няколко пъти ☐ посещавам го често

2. Как разбрахте за нас?
☐ Препоръчан от приятели / роднини
☐ Винаги съм знаел за него
☐ Радио
☐ Телевизия
☐ Вестник
☐ Интернет
☐ Туристически информационен материал / център
☐ Други (посочете):

3. Посетихте музея за:
☐ да научите нещо ново
☐ за забавление
☐ за отмора (почивка)
☐ да покажете на приятели нещо интересно в София
☐ посещение на изява
☐ посещение на временна експозиция/послушаща изложба
☐ да доведете децата
☐ друго (посочете):

4. Коя експозиция Ви впечатли най-много?
 Гигантски кристали Минерали на Земята
 Минерални ресурси на Земята Скъпоценни камъни
 Минерали на България Минерални ресурси на България
 Материи
 Временни експозиции

5. Мнение за експозициите **лошо** **задоволително** **добро** **отлично**
 Експониране ☐ ☐ ☐ ☐
 Осветление ☐ ☐ ☐ ☐
 Качества на колекциите ☐ ☐ ☐ ☐
 Друго:

6. Достъпна и разбираема ли е информацията в:
 Етикетите **лошо** **задоволително** **добро** **отлично**
 Текстове в експозициите ☐ ☐ ☐ ☐
 Информационните материали ☐ ☐ ☐ ☐

7. Каква информация очаквате да получите в музея?

8. Ако трябва да опишете този музей на приятел, кои думи бихте използвали?
 полезен външващ неудобен добър за децата
 привлекателен скучен забавен труден за разбиране
 интересен шумен атрактивен безинтересен
 не се отнася до мен

9. Приблизително колко време сте прекарали в музея?

10. Бихте ли препоръчали този музей на други?
☐ Да ☐ Не
 Ако отговорът е "Не", има ли някаква конкретна причина?

11. Как оценявате отношението на служителите към Вас?
 Лошо задоволително добро много добро отлично
☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ПРЕПОРЪКИ

12. Приемливо е да откриете, че има някои неща, които не харесвате в музея и неговите експозиции. Има ли нещо, което бихте искали да се промени?

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОСЕТИТЕЛЯ
 Възраст: Пол: **М** **Ж**
 Образование: - начално, основно, средно, висше
 Занятие: учещ, пенсионер, работник, служещ, учител, друго:

Дата:

Благодарим Ви, че отделихте време, за да отговорите на нашите въпроси!

Изготвил: М. Христова

9.2. Изложби

През 2016 г. в Националния музей „Земята и хората“ бяха реализирани следните изложби:

9.2.1. Постерни изложби

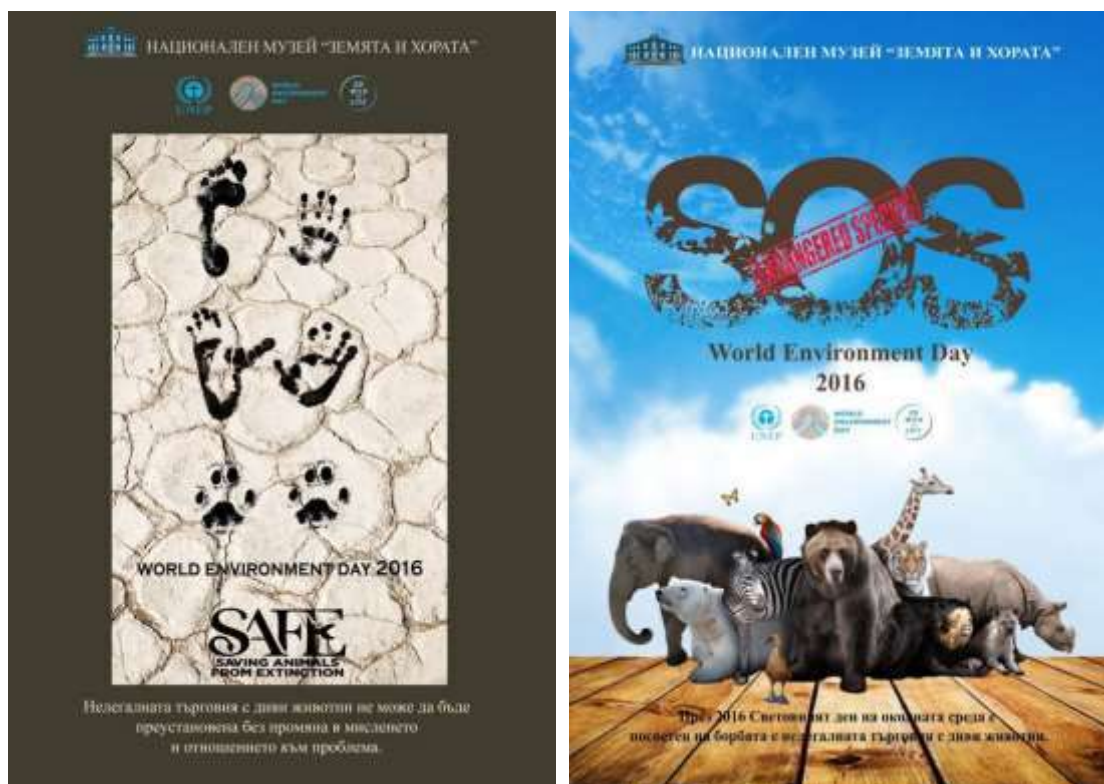
На 16 март, във връзка със седмицата на водата, Алексей Жалов предостави за експониране постери на тема „Водата под земята“.

Сред научно-популярните изложби проведени през 2016 година следва да се отбележат юбилейната постерна изложба „Дубна – 60 години международен център за ядрени изследвания“ под мотото „Науката сближава народите“, осъществена в периода 4-17 април.

Постерна изложба проследяваща честванията и инициативите по отбелязването на 5 юни в световен мащаб.

Автор на експонираната изложба „Завръщането на природата“ е младия Исмаил Инджеоглу. Ползвайки възможностите на компютърните технологии и графика, авторът показва варианти на едно евентуално бъдеще за човечеството и подчертава ролята на природата за съществуването ни.

На 30 юни бе показана изложба на авторска рисувана коприна на художничката и поетеса Станка Русева.

От 1 до 31 юли бе представена на посетителите изложбата „Първият геолог на България“, посветена на 160 години от рождението на проф. Георги Златарски. Във фотоси и постери са демонстрирани събития от живота и работата на бележития български учен.

За отбелязването на 6 август – Ден на милосърдието, съвместно със Столична библиотека бе подредена постерна изложба, посветена на 71 годишнината от атомните бомбардировки над Хирошима и Нагасаки.

Между 26 и 27 ноември на втория етаж на музея бе подредена изложба на акварели на авторката Милена Вълчанова. Произведенията правят впечатление с майсторското пресъздаване на характера и особеностите на различни породи котки.

В периода 7-22 ноември в зала „Гигантски кристали“ бе представено изкуството на корабомоделизма. Изложбата посветена на 70 годишнината от основаването на Федерацията по корабомоделен спорт пожъна успех с изключително детайлното и майсторското пресъздаване на експонатите и зарадва, както най-младата публика на музея, така и по-възрастните посетители.

През декември публиката бе запозната с живота и делото на акад. проф. д-р Георги Бончев, по случай 150 години от рождението му посредством постерна изложба.

От 5 до 31 декември в серия постери бе показана важноста, значението на почвите за развитието и оцеляването на човечеството, богатството и разнообразието на почвите в България. Изложбата бе организирана съвместно с Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкаргов“.

9.2.2. Фотоизложби

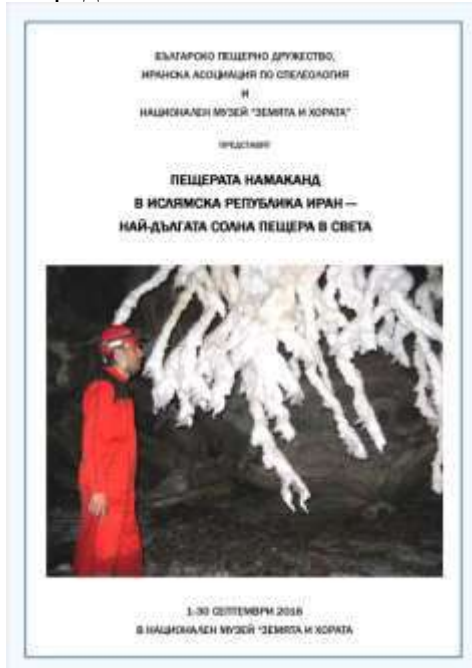
От 1 до 10 февруари се проведе VI Международен фото конкурс „Пещерите и ние“, организиран от Балкански спелеоложки съюз и Пещерен клуб „Приста“.

Между 1 и 19 февруари в залите на музея можеше да се види фотоизложбата на проф. д-р Димитър Синьоски „Побитите камъни край Варна – уникален природен феномен“.

В рамките на инициативата „Седмица на водата“, между 19 до 28 март бе експонирана изложба „Реките на България“.

От 22 април до 21 май бе представена фото изложба „Минерали и природни феномени“, представяща работите на победителите във фото конкурс организиран от Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Съвместно с Българското пещерно дружество в периода 1-30 септември бе организирана фотоизложба „Пещерата Намаканд в Ислямска Република Иран – най-дългата солна пещера в света“. Изложбата бе уважена от представители на посолството на Ислямска Република Иран.

Между 5 и 31 октомври бе представена фото изложбата „Националните паркове – най-хубавата американска идея“, посветена на сто годишнината от създаването на Управление „Национални паркове“ в САЩ. Изложбата е плод на пътуванията и усилията на своите автори – Бони Лавина и Стефан Хаджиатанасов, които я допълниха с прожекции на филми за някои от националните паркове в САЩ и дискусия с посетителите.

9.2.3. Изложби на детски рисунки:

Изложба-конкурс за детски рисунки на Народно читалище „Хармония”, през месец май.

Десетата по ред изложба „Мъдростта на народа ни”, реализирана от Фондация „Детето и фолклора” за отбелязване на 1 юни – Деня на детето.

Изложбата с рисунки на ирански деца под ръководството на Иван Яхнаджиев, осъществена в музея с помощта на посолството на Ислямска Република Иран, като част от музикално-поетична вечер посветена на иранската култура.

В рамките на инициативите за 5 юни– Световен ден на околната среда, съвместно с Изпълнителна агенция по околна среда бе показана изложба на детски рисунки с екологична тематика.

На 25 ноември с тържество в музея бе открита годишната изложба на школата по рисуване при 120 Основно училище „Г. С. Раковски“.

9.3. Концерти

През 2016 г. в НМЗХ бяха реализирани три концерта на музикална къща „Престо“ под диригентството на П. Димитров – на 15.02, 27.04 и 23.12. С концертът на 27 април са отбелязани 25 години от създаването на формацията. На 23.12 музикалната къща представи концерта „Моцартови вълшебства“ с участието на проф. Жени Захаријева (пиано), Мила Михова (сопран) и оркестър „Импресии“, под диригентството Петър Димитров.

В рамките на XXIV международен музикален конкурс "Музиката и Земята", под мотото „Роберт Шуман и природата“ бяха изнесени следните концерти:

22 април – Дуо Дарина Малеева (цигулка) и Ксавие Лъоконт де ла Бретониери (пиано);

23 април – Фумие Фукуи (пиано);

24 април – Йохан Ко (цигулка) и Даниела Минева (пиано), с участието на Жени Захаријева (пиано);

25 април – Лидия Ошавкова;

26 април – гала концерт на лауреатите на XXIV музикален конкурс „Музиката и Земята“.

На 27 май бе проведена музикално-поетична вечер на иранската култура „Нощ в персийската градина“. В спектакъла участваха: Василка Сугарева (актриса), Анжела Маджарова (арфа), Розалина Касабова (виола), Ганка Неделчева (пиано), Росен Идеалов (кларинет), Набиола Маосуми (философ и поет от Иран), Илиана Петрова-Саласар (хореограф и танцьор) и др. Събитието се реализира с помощта на Ирански Културен Център и Фондация „Българско Изкуство – Орфеев Завет“, а почетен гост ще бъде г-н Мохаммад Али Киани – съветник по културните въпроси към посолството на И.Р. Иран в София.

На 26 юни бе изнесен концерт на вокален квинтет „Еуфония“.

На 12 юни и 20 декември 2016 год. възпитаниците на Школата по музика при Народно читалище „Иван Денкоглу 1867 г.“ изнесоха концерти пред широка публика, на които демонстрираха напредъка в музикалното си развитие.

На 24 юни в зала „Гигантски кристали“ се състоя концерт „Музиката на растенията“ с презентация на Тигрила Гардения от Даманхур. Участваха и Йоана Стратева (цигулка) и Ивелина Иванчева (пиано).

На 26 юни публиката се наслади на хоров концерт под диригентската палка на Весела Пастърмаджиева, а на 15 юли Ваня Монева дирижира хор „Космически гласове“.

На 16 септември Лидия Кулекова (сопран), Дрезден Рамос (тенор) и Даниела Янева (пиано) изнесоха концерт класическа музика, като в програмата бяха включени творби на Моцарт, Росини, Доницети и Верди.

В музея се състоя и Пред Коледен концерт на 19 декември, с участието на Велислав Велев, Лидия Кулекова и Деян Павлов с арии от опери и оперети на Белини, Чайковски, Брамс, Пучини, Гуно, Калман и др.

9.4. Представяне на книги, литературни срещи и дискусии

На 30 юни 2016 година бе представена книгата на писателката Станка Русева „Моят живот в Кавказ“. Представянето бе съпроводено от изложба на рисувана коприна на същият автор.

На 1 ноември в Деня на народните будители официално пред публика бе представен алматах „Поезията на камъка“, който е вдъхновен и е продължение на една от постоянните изложби в Национален музей „Земята и хората“.

На същата дата Съюзът на българските писатели връчи своите грамоти за цялостно творчество и принос, към българската литература. В рамките на събитието бе представена и антологията на издателство „Български писател“ „Поети 2015“, включваща творбите на повече от двеста съвременни, български автори.

На 22 ноември 2016 година в зала „Гигантски кристали“ на музея бе представена новата книга на поетесата Павлина Стаменова „Звезден кръстопът“, придружена от авторски рецитал и мултимедийно шоу с песни по текст на поетесата.

9.5. Симпозиуми, семинари и други прояви в музея

На 5 юни бяха изнесени серия дискусии и мултимедийни презентации от представители на Катедра „Метеорология и геофизика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, в рамките на отбелязването на 5 юни – Световен ден на околната среда.

На 19 март 2016 година за пореден път във видеозалата на музея се проведе общо събрание на клубът по спортна дресура „Сириус“.

На 2 юни бе организирано представяне на студентски образователни проекти в Геоложкия кът на музея от Факултет „Педагогика“, специалност „Неформално образование“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

От края на август в заседателната зала на музея започна провеждането на ежемесечните заседания на Българско Пещерно дружество.

В периода 26-28 май се състоя семинар-обучение на лабораториите „VICHY“, който запозна аудиторията с новите разработки на компанията.

Между 23 и 25 ноември в заседателната зала на музея посетителите имаха уникалната възможност на присъстват на редене на свещена мандала. Демонстрацията на рисуване с пясък направи лама Науан Куна Биста от кралство Мустанг.

На 12 декември се състоя учредително събрание на сдружение на родители от Национално музикално училище „Любомир Пипков“.

В периода 15-16 декември в кино залата на музея бе проведено годишно събрание на софийски клуб по фелинология „Сердика“.

9.6. Изложби посветени на живата природа

9.6.1. Международни изложби на котки

Създаването и дългогодишната изложбена дейност на федерацията по фелинология в музея доведе до появата на ново хоби. На 26 и 27 ноември пред очите на публиката над 160 вещо селектирани, отглеждани котки от повече от 20 редки породи претендираха за титли и награди. Освен България участваха Гърция, Румъния, Италия, Полша, Дания, Русия, Испания. През двата изложбени дни през тази година проявата бе посетена от 3460 човека.

На изложбата протече нова акция в защита на дивите представители на семейство котки. WWF България показва работата с местните общности в Азия по увеличаване броя на едни от най-емблематичните котки на планетата – тигрите, както и опазването на рисовите в България.

Море от хора и емоции

Победител в изложбата стана златистият британски котарак Golden Leon von El'Idt от България (№118 по

Съпътстваща художествена изложба на именитата Милена Вълчанова за втори път впечатли посетителите с портрети на котки, в образите на които е уловен характер, настроение, моментно чувство.

Избор на картина

Д. Делибалтова

Акварелите на Милена Вълчанова

9.7. Юбилейни и тържествени чествания

9.7.1.150 години от рождението на акад. проф. д-р Георги Бончев

Портрет на акад. Георги Бончев

Изложбата, посветена на юбилея,
в НМ „Земята и хората”

Акад. проф. д-р Георги Бончев е роден на 6 август (стар стил) 1866 г. в с. Жеравна, Котленско. Той е изтъкнат български геолог; действителен член на БАН от 1900 г.; основоположник на катедрата „Минералогия и петрография” и музея към нея в СУ „Св. Климент Охридски” (1905-1936); декан на физико-математическия факултет през учебните 1906/08, 1919/20, 1927/28 г.; ректор на Университета през 1914/15 г.; пръв председател на Българското геологическо дружество (1925); основател и пръв директор на Геологическия институт при БАН (1944-1948); основоположник на гемологията и геoarхеологията у нас. В негова чест Академик Иван Костов нарича новооткрития в района на Наречен, нов за науката минерал – бончевит.

Националният музей „Земята и хората” отбелязва юбилейната годишнина със специална изложба. Тя включва три постера за творческия път, научното наследство и наградите в знак на почит към акад. Георги Бончев, както и две витрини с минерали и скали от колекцията му от Музея по минералогия, петрография и полезни изкопаеми на СУ „Св. Климент Охридски”, на който той е избран за патрон.

9.8. Други изяви

9.8.1. Изложение „Абитуриентски облекла“

За тринадесета поредна година в края на месец февруари в експозиционната зала на музея се проведе изложението „Абитуриенти“, с участието на известни български моделиери и дизайнери.

Освен традиционните щандове за бутикови облекла, в зала „Гигантски кристали“ на музея бяха представени и аксесоари, бижута, чанти и други съпътстващи аксесоари. За поредна година броят на изложителите бе значителен.

В изложението бяха включени и модни консултации с дизайнери, облекла по индивидуална поръчка, аксесоари към закупения тоалет и др. Продължителността на изложението беше 5 дни и бе посетено от повече от 6000 посетители, от които преобладаващият брой бяха младежи.

Изготвил Г. Цонков

9.9. Реклама и работа с медиите

През 2016 год. продължи ежегодната работа с телевизионни и електронни медии, както и с вестници и журналисти.

Списъкът с контакти на музея бе допълван и актуализиран с нови потребители и нови актуални адреси.

Освен традиционно осъществяваните контакти, бяха създадени профили на Национален музей „Земята и хората“ в сайта www.kulturni-novini.info и на интернет страницата на Институт за приложна музеология – www.museology.bg. Това дава възможност за пряко и своевременно подаване на актуални новини и информация през профилите на музея, които да достигнат до по-широк кръг от аудитория.

Други сайтове заявили желание да отразяват новини за културната програма на музея през 2016 година са: www.iskrata.bg, www.popotam.bg – събития за деца и www.pejka.bg – сайт за необикновени пътешествия.

Актуализирани и прегрупирани бяха данните за контактите на музея относно служебни и лични имейли на посолства, библиотеки, държавни институции, частни фирми, училища, университети, журналисти и др.

През 2016 година Национален музей „Земята и хората“ подаде информация за включване към инициативата на Центъра за градска мобилност и Столична община „Карта Сафия“, мобилното приложение ilovelulgaria – официален интерактивен гид за България и „Пътеводител на София/София-област“, издание на ИК „Домино“.

През 2016 година продължи рутинната работа с медиите - поддържане на актуален списък с координати на редакции на медии и журналисти; изпращане на месечни програми, информационни бюлетени, прес-информации за изяви; участия в интервюта и заснемания.

Сред последните следва да се отбележат епизод 1, сезон 2 „Защо вярваме, че Земята е кръгла“, на предаването „Новото познание“ с водещ Стойчо Керев на 16 септември в зала „Гигантски кристали“, със събеседник – проф. Бойко Рангелов Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“.

Бяха заснети епизоди от телевизионния сериал „София – ден и нощ“ на 5 декември и представяне на част от експонатите в зала „Гигантски кристали“ от екипа на „Dark Light Team“ по метода „рисуване със светлина“ на 27 септември.

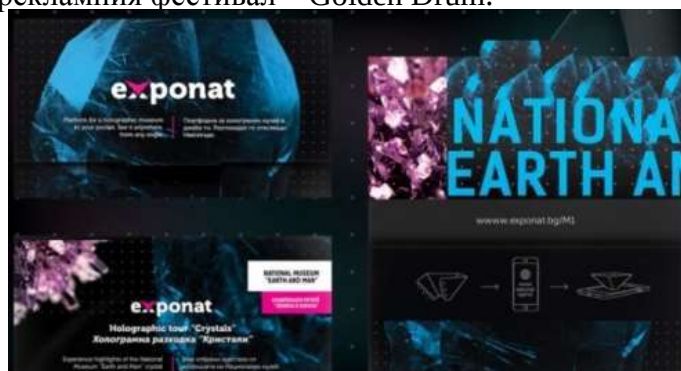
Традиционните прояви, изложения и базари, като „Международна изложба на котки“, „Абитуриентски облекла“, Великденско и Коледно изложение на минерали, фосили и скъпоценни камъни, бяха отразяван в редица медии: БНТ Канал 1, Българско национално радио, Списание 8, Българска телеграфна агенция, вестник „Дума“, вестник „Стандарт“, на сайтовете на Регионални инспекторати по образованието Бургас и Благоевград, „Радар.бг“, „Офнюз“, „Нюз България“, „Портал 12“ и много други:

През 2016 год. бяха осъществени заснемания и записи на интервюта на специалисти от музея за телевизионни и радио репортажи за Българска Национална телевизия и Българско национално радио по повод различни прояви провеждани в музея и неговите гостувачи изложби в страната.

Трябва да се отбележи обширната статия придружена със богат снимков материал за музея, която бе публикувана в августовския брой на National Geographic България „Пазители на българската памет – Национален музей „Земята и хората“, като версия на същата информация бе поместена и на електронния сайт на изданието на 05.08.2016 година.

През 2016 година бе направена стъпка, към присъствието на Национален музей „Земята и хората“ в ново медийно направление, свързано с дигитализацията на културното и природно наследство. Това е проектът „exponat.bg“ – мобилен сайт, позволяващ пряк достъп на изключително широка аудитория до дигитални изображения на атрактивни и ценни музейни експонати. Националният музей „Земята и хората“ е първият и за сега единствен музей представен в проекта. Проектът бе разработен от E-Act Creative Digits с активното участие на целия персонал на музея. Проектът получи награда от ФАРА, също така е финалист в категорията Mobile на рекламния фестивал – Golden Drum.

Изготвил: Д-р Р. Златева

10. КОМПЛЕКСНИ ИЗЯВИ

10.1. Ден за отдаване на почит към делото на Св. Кирил Славянобългарски - 14.02.

Традиционно датата 14 февруари се отбелязва в НМ "Земята и хората" като ден за отдаване почит на Константин Кирил - Философ от 2009 година.

През годините, наред с музея, като организатори на събитията са били Съюза на българските писатели, Съюза на българските музикални и танцови дейци, Националният църковно-исторически и археологически музей, Университетът по библиотекознание и информационни технологии и Кирило-Методиевският вестник „За буквите–О писменехъ“, Националната гимназия за древни езици и култури "Константин Кирил Философ". От 2010 г. към организаторите се присъедини Кирило-Методиевският научен център при БАН.

На този ден в НМ "Земята и хората" среща си дават творци и преподаватели, ученици, студенти и граждани, звучат музикални и вокални изпълнения, авторски рецитали на поети, научни доклади, лекции и съобщения, които превръщат датата в празник на българската духовност.

През 2016 година Кирило-Методиевският научен център при БАН, представи документалния филм „Пътят на буквите“ – 2015 г. Творбата е визуален пътепис в пространството и времето – по стъпките на светите братя първоапостоли Кирил и Методий.

Филмът е посветен на 1200-годишнината от рождението на Методий – помощник и сподвижник на по-малкия си брат или исторически покръстител на българи, словаци, чехи и поляци?

Създателите на филма търсят отражението на създаденото от IX век до наши дни на територията на 10 държави – в изобразителни символи, песни, артефакти и паметници.

Сценаристи на филма са Десислава Найденова и Ралица Димитрова, режисьор - Ралица Димитрова, оператор - Пламен Герасимов, който е и продуцент (Б Плюс Филм ЕООД). Продукцията е осъществена с подкрепата на ИА „Национален филмов център, НДК, Пик Аудио.

Филмът е спечелил награда в раздел „Културно наследство“ от IX Международен филмов фестивал за наследство в Пловдив /2016/.

Д-р Р. Златева

10.2. Дни на минералите

10.2.1. Международна изложба на минерали, скъпоценни камъни и фосили

НМ „Земята и хората“ организира и проведе за двадесет и шеста година октомврийското изложение на минерали, фосили и скъпоценни камъни от 7 до 9 октомври 2016 г. В изложението на минерали взеха участие 67 изложители. Сред тях присъстваха чуждестранни участници от: Германия, Армения, Афганистан, Сърбия и Румъния.

Аквамарин, Пакистан

Кварц с включения от брукит, анатаз и хлорит, Бразилия

Връчени бяха дипломи на изложители в традиционните за октомврийското изложение конкурси:

Награда „доц. Ангел Ангелов“ за най-добър минерален образец от България – на Шукри Сираков за хелвин – гигантски кристали от находище Крушев дол.

Две награди за най-добър минерален образец на:

– Иван Митев за кварц с включения от брукит, анатаз и хлорит от Бразилия

- Христо Чолаков за аквамарин от Пакистан
- За най-добро художествено изделие от минерал бяха връчени две награди на:
- Катя Калайджиева за картина „Хамелион” с тигрово око
 - Нина Солнишкина за колие „Ноктюрно“ с ахати, сардоникс и мъниста.

Хелвин – гигантски кристали, находище Крушев дол и Шукри Сираков

Коліе „Ноктюрно“

Картина „Хамелион”

10.2.2. Великденско изложение на минерали, скъпоценни камъни и фосили

Изложението бе проведено в периода 08–10.04.2016 г. Броят на изложителите беше 59, а на посетителите с билети - 1437 души.

Заниманията за деца се проведоха в Геоложкия и Интерактивния кът. Четвърта поредна година музеят покани децата на Ваканционни игри. През пролетната ваканция отново в „Дните на минералите” се проведоха интересни забавления. Заниманията бяха организирани от Десислава Делибалтова. Програмата включваше запознаване с първите, използвани от хората минерални суровини, изработване на цветни тебешери, конкурс за разпознаване на минерали. В Интерактивния кът беше организирана „Треска за злато”. Мероприятието се проведе съвместно с БГ Проспектор – форум за съкровищата на Земята. Злато-съдържащият пясък за демонстрациите беше доставен от БГ Проспектор. Членовете на форума провеждаха демонстрациите изключително всеотдайно. Децата бяха поощрявани с награди, предоставени от образователния телевизионен канал Da Vinci Learning и минерални образци от музея.

Проведе се втора среща и обмен на образци с любителите-колекционери. На срещата от страна на музея присъстваха: Петко Петров и Светла Старирадева. Срещата премина в изключително приятелски дух.

Уредник: инж. Св. Старирадева

10.2.3. Коледно изложение на минерали, скъпоценни камъни и фосили

Изложението бе проведено в периода 16–18.12.2016 г. Броят на изложителите беше 55.

За децата беше организирана „Коледна работилница“ на II етаж в Експозиционната зала на 17 и 18 декември (събота и неделя) от 11.00 до 14.00 часа. Децата изработваха коледни картички и украса с художничката Марина Иванова, и дребни бижута с камъни с ателие Марабу. Те получиха подаръци, предоставени от образователния телевизионен канал Da Vinci Learning. Броят на участващите през двата дни беше около 50, като сред тях имаше не само деца, но и майки, бащи и баби. Броят на посетителите с билети беше общо 2176 души за трите дни.

Уредник: Инж. Св. Старирадева

10. 3. Световен ден на водата – 22 март. Седмица на водата - 16-22 март

Денят на водата се отбелязва официално от 1993 г. по предложение на Конференцията за околната среда и развитието (UNCED) от 1992 г. Всяка година честването на Международния ден на водата е свързано с определен аспект на прясната вода. Националният музей „Земята и хората“ е съорганизатор, домакин и централен информационен център на инициативата “Международен воден мост”, организирана от Българските неправителствени асоциации Сдружение „Аз обичам водата” и Българска Асоциация по Водите.

В музея бяха организирани множество събития, посветени на Деня на водата. В експозиционната зала на музея бяха обособени разнообразни занимателни кътове за деца и възрастни – ателиета, работилници, лаборатории, интерактивни сцени с приказки и с любимите анимационни герои Капчо и Капчица от детските познавателни книжки на дружество “Софийска вода”. Малките посетители имаха възможност сами да майсторят предмети по традиционни занаятчийски технологии, да рисуват и моделират на водна тематика, да издигнат макети на градове с реки, да се пробват в изкуството декупаж. Най-любопытните имаха възможност да правят опити и експерименти, за да изследват химичните и физични свойства на водата, а най-смелите взеха първи уроци за реакция при водни бедствия от патрулите на Водоспасителната служба при БЧК.

В периода 16 – 22 март 2016 г. в музея се проведе традиционната “Седмица на водата”, акценти бяха редица събития, фокусирани върху разумното използване на един от най-ценните ресурси – водата.

Акценти в седмица на водата 16-22 март бяха:

- ◆ 16 - 22 март - фотоизложба „Реките в България“
- ◆ 17, 18, 19, 20, 22 март - Детски образователен център
- ◆ 19, 20, 22 март - Акция "Хидратация"
- ◆ 19, 20 март - ВОДНО КИНО
- ◆ 21 март - КРЪГЛА МАСА
- ◆ 21 март - концерт - ритуал за водата с кристални купи и арфа
- ◆ 22 март - празнична програма и официално награждаване на отличените фотографии във фотоконкурса "Реките в България"
- ◆ Фотоконкурс

Награда на онлайн-публиката
Дяволският мост, Иво Чолаков

Първо място, определено от журито – река Арда и Дяволският мост, Емил Рашковски

Фотоконкурсът е основна част от „Седмица на водата“. Тази година темата бе “Реките на България”. Началото на артистичната надпревара беше положено през февруари като събра повече от 350 авторски снимки на професионалисти и любители. 50 от тях заслужиха правото да станат част от изложбата „Реките в България“, която беше открита на 16 март в музея и продължи до 31 март. Онлайн-публика посочи първите 10 творби, останалите 40 бяха избрани от експертно жури. Награда за обществена институция бе присъдена на Народно читалище „Съзнание-1927“, село Долни Вадин със снимка от кампанията за почистване на крайбрежната ивица на река Дунав, започната от читалището – „Пази реката! Тя е наша“, http://waterbridge.info/wp-content/uploads/2016/02/N4_Saznanie

Второ място – спускане с каяк по река Струма,
Владимир Гергов

Трето място – Рибари по Дунав край Люляците в Русе,
Инко Бургелов

◆ Кръгла маса

На 21 март – ден преди Световния ден на водата, Българска асоциация по водите (БАВ) и сдружение „Аз обичам водата“ организираха кръгла маса на тема „Ролята на водните операторите в Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ) и в Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН)“. В нея взеха участие инж. Иван Иванов, председател на БАВ, Атанаска Николова, зам.-министър на околната среда и водите, представители на четирите басейнови дирекции в страната, както и много други официални гости и експерти.

◆ Други тематични изяви, насочени към различни възрастови групив периода 17 до 22 март в музея бяха детски ки образователен център за водата с работилници и лаборатории, творчески ателиета, информационни инсталации, театрална постановка с героите на „Софийска вода“ Капчо и Капчица, акции Н2Обичам с измерване процента на хидратация на тялото си със специален уред, и др. Участниците в тях по занимателен начин ще обогатят познанията си за водата като жизненоважен и безценен природен ресурс. Участието в ателиетата бе напълно безплатно като с приоритет бяха посетителите с предварителна електронна заявка на сайта: [www.waterbridge.info/npograma/детски образователен център](http://www.waterbridge.info/npograma/детски_образователен_център)

◆ На 19 и 20 март, през целия воден уикенд, кинозалонът на МУЗЕЯ се превърна във ВОДНО КИНО – с кинопрожекции и открити дискусии, представящи славното миналото, печалното настояще и неясното бъдеще на българските минерални бани, организиран от граждански комитет "Термално-Нормално" за събуждане на минералните бани на София.

◆ На 21 март музеят беше домакин на Кръгла маса, на която експерти ще обсъдят „Ролята на водните операторите в Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН)“. Форумът се излъчи онлайн на сайтовете www.waterbridge.info и bwa-bg.com.

◆ На 22 март - Проведе се екоревю на дизайнерките Венета Атанасова, Нина Герганова и Полина Петрова.

Ревюто се проведе по време на официална церемония по награждаването на победителите от фотоконкурс „Реките в България“, а събитието бе уважено от министър Ивелина Василева и други официални лица.

Пълната програма на Седмицата на водата както и онлайн-излъчванията можеха да се проследят на сайт www.waterbridge.info.

Медийни партньори бяха БНР, БТА, БУЛАКВА, Ел Медиа, „Екология&Инфраструктура” „България без граници“.

В рамките на събитието „Международен воден мост” - 20.03.2015 г. – 22.03.2015 г. общият брой на посетителите е 2341. Входът бе свободен.

Милена Христова

10. 4. Ден на майката Земя – 22 април

По повод Международния ден на майката Земя - 22 април в НМЗХ гостува фотоизложба „ГЕОЛОЖКИ ФЕНОМЕНИ НА БЪЛГАРИЯ” на Музея по минералогия, петрология и полезни изкопаеми към Софийския университет „Св. Климент Охридски”. Бяха представени 35 наградени и номинирани фотографии от общо 178 участника от Първи фотоконкурс, организиран от Музея при СУ, със съдействието на Pentax, Българска Минно – геоложка камара и Фактор БГ.

Л. Нешева

10. 5. XXIV международен конкурс "Музиката и Земята" и Фестивал „Изкуствата за Земята“, под мотото „Роберт Шуман и Природата“

Главната цел на конкурса е да импулсира младите творци за създаване и изпълнение на музикални произведения, посветени на Земята и нейното оцеляване, като по този начин те създават духовна атмосфера в България и чужбина, която способства култивирането на нравствени ценности и светоглед на устойчиво развитие. Чрез изпълнение на творби ,вдъхновени от гениалните композитори,младите музиканти въздействат по емоционален път за промяна на отношението на хората към Природата.

Конкурсът подпомага старта на млади музикални таланти за изява и България и чужбина, чрез концерти и турнета, осъществени със съдействие на членовете на журито. С цел повишаване на артистичното майсторство и квалификация на младото поколение музиканти ежегодно се провеждат майсторски класове и лекции от членовете на журито на конкурса - изтъкнати артисти и педагози - професори от цял свят както и фестивал „Изкуствата за Земята“.

В конкурса от 1993 до сега са участвали над 2500 млади музиканти от 35 страни.

В настоящото двадесет и четвърто издание на конкурса участваха 61 млади музиканти от България Корея, Китай, Македония, Хърватия, Русия и Полша. Участниците в конкурса са разделени на три секции: солисти, композитори и камерни ансамбли. Според регламента те се представят с по две произведения: виртуозен концертен етюд или кратка виртуозна пиеса и пиеса, свързана с тематиката за Земята и Природата.

Членове на журито на конкурса от 1993 година до сега са били 66 изтъкнати артисти-педагози - професори от цял свят: пианисти, цигулари, флейтисти, диригенти, композитори и др. Членове на журито на XXIV конкурс ще бъдат: проф. Лидия Ошавкова, флейта, България; Стефан Илиев, композиция, България; Фумие Фукуи, пиано, Япония; проф. Румен Байрактаров, композиция, цигулка, България, Нина Малеева, арфа, България, проф. Даниела Минева, пиано, САЩ-България, Йохан Ко, цигулка, Русия-Корея, Ксавие Льоконт Де Ла Бретонери,пиано,Франция и проф. Жени Захариева, пиано, България, която е и Артистичен директор на конкурса.

Майсторски класове в рамките на конкурса проведеха проф. Даниела Минева, пиано, от Хумболтовия уневерситет в САЩ и Нина Малеева-Райкоф, арфа.

Концертите на членовете на журито са в рамките на Фестивала „Изкуствата за Земята“ под мотото "РОБЕРТ ШУМАН и ПРИРОДАТА".

22 април 2016 г. (петък) - 19 ч - Зала „Гигантски кристали“ НМ “Земята и хората” Тържествен концерт на Дуо ДАРИНА МАЛЕЕВА, цигулка и КСАВИЕ ЛЬОКОНТ ДЕ ЛА БРЕТОНЕРИ, пиано, лауреати на Международния конкурс „Музиката и Земята“

23 април 2016 г. (събота) - 18 ч - Зала „Гигантски кристали“ НМ “Земята и хората”Концерт на ФУМИЕ ФУКУИ, пиано, Япония с участието на ЖЕНИ ЗАХАРИЕВА, пиано

24 април 2016 г. (неделя) - 18 ч - Зала „Гигантски кристали“ НМ „Земята и хората“
Концерт на ЙОХАН КО, цигулка, Корея и ДАНИЕЛА МИНЕВА, пиано, България-САЩ

25 април 2016 г. (понеделник) - 18 ч - Зала „Гигантски кристали“ НМ „Земята и хората“
Концерт на ЛИДИЯ ОШАВКОВА, флейта

Гала концерт на лауреатите на XXIV Международен конкурс "Музиката и Земята" с участието 10 от наградените с най-високи отличия млади музиканти от България, Корея, Полша, Хърватия и Македония.

Патрон на конкурса е Министерът на околната среда и водите на Република България. По традиция той или негов представител връчва Голямата награда на конкурса - статуя на ангел, крепящ на крилете си нашата наранена планета. Тази година Голямата награда на конкурса бе връчена от зам. министър Бойко Малинов на младия пианист Фидоси Керчев.

Зам. министър Бойко Малинов с носителя на Голямата награда Фидоси Керчев.

Носителят на Голямата награда Фидоси Керчев свири на пиано от 7-годишна възраст в Детската музикална школа „Илия Бърнев“ в родния Разград, с преподавател Галина Героева.

Проведените досега двадесет и четири поредни конкурса „Музиката и Земята“ му донесоха заслужена слава в изданията на България, Франция, Япония, Германия и САЩ, включително в българските учебниците по музика. Идеите и целите на Конкурса, както и изявите на лауреатите му - млади инструменталисти и композитори - ежегодно намират отражение в българските електронни медии. Конкурсът е отразяван и от радиостанциите на САЩ Northeastern Broadcasting, USA, Radio Bar Harbor, Maine, USA, Япония, Германия, както и в пресата: списание „Шопен“ и списание „За педагози“ в Токио; в пресата на Щата Мейн. Международният конкурс „Музиката и Земята“ бе представен пред Съвета на Европа в Страсбург през 1996 г. и в ООН през 2000 г. Изпълнения на лауреатите се записват на компактдискове от поредицата "Зелените ангели". Наградени композиции на младите композитори са издадени в издателство Henry Lemoine, Paris.

По традиция престижният международен музикален форум, организиран от фондация „Земята и хората“ и Националния музей „Земята и хората“, се провежда под патронажа на Министерството на околната среда и водите и с любезното съдействие на: Министерството на културата, Софийска община, Минстрой Холдинг АД, Геотехмин ООД, проф. Жени Милева и д-р Александър Шинков, г-жа Стоянка Славова и г-н Кеазим Исинов.

Изявите бяха широко популяризирани в медиите с инетрвюта на арт. директор за в. в-к Дума, на журито за сп. Музикални хоризонти и др.; репортажи за БНТ, БТВ, Нова ТВ, Културни новини; информация и анонси за концертите за програми „Хоризонт“, "Хр. Ботев", ФМ „Класик“ и в множество електронни медии, като: <http://bnt.bg/part-of-show/xxiv>, <http://agro.bg/news>

Изготвил: М. Христова

10.6. Нощ на музеите - 21 май 2016

На 21 май 2016 г. се проведе 12-то издание на общоевропейската Нощ на музеите.

Инициативата се организира по идея на Френското министерство на културата и съществува от 2005 г. За изминалите 12 години тя се наложи като най-значимата общоевропейска музейна изява. Тази година в нея се включиха 49 културни институции от София.

В Националния музей „Земята и хората“ Нощта на музеите се отбелязва за първи път през 2006 г. През 2016 година в рамките на инициативата музеят представи освен временните и постоянните си експозиции постерната изложба „Подземния свят“ и фотоизложбата „Минерали и природни феномени“, съвместно със СУ „Св. Климент Охридски“, концерт на дуо Велина Кузманова (цигулка) и Александра Дичева (пиано), прожекции на научнопопулярни филми. музея.

През 2016 година изиявата бе посетена от 3948 души, като следва да се отбележи сравнително големия брой на млади хора и семейства с малки деца, които се възползваха от възможностите предлагани в Геоложкия кът.

Печати се поставяха от доброволци на централния вход на музея, като в същото време дежурни служители от музея извършваха паралелно преброяване на посетителите на входа, към залата.

Изготвил: Д-р Р. Златева

10.7. Световен ден на околната среда - 5 юни

По повод 5 юни – Световния ден на околната среда в Националният музей „Земята и хората“ бяха организирани следните събития:

- от 03 до 10 юни бе представена изложба на детски рисунки организирана от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС).

- от 05 до 18 юни бяха експонирани две постерни изложби – „5 Юни – Световен ден на околната среда“ и „Завръщането на природата“. Първата изложба проследява темите за отбелязването на Световния ден на околната среда от 2010 до 2016 година. Постерите от цикъла „Завръщането на природата“ са дело на младия варненски автор Исмаил Инджеоглу и представят едно вероятно бъдеще на два от големите български градове – София и Варна.

- на 05 юни в интерактивния кът на музея бяха изнесени мултимедийни лекции от Катедра „Метеорология и геофизика“ на Физическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Световният ден на околната среда се отбелязва в цял свят на 5 юни от 1973 г. по решение на Конференцията на ООН по проблемите на околната среда, проведена в Стокхолм, Швеция, през 1972 г. На този форум е приета Декларация за околната среда – първият международен договор за принципите за екологична защита на Земята. Всяка година се избира символична страна–домакин и се определя мотото на Световния ден на околната среда и съпътстващата го Зелена седмица.

През 2016 година Световният ден на околната среда е посветен на борбата с нелегалната търговия с диви животни, като за домакин е избрана – Ангола. Нелегалната търговия с диви животни води до унищожаване на цели видове и нарушава естествения баланс в екосистемите, но тя не може да бъде преустановена без промяна в мисленето. Широката общественост следва да бъде запозната с проблемите и последствията от тях, което ще доведе до осъзнаване на факта, че вредите от контрабандата и търговията с диви животни рефлектират пряко върху икономиката, обществото и сигурността.

Запазването на застрашените видове за идните поколения се нуждае от системни действия на международно равнище и формиране на широка обществена нагласа за нулева толерантност към нелегалната търговия с диви животни.

Д-р Р. Златева

10.8. Ден на Дарителя на музея - 19 юни

Ежегодното честване на Деня на Дарителя на НМЗХ е свързано с датата на откриване на музея за посещения (19.06.1987 г.). На организираното празненството пред създатели и дарители Директорът на музея представи резултатите от едногодишна дейност, насочена към обогатяване на музейните фондове, тяхното обработване и съхранение, създаването на гостуващи изложби, научната работа на екипа на музея. Беше открита временна експозиция „Нови постъпления” в която са експонирани най-представителните минерални образци и материали обогатили фондовете на музея през последната година. На този ден се връчиха и свидетелства за дарения.

Директорът на НМ „Земята и хората” Чавдар Начев представи множеството прояви, организирани в Музея „Земята и хората”, станали традиция за българската общественост. В словото си той подчерта за необходимостта от приемственост в сътвореното в музея.

Организатор: н.с. Ж.Янакиева

10.9. Ден на Милосърдието – 6 август

На 6 август в Национален музей „Земята и хората“ традиционно се отбелязва Деня на милосърдието в знак на съпричастност, към жертвите на атомните бомбардировки в Хирошима и Нагасаки.

Само на този ден „Камъкът от Хирошима“ (гранитен къс от уличната настилка в гр. Хирошима, който е бил изложен на въздействието на атомния взрив сутринта на 6 август 1945 година) бе експониран в зала „Гигантски кристали“ на музея. Такива гранитни късове с изработен барелеф на японската богиня на милосърдието – Канон са изпратени до лидерите на 188 страни в света по инициатива на Асоциация „Камък за мир“. През 1997 година камъкът е получен от Президентството на Република България в Национален музей „Земята и хората“, с ангажимент „Деня на милосърдието“ да бъде отбелязван всяка година по подходящ начин.

Възпоменателната церемония е поклонение пред жертвите, акт на състрадание и напомняне за събитията, които никога не трябва да бъдат забравяни, за да не се повтори отново ядрения апокалипсис.

През 2016 година бе представена постерна изложба, предоставена с любезното съдействие на Асоциация „Хирошима и Нагасаки“, за отбелязването на седемдесет и първата годишнина от събитията. Изявата бе организирана съвместно със Столична библиотека. Посетителите на музея поднесоха цветя пред гранитния къс и написаха своите лични послания за мир. Събитието бе уважено от официални лица от посолството на Япония в Република България.

Изявата бе отразена в редица електронни сайтове: www.ngobg.info; www.kulturni-novini.com; www.e-zdravey.com; www.zonazdrave.com; www.libsofia.bg; www.facti.bg; www.bgnes.com; www.dcnews.bg; www.daricnews.bg; www.radar.bg; www.nationalgeographic.bg – в

рубрика „Новини“ на 09.08.2016 г. Репортажи и съобщения за събитието бяха излъчени по Нова телевизия и БНТ 1 в емисията „По света и у нас“.

Изготвил: д-р Р. Златева

10.10. Световен ден на почвата - 5 декември

На 5 декември – Световния ден на почвата бе открита изложба съвместно с Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкин“ и Българско почвоведско дружество – „105 години наука за почвите в България“.

Приветствия поднесоха Чавдар Начев – Директор на Национален музей „Земята и хората“, проф. Светла Русева – Директор на ИПАЗР „Никола Пушкин“ и проф. д-р Тотка Трифонова – Председател на Селскостопанска академия.

Изнесени бяха и следните доклади:

„След края на Международната година на почвите“ – проф. Светла Русева;
„Почвознанието – наука за миналото, настоящето и бъдещето“ – проф. Методи Теохаров;
„Почви и бобови – симбиоза за живот“ – проф. Радка Донкова и колектив.

Тържествено бяха връчени ленти на ИПАЗР „Никола Пушкин“ за академична длъжност на учените, хабилитирани през 2016 година.

По време на провеждане на изложбата 5 – 31 декември в зала „Гигантски кристали“ бяха прожектирани научно-популярните филми „Почвите в България“, „Ерозия на почвите“, „Подкрепи Световния ден на почвата и Международната година на почвите“ и „Почвата говори с гласа на Едуард Нортън“.

Д-р Р. Златева, Ал. Туйков

10.11. Вечер на геолога - 12 декември

На 8 декември 2016 година в НМ „Земята и хората“ се проведе традиционната Коледна вечер на геолога, която се съчета с провеждането на Международната конференция „ГЕОНАУКИ 2016“ на Българското геоложко дружество. Председателят на дружеството доц. д-р Евгения Тарасова връчи грамоти за най-добра научна разработка на млади учени, отличили се на конференцията.

Отговорник: Л. Нешева

11. АРХИВНА ДЕЙНОСТ

11.1. Архив

Архивът на НМЗХ се попълва с документи създадени в резултат на научно-изследователската, експозиционната, експедиционната, образователната и рекламно-информационната дейности на музея. Съдържа: монографии, доклади, статии, лекции и информации, тематични и обзорни беседи, тематико-експозиционни планове и проекти за експозициите и изложбите в музеи, научна документация, създадена при теренна работа, научни каталози, научни и научно-популярни издания.

Административният архив се комплектува с документи от ръководната дейност музея, комуникациите, методически правила за музейната работа, програми, проекти, отчети по съответните направления на музейната дейност и др.

Архивът на НМЗХ включва 372 архивни единици, маркирани и обозначени според Номенклатурата на делата на НМ „Земята и хората”. Към всяко дело има въртребен опис и придружително писмо за приемане в архива.

Архивът на музея, наред с комплектуването и обработката на научния архив, участва активно в информационната, издателската, културната, изложната и др. дейности на музея.

11.2. Лични архивни досиета

В музея се съхраняват архивни папки - досиета на известни геолози, минералози, химици и др. като: инж. Майрович, инж. Ем. Максимов, акад. Йовчо Йовчев, инж. И. Петров, акад. Г. Близнаков и др.

Във връзка с традиционните и културните изяви на музея се комплектват архивни папки с подходящи за представяне и експониране на материали за: акад. А.Е. Ферсман, акад. В.И. Вернадски, акад. В.А. Коптюг, ст.н.с. Георги Канурков, Николай и Светослав Ръорих, акад. Иван Костов, проф. Павел Милюков, Стефан Гечев, Иван Ефремов, Богдан и Райна Богданови, Антон Ушев, Григор Йосифов, Петър Трантеев, ст.н.с. I ст. дгн Иван Колев Бонев, доц. Малешко Канев Йорданов и Борислав Йорданов, проф. Мария Желязкова-Панайотова, акад. Александр Евгеньевич Ферсман, които се предвижда да бъдат представяни чрез изложби и семинари.

11.3. Технически архив

Техническият архив на музея съществува от 1995 година. Той съдържа 115 архивни единици, отнасящи се до техническите схеми и параметри на сградата и съоръженията. През годината нямаше постъпления в него.

12. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Дейността на библиотеката на НМ „Земята и хората” включва комплектуване, обработване, съхраняване и организиране на библиотечния фонд съобразно профила на музея, поддържане и актуализация на електронните ресурси. От 2011 г. библиотеката е член на Българската библиотечно-информационна асоциация.

Комплектуването на фонда е съобразено с дейностите на музея: най-вече в областта на минералогията, кристалографията, геология – обща, исторична; петрология и петрография; приложна геология, находища на полезните изкопаеми; минно дело – като основните постъпления са от дарения. Обособени са и отдели „Справочен”, „Периодични издания”, „Музейно дело” и „Устойчиво развитие”.

През 2016 г. постъпленията в библиотечния фонд са основно от дарения и от абонамент.

Дарение „Акад. Иван Костов” – 204 сп. Mineralogical abstracts – дарено от доц. Руслан Костов

Дарение на Алексей Жалов – 17 нови постъпления

Паралелно с реорганизирането на библиотечния фонд след закупуване на нови библиотечни стелажи и обособяването на основните колекции, продължава и ретроконверсия на библиотечния фонд. През 2016 г. приключи ретроконверсията на колекции „Петрография” и „Приложна геология и геофизика. Методи на геологическо проучване”. За ретроконверсия от целия библиотечен фонд остават колекция „История” и „Изкуство”, а от периодичните издания “American Mineralogic”, “Economic geology” и „Записки Всесоюзного минералогического общества”.

Библиотечният фонд към 31.12.2015 г. по инвентарни книги е 11 239 библиотечни единици: книги – 5425, периодика: чужда – 2800, българска – 583, отпечатьци – 1860, геоложки карти 61 с обяснителни записки. Все още не са обработени колекцията от пощенски картички – геоложки карти - 365, колекцията от DVD и CD.

Библиотечен фонд Постъпления през 2015	Библиотечни единици				
	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Общо
БИБЛИОТЕКА (библиотечни документи)					
Новозакупена литература		0	0	2	2
Дарения	204	17			
Необработена преди литература	0	134	0	24	0
Абонамент	6	9	6	9	30
Книгообмен	0	0	0	0	0
Общо:					654

Библиотечен фонд към 31.12. 2015 г.	
Библиотечни единици: (по инвентарни книги)	
Книги	5 425
Българска периодика	583
Чужда периодика	2 800
Карти – с обяснителни записки	80
Дисертации	2
Автореферати	62
DVD, CD	28
Колекция „Геоложки карти – пощенски картички”	365
Отпечатьци	1 860
Общ библиотечен фонд:	11 239

След съгласуване с експерти от Българската библиотечно-информационна асоциация бе предаден на ръководството на музея Правилник за устройството и дейността на специализирана научна библиотека при НМЗХ, както и Правила за работа на библиотеката.

Изготвил: П. Груева

13. ФОТОДОКУМЕНТАЦИЯ И ФОТОАРХИВ

Фотоархивът на музея съдържа над 100 гигабайта информация: експонати – 5600, художествени снимки на експонати - 800 и над 17000 хроникални кадъра

От 2002 година фотоархивът на музея се попълва систематично в следните направления:

- фотохроника на музея;
- минерални образци;
- художествени снимки;
- портретни снимки на значими личности.

Хроникални снимки се правят за всички изяви в музея. Обогатява се галерията от художествени фотопортрети на известни учени, музиканти, художници, писатели, педагози и др., свързани с историята и дейността на музея.

През 2016 г. бяха заснети 29 фотодокументационни сесии, свързани с дейностите на музея с 794 снимки (2,23 GB), които се съхраняват във фотоархива.

14. АУДИОДОКУМЕНТАЦИЯ И АУДИОАРХИВ

От 2004 г. НМЗХ притежава апаратура за дигитален звукозапис: мини-диск рекордер с USB-връзка „SONY” MDS-JB-980-QS; двугнездов дек CD-рекордер-плеър SONY, RCD-W 100/S; двукасетъчен дек -SONY, TC-WE-675, микс пулт Yamaha, усилвателна система Yamaha – 16 входова. Записват се някои по-значими събития в музея. Аудиоархивът съдържа над 20 МД с общо времетраене – над 200 часа дигитални аудиозаписи. Сред тях са концертни изпълнения на световноизвестни музиканти и поетични рецитали. Към аудиоархива на музея спадат и 17 CDта – аудиоздания „Прогрес” с автентични записи на известни български писатели и класически произведения от български автори, изпълнени от известни наши артисти.

Аудиоархивът съдържа 320 архивни единици.

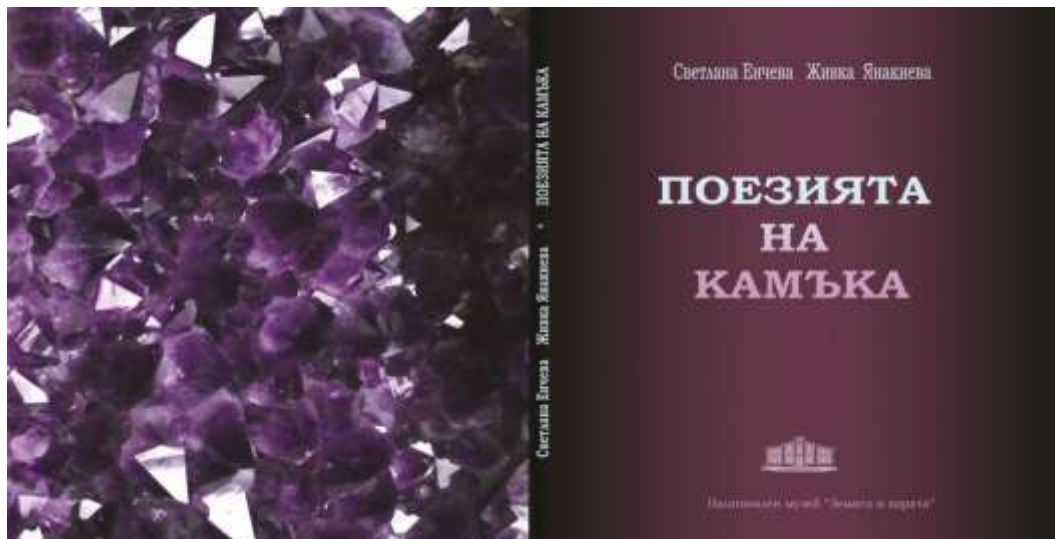
М. Христова, д-р Р. Златева

15. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Алманах „Поезията на камъка”

Алманах „Поезията на камъка” със съставители Светлана Енчева и Живка Янакиева в обем от 84 страници и тираж от 500 екземпляра. ISBN 978-954-92875-4-7, печатница Булгед ООД. Изданието бе финансирано от НМ „Земята и хората”.

Чрез подбор от стихове на поети-класици, изразили своите емоции в пряко или преносно значение посредством минералите, съставителите представят в хармонично единство поезия и минерали. Настоящият алманах „Поезията на камъка” е съставен от две части - чуждоезична и българска литература. Отразен е дълъг период от човешката история и са представени различни култури и поетични направления. Направен е специален подбор от портрети и шаржове на поетите от известни художници. Редом със стиховете читателят може да се наслади на снимки на природни образци от: рубин, сапфир, смарагд, диамант, кварц, нефрит и др.

Сборник доклади „Социалните функции на музея през ХХІ век”

„Социалните функции на музея през ХХІ век” - сборник с докладите от Научната конференция посветена на 30 години от създаването на Националния музей „Земята и хората”. в обем 215 страници и тираж 130 екземпляра. ISBN 978-954-92975-5-4, печатница Булгед ООД. Сборникът включва 31 научни доклада, по-голямата част от които илюстрирани с цветни фотографии.

Изготвил н.с. Живка Янакиева

16. УЧАСТИЕ В КОНКУРСИ, ПРОЕКТЫ И ПРОГРАММЫ

16.1. Националният музей „Земята и хората“ бе домакин и съорганизатор на XXIV МЕЖДУНАРОДЕН КОНКУРС за инструменталисти и композитори “МУЗИКАТА И ЗЕМЯТА” от 22 до 26 април 2016 година и на Фестивала „Изкуствата за Земята“. Събитието, което се проведе в залите на музея кандидатства по програма „Култура“ на Столична община. Направление 1: „Творческа София“, Програма 2: „Музикално и танцово изкуство“. Проектът бе финансово подкрепен от Столична община и успешно отчетен.

16.2. Националният музей „Земята и хората“ кандидатства и получи от МК финансова подкрепа за провеждане на Научна конференция “Социалните функции на музея през XXI век“

Изготвил М. Христова

17. ОБЩЕСТВЕНА АНГАЖИРАНОСТ

По инициатива на директорите на културни институции в България, Националният музей „Земята и хората“ се включи в кампанията за набиране на средства за преодоляване на тежките последици от трагичните събития в Хитрино. В централното фоайе бе поставена кутия за дарения. Кампанията бе отворена за всички, които желаят да се присъединят!

ПРОТОКОЛ

Днес, 16.01.2017 г. в 10.50 часа, изминал в състав:

1. Гено Цонков
2. Мисирю Кърван
3. Петрана Андонкова

Отвори кутията за дарение в подкрепа на с.Хатрино и установи наличните на следната сума:

Банкноти -

- 2 x 20 лв. = 40 лв.
- 2 x 10 лв. = 20 лв.
- 5 x 5 лв. = 25 лв.
- 6 x 2 лв. = 12 лв.

Общо - 97 лв.

Монети -

- 3 x 0.20 лв. = 0.60 лв.
- 2 x 0.50 лв. = 1.00 лв.
- 4 x 1.00 лв. = 4.00 лв.
- 2 x 2.00 лв. = 4.00 лв.

Общо - 9.60 лв.

Обща сума (банкноти плюс монети) - **106.60 лв.** (сто и шест лева и 60 ст.)

Валиден:

1. Гено Цонков
2. Мисирю Кърван
3. Петрана Андонкова

[illegible]

18. УЧАСТИЕ В РАБОТНИ СРЕЩИ С МУЗЕЙНИ СПЕЦИАЛИСТИ

20 април 2016 г. по покана на г-жа Йоана Георгиева и г-н Божидар Алексиев от Фондация „199“ - „Обединена Европа и нейното културно наследство“ Пролет Груева посети конференцията „Чешкото стъкло – историята на една мечта“, на която бе представена дейността на МУЗЕЯ НА СТЬКЛОТО И БИЖУТЕРИЯТА – гр. Яблонец над Нисоу, Чешката република. Това бе поредната проява от събития по проекта „Обединена Европа и нейното културно наследство“

П. Груева

19. РАБОТА С ДОБРОВОЛЦИ

Работата с доброволци и доброволчески организации е традиция в музея. Връзката е двустранна.

От една страна ръководството на НМ „Земята и хората“ предоставя безвъзмездно залите си на доброволчески организации. През изминалите години залите са предоставяни на екологични и природозащитни доброволчески организации, както и на организации като д-во „Каритас“, Асоциация на младежките организации, Професионален форум за образование и др., а също така и за изпълнение на доброволчески проекти, като „Гордея се с труда на моите родители“ с ръководител г-жа Марина Стефанова и др.

В работата на музея са участвали доброволци в следните дейности и изяви: почистване на околумузейното пространство, занимания в детския кът, демонстрации за промиване на злато, Международна нощ на музеите, Ден на народните будители, подготовка и реализация на

специализирани изложби като: „Големите геолози на България“, „Големите картировачи на България“, „Българоруската геоложка експедиция в Родопите“, юбилейни годишнини на бележити геолози, минералози, картировачи, спелеолози, химици и др., концерти и музикални поздравии; поетични рецитали и четения; сортиране на материали за предаване на вторични суровини; Изложба на котки и др.

На доброволците се предоставят безплатни посещения в музея, актуална информация и покани за различни изяви. Предвижда се изготвянето на дипломи за добровоците на музея.

Регистър на доброволците

		дейност
1	Мтел г-жа Ирена Удрева	Предложение за засаждане на цветя и обособяване на градинки
2	г-жа Марина Стефанова	Проект „Гордея се с труда на моите родители”
3	Байер България	демонстрации
4	г-ца Дороти Илиева специалност „Неформално образование“ към Факултета по педагогика към СУ „Св. Кл. Охридски“	Нощ на музеите
5	Мина Уздунова	Нощ на музеите
6	Анели Николова	Нощ на музеите
7	Вивиана Митева	Нощ на музеите
8	Александра Чобанова	Ваканционни игри в НМЗХ Занимания на деца в детския кът Сортиране на вторични суровини и
9	БГ Проспектор	Демонстрации „Треска за злато”
10	Г-н Даниел Иванов диригент на Хор „Елици“	музикални поздравии и др. изяви
11	Г-жа Теодора Цанкова Диригент на хор на 112 СОУ	музикални поздравии и др. изяви
12	Галина Атанасова певица	музикални поздравии за Нощта на музеите
13	Г-жа Цветелина Ненкова Концертиращ пианист, учител по пиано и акомпаниятор	музикални изяви
14	Г-жа Емилия Димитрова Мениджър Фи Банк	Нощ на музеите

М. Христова

20. ЕКСПЛОАТАЦИЯ, ПОДДРЪЖКА И ТЕКУЩИ РЕМОНТИ

20.1. Материална база

Материалната база на Националния музей „Земята и хората” се състои от следните части: (1) сграда – разгъната застроена площ 6142 м² -виж таблицата; (2) музеен и изложбен реквизит; (3) интериор; (4) технически инсталации към сградата - 21 броя; (5) околна парково пространство; (6) един автомобил с висока проходимост; (7) компютри, принтери, скенери; (8) аудио и видеотехника; (9) копирна техника; (10) апаратура за лабораторни изследвания; (11) апаратура за оптично-механична обработка; (12) съоръжения за теренна работа; (13) фотоателие със специализирано фотооборудване; (14) електромеханична и дърводелска работилница; (15) машини за почистване и битова техника.

От всичките общо 21 бр. технически инсталации към сградата, тези които имат отношение към безопасността и обществените функции на сградата, се поддържат с външни договори за абонаментна поддръжка. През 2016 г на абонаментна поддръжка бяха следните 5 инсталации - пожароизвестителна, сигнално-охранителна, вътрешна телефонна инсталация, повдигателна платформа за хора в неравностойно положение и товарен асансьор. Другите 16 технически инсталации, както и останалата материална база, машините и съоръженията се експлоатираха, поддържаха и ремонтираха главно със силите на техническите сътрудници към отдел „Административно-стопанска дейност” на музея. За тази цел бяха извършени следните по-важни дейности:

Закупуване на нова видеосистема (нов голям екран и видеопроектор).

Надграждане на строително скеле за ремонтни дейности в и около музея.

Закупуване на материали за изработка на шкафове за съхранение на новопостъпили образци.

Подмяна на стари осветителни тела с нови лед енергоспестяващи такива.

Подмяна на старите 30-годишни столове за работещите с компютри служители с нови ергономични

Нов преносим компютър в помощ на учебните и популяризаторски дейности в музея.

Ремонт на дървените скари в зала „Гигантски кристали”.

Монтаж на допълнителни шкафове във фондовите помещения за съхранение на образци.

Изграждане на допълнително осветление в слабо осветените части на втория етаж на експозиционната зала.

Подмяна на спукани от градушката през 2014 г. от г. стъклопакети по фасадата на музея.

№ по ред	Материална база	Брой помещения	Площ /кв. м./
1	Фондохранилища	7	738
2	Постоянни експозиции	7	2504
3	Зали за временни изложби	2	356

С подмяната на старите осветителни тела с осветителни тела от 2 до 6 пъти по-икономични и по-дълготрайни, освен икономичност и дълготрайност се премахна и индуктивната енергия, която през изминалите 30-години от създаването на музея, чувствително увеличаваше сметките за ток.

Изготвил: Г. Цонков

20.2. Транспортни средства и експлоатацията им

Музеят разполага със служебен лек автомобил марка „Лада-Нива“ ВАЗ 21214 закупен като нов през 2007 г. със субсидия отпусната от Министерство на културата. Към 31.12.2016 г. автомобилът има пробег 20823 км. Музеят ползва целогодишно и ремарке за товарен автомобил марка „Стема“, модел М 075 предоставен безвъзмездно и безсрочно от фирма „Карадочеви“ ЕООД. С двете превозни средства бяха обслужени редица дейности по организиране на изложби и поддръжка на сградата. През 2016 г. с лекия автомобил са извършени 29 курса, като общият пробег е 465 км.

Изготвил: Г. Цонков

20.3. Приоритетни дейности за 2017 г.

За подобряване на материално-техническата база в музея през 2017 г. се очертават като приоритетни следните дейности:

Подмяна на съществуващото луминисцентно осветление във витрините и експозиционната зала с два по-икономично лед-осветление, имащо също така по-дълъг експлоатационен период.

Частично обновяване на лаковото покритие на интериора в експозиционната зала;

Частично боядисване на стените на експозиционната зала;

Частична хидроизолация на покрива, нивелиране на олуците и измазване и боядисване на повредените корнизи.

Поетапно разширение на системите за сигурност

Повишаване на топлоизолацията на оберлихата в експозиционната зала;

Подобряване на вентилацията на експозиционната зала;

Техническа експертиза на електрическата инсталация и проект за по-нататъшното ѝ усъвършенстване;

Ремонт на дървените скари в зала „Гигантски кристали”;

Доставка и монтаж на допълнителни шкафове с чекмеджета във фондовите помещения;

Изграждане на допълнително осветление в слабо осветените части на втория етаж на експозиционната зала.

Изготвил: Г. Цонков

20.4. Радиационен мониторинг и защита

Като част от мерките за осигуряване на здравословни условия на труд на служителите в музея, а също да се гарантира безопасността на посетителите, се осъществяват мерки за радиа-

ционен контрол. Тези мерки налагат непрекъснат мониторинг на γ -фона. Измерванията се извършват с регистрационно-измервателен уред за радиоактивност СРП-6801.

Ежегодно като превентивна мярка се прилага измерване на γ -фона в:

- експозиционната зала – пространствата около всички витрини и около минералните образци извън витрините;

- всички фондохранилища;

- всички помещения в музея;

- всички работни места.

Непрекъснат мониторинг се прилага по отношение на новопостъпилите в музея минерални образци с цел избягване на радиоактивните.

Музеят разполага с втори измервателен уред от същия тип - дарение от НИИ „Геология и геофизика” АД. И двата уреда са в изправност.

Отговорник: инж. Светла Старирадева

20.5. Охранителни системи и охранителни дейности.

Сигурността на посетителите, служителите, експонатите и сградата на музея е постоянен приоритет на ръководството на музея в лицето на неговия директор Ч. Начев. Тези усилия на ръководството срещат подкрепа от страна на Министерство на културата на Република България. Поради тези причини през последните десетина години степента на сигурност в музея непрекъснато се повишава. Така например през 2006 г. беше изградена нова система за видеонаблюдение с 24-часов запис и дълъг срок на съхранение на записите. През 2007 г. беше монтирана нова система за пропускателен режим на служебния вход на музея, включваща вход с електронни карти, компютърен запис дълъг срок на съхранение на данните. През 2011 г. започна поэтапното изграждане на нова сигнално-охранителна инсталация (СОТ), като за целта бяха отделени средства от собствените приходи на музея. Изграждащата се нова СОТ работеше паралелно със старата такава. През 2013 г. благодарение на допълнително финансиране от страна на Министерство на културата беше извършено доизграждане на системата за пропускателен режим, а също така беше реализирано по нататъшното развитие на сигнално-охранителна инсталация (СОТ).

Действията по физическата охрана се осъществяват от лицензирана охранителна фирма, на базата на сключен едногодишен договор. Всяка година се провежда конкурс за избор на охранителна фирма по правилата на Агенцията за обществени поръчки.

През изтеклата 2016 г. бяха реализирани всички необходими мероприятия по охраната на музея и поддръжката на охранителната техника.

Координацията и контрола на дейностите по физическата охрана и поддръжката на охранителната техника се осъществява от Г. Цонков (зам. директор).

Изготвил: Г. Цонков

21. ПОДДРЪЖКА И ОБНОВЯВАНЕ НА КОМПЮТЪРНАТА МРЕЖА 2016

Към края на 2016 година в Национален музей „Земята и хората” работят 31 компютърни конфигурации. Всички работни места са оборудвани с компютри.

В периода 03.10.2016 – 31.12.2016 беше закупен бежичен рутер D-link и прокаран бежичен интернет в експозиционната площ и осигурена възможност за такъв във видеозалата.

Бяха ремонтирани храненията на компютри M28 и M36.

Беше закупен външен хард диск WD My Passport 1.5 T за нуждите на отдел „Връзки с обществеността”. Беше закупено оборудване за фотоапарат Canon EOS 5D - обектив EF 24-105 mm, карта памет 16Gb и чанта, за нуждите на отдел „Връзки с обществеността”.

Изготвил: Александър Туйков

22. ПОДДРЪЖКА НА WEB СТРАНИЦАТА И ФЕЙСБУК НА МУЗЕЯ

22.1. ПОДДРЪЖКА НА WEB СТРАНИЦАТА

НМ „Земята и хората” е един от първите български музеи, намерил място в Интернет пространството чрез разработването на сайт със собствени сили (2006). За съжаление

структурата не позволяваше публикуването на масиви от информация (база данни за минерали, снимки и др.). Това и някои затруднения с администрирането на сайта доведоха до необходимостта от разработването на нов, удобен и в крак с уеб-стандартите сайт с модерен дизайн, чрез съвременна платформа.

За изработване на нов сайт на НМ „Земята и хората” бе избрана може би най-популярната системата за редакция на съдържание WordPress, която предлага удобен административен панел, относително лесен за разбиране и бърз за усвояване, без предварителна подготовка. Редакционният формат се използва за новини за текущи изложби, събития и PR дейности.

Целта на разработката на новия сайт на НМ „Земята и хората” бе да увеличи посещенията – включително и виртуални, да подпомогне образованието и изграждането на по-голяма осведоменост за богатствата на музея и неговите разнообразни инициативи.

При изработване на визията и съдържанието на новият сайт www.earthandman.org се включи целия екип на музея. На него към стандартната информация (работно време, контакти, достъп и др.) постоянно се публикува нова информация, свързана с културния календар и събитията в НМ „Земята и хората”, има достъп до дигитализирани ДКЦ: Колекция „Петър Трантеев”, Колекция Ахати от Шуменското плато, Колекция „Иван Бонев”, Минерали от България, Минерали – природно изкуство, Ахати от България.

(<http://www.earthandman.org/language/bg/%d0%be%d0%bd%d0%bb%d0%b0%d0%b9%d0%bd%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%86%d0%b8%d0%b8/>)

Сайтът на музея е разработен на два езика – български и английски и се администрира от Александър Туйков.

Създаден е виртуален тур на експозициите на НМ „Земята и хората”, който може да се посети на интернет страницата на музея, с препратка към <http://panorama-studio.eu/index.php/natzionalen-muzei-zemyata-i-horata>.

На сайта е качен и създаденият от [E-act creative digits](http://www.e-actcreative.com) проект Холограмна разходка „Кристали”, чрез който в 4D ефект могат да се разгледат музейни експонати на интернет страницата на музея (www.earthandman.org), с препратка към <http://www.exponat.bg/M1/home> Създадената платформа за холограмен музей е резултат от нуждата на младите хора да видят и знаят повече за всичко около себе си и от друга страна желанието на музея да говори на техния език.

Изготвил: гл.ас. Живка Янакиева

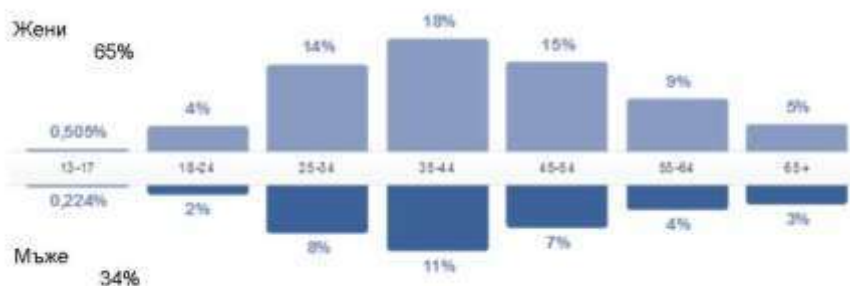
22.2. ПОДДРЪЖКА НА ФЕЙСБУК ПРОФИЛ И СТРАНИЦА НА МУЗЕЯ

През 2015 г. започна системната поддръжка на фейбук профил на НМ „Земята и хората” <https://www.facebook.com/earthandman86>, а по-късно бе създадена и страница на музея <https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/>

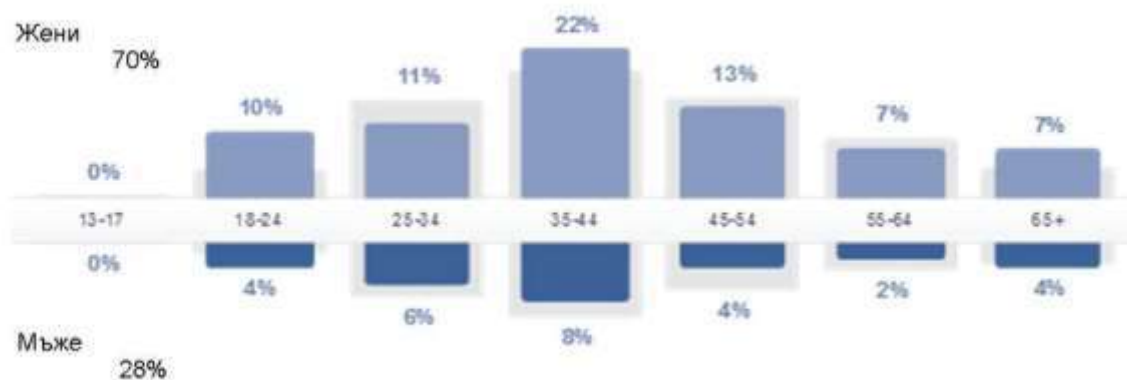
В началото на 2016 г. профилът на музея имаше 2742 приятели, а в края на същата година те се увеличиха на 4903 бр. последователи от 44 държави.

От своя страна 3568 потребители на социалните мрежи харесват страницата на музея (декември 2016), която се актуализира с полезна информация за тях.

Статистика последователи по възрасти мъже-жени:

При публикуване на информация за музея жените спрямо мъжете са по-активни като харесват, коментират, споделят мнения или се ангажирани със страницата:

Очаквано най-голям дял – 86% от приятелите на музея, тези, които търсят информация за него чрез социалните мрежи са в активна възраст – между 25 и 64 години. При публикуване на информация за музея реагиращите (харесват, коментират, споделят мнения или се ангажирани със страницата) се запазва относително в същия дял – 87%.

На Фейсбук страницата се публикува информация свързана с разнообразната дейността на музея, организирани събития – концерти и изложби, форуми, изложения, образователни програми, фотохроника на протекли събития и др. Анонсират се предстоящи събития, като през страницата хората могат да се записват или да отбелязват присъствието си. С присъствието си в социалната мрежа НМ „Земята и хората” популяризира събития, изпраща покани до своите почитатели, привлича нови посетители. Броят на разгледалите публикации достига до 3200 – 4000 души, което показва, че я следят и потребители, без задължително да са се присъединили към нея.

Изготвил глас. Ж. Янакиева

23. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА ИЗВЪН БЮДЖЕТНАТА СУБСИДИЯ

През 2016 г. приходите на музея са от продажба на билети и беседи, сувенири, картички, рекламни материали, такси, услуги, културни мероприятия, приходи от наеми на имущество, съвместни мероприятия.

Изготвил: В. Велчева

24. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА МУЗЕЯ ЗА 2016

Национален музей “Земята и хората” е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерство на културата.

Финансирането на Националния музей “Земята и хората” като второстепенен разпоредител на бюджетен кредит се осъществява благодарение на:

Бюджета на Министерство на културата

Основните приходи на Националния музей “Земята и хората” се формират от реалните собствени приходи и стопанска дейност, получени според условията на действащото законодателство.

Министерство на културата отпуска субсидия за покриване разходите на музея за заплати на щатния персонал, осигурителни вноски за ДОО, здравно осигурителни вноски, Допълнително задължително пенсионно осигуряване, обезщетенията по чл. 224 от КТ, обезщетения по чл.222 ал.3 от КТ, болнични за сметка на работодателя, СБКО, вода, горива енергия и част от абонаментните договори за охрана и поддръжка на машини и съоръжения. извършвани специализирани услуги и

Всички останали разходи, свързани с нормалното функциониране на музея като: консумативи, материали, ремонти и услуги като: граждански договори, командировки, канцеларски материали, електрическа енергия, горива и смазочни материали, консумативи за хардуер, осветителни тела, фотоматериали, хигиенни материали за почистване на залите за експозицията, транспортни услуги, телекомуникационни и пощенски разходи, поддръжка на хардуер и

софтуер, абонаментни договори за поддръжка на машини и съоръжения, текущи ремонти на сградата и околното пространство не се покриват от държавния бюджет.

Директорът на НМЗХ, като администратор на бюджета, управлява самостоятелно публичните средства при спазване изискването за полагане на двоен подпис и контрол по законосъобразност, целесъобразност и добро финансово управление.

НМЗХ има финансова обособеност и завършено счетоводно отчитане – прилага двустранно счетоводно записване и изготвя самостоятелен годишен счетоводен баланс.

Финансовата дейност за 2016 г., се осъществява на база действащите разпоредби в Република България и вътрешно нормативните документи:

- Закон за счетоводството;
- Национални счетоводни стандарти;
- ДДС № 20 от 14.12.2004г. на Министерство на финансите;
- Система за финансово управление и контрол на бюджетната дейност;
- Счетоводна политика утвърдена от Министъра на културата;
- Наредба за командировките в страната;
- Вътрешни правила за работните заплати в музея;
- Заповеди, и други новосъздадени вътрешни правила, които детайлизират и конкретизират правилата и процедурите в музея.

НМЗХ си поставя за цел да осъществява законосъобразност при прилагане на счетоводното законодателство – Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти, Международните счетоводни стандарти по въпроси, за чиито решения няма изрични разпоредби в националните нормативни актове по счетоводство.

За бюджетните сметки се прилага отчетност на касова основа в съответствие с Единната бюджетна класификация.

Финансово – правната форма, чрез която се регламентират приходите и разходите, управлението на финансите и имуществото, е държавния бюджет на Република България.

НМЗХ стриктно изпълнява утвърдения бюджет от Министъра на културата, спазва изискванията на първостепенния разпоредител, и разпоредбите на българското законодателство. Ежедневно спазва вътрешните правила, процедури и заповеди по изпълнението на дейностите в музея. Осигурява ефективна система за планиране, управление и отчитане на резултатите и разходване на публичните средства.

Собствените приходи на музея за 2016г. са в размер на 98094,61 лв. при уточнен план от Министерство на културата 90 000,00 лв.

МУЗЕЙНИ ПРИХОДИ

№ по ред	Източници на приходи	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Годишно
1	Билети	5 727.00 лв	7 718.00 лв	5 283.00 лв	12 838.00 лв	31 566.00 лв
2	Беседи	10.00 лв	140.00 лв	60.00 лв	60.00 лв	270.00 лв
3	Рекламни материали	469.75 лв	449.59 лв	920.80 лв	807.49 лв	2 647.63 лв
4	Услуги и такси	430.00 лв	15 660.00 лв	3 147.28 лв	2 010.00 лв	21 247.28 лв
5	Дарителство и спонсорство	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв
6	Програми и проекти	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв
7	Други приходи	13 233.80 лв	11 367.70 лв	5 081.00 лв	12 681.20 лв	42 363.70 лв
	Общо:	19 870.55 лв	35 335.29 лв	14 492.08 лв	28 396.69 лв	98 094.61 лв

МУЗЕЙНИ РАЗХОДИ ПО БЮДЖЕТНИ ПАРАГРАФИ

Параграфи	Наименование на параграфи	Сума
01 - 01	заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения	217 766.00 лв.
02 - 02	за персонала по извънтрудови правоотношения	31 148.00 лв.
02 - 05	изплатени суми от СБКО на персонала, с характер на възнаграждение	2 244.00 лв.
02 - 08	обезщетения за персонала, с характер на възнаграждение	4 686.00 лв.
02 - 09	други плащания и възнаграждения	2 645.00 лв.
05 - 51	осигурителни вноски от работодатели за ДОО	27 283.00 лв.
05 - 60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	11 881.00 лв.
05 - 80	вноски за ДЗПО от работодатели	3 274.00 лв.
10 - 12	Медикаменти	20.00 лв.

10 - 14	Учебно и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките	171.00 лв.
10 - 15	Материали	33 386.00 лв.
10 - 16	вода, горива и енергия	70 479.00 лв.
10 - 20	разходи за външни услуги	94 815.00 лв.
10 - 51	командировки в страната	771.00 лв.
10 - 62	разходи за застраховки	895.00 лв.
19 - 81	Платени общински данъци, такси, наказателни лихви и администр.санкции	3 306.00 лв.
52 - 05	Придобиване на стопански инвентар	3 875.00 лв.
	ОБЩО:	509 185.00 лв.

Приходите, постъпили за бюджетната 2016 година и бюджета отпуснат от Министерство на културата са достатъчни за съхранението и опазването на културните ценности, както и за поддръжката на музея.

Националният музей “Земята и хората” и общите усилия, сътрудничеството и подкрепата на Министерство на културата и с въвеждането на новите стандарти за финансиране съумя да се справи с поетите ангажименти през 2016г., увеличи се размера на средната брутна заплата в НМЗХ.

Разходването на средствата, финансовото управление и контрол се осъществяват съобразно законодателството във финансовата сфера и счетоводната политика. Финансовата година е приключена без неразплатени задължения.

В. Велчева

25. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ на материалните активи 2016

През 2016 г. със заповед № 208-1-РД-19/26.11.2016 г. бе назначена комисия за започване на годишната инвентаризация на Национален музей „Земята и хората“.

Инвентаризацията започна на 28.11.2016 г. и приключи на 23.12.2016 г. Нямаше установени липси или излишъци. Комисията състави три протокола :

№1/19.12.2016г. – за извършване на обезценкана активи от сметка 2041 /компютри и хардуерно оборудване/ на стойност 18054.74 лв.

№2/19.12.2016 – за извършване на обезценка активи от сметка 2049 / машини, съоръжения и оборудване/ на стойност 19273.98 лв.

№3/19.12.2016 с което направи предложение за брак на материални активи , които са силно амортизирани и негодни за употреба вследствие на дългогодишната им експлоатация. Съставени са протоколи за брак на стойност – 8 225.59 лв.

След извършената инвентаризация и брак стойността на активите към 31.12.2016 г. е следната:

Административни сгради - 501 304.17 лв.

компютри и хардуерно оборудване – 7 200.00 лв.

машини,съоръжения и оборудване – 167 728.48 лв.

Леки автомобили – 16 150.00 лв.

Стопански инвентар – 5 675.00 лв.

Програмни продукти и лицензи за програмни продукти - 1 031.00 лв.

Активи с историческа и художествена стойност – 68 627,50 лв.

Книги в библиотека – 2 243,00 лв.

Активи в употреба, изписани като разход – 49 728.86 лв.

Изготвил: В. Велчева

26. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

26. 1. Щатен персонал към 31 декември 2016 г.

Щатен персонал към 31.12.2016 г.

От 20 (двадесет) щатни бройки в края на 2015 г. към 31.12.2016 г. числеността на щатните бройки нарастна на 23 (двадесет и три).

СПИСЪК НА СЛУЖИТЕЛИТЕ към 31.12.2016 г.

№	Име, презиме, фамилия	ДЛЪЖНОСТ
1	Чавдар Иванов Начев	Директор
2	Гено Петров Цонков	Заместник директор

	”Фондове и експозиции”	
3	Петко Митков Петров 0,5	Ръководител отдел, музей 0,5
4	Живка Ненчева Янакиева	Главен уредник, музей
5	Светла Василева Старирадева	Уредник, музей
6	Лариса Владимирова Нешева	Уредник, музей
7	Десислава Кирилова Делибалтова	Уредник, музей
8	Илиана Петкова Апостолова	Фондохранител, музей
	„Научноизследователска дейност”	
9	Светлана Михайлова Енчева	Ръководител отдел, музей
3	Денка Янакиева Йорданова 0,5	Геолог рентгенова лаб-я 0,5
10	Милена Илиева Христова	Архивист
11	Пролет Енева Груева	Библиотекар
	„Административно - финансов”	
12	Милчо Христофоров Кърнев	Организатор, стопански дейности
13	Петър Костов Димитров	Домакин
14	Петрана Стоименова Андонова	Технически сътрудник
15	Иван Станков Тодоров	Работник, поддръжка на сгради
16	Надя Иванова Христова	Чистачка
17	Красимира Стоилова Анастасова	Технически изпълнител
18	Атанас Петков Славов	Дърводелец, поддръжка
	„Връзки с обществеността”	
19	Радка Златева Златева-Узунова	Експерт връзки с обществеността
20	Василиса Русева Желева	Продавач консултант
21	Ангелина Милкова Цекова	Технически изпълнител
22	Елица Огнянова Димитрова	Системен администратор
23	Александър Любомиров Туйков	Системен администратор

Изготвил: П. Андонова

26. 2. Курсове за повишаване квалификацията на персонала

Курсове за повишаване на квалификацията през 2016 г. са посещавали:

1. Петрана Андонова – технически сътрудник, от 04.04.2016 г. до 08.04.2016 г. - Учебна програма ВГ „Енергийна ефективност и възобновяема енергия.
2. Венцислава Велчева – главен счетоводител, от 03.11.2016 г. до 05.11.2016 г.– Семинар за промени в Закона за счетоводство и финансов контрол, бюджетно приключване на 2016 г.
3. Елица Огнянова Димитрова-Николова – семинар-обучение в гр. Пловдив, организиран от МК.

Изготвил: П. Андонова

26. 3. Организационна дейност

Цялата организационна дейност се документира.

Кореспонденцията на музея се води съгласно нормативните изискванията за водене на входяща и изходяща кореспонденция с физически и юридически лица за дейността на

НМ”Земята и хората” в дневник за единна деловодна система за документите от № 01-РД-29 до № 664-РД-29 за 2016 г.

Вътрешните заповеди на ръководството по дейността на музея, след утвърждаване от директора, се номерират и записват в отделна книга от № 01-РД-19 до № 237-РД-19 за 2016 г.

Сключените договори се номерират в отделна книга и техни копия се съхраняват в отделна папка от № 01-РД-18 до № 42-РД-18 за 2016 г. (оригиналния договор се предава на счетоводството)

В отделни папки се класира кореспонденцията с Министерство на културата, експертни оценки, удостоверения за митници, заповеди за командировки, отчети от командировки, кореспонденция с физически и юридически лица по международната дейност на НМ”Земята и хората”.

Подредени в отделни папки са - допълнителните трудови споразумения на служителите, заповеди за отпуски, издаваните УП-2 и УП-3, справки НАП.

Документите се съхраняват по години в папки или класьори.

След приключване на отчетната година същите се описват и класират в надписани архивни кутии, които се съхраняват в архива на музея.

Личните досиета на служителите на музея надлежно са подредени по имена в папки и се съхраняват в заключена картотека в стаята № 304 на личен състав. В голяма метална каса се

съхраняват трудови книжки на служители, които писмено са дали съгласието си трудовите им книжки да останат на съхранение в личен състав.

Изготвил: Петрана Андонова

26.3.1. Дирекционен съвет

Дирекционният съвет – е съвещателен орган за координиране на управлението на дейността на музея, подпомага директора в неговите административни и организационни функции.

Заседанията на Дирекционния съвет се провеждат в понеделник от 10.00 часа.

През 2016 г. са проведени 29 заседания.

Изготвил: Ил. Апостолова

26.3.2. Съвет на музейните специалисти

Съвета на музейните специалисти – е съвещателен орган, който обсъжда и дава становища по основни проблеми, свързани с дейността на музея.

През 2016 г. са проведени 2 заседания.

Съставът на съвещателните органи се определя със заповед на директора.

Съставът на Дирекционния съвет е определен със заповед на директора № 298-РД-19/30.10.2012 г. и променен със заповед № 74-РД-19/09.05.2016 г.

Съставът на Съвета на специалистите е определен със заповед № 75-РД-19/09.05.2016 г.

Изготвил: Ил. Апостолова

27. КОМПЛЕКТОВАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА НОРМАТИВНА БАЗА

За всички основни дейности, свързани с музейната работа, големите традиционни изяви и проекти има разработени правилници, наредби, инструкции и концепции – общо 130 броя, съществуващи на хартиен и електронен носител, съхранявани в деловодството и архива на НМЗХ.

Новоприети: Етичен кодекс за поведението на служителите в НМ „Земята и Хората”; Вътрешни правила за счетоводния документооборот; Вътрешни правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори; Вътрешни правила за командировките в страната на НМ „Земята и хората”; Вътрешни правила за командировките в чужбина на НМ „Земята и хората”; Вътрешни правила за приемане и отчитане на сигнали за корупция в НМ „Земята и хората”; Общи правила за инвентаризация на активите и пасивите в НМ „Земята и хората”; Счетоводна политика на администрацията на Министерство на културата и второстепенните разпоредители с бюджет към Министерство на културата; Стратегия за управление на риска в Национален музей ”Земята и Хората” и др. Опис на всички правилници и инструкции е Приложение XI.

Изготвил: М. Христова

28. АНАЛИЗ НА РАБОТА ПРЕЗ 2016

През изтеклата година всички дейности по издирване, изучаване, опазване и представяне на културните ценности от тематичния обхват на музея бяха извършени съгласно Закона за културното наследство и съответната подзаконова нормативна база.

С въвеждането през 2016 г. на делегираните бюджети, като нов начин на финансиране се постигна по-голяма гъвкавост и оперативност, което благоприятно се отрази на всички дейности в музея. Беше извършено преориентиране на дейността на музея по посока на осъществяване на проекти за идентификация и изучаване на музейни предмети, изработени от минерали и минерални агрегати, от фондовете на археологическите историческите музеи от националната музейна мрежа. Бяха създадени условия за подготовка на бъдещо предоставяне на гостуващи колекции в българските музеи и оказване на методична помощ в раздела национално природно наследство. Неможаха да бъдат осъществени дейности по увеличаване на достъпността на колекциите за хора в неравностойно положение включващо преустройство на санитарните възли при главното фоайе, брайлово писмо до достъпни експонати от експозицията „Гигантски кристали” и др. Беше извършено доста за разнообразяване на съществуващите учебно-

образователните дейности и добавяне на нови. Беше увеличена относителната тежест на учебно-образователните дейности и тяхното ориентиране към реалните потребности на образованието на младите българи.

Изготвил: Ч. Начев

29. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ И НАСОКИ ЗА РАБОТА ПРЕЗ 2017

Поради ограничения наличен ресурс през следващата година е необходимо да се работи по следните приоритети:

- Да продължи дигитализация на музейните фондове.
- Превръщане на експозицията на музея в интерактивно пространство и ефективна връзка експозиция-посетител.
- Изготвяне на текстови, снимкови и графични материали за витрините в експозициите.
- Осъществяване на приемственост по отношение на традиционни и утвърдени през годините прояви на музея: Международен конкурс за инструменталисти и композитори „Музиката и Земята”; Симпозиуми на Софийска инициатива за съхраняване на минералното разнообразие, Фотоконкурс „Земя за всички”, конкурсът „Земята – позната и непозната”, „Дни на минералите”, „Научни четения за Земята”, Ден на милосърдието, Ден на дарителя на музея.
- Възстановяване на научната група на музея и създаване на условия за разгръщане на творческия потенциал на специалистите с ясни правила, регламенти и ресурси за научната работа.
- Осъществяване на проекти за идентификация и изучаване на музейни предмети, изработени от минерали и минерални агрегати, от фондовете на археологическите историческите музеи от националната музейна мрежа.
- В съответствие със статута си на държавен културен институт с национално значение музеят да продължи предоставянето на гостуващи колекции в българските музеи и оказване на методична помощ в раздела национално природно наследство.
- Осъществяване на проекти за опазване на минералното наследство на България, като интегрална част от природното наследство на страната. Опазване не само *ex situ* (в музейните фондове), но в отделни случаи и *in situ* (в природни условия).
- Активен музеен маркетинг с цел установяване на действителните нагласи и очаквания на посетителите за изготвяне на конкурентен музеен продукт запазвайки спецификата на музея, като научен и образователен институт.
- Участие в различни форми на квалификация на творческия персонал.
- Хидро- и топлинна изолация на покрива на сградата на музея.
- Осигуряване на достъп до експозициите за хора с неравносложно положение, включващо преустройство на санитарните възли при главното фоайе, брайлово писмо до достъпни експонати от експозицията „Гигантски кристали” и др.
- Разширяване на научната тематика на специалистите от музея преимуществено към областта на геоархеологията.
- Разнообразяване на съществуващите учебно-образователните дейности и добавяне на нови.
- Увеличаване на относителната тежест на учебно-образователните дейности и тяхното ориентиране към реалните потребности на образованието на младите българи.

Обща редакция: Ч. Начев.

ПРИЛОЖЕНИЯ

I. Отзиви от книгата за впечатления

Сравнявайки с експозиции от този род в чужбина оставам впечатлен от това колко е богата нашата.

26.01.2016 г.

За първи път посещавам Вашия музей, останахме очаровани и силно впечатлени !

29.01.2016 г.

Очаровани сме от експозицията на музея !

Прекрасно място, тръгваме си с най- прекрасни впечатления ! Благодаря Ви !

13.02.2016 г.

Музеят е много интересен и подреден. За нас и децата беше страхотно преживяване. Специални благодарности за чудесното отношение от страна на уредниците на музея.

13.02.2016 г.

Уникален музей ! С пожелание за все повече посетители с всяка изминала година !

Дени Радонова

03.03.2016 г.

Много ми хареса този музей, защото в него открих много интересни фигури и уникални и цветни камъни с разни форми. Благодаря за този музей.

Ния Николова

04.03.2016 г.

Изключително пълна и уникална експозиция. Хубави експонати и уникални минерали.

Юлия, Стефан и Елена Събеви, Габрово

Вълнуващо преживяване изпълнено с много красиви чувства и положителни мисли, благодарение на любезното съдействие от страна на служителите на музея. Благодарим за тези чувства.

Алексиева, Владова

05.03.2016 г.

Благодарим Ви от сърце ! Прекрасно преживяване, топлина и уют, който служителите създадоха у децата ! Бъдете живи и здрави !

4 Б клас Б. Тодорова 122 ОУ „Н. Лилив „ гр. София

12.03.2016 г.

Прекрасна изложба на снимки на реките в България. Но никакво осветление. Красотата на много от тях не може да се види по този начин.

Дарина Константинова

20.03.2016 г.

Благодарим за сърдечното посрещане, обслужване и отзивчивост на всички служители работещи в музея. Децата се забавляваха много и получиха ценна информация за минералите. Ще Ви посетим отново.

Ученици с. Зафирово Екипът на Виа Орбита – ВТ

24.03.2016 г.

Davveero an bell Museo. Complimenti molto belli e fatta molto bene la parte didattico ulativa ai matenali-industriali. Complimenti .

Roolobuoli

19.04.2016

*/Наистина много хубав музей. Специално много поздравления за добре направената част, посветена на индустриалните материали. Поздравления!
Роолобуоли*

*Благодарим за хубавото прекарване, благодарим за хубавото празнуване.
15.05.2016.*

*Искам този музей винаги да е отворен, за да го посещавам !
Арина
21.05.2016 г.*

*I am nislly suprlsed richness of exlbitlon. There were lot of works lot of interesting and lot of patience for making this kind of exlbitlon. I hope you will work for make children interested for our planet, haw Eart became what is made of, haw can we enjoy, what is dangerous, to keep the environment clean, what is apply of minerals etc. nice to see and thank you.
Irena Nesie, Msci chemist, Bogdans mother
31.05.2016*

*/Аз съм приятно изненадана от богатството на изложението. Създадена с много труд, интересна и богата експозиция. Надявам се, че ще работите, върху заинтересоваността на децата от нашата планета, как се е образувала, от какво е направена, как да я обичаме, какво е опасно, как да поддържаме чиста заобикалящата ни среда, какво е приложението на минералите и т.н. хубаво е да се види и благодаря.
Ирена Несие, маг.химик, майката на Богдан
31.05.2016г.*

*Чудесен музей, но за съжаление е много тъмно и не можахме да видим голяма част от колекцията. Молим Ви да пускате всички лампи, когато е отворен музея.
Женя Колева, САЩ*

*I love this museum !!!! So interesting !! I wish you had some printed information in english to take home.
Iohanes*

*/Аз обичам този музей!!!! Много е интересен!!! Надявам се да имате напечатана информация на английски за да я взема с мен./
Джонас*

*Един от любимите музеи на цялото семейство. Интересен, любопитен и може да се „тича.“
16.06.2016 г.*

*Това е един от любимите ми музеи. Доведох и внучката ми, да се запознае с цялото богатство на Земята. Останахме много доволни. Голям принос има и детската стая, която е много забавна за децата. С удоволствие пак ще посетим музея.
С уважение
24.06.2016 г*

*Михаела ; в музея беше супер, много ми хареса и беше много интересно.
Михаела
27.06.2016 г*

Мария ; Беше много хубаво и интересно.

Невена ; В музея много ми хареса и беше много интересно. Научих много неща.
Стаматия – Стефания ; Беше удивително
27.06.2016 г.

Много интересен музей. Възхитени сме ! Отлично обслужване !
от Добромир, Теодора и дядо им Дечко

Достъпно и образователно, полезно за децата и интересно за възрастните. Благодаря !
Симеон М.

Много добре уреден музей, чудесен детски кът, любезен персонал. Благодаря!
Невена Митрополитска

Група – делегация из Одесской области присутствующая на экскурсии, выражаем Вам слова благодарности за хорошую проведенную делом нас экскурсию. Мы желаем Вам ; тепла, много хороших , добрых моментов. Спасибо Вам за благодный труд. Здоровья всем сотрудникам.

Одесса, Черноморск, Киев, Николаев, Кировоград

Група в состава 20 человек присутствующая на курсах от департамента
усовершенствование болгарского языка при Софийском университете делегированная
Всеуправленской ассамбли Болгар Украины.

Н.В.

04.07.2016 г.

Много лошо осветление! Така с тази липса на светлина на някои кристали изобщо не им се забелязва блъска и ефекта.

Асен Асенов

09.07.2016 г.

Аз съм щастлива, че посетих прекрасната колекция на музея ! Камъните – експонати част от богата изложба ,ме изпълниха с радост, нова информация и представи. Благодарна съм, че ги има и че съществува. Особено впечатление ми направи - „ Поезията на камъните“, това че има геоложки кът за деца. Музеят има нужда от ремонт и осветление. В сегашното си състояние, за съжаление показва част от отношението на институциите към богатството което притежаваме ! Надявам се и вярвам, че този коментар и забележка ще бъдат „ чути“, от когото е необходимо и следващият път ще има промяна. Тръгвам си с оптимизъм от видното – от недрата на нашата Земя, от общуването с камъните и с воля за промяна !
Благодаря и за доброто отношение на служителите !

До нови срещи

Поздравя Яна

09.07.2016 г.

Чудесна експозиция, хубав детски кът, любезен персонал, но е много горещо и задушно.
Липсва климатизация.

14.07.2016 г.

Невероятни преживявания ! Благодарим Ви !

Алекс, Милена

14.07.2016 г.

Хубаво беше! Особено скъпоценните камъни ! Пожелавам да продължавате в същия дух !

Владко

18.07.2016 г.

Благодарим за експозиция. Интересно, красиво и съдържательно. Различни минерали от строителни до драгоценни за професионал и любител.

Самна на най-добрите пожелания !

Екатерина Пушкарева

21.07.2016 г.

Очень интересная и богатая коллекция. Впервые в таком музее, очень впечатлительно. Минералы так много, что можно рассматривать целый день. Спасибо большое !

25.07.2016 г.

Този музей е много красив. Има и красиви скъпоценни камъни и минерали. За първи път идвам и е невероятно колко са много. Музеят получава б+

Магдалена Петрова, град Варна, 12 год.

Музеят е много хубав. Днес беше много хубав ден с баба и братовчедка ми от Америка. Благодарим Илия Делев !!! Заслужава си да дойдеш !!

Обиколката на музей „ Земята и хората „ бе едно невероятно незабравимо изживяване. Личи си, че е устроен с много внимание и любов. С удоволствие бих се върнала отново!

Поздрави

Милена и Мария Минчеви

Wonderful museum, thanks. I hope all the world understands that we don't have to destroy our earth, but we have to preserve it, its natural history !

Manuel Cash, Republic of S. Marino

Прекрасен музей, благодаря. Надявам се целият свят да разбере, че не трябва да унищожаваме земята, а да пазим нейната естествена история!

Мануел Кяш, Република Сан Марино

Музеят е страхотен ! Много е красив !

Вики

No visto cose meravigliose ! Complimenti la tutti oli organizzatori.....

Arrivederci

Rui Geuseff, Italia

/Аз видях прекрасни неща! Поздравления на всички организатори..Довиждане./

Руи Джеусеф, Италия

Прекрасен музей с много богата колекция .

Н. Христова

22.08.2016 г.

Museo interessante peccato per l'illuminazione inesistente, ehe non mettano in evidenza la bellezza delle pietre.

Annausa Sandegna, Italy

/Интересен музей, жалко за слабото осветление. Но това не намалява очевидно красотата на камъните./

Annausa Sandegna, Italy

Питам. В табелата за цени на входни билети не е точно упомената възрастта от която се плаща входна такса / отнася се за деца на възраст под 7 год. /

Д. Чолакова
24.08.2016 г.

Обърнете внимание !
Английският вариант на табелата отпред за името на Институцията / Музея / е написан неправилен превод !!! Буквално ако се преведе излиза „ Музея на земята и мъж „
проф. Д-р М.Бушева
27.08.2016 г.

I spent a week in the Madan area, and this museum has the best mineral collection I have seen in all of Bulgaria. I am glad to visit here from the United States to see such a beautiful place.Chao
Aaron Hahsche
27.08.2016

Прекарах седмица в района на Мадан, но този музей притежава най-добрата колекция от минерали, която съм видял в цяла България. Аз съм щастлив да ви посетя от САЩ за да видя такова прекрасно място.
Аарон Хахше
27.08.2016

Разкошен, уникален музей ! Богата колекция, която ме остави без дъх. Благодаря !
29.08.2016 г.

Благодаря за красотата !!!
Николова, М.Карамфилова и още малко блясък
03.09.2016 г.

Посетихме музея за земята и хората и останахме изумени от великолепно природно богатство на България от минерали и скъпоценни камъни. Трябва да се гордеем, че сме българи с такива божествени дадености.
Благодарим за прекрасното изживяване !
сем. Друмеви гр. Пловдив
06.09.2016 г.

Robert, Linda, Mills – New Jersey USA
Spectacular Collection
07.09.2016 г.

/Роберт, Линда, Маилс–Ню Джърси
Грандиозна изложба/
07.09.2016

Видяхме изумителни минерали от цял свят. Доволни сме от посещението.
Валентина Алексова и Елена Диловска
10.09.2016 г.

Благодаря за богатата и добре подредена сбирка илюстрирана със стихове. Чудесна идея.
17.09.2016 г.

Група българ, проживавающих в Украине /г. Николаев/ посетив выставку музея, рада, кто получиме эту возможность. Выставка уникальна. Нам очень понравилось. Желаем творческих успехов коллективу музея. Желаем добра и мира.
Т. Стаенко
22.09.2016 год.

*Много ми хареса.....
Михаил Павлов*

*Много ми харесаха кварцовете
Христина*

*Уникално е !
29.09.2016 г.*

*Благодаря Ви !
Валерия и София*

*Много хубаво....
Беше супер. Ще дойдем и следващата година !
Елина и Мария*

*Това беше най-хубавият ми ден !!!
Николета*

*Не беше много хубаво, ама нищо...другата година няма да дойда...
This is cool!
Диди*

*Това беше най – най – якото нещо всякога !!!!
Беше много хубаво, но и скучно....
Томо*

*Таз земя е тъй велика. Човек и сто години напред няма да може да създаде нещо така
пищно и изящно и прекрасно. Природата е велика и непредвидима.
23.10.2016 г.*

*Учениците от 11 „в“ клас на ЧСОУ „ Дружба „ благодарим на музея за възможността
да видим уникалните камъни и природни ценности на България.
Благодарим !
04.11.2016 г.*

*Благодарим Ви от все сърце. Уникално изживяване, трудно е да се опише с думи
красотата, величието и благодатта на Бог и Земята.*

*Днес на 19.11.2016 г. посетихме музея. Не само се заредихме с положителна енергия, но и
останахме очаровани от цялата експозиция. Горди сме че имаме толкова богатства и
красота. Децата са много впечатлени. Успяха да научат много за приложението на тези
природни дадености в живота. Специално благодарим на Ангелина, която ни посрещна топло
и ни разказа интересни факти. Идеята за Детския кът е прекрасна. Обогатихме и общата си
култура. Това е ценно за нашите деца. Направихме си снимки, с които ще се похвалим и ще
отчетем дейност по проекта „ Моят час „*

Бъдете здрави ! Обичайте България !

4 „Б“ клас, 108 СУ „ Никола Беловежков „, кл. р-л Диана Стоянова

*Много сладки котенца !!! Няма изложени Леброжки, но котенцата са сладки.
Тези котки са много впечатляващи и красиви. Пожелавам да спечелят. Обичам ги !
Подпис; Ади*

Нека българското победи !

12.12.2016 г.

Да ти се напълнят очите и душата с красота.

14.12.2016 г.

Прекрасна сбирка, но всичко е опорочено от лошо осветление на експонатите. Не само че е полутъмно, но там където е по-светло, светлината не е насочена подходящо. Не можахме да се насладим на красотата, а едва ли ще имам скоро / или въобще / възможност отново да посетим музея, защото сме от Варна.

сем. Йорданови

14.12.2016 г.

Днес 17.12.2016 г. Посетихме музея, беше прекрасно.

Красимира Атанасова

II. Културна програма на НМ "Земята и хората" за 2016

Дата	Изява	Зала	Отговорник от НМЗХ	Съвместно с
02.01-18.02.	Фотоизложба от VI Международен фотоконкурс „Пещерите и ние“	Експозиционна зала		Балкански спелеоложки съюз, Пещерен клуб „Приста“, Българско пещерно дружество
01-19.02.	Фотоизложба „Побитите камъни“	Експозиционна зала		Проф. д-р Димитър Синьовски
14.02.	Успение на св. Константин – Кирил Философ - изпълнение на хора към Национална гимназия за древни езици и култури "Константин-Кирил Философ"	Експозиционна зала	П. Груева	Кирило-Методиевският научен център при БАН
15.02.	Концерт класическа музика на музикална къща „Престо“	Експозиционна зала		
24.02.-28.03.	Моден салон "Абитуриенти"	Експозиционна зала	Г. Цонков	К. Карадочев
19.03	Отчетно-изборно събрание на клуб по спортна дресура „Сириус“	Кино зала		
19.03.-28.03.	Седмица на водата 22 март – Световен ден на водата-онлайн включвания от други държави, кръгла маса, детски работилници и ателиета	Експозиционна зала	Е. Димитрова	Сдружение „Аз обичам водата“ и Българска асоциация по водите, Министерство на околната среда и водите и Столична община
19.03.-28.03.	Фото изложба „Реките на България“	Експозиционна зала		
23.03.	Международен ден на геодезиста	Експозиционна зала		
04-17.04.	Юбилейна изложба „Дубна-60 години Международен център за ядрени изследвания“	Експозиционна зала		
08.04.-10.04.	Великденско изложение на минерали, фосили и скъпоценни камъни	Експозиционна зала	Св. Атанасова	
22.04.	Международен ден на майката Земя Фотоизложба „Минерали и природни феномени“	Експозиционна зала		СУ „Св. Кл. Охридски“
22.04.-26.04	Международен ден на майката Земя XXIV Конкурс „Музиката и Земята“	Експозиционна зала	М. Христова	
27.04	Концерт класическа музика на музикална къща „Престо“	Експозиционна зала		
01-31.05.	Постерни изложби „Подземния свят“ и „Водата под земята“	Експозиционна зала		Българско пещерно дружество
12.05.	Изложба-конкурс на деца от школа по рисуване, към Народно читалище „Хармония“	Експозиционна зала II етаж	М. Симова	НЧ "Хармония"
12-15.05	Участие на специалисти от Национален музей „Земята и хората“ в Софийски фестивал на науката-експерименти и демонстрации	Парк „Заимов“	П. Петров, Д. Делибалтова	Софийски фестивал на науката
18-20.05	Тържества за края на учебната година 139 ОУ „Захарий Круша“	Експозиционна зала		
16-31.05	Фотоизложба „Природни феномени“ наградени творби от фото конкурс на СУ „Св. Кл. Охридски“	Експозиционна зала	Л. Нешева	СУ „Св. Кл. Охридски“
21.05.	Европейска Нощ на музееите – концерт на Дуо – Велина Кузманова, Александра Дичева	Експозиционна зала	М. Христова	
26-28.05	Семинар-обучение на лаборатории „Виши“	Експозиционна зала		Семинар-обучение на лаборатории „Виши“
27.05.	Музикално-поетична вечер на иранската култура „Нощ в персийската градина“	Експозиционна зала		Р. Касабова, Ирански културен център
01.06.	Изложба-концерт „Мъдростта на народа ни“ на Фондация „Детето и фолклора“	Експозиционна зала		Фондация "Детето и фолклора" - Лили Старева
01.03.06	Изложба на детски рисунки „Малките кристали рисуват с Иван Яхнаджиев“	Експозиционна зала	Ж. Янакиева	И. Яхнаджиев, Посолство на Ислямска Република Иран
02.06.	Презентации на студентски образователни проекти Факултет „Педагогика“	Геоложки кърт		СУ „Св. Кл. Охридски“
04.06.	Концерт „Еуфония“	Експозиционна зала		
03-30.06	Световен ден на околната среда Изложба детски рисунки	Експозиционна зала II етаж	Р. Златева	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
05.06.	Световен ден на околната среда Презентации СУ „Св. Кл. Охридски“, Факултет „Метеорология и геофизика“	Интерактивен кърт	Д. Делибалтова	СУ „Св. Кл. Охридски“
05-30.06	Световен ден на околната среда Постерна изложба 5 Юни-Световен ден на околната среда	Експозиционна зала	Р. Златева	
05-30.06	Световен ден на околната среда Постерна изложба „Завръщането на природата“	Експозиционна зала Петаж	Р. Златева	Исмаил Индеожлу
10.06.	Коктейл „Интергеоресурс“	Експозиционна зала		
12.06.	Концерт на школата по музика на НЧ "Денкоглу-1867"	Експозиционна зала		НЧ "Денкоглу-1867"
19.06.	Ден на Дарителя на НМЗХ и изложба "Нови постъпления"	Експозиционна зала	Ж. Янакиева	
20.06.	Коктейл на Конгрес по „Бетствия и аварии“	Експозиционна зала		
24.06.	Концерт „Музиката на растенията“	Експозиционна зала		Общност Дманхур

26.06.	Концерт вокален квинтет „Еуфония“	Експозиционна зала		вокален квинтет „Еуфония“
30.06.	Представяне на книга „Моят живот в Кавказ“, Изложба на авторска рисувана коприна.	Експозиционна зала		Станка Русева
01-31.07	Изложба „Първият геолог на България“ – посветена на 160 години от рождението на проф. Г. Златарски	Експозиционна зала		
15.07.	Хоров концерт – хор „Космически гласове“	Експозиционна зала		В. Монева
06.08.	Ден на Милосърдието – 71 години от атомната бомбардировка над Хиросима и Нагасаки	Експозиционна зала	Р. Златева	
06-30.08	Ден на Милосърдието Постерна изложба– 71 години от атомната бомбардировка над Хиросима и Нагасаки	Експозиционна зала	Р. Златева	Софийска градска библиотека
01-30.09.	Фото-изложба „Пещерата Намаканд в Ислямска Република Иран-най-дългата солна пещера в света“	Експозиционна зала	Р. Златева	Българско пещерно дружество
15-18.09.	Европейски дни на културното наследство	Експозиционна зала		
16.09.	Концерт класическа музика	Експозиционна зала		Лидия Кулева
05-31.10.	Фото-изложба „Националните паркове – най-хубавата американска идея“	Експозиционна зала II етаж	Р. Златева	Бони Лавина, Стоян Хаджиатанасов
06-07.10.	Конференция „Социалните функции на музея през XXI век“	Експозиционна зала/кино зала	Ж. Янакиева/ С. Енчева	
07.10-31.12	Временна изложба „Колекционери гостуват на НМЗХ“. Представяне на колекцията на Димитър Иванов.	Експозиционна зала II етаж	Св. Атанасова/Л. Нешева	Димитър Иванов
08-09.10.	XXV/I Софийско изложение на минерали	Експозиционна зала	Св. Атанасова	
12-22.10.	Учебна лаборатория „Байер“	Експозиционна зала		
01.11.	Ден на народните будители, представяне на алманах „Поезията на камъка“, творчески рецитал на съвременни български поети, представяне на антология „Поети 2015“	Експозиционна зала	С. Енчева	Съюз на българските писатели
07-22.11.	Изложба „70 години от основаването на Национална Федерация по корабомоделен спорт“	Експозиционна зала	Р. Златева, А. Туйков	Национална Федерация по корабомоделен спорт
12.11.	Коктейл - 25 години НПО „Мисия Възможност“	Експозиционна зала		
22.11.	Представяне на книга „Звезден кръстопът“ на Павлина Стаменова	Експозиционна зала		Павлина Стаменова
23-25.11.	Рисуване на свещена мандала от лама Науан Куна Биста	Заседателна зала		Център за алтернативна медицина, Кръг „Дуло“
25.11.	Изложба детски рисунки 120 ОУ „Г. С. Раковски“	Експозиционна зала II етаж	Р. Златева	120 ОУ „Г. С. Раковски“
26.11.	Изложба акварели на Милена Вълчанова	Експозиционна зала II етаж	Д. Делибалтова	Милена Вълчанова
26-27.11	47-48 Международна фелинологска изложба	Експозиционна зала	Д. Делибалтова	Националната федерация по фелинология
1-31.12.	Постерна изложба „150 години от рождението на акад. проф. д-р Георги Бончев“	Експозиционна зала II етаж	Л. Нешева	
1-31.12.	Изложба колекция от минерали и скали – авторски образци на акад. проф. д-р Георги Бончев от Музей по минералогия, петрология и полезни изкопаеми на СУ „Св. Кл. Охридски“	Експозиционна зала II етаж	Л. Нешева/С. Енчева	Музей по минералогия, петрология и полезни изкопаеми на СУ „Св. Кл. Охридски“
05.12.	Откриване на изложба за 5 декември – Световен ден на почвата „105 години наука за почвите в България“	Експозиционна зала	Р. Златева/А. Туйков	ИПАЗР „Н. Пушкин“
09.12.	Коледна вечер на геолога	Експозиционна зала	Л. Нешева	БГД
12.12.	Учредително събрание на сдружение на родители към НМУ „Любомир Пипков“	Експозиционна зала		
15-16.12	Отчетно събрание на Софийски клуб по фелинология „Сердикат“	Кино зала	Д. Делибалтова	Софийски клуб по фелинология „Сердикат“
16-18.12.	Коледно изложение на минерали и скъпоценни камъни	Експозиционна зала	Св. Атанасова	
19.12.	Предколеден концерт класическа музика	Експозиционна зала		Лидия Кулева
20.12.	Концерт на школата по музика на НЧ "Денкоглу-1867"	Експозиционна зала		НЧ "Денкоглу-1867"
23.12.	Концерт на музикална къща „Престо“	Експозиционна зала		
28.12.	Детска коледна вечер за служители на „Техем“	Експозиционна зала		

Изготвил Р. Златева-Узунова

III. Посещаемост

Посещения

Дата	Ден	Деца от 3 до 7 г	Ученици	Студенти	Възрастни	Пенсионери	Чужденци	Детски кът	Посетители	Деца до 3 г	Деца от 3 до 7 г	Ученици	Студенти	Възрастни	Пенсионери	Чужденци	Хорас ууждения	Детски кът	Други	Общо	Заб.	Посетители само за образователни и др. изяви
01.01.	П.	0																		0	неработен ден	
02.01.	С.		6	3	12		2													23		Фотоалбум "Пещерите и ние"
03.01.	Н.				4		1													5		Фотоалбум "Побитите камъни"
04.01.	П.			2	6															8		
05.01.	В.			2	3										1	2				8		
06.01.	С.		2	1	4							2								9		
07.01.	Ч.				1															1		
08.01.	П.			4	5		2						2	1			1			15		
09.01.	С.		6	2	17	2		1												28		
10.01.	Н.	3	3	4	53	4	2	5		3										77		
11.01.	П.		2	3	10	3														18		
12.01.	В.			2	4							2	1							9		
13.01.	С.			2	5								1							8		
14.01.	Ч.	1	1	1	6			1				2								12		
15.01.	П.				2															2		
16.01.	С.			4	3	2		1												10		
17.01.	Н.		3	4			3													10		
18.01.	П.				2		2													4		
19.01.	В.		1	1	5		10			1					1					19		
20.01.	С.				2															2		
21.01.	Ч.				8															8		
22.01.	П.	25			3	1								5						34		
23.01.	С.		1	3	6			1						4						15		
24.01.	Н.	9	35		49	2	1	1		3			1	2	13	3				100		
25.01.	П.									2		1	2		13	3				21	безплатен ден	
26.01.	В.				3			13				1	3							20		
27.01.	С.			2	4															6		
28.01.	Ч.			3										4						7		
29.01.	П.			2	5									8						15		
30.01.	С.	2	4		10	5		2		5		4	4	6	2					44		
31.01.	Н.	8	31	3	22	3	1													68		
01.02.	П.	6	15		14	7		7						2						51		
02.02.	В.	2	5	3	7	4		3		2		6		4	2					38		
03.02.	С.	4	30	3	26	10		2		2										77		
04.02.	Ч.	4	40		25	6		3						5						83		
05.02.	П.	3	30	3	7	10								12	2					67		
06.02.	С.	2	6	4	12	2	8	1												35		
07.02.	Н.	11	17		33	4		7									1			73		
08.02.	П.			2																4		
09.02.	В.			3		2				2						1				8		
10.02.	С.		2	2	2	2				3		1	2	2		2				18		
11.02.	Ч.		2	3	2									1	2	1				11		
12.02.	П.		1	4	2					2			2	3						14		
13.02.	С.		2	3	14	2	2			5				15	4					47	репетиция	
14.02.	Н.									2	8	14	9	39	4	4		8	45	133		45 за Св. Конст. Кирил Философ
15.02.	П.																			0		Концерт на Лидия Ошавкова
16.02.	В.			3	2	2							1							8		
17.02.	С.			2	1	1								3						7		
18.02.	Ч.													4			2			6		
19.02.	П.		1		2							1	3							7		
20.02.	С.	2	8	8	18	5	2			8	2	2		14			2			71		
21.02.	Н.	10	12		23	8	1	2											116	172		
22.02.	П.								113	1			2	4						120	Абитуранти	
23.02.	В.								100										176	276	Абитуранти	

24.0 2.	C.								500										850	135 0	Абитури енти	
25.0 2.	Ч.								200										160 0	180 0	Абитури енти	
26.0 2.	П.								200										122 0	142 0	Абитури енти	
27.0 2.	C.								500										180 0	230 0	Абитури енти	
28.0 2.	П.									12	43	780	72	740	64				9	172 0	Абитури енти	8986 общо за Абитуриен ти
29.0 2.	П.										3	4		9	3					19	безплате н ден	
01.0 3.	В.		2	2	5	1				4										14		
02.0 3.	C.		1		1															2		
03.0 3.	Ч.									3		174		367	10	6	1			561		
04.0 3.	П.	10		4	30	4		2		20		10		2		6	2			90		
05.0 3.	C.	6		5	50	5		4		15		8		10	12		6			121		
06.0 3.	П.	9	14	3	25	2	3	4												60		
07.0 3.	П.		4		8	4				1										17		
08.0 3.	В.			1										4						5		
09.0 3.	C.		25	4	3	1														33		
10.0 3.	Ч.			2	3	2														7		
11.0 3.	П.		5		7	3														15		
12.0 3.	C.	4	101		20			54		8										187		
13.0 3.	П.	8	4	2	14		5	4												37		
14.0 3.	П.				3															3		
15.0 3.	В.			3	5	2								8						18		
16.0 3.	C.		1		4	2								10						17	Постери Алексей Жалов	
17.0 3.	Ч.									3		7	4	33		4			269	320	Седмница на водата	
18.0 3.	П.										22	110	4	41	6	2			195	380	Седмница на водата	
19.0 3.	C.										8	52	22	104	28	12	2		103 2	126 0	Седмница на водата-1002, Д-во Сириус събрание - 30	Фотоизло жба "Реките на България"
20.0 3.	П.									14	87	58	41	123	33	5		9	292	662	Седмница на водата	
21.0 3.	П.										1	12	14	68		4			256	355	Седмница на водата	56 за концерт и воден мост
22.0 3.	В.									11	23	195	39	229	82		4	30		613	Седмница на водата	3560 общо за Седм. на водата
23.0 3.	C.					100						1	1	2		4			46	154		46 Ден на геодезиста
24.0 2.	Ч.		44	2	8	2											2			58		
25.0 3.	П.		2	2	7	2		6		7			3	8						37		
26.0 3.	C.	4	12	8	25	4		1		2				4						60		
27.0 3.	П.	7	8	5	26					1				1						48		
28.0 3.	П.									1		19	2	10	2					34	безплате н ден	
29.0 3.	В.		64	4	5	2	4													79		
30.0 3.	C.		4	2	7	13														26		
31.0 3.	Ч.		12	3	13	2	1					1								32		
01.0 4.	П.	4	5	2	13	4				3										31		
02.0 4.	C.	6	6	2	17	2				4										37		
03.0 4.	П.	11	14	4	42	4	43	3		3		1		1	1	5				132		
04.0 4.	П.		101	4	30	3		22		6				16			1			183		
05.0 4.	В.		42	6	20	6	1													75		
06.0 4.	C.	6	16	6	12	7	1	2		3			4	12						69		
07.0 4.	Ч.	3	6	1	17	1		4		1				6	3				98	140		Изложба 60 г. МЦЯИ
08.0 4.	П.								358		6	5	7	5	5		2			388		Великденс ко изложение на минетрали и скъпоценн и камъни и книга на Иван Митев

09.04.	C.							5	588	5	4	6	4	15	5	2	1		635		Великденско изложение на минетрали и сълъценни камъни
10.04.	H.							5	213									302	520		Великденско изложение на минетрали и сълъценни камъни
11.04.	II.													7		1			8		
12.04.	B.		2	5	3	2					2			2					16		
13.04.	C.			2	5	4								4					15		
14.04.	Ч.		202	2	3	3	2							8					220		
15.04.	II.	2	2		9	3						4							20		
16.04.	C.	6	10	6	66	2		2		3					2				97		
17.04.	H.	2	8		15	3		1											29		
18.04.	II.		4		5	2													11		
19.04.	B.			6			3												9		
20.04.	C.		20		2	2					1			7	2	2			36		
21.04.	Ч.	41	8	1	3	6				1				35					95		репетиция за пърформанс Оля Сосновская от Минск
22.04.	II.									3	6	15	55	27	8	4		6	70	194	пърформанс Оля Сосновская от Минск
23.04.	C.									2	5	7	6	23	10			4	60	117	XXIV конкурс "Музиката и Земята" и концерт
24.04.	H.										3	38	65	81	22	27			72	308	XXIV конкурс "Музиката и Земята" и концерт
25.04.	II.										10	3		15					51	79	XXIV конкурс "Музиката и Земята" и концерт
26.04.	B.											5		16	5	7			126	159	XXIV конкурс "Музиката и Земята" и концерт
27.04.	C.	1	2		6									4					40	53	Концерт на "Престо"
28.04.	Ч.	14	7	1	6	5	2	2		1				4						42	
29.04.	II.																		0	неработен ден	Великден
30.04.	C.																		0	неработен ден	Великден
01.05.	H.																		0	неработен ден	Великден
02.05.	II.																		0	неработен ден	Великден
03.05.	B.		1		3	5	1	1							2				13		
04.05.	C.		1	1	6	1		1											10		
05.05.	Ч.	4			2	14						1			1				22		
06.05.	II.			2	14					7	15	10	15	25	4	5		20	101		Гергьовден
07.05.	C.	6	8	4	20	4	10			3			2		2				59		
08.05.	H.	8	13	5	23	6		3								6			64		
09.05.	II.	1	4	1	4	1				1									12		
10.05.	B.				5														5		
11.05.	C.		44		3	1								4					52		
12.05.	Ч.				2	2		1						2				130	137		Изложба детски рисунки на ч-ще "Хармония"
13.05.	II.			17	2	1					3			3					26		
14.05.	C.	2	41	4	16	4	2	2			7			11					89		
15.05.	H.	11	21	6	32	1		2											73		
16.05.	II.	2	1		6		2							1					12		
17.05.	B.		1	2	2		2												7		

18.0 5.	С.		27				2			1	2	1	5	9	2	4		110	163		Края на уч година 139 СОУ "Захари Круша"
19.0 5.	Ч.	3	151	5	4	1				1				15				67	247		Края на уч година 139 СОУ "Захари Круша"
20.0 5.	П.	2	12	4	31	2	2			2									55		
21.0 5.	С.	4	13	2	30	2	1	1		50	14 7	528	868	###	123	117	36	157	46	394 8	Европейск а ноц на музенте с концерт
22.0 5.	Н.	6	20	2	33		4	3		1		2		1					72		
23.0 5.	П.									5	4	15	5	30	3	3			65		
24.0 5.	В.									14				37			14		65		24.май
25.0 5.	С.	3		21	5	2		1						1					33		
26.0 5.	Ч.									2		1	4	2	5			485	499		Презентац ия на "Виши"
27.0 5.	П.									3	17		8	6	2			160	196		Концерт музикално -поетична вечер
28.0 5.	С.	2	8	3	17		1						7						38		
29.0 5.	Н.	2	6	1	14								2						25		
30.0 5.	П.									3	2	2	5	9	2	2			25		безплатен ден
31.0 5.	В.	1	55	2	4														62		с корекции на 15.02 и на 23.03
01.0 6.	С.									7	10		6	82	22	4	2	20	120	393	Концерт и изложба "Мъдрост а на народа ни"
02.0 6.	Ч.	2	10	2	7	3						120		3				20	47		студентск и образовате лен проект
03.0 6.	П.	1			3	3		10											17		
04.0 6.	С.	2	2	2	9	2	3			2		1			1		5	122	151		Концерт "Еухония"
05.0 6.	Н.	3	9	2	12	2												123	151		Световен ден на околната реда, постерна изложба - 45 , лекции физ.факул тет - 28
06.0 6.	П.	4			8			1											13		Изложба "Замръща нето на Природата " Исмаил Иоженугл у
07.0 6.	В.	5	4	2	4														15		
08.0 6.	С.	29	66	4	7	4		5					6						121		Земята във филми - 50 деца и 3 възрастни
09.0 6.	Ч.		2	2	6	2								2					14		
10.0 6.	П.		136	2	10	2						1		8				60	219		Коктейл на Интергеор есурс - 60 души
11.0 6.	С.	4	55	2	27	2	2	2		3				3			1		101		
12.0 6.	Н.	2	5	3	7	1	8											125	151		Концерт на читалище "Денкоглу "- 125 души
13.0 6.	П.	2	30	1	5														38		
14.0 6.	В.	12	69	2	38	2							42				16		181		
15.0 6.	С.	2	31	2	14	3	2			3				3		1	1		62		Земята във филми - 40 деца и 10 възрастни
16.0 6.	Ч.	28	2	2	4	4	1	11		2				5			1		60		
17.0 6.	П.	2	23	2	2	6	8	7						2					52		
18.0 6.	С.	1	3	2	4	2									2		2		16		
19.0 6.	П.									8	21	23		68	12	1		120	253		Ден на Дарителя на НМЗХ

20.0 6.	II.	20			20	5												80	125		Конгрес "Бедствия и аварии"
21.0 6.	B.	1	2	2	3	2	2			1					1				14		
22.0 6.	C.		11	2	10	4											2		29		Земята във филми - 4 деца и 2 възрастни
23.0 6.	Ч.	2	15	2	9	3	2	3					3	4					43		
24.0 6.	II.	1	4	2	10	2	4							2		2		460	487		Музиката на растенията концерт
25.0 6.	C.		4		6	2				1	1			1			1		16		
26.0 6.	H.	3	45		10						20	20						100	198		Хоров концерт 140 души
27.0 6.	II.										38	55		60	10		55		218		
28.0 6.	B.	2	21	5	7	7				3				2		14			61		
29.0 6.	C.	24	33	1	9	3	1			2				6	2				81		Земята във филми - 60 деца и 4 възрастни
30.0 6.	Ч.	1	24		14	4				2		6		5				51	107		представя не на книга Станка Русева
01.0 7.	II.	2	12	2	9	3	2			1	1			2	1		2		37		
02.0 7.	C.	7	10	2	18	8	2	1		3	1			1	2	2	1		58		
03.0 7.	H.	11		1	15	3	6												36		
04.0 7.	II.	1	7	11	18	2													39		
05.0 7.	B.	3	2	2	7	4				2									20		
06.0 7.	C.	2	2	1	6	3	1												15		Земята във филми - 1 деца и 1 възрастни
07.0 7.	Ч.	1	3	2	5	2												52	65		Курс за бременни
08.0 7.	II.		2	5	7	6										2			22		
09.0 7.	C.	1	2	4	8	2		1		1									19		
10.0 7.	H.	2	8	1	19	2		2											34		
11.0 7.	II.	11	9	11		5													36		
12.0 7.	B.	2	4	4	6	6	2												24		
13.0 7.	C.	4	12	1	8	2	3	17						4					51		
14.0 7.	Ч.	2	4		5	6	2	2		2				1	2		2	52	80		Курс за бременни
15.0 7.	II.	4	30		10		2	2				29		8				30	115		Хоров концерт
16.0 7.	C.	2	4		11		2	2		2						4			27		
17.0 7.	H.	6	12	4	23	4		4		2									55		
18.0 7.	II.	3	10	3	10	1	6	1		1									35		
19.0 7.	B.	6	8	5	12	6	4	10		7	2	14	12	16	2	35			139		Група от Украйна - 35 д.
20.0 7.	C.		7	3	13	3				7		2		10	2			17	64		"Земята във филми" - Силата на планетата - 15 деца и 2 възрастни
21.0 7.	Ч.	2	2	2	6	4				2	2			2		4		52	78		Курс за бременни
22.0 7.	II.	4	4	2	16	3				2						2			33		
23.0 7.	C.	2	8	4	16	4	2			5						14			55		
24.0 7.	H.	2			3		3												8		
25.0 7.	II.	25								4	12	10	6	58	10	12		21	158		
26.0 7.	B.	4	6	3	6	2													21		
27.0 7.	C.	6	7	2	14	7	4			2				6				11	59		Земята във филми - Мощта на планетата 1 деца и 10 възрастни
28.0 7.	Ч.	2	2	2	4											2		52	64		Курс за бременни
29.0 7.	II.	2	2	2	5	4		1		2	2	2		3	2		4		31		
30.0 7.	C.	2	2		4	2	2			2	4		2	2	4	6	3		35		
31.0 7.	H.	5	4	4	10	6	7												36		
01.0 8.	II.	8	3		2	5	6												24		
02.0 8.	B.	4	6	2	12	4		9		2							6		45		

03.0 8.	С.	4	4	3	8	6	5			7					2	2	5		23	69		Земята във филми - Машина - 10 деца и 13 възрастни
04.0 8.	Ч.	2	3	2	4	14	2			2							3		52	84		Курс за бременни
05.0 8.	П.	3	6		9	4	4			3				1			1			31		
06.0 8.	С.									4	12	6	4	56	10	7	2	6		107		Ден на Милосърд ието - изложба
07.0 8.	Н.	6	14	3	23	2	1	2												51		
08.0 8.	П.																			0		
09.0 8.	В.		15	2	4			19		2		20	6	15	2					85		
10.0 8.	С.	2	5	5	8	9	1			6		5		2	2	4			15	64		Земята във филми - Пътешеств ие до дъното на океана - 4 деца и 11 възрастни
11.0 8.	Ч.	6	7		6	3	4	2		4			20	70	2				52	176		Курс за бременни
12.0 8.	П.	10	7	2	12	5	2	7		4			4		2	3				58		
13.0 8.	С.	6	6	2	12	6	2	1		2		5		2		8	4			56		
14.0 8.	Н.	4	17	4	26	1	4							1						57		
15.0 8.	П.	3	7		15	4	5													34		
16.0 8.	В.	3	2	2	5	2														14		
17.0 8.	С.	6	7	2	10	3	2	7		6				13	4				25	85		Земята във филми - Тайният живот на пещерите - 12 деца и 13 възрастни
18.0 8.	Ч.	4	6	2	8	4	1			2	10		10	60					42	149		Курс за бременни
19.0 8.	П.	4	2	2	14	4	2										1	1		30		
20.0 8.	С.	5	6	4	15	2				8				6			12			58		
21.0 8.	Н.	6	11	3	22	7	4					1	1							55		
22.0 8.	П.		6		12	4	1			1								1		25		
23.0 8.	В.	10	2	2	18	6	2	1		6										47		
24.0 8.	С.	8	10	4	20	6	3	1											25	77		Земята във филми - Кристална та пещера Найка - 15 деца и 10 възрастни
25.0 8.	Ч.	2	2		6	2				10	6	4		70					40	142		Курс за бременни
26.0 8.	П.	4	2	1	7	2		3				6		3						28		
27.0 8.	С.	5	2	2	12	3	1			4									5	34		
28.0 8.	Н.	5	14		21		3													43		
29.0 8.	П.							3			3	17	6	48	21	10				108		безплатен ден
30.0 8.	В.	4	7		9	2		1		2				3	2		2			32		
31.0 8.	С.	3	4	2	5	3	2			3			3		2		2			29		Земята във филми - Земята, сътворени ето на една планета - 4 деца и 11 възрастни
01.0 9.	Ч.	2	3	3	6	2	1			2	2				2	3			57	83		Изложба Пещерата Намаканд - 25 д. Курс за бременни - 32
02.0 9.	П.	2	3	2	8	2							3				4			24		
03.0 9.	С.	3	3	2	8	6	4			6			9				3			44		
04.0 9.	Н.	9	19		37	5	8	1									1			80		
05.0 9.	П.	6	8	1	15	3		1												34		
06.0 9.	В.									6	6	16	8	62		12			15	125		Пещерняц и

07.0 9.	C.	4	3	2	17	4			2								11	43		Земята във филми - Първият живот - I част - 1 деца и 10 възрастни
08.0 9.	Ч.		10		9		4			1		1			1		52	78		Курс за бременни
09.0 9.	II.	2	2	2	6	2	2	1		2		4						23		
10.0 9.	C.	4	12	4	30	8	6		10						2			76		
11.0 9.	II.	5	7	3	13	6	1											35		
12.0 9.	II.	3	7	3	10	3	3		3						1			33		
13.0 9.	B.		5	3	7	6	2		2			1					15	41		Пещерняц и
14.0 9.	C.	4	2	2	5	3	2	1	3	3		2	1		1	2	9	40		Земята във филми - Първият живот - II част - 1 деца и 8 възрастни
15.0 9.	Ч.							3	6	5	2	18	4	2	2	6	52	52	152	Курс за бременни
16.0 9.	II.									2	2	8	16	6	8	2	105	149		Концерт
17.0 9.	C.								13	29	283	27	99	33	12	6	88		590	
18.0 9.	II.								6	22	69	32	134	35	9	2	26		335	
19.0 9.	II.		2		5		7											14		
20.0 9.	B.			2	1	1	12			2	4					2			24	
21.0 9.	C.			2	1	2		1	1	2			2		1		6	18		Земята във филми - Как да отгледаме планета - I част - 6 възрастни
22.0 9.	Ч.								6	10	14	7	76	12	4		15	40	184	Курс за бременни
23.0 9.	II.	6	8	2	19	6	2		4	2	2		2	4		5			62	
24.0 9.	C.	4	4		14	2			6	2			2		4	4			42	
25.0 9.	II.	3	7	1	14		5									1			31	
26.0 9.	II.				19										10				29	
27.0 9.	B.			1	3								3				15	22		Пещерняц и
28.0 9.	C.			2	2	2	4			1			3					2	16	Земята във филми - Как да отгледаме планета - II част - 2 възрастни
29.0 9.	Ч.		50	2		1			1	1			7	1	3	3	43	112	Курс за бременни	
30.0 9.	II.		1	2	2	2			1										8	
01.1 0.	C.	3	17	4	22	6			3							2			57	
02.1 0.	II.	7	12		32	4	5					2							62	
03.1 0.	II.		4		3		3	1	1										12	
04.1 0.	B.				1		1									1	15	18		Пещерняц и
05.1 0.	C.					1		3					1			4	103	112		Изложба Национал ните паркове на Америка 103 души
06.1 0.	Ч.						3				4	4	6	2				110	129	Научна конференц ия Социалнит е функции на музея през XXI век" - 110 души
07.1 0.	II.	28	49	20	100	48	18		22			19	88	18		8	100	518	Изложба Колекци ята на Димитър Иванов	Научна конференц ия Социалнит е функции на музея през XXI век" - 100 души Борса на минерали
08.1 0.	C.	33	58	25	425	54	29		29			27	97	22		14			813	Борса на минерали
09.1 0.	II.	23	39	18	408	58	31		5				79			9			670	Борса на минерали
10.1 0.	II.		1		1		2												4	
11.1 0.	B.		2		2		2						10						16	

12.1 0.	С.				5	4	4			2				4			2		90	111		Земята във филми - Африка - 8 възрастни - 2 деца Научна лаборатория на Байер - 62
13.1 0.	Ч.		4	2	6									2					122	136		Курс за бременни - 42, Научна лаборатория на Байер - 60
14.1 0.	П.		23	5	2					2				2					62	96		Научна лаборатория на Байер - 60
15.1 0.	С.	14	4	4	24	6				3			2		2		2		60	121		Научна лаборатория на Байер - 60
16.1 0.	Н.	12	19	2	37	3		3		1	55	25							60	217		Научна лаборатория на Байер - 60
17.1 0.	П.		2		1	2	3			4									60	72		Научна лаборатория на Байер - 60
18.1 0.	В.		2	2	4	2	4							2			2		60	78		Научна лаборатория на Байер - 60
19.1 0.	С.	2	12	2	4	4	9	1											64	98		Земята във филми - Австралия - 3 възрастни - 1 дете Научна лаборатория на Байер - 60
20.1 0.	Ч.				3									2					95	100		Курс за бременни - 35, Научна лаборатория на Байер - 60
21.1 0.	П.		19	5	6	3				2				1			2		30	68		Научна лаборатория на Байер - 30
22.1 0.	С.	8	9	4	19	6	10			7				12			3		30	108		Научна лаборатория на Байер - 30
23.1 0.	Н.	8	19	3	29	6	5	4						1						75		
24.1 0.	П.									3	4	23	1	19	1	4				55		Безплатен ден
25.1 0.	В.			2	2	1	2							4						11		
26.1 0.	С.		2	2	5									6					14	29		Земята във филми - Америките - 12 възрастни - 2 деца
27.1 0.	Ч.				7		10												35	52		Курс за бременни
28.1 0.	П.		56	1	2		7							12						78		
29.1 0.	С.	12	6	4	19	4	9			5							4			63		
30.1 0.	Н.	9	14	6	32	4	5	3		1	1			4			1		2	82		
31.1 0.	П.										31	35	51		7					124		Безплатен ден
01.1 1.	В.	6	4		10	4				6			10	10					110	160		Ден на нар. будители
02.1 1.	С.	4	6		4			2											11	27		Земята във филми - Евразия - 8 възрастни - 3 деца
03.1 1.	Ч.																		60	86		Курс за бременни
04.1 1.	П.		20	1	1	5	2							3			2			28		
05.1 1.	С.	7	8	1	18	4	6			4		2			2		1			53		
06.1 1.	Н.	2	6		13		2													23		
07.1 1.	П.		23		4	5	2	2			3								25	64		Изложба Корабomo делизъм - 25
08.1 1.	В.				9						2	6	6							23		
09.1 1.	С.		1		1	1						14	11						0	28		Земята във филми
10.1 1.	Ч.			10	7									6			1		45	69		Курс за бременни
11.1 1.	П.	1		1	3	2				1				6			1			15		
12.1 1.	С.				2	1				3	3	6	2	28	2	6	2		105	160		Изява - 25 години НПО
13.1 1.	Н.										6	12	5	32	1	5		8		69		Безплатен ден

14.1 1.	II.	4	94		9	5	4						3						119		
15.1 1.	B.		1		1	2	3							5					12		
16.1 1.	C.		1		1								1				2		8	13	Земята във филми - Преренден тът - 7 възрастни - 1 дете
17.1 1.	Ч.		26	1	1							3	5				1		35	72	Курс за бременни- 35
18.1 1.	II.			1	2	1								2	2		2			10	
19.1 1.	C.	4	33	2	16	1				6	3	7		6	2	2	3			85	
20.1 1.	H.	23	52	7	90	41	7	3			1			3				2	10	239	
21.1 1.	II.	2		3	6	7				1								1		20	
22.1 1.	B.		23		1						2	3	4	11	4	2	1		40	91	Представя не на книгата Звезден кръстопът на Павлина Стаменова - 40 д.
23.1 1.	C.				3	1	3						2	1			1		6	17	Земята във филми - Дълбоката земя - 6 възрастни
24.1 1.	Ч.			1							3		2	3	3				205	217	Курс за бременни - 45 Рисуване с пясък на свещенна мандала - 160
25.1 1.	II.										2	15	2	10	2	2			160	193	Рисуване с пясък на свещенна мандала - 160
26.1 1.	C.	30 0	300	100	800	36	43	1				20	10	70				50	160	189 0	Междун ародна изложба на котки
27.1 1.	H.	32 0	320	100	###	36	44					20	10	70				50	160	219 0	Междун ародна изложба на котки
28.1 1.	II.										1	1			6				160	168	Безплатен ден Рисуване с пясък на свещенна мандала - 160
29.1 1.	B.		30		1	2		15												48	
30.1 1.	C.				1								2						6	9	Земята във филми - Вятърът - 6 възрастни
01.1 2.	Ч.					2													43	45	Изложба Г Бончев
02.1 2.	II.				1	2	4										2			9	Курс за бременни - 43
03.1 2.	C.	2	25		6	1	3			4				12		2	2			57	
04.1 2.	H.	7	11	1	20	3	4										1			47	
05.1 2.	II.										2								200	202	Изложба Световен ден на почвите - 105 години българско почвозна ние - 200 души
06.1 2.	B.				1								2	1		2				6	
07.1 2.	C.			3	1	4	1						1	2					10	22	Земята във филми - Огънят - 5 възрастни Прожекци я "Почвите в България" - 5 възр
08.1 2.	Ч.		22	2									6	3					160	193	Курс за бременни - 40 Коледна вечер на геолога - 120

09.1 2.	П.				1	2						2		2	1	2			10			
10.1 2.	С.	2	7	2	23	2	2			2		60	6	6	2	2	4		120			
11.1 2.	Н.	6	14	1	29	1	6	2											59			
12.1 2.	П.		4	13	2	2											1		22			
13.1 2.	В.			2	1		2										1		6			
14.1 2.	С.		1	1	1	2	6								30		1	12	54		Земята във филми - Земя на хората - 8 възрастни Прожекци я "Ерозията" - 4	
15.1 2.	Ч.										74	1	5	2				40	122		Курс за бременни - 40	
16.1 2.	П.								424	11				25	8		2	155	625		Коледен базар на минерали - 140 изложител и, 15 - худ. ателие на Марина Иванова	
17.1 2.	С.								990	23				67	13		5	8	161	126 7	Коледен базар на минерали - 140 изложител и, 21 - худ. ателие на Марина Иванова	
18.1 2.	Н.								762	17				54	21		9	13	140	101 6	Коледен базар на минерали - 140 изложител и	
19.1 2.	П.																		157		Коледен концерт класическа музика - 155	
20.1 2.	В.		1		1									2				155	170		Концерт Школа при читалище Денкоглу - 150	
21.1 2.	С.			4			13				1			10			1		150	110	Прожекци я Симфония на почвите - 2	
22.1 2.	Ч.		90	2	1		4											2	0			
23.1 2.	П.													3					170		Концерт на Престо - 152	
24.1 2.	С.	4	2		6	3												152	0	неработен ден		
25.1 2.	Н.																		0	неработен ден		
26.1 2.	П.																		0	неработен ден		
27.1 2.	В.		9	3	10	2	2												26			
28.1 2.	С.																		136		Детска коледна вечер за служители те на Techem - 80	
29.1 2.	Ч.	4	12	5	24	8				3								80	32			
30.1 2.	П.	4	5		16		12			3									40			
31.1 2.	С.																		0	неработен ден		
ОБЩО:		16 17	4123	876	5818	1090	683	372	4948	67 6	76 0	3177	1678	6194	869	456	308	667	159 60	502 72		
																			307 45			
																			195 27			

Посетители на гостуващите изложби в страната – 5131 души

М. Христова

Групи и беседи

Дата	Обща	Специализирана	Чужд език	Ученици	Възрастни	Училище	Заплащане	Официални гости	Платени групи без беседа	Безплатни групи без беседа	Екскурзовод
22.01.	1			25	3	66 ОДЗ	касов бон				Лариса Нешева
24.01.				12	2	Детски рожден ден	касов бон		1		
26.01.	1			13	2	частно Панчарево у-ще	касов бон				Милена Христова
02.02.				6	2	ЦНСТ "Иван Вазов"	безплатна			1	
19.02.	1				3	група от Богданци	безплатна				Милена Христова
09.03.		1		25	2	Ливанско у-ще	касов бон				Милена Христова
12.03.	1			18	1	122 ОУ	касов бон				Ангелина Цекова
12.03.	1			13	1	122 ОУ	касов бон				Пролет Груева
12.03.	1			20	1	122 ОУ	касов бон				Илиана Апостолава
21.03.				12	2	Рожден ден	касов бон		1		
23.03.	1				30	геодезисти	безплатна				Светлана Енчева
28.03.				19		ПП "Асен Златаров"	касов бон		1		
29.03.				60		ПП "Асен Златаров"	безплатна		3		
04.04.				44	2	Англоамериканско у-ще	касов бон		2		
05.04.	1			13	2	Парадайс център	касов бон				Светлана Енчева
05.04.	1			14	2	Парадайс център	касов бон				Илиана Апостолава
14.04.				80	2	120 СОУ			4		
21.04.	1			16	2	Къща за деца	касов бон				Радка Златева
21.04.	1			13	2	Къща за деца	касов бон				Пролет Груева
21.04.	1			12	2	Къща за деца	касов бон				Десеслава Делибалтова
22.04.	1			19	1	Тракийски университет	касов бон				Светлана Енчева
25.04.				10	1		безплатна		1		
18.05.				27	1	СОУ 139 "З Круша"	касов бон		1		
19.05.				50	1	СОУ 139 "З Круша"	касов бон		2		
19.05.				50	1	Плевен СОУ "Иван Вазов"			2		
19.05.				25	1	СОУ 139 "З Круша"			1		
19.05.				11	1	35 СОУ София			1		
20.05.			английски		2	СУ	безплатна				Живка Янакиева
25.05.	1			20	1	ПУ П.Хилендарски	касов бон	официални гости			Светлана Енчева
28.05.				15	1	НБУ			1		
31.05.	1			15	1	112 СОУ	касов бон				Илиана Апостолава
31.05.	1			16	1	112 СОУ	касов бон				Ангелина Цекова
06.06.	1			35	2	Монтана					Лариса Нешева
08.06.	1			13	3	15 СОУ	касов бон				Ангелина Цекова
08.06.	1			17	2	Меридиан 22	касов бон				Десеслава Делибалтова
10.06.	1			63	3	Асеновград	касов бон				Светлана Енчева
13.06.				25	2	Горна Оряховица			1		
14.06.	1			32	3	София Авобел	касов бон				Ангелина Цекова
14.06.			руски	12	3	Одеса	безплатна	официални гости			Живка Янакиева
14.06.				16	2	Рин Спорт			1		
14.06.				9	2	42 ОУ			1		
15.06.				23	3	Благоевград			1		
16.06.				28	4	183 детска градина			1		
17.06.				18	1	20 ОУ			1		
20.06.	1			13	1	Образов център Медия	касов бон				Лариса Нешева
28.06.	1			15	1	127 СОУ	касов бон				Милена Христова

29.06.				25	1	Детска градина Ела					
13.07.				17	1	ЧУ Еспа					
15.07.	1			12	1	73 СОУ	касов бон				Ангелина Цекова
15.07.	1			13	1	73 СОУ	касов бон				Светла Старирадева
19.07.	1		руски	10	25	Украйна	безплатна	официални гости			Лариса Нешева
20.07.	1		руски		10	Украйна	безплатна	официални гости			Светла Старирадева
25.07.				12	2	ЧУ	касов бон		1		
27.07.	1		руски		6	Украйна	безплатна	официални гости			Живка Янакиева
09.08.	1		руски	27	5	Украйна	безплатна	официални гости			Лариса Нешева
18.08.	1		руски		10	Украйна	безплатна	официални гости			Светлана Енчева
01.09.	1				2	Иранско посолство	безплатна	официални гости			Светлана Енчева
17.09.	1			23	2	35 СОУ	касов бон				Светла Старирадева
17.09.				72	6	107 ОУ	касов бон		3		
17.09.				116	10	20 СОУ	касов бон		5		
17.09.				40	2	Полиграфически техникум	касов бон		2		
22.09.	1				7		безплатна				Пролет Г руева
26.09.	1		английски и руски		8		безплатна	официални гости			Петко Петров
29.09.				50	5	Ловеч			2		
07.10.	1				10		безплатна				Петко Петров
07.10.				30	3	Карлово			1		
14.10.	1			21	1	36 СОУ	касов бон				Лариса Нешева
21.10.				19	1	Френска гимназия			1		
27.10.	1				12	Франция	касов бон				Петко Петров
28.10.				37	4	Пловдив			2		
31.10.				23	2	ДГ Барборино			1		
03.11.				20	2	Лесотехнически			1		
03.11.				60						3	
04.11.				45		У-ще Дружба			2		
07.11.				14	2	2 ро СОУ			1		
10.11.	1				8	СУ	безплатна				Десеслава Делибалтова
19.11.	1			19	2	ПХГ "Св. Кирил и Методий, Пловдив	касов бон				Ангелина Цекова
19.11.				8	2	ПХГ "Св. Кирил и Методий, Пловдив	касов бон		1		
22.11.				23	3	40 СОУ	касов бон		1		
25.11.				15	1	60 СОУ	касов бон		1		
29.11.	1			10	5		касов бон				
03.12.	1			12	3	142 ОУ	касов бон				
03.12.				13	3	54 СОУ	касов бон		1		
08.12.	1			22	3	СОУ Николай Райнов	касов бон				
15.12.				74	5	П Берон, Перник	касов бон		3		
21.12.	1			14	4	Пл. университет П.Хиландарски	касов бон				Светлана Енчева
21.12.	1			23	1	Ливанско у-ще	касов бон				Лариса Нешева
21.12.	1			23	1	Ливанско у-ще	касов бон				Живка Янакиева
21.12.				30	3	Н.Рилски, Долна Баня	касов бон		1		
ОБЩО	45		8	1964	293				57	4	

М. Христова

IV. Програма на Школата по геология и минералогия през 2016 г.

07.1.2016, четвъртък

Геоложка дейност на морските и океанските води

09.1.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Седиментни скали

Седиментни скали

14.1.2016, четвъртък

Седиментни скали

21.1.2016, четвъртък

Практически занимания с колекция "Седиментни скали"

23.1.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Ендогенни процеси. Магматизъм и магмени скали

Ендогенни процеси. Магматизъм и магмени скали

24.1.2016, четвъртък

Вулканизъм и вулкански скали

13.2.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Практически занимания с колекция "Магмени скали"

Практически занимания с колекция "Магмени скали"

20.2.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Вулканизъм и вулкански скали

Вулканизъм и вулкански скали

25.2.2016, четвъртък

Вулканизъм и вулкански скали

27.2.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Практически занимания с колекция "Вулкански скали"

Практически занимания с колекция "Вулкански скали"

05.3.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Метаморфизъм и метаморфни скали

Метаморфизъм и метаморфни скали

9.3.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Практически занимания с колекция "Метаморфни скали"

Практически занимания с колекция "Метаморфни скали"

26.3.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Тектонски движения на земната кора

Тектонски движения на земната кора

31.3.2016, четвъртък

Метаморфизъм и метаморфни скали

16.4.2016, събота

Ден на отворени врати на Физическия факултет

23.4.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Структурна геология. ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

Структурна геология. ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

21.5.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Исторична геология. Космично развитие. Хадей

Исторична геология. Космично развитие. Хадей

28.5.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Исторична геология. Архай и Протерозой

Исторична геология. Архай и Протерозой

04.6.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Исторична геология. Палеозой

Исторична геология. Палеозой

11.6.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Исторична геология. Мезозой

Исторична геология. Мезозой

18.6.2016, събота от 10.30 и от 14.30 ч.

Исторична геология. Неозой

Исторична геология. Неозой

02.7.2016, събота

Геоложка екскурзия в Перник

09.7.2016, събота

Геоложка екскурзия Лозен

Д.Делибалтова

V. Научнопопулярни филми, предлагани от НМ "Земята и хората"

3. НПФ касета	3.01.	"Природни катастрофи" – бълг. ез.; 8' - от 0 до 0188 - за различни природни катастрофи: залеждания, земетръси, вулканска дейност и други - добро качество
3. НПФ касета	3.02.	"Подземната долина" - бълг. ез.; 11' - от 0189 до 0455 - за пропадната пещера Пиер Сен Мартен в Западните Пиринеи – добър като филм и качество
3. НПФ касета	3.03.	"Ледниците" – без думи; с музика; 7' - от 0456 - 0623 - за пещерата над с. Широка лъка -добър като филми качество
3. НПФ касета	3.04.	"Смолянски природни красоти" - бълг. ез.;14'- от 0623 до 0950 - за Триградското ждрело, Чаирските езера, Ягодинската пещера, Чудните мостове и др. – добро качество
3. НПФ касета	3.05.	"Последните 13 %" – бълг. ез.;9'- от 0959 до 1174 - за екологията на Черно море - добро качество
3. НПФ касета	3.06.	"В гърлото на дявола" – бълг. ез.; 12' - от 0030 до - 0313; за българските пещери - Дяволското гърло, Темната дупка, Магурата, Бачо Киро, Снежанка, Леденика, Ягодинската;"Подземна симфония" - без текст; 6' - от 0317 до 0448 - за красотата на българските пещери – добро качество
3. НПФ касета	3.07.	"Светлината на камъка" - бълг. ез.; филм за НМ "Земята и хората"- (създаване, функции) - добро качество
3. НПФ касета	3.08.	"Пътят на диамантите" - бълг. ез.; руски док.филм; 39' - от 0 до 0933 - за добиването и обработването на якутските диаманти в Сибир, Русия
3. НПФ касета	3.09.	"Българи на Антарктида" – бълг. ез., 20' - автор - доц. Христо Пимпирев - филми за българските експедиции на ледения континент – добро качество
3. НПФ касета	3.10.	НПФ на екологична тема:
3. НПФ касета	3.10.А.	"Замърсяване на океаните" - САЩ, бълг. ез.;15' - 0-0363 - за замърсяване на океаните и последствията от това – много добро качество
3. НПФ касета	3.10.Б.	"От бога до човека" – без думи; 13' - 0420-0740 - за човешката намеса в природата – добро качество
3. НПФ касета	3.10.В.	"Безценни граници" - немски, бълг.ез.; 54' - 0744 - 2050-за пределните граници на радиоактивните замърсявания – не много добро качество
3. НПФ касета	3.10.Г.	"Въпреки всичко" - чешки, бълг.ез.; 30' - 2070-2786 -за последствията от замърсяването на околната среда – добро качество
3. НПФ касета	3.10.Д.	"Волфрамовата долина" - чешки, бълг.ез., 13' - 2787-3094 - за добив на волфрама и свързаните с това екологични последици – добро качество
3. НПФ касета	3.10.Е.	"Завещанието от роднините" - чешки, бълг.ез., 11' - 3095-3360 - филм за общия произход, който ни свързва с живата природата, по-точно - с животинския свят – добро качество
3. НПФ касета	3.10.Ж.	"Извън бизнеса, както обикновено" - САЩ, бълг.ез., 22' – 3360-3886 - за проблема с вредните отпадъци от различните производства, стоящ пред американското общество и човечеството – сравнително добро качество
3. НПФ касета	3.10.З.	"Наблюдаване чистотата на въздуха" - френски, бълг. ез., 17'- от 3882 – за замърсителите на въздуха, тяхното влияние върху живота и главно за начините на степента на замърсяване - добро качество, подходящ за ученици над 15 г.
3. НПФ касета	3.11.	16 кратки филмчета на тема ботаника и зоология:
3. НПФ касета	3.11.1.	"Медузи" – бълг. ез., 18' - 0-0438 – за видовете медузи в Черно море - подходящ за деца до 12-13 години; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.2.	"Водорасли" – бълг. ез., 16' - 0440-0820 – за водораслите, тяхното образуване, живот, видове - подходящ за деца до 12-13 години; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.3.	"Миди" – бълг. ез., 15' - 0820-1174 - за същността на мидите и видовете им - подходящ за деца до 12-13 години; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.4.	"Край кораловия риф" – бълг. ез., 18' - 1180-1620 - НПФ за кораловия риф край о-в Пинос, Куба; отлично качество, подходящ за всички възрасти
3. НПФ касета	3.11.5.	"Стрели над водата" – бълг. ез., 13' – 1630-1940 - НПФ за водните кончета, начин на живот, видове; отлично качество, подходящ за различни възрасти
3. НПФ касета	3.11.6.	"SOS, рапани !" - бълг. ез., 15' - 1942-2307 - за рапаните в Черно море и проблемите, които създават; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.7.	"Племето на твърдокрилите" - бълг. ез., 14' - 2307-2645 - за твърдокрилите насекоми /бръмбарите/; видове, начин им на живот; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.8.	"Папагалите" – бълг. ез., 9' - 2647-2867 - разказ на дете за папагалите, от къде идват, какви са и т.н.- подходящ за деца до 12-13 години
3. НПФ касета	3.11.9.	"Цветове капани" – бълг. ез., 8' - 2865-3072 - НПФ за цветовете на растенията, техните форми, функции, начини на опрашване, зависимостта между размножителния процес и храненето; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.10.	"Скорпионът" – бълг. ез., 10' - 3074-3275 – НПФ за скорпионът по нашите земи, същност, начин на живот; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.11.	"Живот под броня" – бълг. ез., 8' - 3278-3468 – НПФ за речните раци, обитаващи умерената зона на континентите; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.12.	"Дисциплинираните насекоми" – бълг. ез.,8' - 3472-3655 – НПФ за мравките и тяхното общество - подходящ за деца до 12-13 години; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.13.	"Калинката" – бълг. ез.,6' - 3655-3788 - НПФ за калинката - видове, начин на живот - за деца до 13-14 г; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.14.	"Ние пълзящите" – бълг. ез., 11' – 3790-4045 - за змиите и отношението на хората към тях от древността до днес; отлично качество, за всички възрасти.
3. НПФ касета	3.11.15.	"Растения край ледници" – бълг. ез., 6' - 4050-4205 - НПФ за високопланинската растителност и живот у нас; отлично качество
3. НПФ касета	3.11.16.	"Българско Средиземноморие" – бълг. ез., 7' - 4205-4367 - НПФ за средиземноморски тип растителност и живот у нас; отлично качество
3. НПФ касета	3.12.	"Геологията" - френски, бълг.ез.; 43' - 0050-1095 - НПФ на канал Франс интернационал за строежа на Земята, земетресенията, вулканите, минералите и т. н.; не много добро качество, но интересен за учащите се
3. НПФ касета	3.13.	"Биосферен резерват Царичина" - бълг. ез., 22' - 1533-2066 - за резервата Царичина – един от оазисите у нас със съхранена природа; с много добро качество
3. НПФ касета	3.14.	"Червена книга":
3. НПФ касета	3.14.част 3	"Краят на голямата степ" – бълг. ез., 10' - 2080-2315 - за остатъците от Голямата степ по нашите земи; за растенията и животните там ; мн. добро качество
3. НПФ касета	3.14.част 4	"Сините очи на Земята" - бълг. ез., 14' - 2320 -2651 - за дивите животни и растения, обитатели на водния свят у нас; за езерата и блатата в България; мн. добро качество
3. НПФ касета	3.14.част 6	"Суша от терциера" – бълг. ез., 12' - 2655-2945 - за Рило-Родопския масив, неговото образуване и

разнообразния растителен и животински свят днес; мн. добро качество

3. НПФ касета	3.14.част 7	“Планините около София” - бълг. ез., 12’ - 2948-3230 - мн. добро качество
3. НПФ касета	3.14.част 8	“Дивият Орбел” (Пирин) – бълг. ез.; 10’ - 3234-3469 - за Пирин, за климатичните пояси в него и растенията там; мн. добро качество
3. НПФ касета	3.14.част 9	“Най-българската планина” – бълг. ез., 12’ - 3471-3762 - за Стара планина, разнообразния и растителен и животински свят; мн. добро качество
3. НПФ касета	3.15.	“Птици присмехулници” - бълг.ез.; 15’ - 0020-0735 - за говорещите птици - добро качество, в началото има малко прекъсване на филма
3. НПФ касета	3.16.	“Турнирите” - бълг.ез.; 10’ - 0743-1195 - НПФ за боевете сред животните
3. НПФ касета	3.17.	Поредица “Разкази за морето” - бълг.ез. - подходяща за деца до 10-12 години
3. НПФ касета	3.17.1.	“С лупа под водата” - без думи, 10’ - 1186-1496 - добро качество
3. НПФ касета	3.17.2.	“Делфините” – бълг. ез., 10’ - 1497-1785 - добро качество
3. НПФ касета	3.18.	“Внимание - богомолка!” – бълг. ез., 10’ - 1789-2041 - НПФ за богомолката и нейната същност - добро качество
3. НПФ касета	3.19.	“Таралеж” – бълг. ез., 10’ - 2047-2268 - НПФ за живота на таралежа – подходящ за ученици от 11 до 18 г.; добро качество
3. НПФ касета	3.20.	“Коприната” - без думи, 10’ - 2273-2563 - НПФ за това как се получава коприната; подходящ за деца до 12 години; добро качество
3. НПФ касета	3.21.	“Йерархия при животните” - бълг.ез.; 10’ - 2564-2788 – добро качество
3. НПФ касета	3.22.	“Тези чудесни опашки” – бълг. ез., 10’ - 2791-2992 – НПФ за животинските опашки и за какво служат те; добро качество
3. НПФ касета	3.23.	“Дивата природа на България” – бълг. ез., 15’ - 2998-3340 - НПФ за флората и фауната на България; добро качество
3. НПФ касета	3.24.	“Завръщането на лешоядите” - френски; бълг.ез.; 40’ - 3346- - за възстановяване на колония на белоглави лешояди във Франция – добро качество, с леки резки в образа
3. НПФ касета	3.25.	”Лешоядите” - испански, без превод
3. НПФ касета	3.26.	“История на Земята” – Филм 1 – “Възрастта на Земята” - 40’, 0-1680 – с картина и звук 0-800; Филм 2 - “Неспокойната Земя” - бълг. ез., 60’ - 1694-2900 - НПФ за Земята, нейната структура и сили, действащи в недрата ѝ – много добро качество
3. НПФ касета	3.27.А.	”Където текат водите” - бълг.ез., 30’ - 1965-2603 - за водата, нейният кръговрат, свойства, значение, строеж - не много добро качество, резки в образа
3. НПФ касета	3.28.	”Водата е живот” - бълг.ез., 20’ - 0008-0974 - добро качество
3. НПФ касета	3.29.	”Климатът е в опасност” - бълг.ез., 44’ - 0990-2267 - за промените в климата и общото затопляне, парниковият ефект от вредните човешки дейности - добро качество
3. НПФ касета	3.30.	”Водата и климатът” - бълг.ез., 20’ - 2276-2755 - Прогнози за развитието на алпийските области
3. НПФ касета	3.31.	”Скъпоценните камъни на Русия” - руски филм; англ. ез., 45’ - 0-1776 - за съкровищницата от скъпоценни и полускъпоценни камъни на Русия - отлично качество
3. НПФ касета	3.32.	Филм за Геологическия музей “Вернадски” към Академията на науките на Русия - руски ез. - отделна касета, мн. добро качество
3. НПФ касета	3.33.	“Добив на руда” - на англ. ез., 0-0326 - добро качество
3. НПФ касета	3.34.	“Минно машиностроене” - англ. ез. - 0333-0630 - добро качество
3. НПФ касета	3.35.	Научно-популярен филм за Португалия – бълг.ез. – добро качество
3. НПФ касета	3.36.	”Езикът на птиците” - Великобритания, бълг. ез., 26’; - опит да ни запознае с това, което си мислим, че се крие зад птичите песни, да ни преведе някои от посланията във въздуха около нас
3. НПФ касета	3.37.	”Пернатите състезатели”- Великобритания; бълг.ез., 29’ - филмът ни запознава с някои видове птици, които летят по-бързо от спортна кола и други, които плуват по-бързо от човек или връхлитат жертвата си със 180 км в час
3. НПФ касета	3.38.	”Орлите - величествените ловци” - Великобритания, бълг.ез., 60’ - много изчерпателен филм за орлите и техните разновидности по целия свят
3. НПФ касета	3.39.	”Там, където летят орлите” - Великобритания, бълг.ез., 47’ - атрактивно заснет филм за живота на скалния орел в планините на Шотландия, където популацията му е най-голяма
3. НПФ касета	3.40.	НПФ за природни забележителности и резервати в България
3. НПФ касета	3.40.А.	”Сребърната планина” - бълг.ез., 33’ - 0-1185 – Западна Стара планина, нейната флора, фауна и природни забележителности като пещера “Магурата”
3. НПФ касета	3.40.Б.	”Парк зад скалните драперии” - бълг. ез., 21’ - 1201-1990 – за природен парк “Врачански Балкан” - флора и фауна
3. НПФ касета	3.40.В.	”Седемте порти на Рила” - бълг.ез., - 2000 - за Рила планина-като резерват, за нейните флора и фауна, за културните и туристическите ѝ обекти
3. НПФ касета	3.40.Г.	”Зеленото сърце на планината”
3. НПФ касета	3.40.Д.	”Великият понтийски път”
3. НПФ касета	3.40.Е.	”Магията на Райския бряг” - бълг.ез., 25’ - за природните забележителности на Северния черноморски бряг - нос “Емине”, Лонгоза на Камчия, биосферен резерват “Камчия”, Ботаническата градина – Балчик, Побитите камъни, нос Калиакра и др.
3. НПФ касета	3.41.	”Непозната България” - бълг. ез., 31’ - 1011-2125 - филм на Симеон Идакиев за непознатите хубости на българската земя
3. НПФ касета	3.42.	”Ловът в България” - немски ез.; 14’ - рекламно филмче за възможностите за ловуване на дивеч в България
3. НПФ касета	3.43.	”Дивият свят на България” - бълг. ез., 28’ - 0689-1615 - НПФ за флората и фауната на България – отлично качество
3. НПФ касета	3.44.	”Мечката” - бълг. ез.; 29’ - 1615-2396
3. НПФ касета	3.45.	”Дивата свиня” - бълг. ез., 31’ - 2396-3084
3. НПФ касета	3.46.	”Вълкът” - бълг. ез., 31’ - 3097-3693
3. НПФ касета	3.47.	”Кристален строеж” – англ. ез.; 0-1435 - бълг. филм за теорията на акад. Ростислав Каишев за кристалния строеж - за специалисти
3. НПФ касета	3.48.	”Български зеолити” - бълг.; англ. ез.; 41’ - 0428-0663 - за българските зеолити и тяхното използване (сценарий на проф. Г. Киров); добро качество, за специалисти
3. НПФ касета	3.49.	”Енергия без граници” - бълг. ез., от 0642 - за съвременното производство на ел. енергия, най

3. НПФ касета	3.50.	"The Light, the dark and the colours" - Германия; англ. ез., 52' - за теорията на цветовете на Гьоте
3. НПФ касета	3.51.	"Имам нужда от Земята и Земята има нужда от мен" - САЩ, бълг. ез., 20' - 0 - филм за това какво трябва да направи всеки, за да опазим чиста Земята - подходящ до 14 г.
3. НПФ касета	3.52.	"Чудесният свят на минералите" - сръбски език - 0-1173 - филм за минералогията музей в Скопие - отл. качество
3. НПФ касета	3.53.	"За корунда в Прилепските мрамори" - от 1173 - филм от Скопие - отлично качество
3. НПФ касета	3.54.	Екологични филми от изложбата на минния комплекс "Лаузиц" - Германия в НМЗХ
3. НПФ касета	3.54.А.	"Преместване планини - мостове" - бълг. ез.; 12' - 011-0553 - за открития въглищен рудник Лаузиц в Германия
3. НПФ касета	3.54.Б.	"Пътищата на водата" - бълг. ез.(немски); 12' - 0559-1009 - за това, как в Лаузицкия район (р. Шпрее) са преместени някои пътища на водата, за да могат да се добиват въглища чрез дренажи, нови канали и др.
3. НПФ касета	3.54.В.	"Гора сред въглищата на Лаузицките насипи" - бълг.ез.; 11' - 1010-1360 - за рекултивационните работи на откритите мини в Лаузиц чрез насаждане на гори, треви, изкуствени водоеми
3. НПФ касета	3.54.Г.	"Безопасно оформяне на ландшафт" - англ.ез.; 8'
3. НПФ касета	3.54.Д.	"Пътища на въглищата" - англ.ез; 14'
3. НПФ касета	3.54.Е.	"Спомени за бъдещето" - англ. ез.; 14'
3. НПФ касета	3.54.Ж.	"Мини "Марица-Изток" - англ.ез.; 20'
3. НПФ касета	3.54.З.	"Лаузиц сега"
3. НПФ касета	3.54.И.	"Енергия за България - мини "Марица-Изток".
3. НПФ касета	3.55.	"Заровено богатство" - бълг. ез. - филми за добив на въглища, мрамор, минерални води
3. НПФ касета	3.56.	"Опазване на околната среда в комплекса ОЦК - ООД Кърджали" - бълг.ез., 10'
3. НПФ касета	3.57.	"Големият бариерен риф" - Австралия; бълг. ез., 45' - 0020-1787 - НПФ за подводния му свят и красотата на коралите - красиво сниман филм - отлично качество
3. НПФ касета	3.58.	"Оазис на живота" - бълг. ез.; 10' - 1788-2115 - НПФ за резервата "Сребърна" - добро качество
3. НПФ касета	3.59.	"Пустините" - бълг. ез; 15' - 2117-2363 - НПФ за света на пустините - добро качество
3. НПФ касета	3.60.	"Изследване на Земята" - бълг. ез.; 30' - 2363-2990 - НПФ за Земята, нейната структура, силите, действащи във вътрешността ѝ и за непрекъснатото ѝ развитие - добро качество
3. НПФ касета	3.61.	"Чудото на миграцията" (The Miracle of Migration) - англ. ез.; 20' - 2997-3355 - НПФ за миграцията на птиците, за това, как съвременната цивилизация убива много от тях, унищожавайки тяхната среда
3. НПФ касета	3.62.	"Всичко за човките" (All About Beaks) - англ. ез.; 20' - 3362-3585 - НПФ за разнообразието на човките при птиците и за използването им
3. НПФ касета	3.63.	"Мини" Марица Изток" - два филма за екологичните проблеми на минно-добивния комплекс
3. НПФ касета	3.63.А.	"Енергия за България" - бълг.ез. - 0-0820 - отл. качество
3. НПФ касета	3.63.Б.	"Земя на заем" - бълг. ез. - 0832-1085 - отл. качество
3. НПФ касета	3.64.	"Мини" Марица Изток" - два филма за екологичните проблеми на минно-добивния комплекс
3. НПФ касета	3.64.А.	"Енергия за България" - англ.ез. - 0-0820 - отл. качество
3. НПФ касета	3.64.Б.	"Земя на заем" - англ. ез. - 0832-1085 - отл. качество
3. НПФ касета	3.65.	"Бразилия - земя на скъпоценните камъни" (Bresil - terre de pierres) - фр. ез.; 26' - за добиването и обработването на скъпоценните камъни в Бразилия
3. НПФ касета	3.66.	"Енергия за оцеляване" - бълг. ез., 30' - 0030-0707 - за нарушения екобаланс в природата, последиците от енергопроизводството и алтернативните енергийни източници - добро качество
3. НПФ касета	3.67.	Филм-импресия за НМЗХ - предаване "Столица" - 9' - 0654-0990 - отделна касета
3. НПФ касета	3.68.	Филм за НМЗХ от телевизионно здравно предаване, представящ кристалите на музея и лечебното им въздействие - бълг. ез., 4' - 360-510 - отделна касета
3. НПФ касета	3.69.	Филм-импресия за 9-та Софийска изложба на минерали '99 на тв "Демо" - без текст - 10' - 067-0420
3. НПФ касета	3.70.	"Хирошима - майчина молитва" - Япония, руски ез.; 30' - 0-1080 - документален филм за атомната бомбардировка над Хирошима и трагичните последици от това - отлично качество
3. НПФ касета	3.71.	"Каменно море" - бълг. ез. - 10' - 0-0274 - репортажен филм на ТВЦ-Варна за природния феномен "Побитите камъни" и усилията за неговото запазване
3. НПФ касета	3.72.	"The Minerals that make our modern world" - англ. ез. - от 0 - отделна касета - рекламно филмче за най-голямата оловно-цинкова мина в Ирландия - Тага в Навано.
3. НПФ касета	3.73.	"The Minerals that make our modern world" - португал. ез. - от 0 - отделна касета - рекламно филмче за най-голямата оловно-цинкова мина в Ирландия - Тага в Навано
3. НПФ касета	3.74.	НПФ за нанотехнологиите
3. НПФ касета	3.74.А.	Nanotechnology - англ. ез., 27' - 0-1000
3. НПФ касета	3.74.Б.	Nano - the next dimension - англ.ез., 26' - 1000-1950
3. НПФ касета	3.75.	"Катедралата на Козлодуй" - бълг. док. филм, бълг. ез., 100' - филм за АЕЦ "Козлодуй"
3. НПФ касета	3.75. А.	"Катедралата на Козлодуй" - бълг. док. филм, англ. ез., 100' - филм за АЕЦ "Козлодуй"
3. НПФ касета	3.76.	"Първа атомна" - бълг. док. филм, бълг. ез., 28' - от 0 - отделна касета - филм за АЕЦ "Козлодуй"
3. НПФ касета	3.76.А.	"Първа атомна" - бълг. док. филм, англ. ез., 28' - от 0 - отделна касета - филм за АЕЦ "Козлодуй"
3. НПФ касета	3.77.	"Байкалские фантазии" - без думи, 30' - от видеосериала "Великое наследие планеты", 2004г., автор Михаил Степанцов - флората и фауната около ез. Байкал
3. НПФ касета	3.78.	"Зелен пакет" - бълг.ез., 90' - образователни видеофилми, свързани с опазване на околната среда
3. НПФ касета	3.79.	"Защитени и редки растения в Източни Родопи, представени по Червената книга на България" - бълг. ез., 20' - автор Стефана Василева (краевед)
3. НПФ касета	3.80.	"Стефана Василева" - бълг. ез., 20' - филм за краеведа Стефана Василева
3. НПФ касета	3.81.1.	"Този прекрасен свят" - България, англ. ез., 50' - добро качество

3. НПФ касета	3.81.2.	”Дивият свят на България” - България, англ. ез., 28’ - НПФ за флората и фауната на България – отлично качество
3. НПФ касета	3.81.3.	”Мечката” - България, англ. ез., 29’
3. НПФ касета	3.81.4.	”Дивата свиня” - България, англ. ез., 31’
3. НПФ касета	3.81.5.	”Вълкът” - България, англ. ез., 31’
3. НПФ касета	3.82.1.	"Environmental Enrichment" - part I, II, III - 0-0460, 0460-1060, 1060-1420 - филм на Universal Federation for Animal Welfare, 1990
3. НПФ касета	3.82.2.	"There is a Pig in My Pasta" - от 1442 - филм на Universal Federation for Animal Welfare, 1990
3. НПФ касета	3.83.	"Atomic Energy - a Choice of the Nation" - филм на БНТ, автор - Мария Матева
3. НПФ касета	3.84.1	"Флуи и водата" - бълг. ез., МОСВ - анимация - как да опазим водата - за деца между 3 и 8 години
3. НПФ касета	3.84.2	"Флуи и въздухът" - бълг. ез., МОСВ - анимация - как да опазим въздуха - за деца между 3 и 8 години
3. НПФ диск	3.84.2	"Живот във фризера" - серия 1 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Богатото море, Отдалечаването на леда, Надпревара за размножаване
3. НПФ диск	3.85.	"Живот във фризера" - серия 2 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Настъпването на леда, Голямото мръзене, Стъпки в снега
3. НПФ диск	3.86.	"Синята планета" - серия 1 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Синята планета, Живот в дълбините, Откритият океан
3. НПФ диск	3.87.	"Синята планета" - серия 2 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Ледените морета, Сезонните морета, Кораловите морета
3. НПФ диск	3.88.	"Синята планета" - серия 3 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Приливни вълни, Брегове
3. НПФ диск	3.89.	"По стъпките на динозаврите" - серия 1 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Нова кръв, Времето на титаните, Опасни морета
3. НПФ диск	3.90.	"По стъпките на динозаврите" - серия 2 - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - Невесни гиганти, Духове от ледени гори, Смъртта на една династия
3. НПФ диск	3.91.	"Леонардо" - бълг. ез. - ВВС - в-к Капитал "Истинските истории" - истинската история на Леонардо д Винчи
3. НПФ диск	3.92.	"ZooExpo - 2007" в НМЗХ
3. НПФ диск	3.93.	"Космическият телескоп Хъбъл" – 30’ - филм за най-голямата съвместна програма на ESA за изследване на вселената
4. Космически НПФ касета	4.01.	"Сондата ЮЛИС" – 30’ - филм за научната програма за изследване на електромагнетизма на Слънцето
4. Космически НПФ касета	4.02.	"EUROMIR '94" – 50’ - (съдържа 3 филма)
4. Космически НПФ касета	4.03.	"Мисията Евромир '94" – 22’ - за съвместната научно-изследователска програма от руски и европейски космонавти, работещи на борда на Космическата станция МИР
4. Космически НПФ касета	4.03.А.	"Космодрумът Куру и европейската Ариана" – 20’ - показва няколко от изстрелванията на ракетата от базата на ESA в Куру разположена в пустините на френска Гвиана и за разработването на бъдещата най-мощна "Ариана - 5"
4. Космически НПФ касета	4.03.Б.	"Резултатите от HST" (т.е. от космическия телескоп Хъбъл)
4. Космически НПФ касета	4.03.В.	"Европа в Космоса - 30 години ESA" - филм за II-та за сега космическа сила в света - ESA, обединяваща 16 европейски страни-членки със седалище в Париж
4. Космически НПФ касета	4.04.	"Мисията Еврика" – 55’ - филм за европейската космическа платформа за многократно използване
4. Космически НПФ касета	4.05.	Този прекрасен свят - съдържа 2 филма (50 мин.общо)
4. Космически НПФ касета	4.06.	"Какъв прекрасен свят" – 25’ - за изследванията на полярните области на Земята от Космоса
4. Космически НПФ касета	4.06.А.	"Кристалният пътешественик ERS-1" – 25’- за апарата ERS-1, изследващ полярните области
4. Космически НПФ касета	4.06.Б.	"Ариана - европейската фамилия ракети-носители" - бълг. ез. - технологично развитие на серията и отблизко Ариана-5
4. Космически НПФ касета	4.07.	"The Tales of Comet Halley" - англ. ез., 13.30' - European Southern Observatory, 1991 - наземните наблюдения на кометата от 1982 до 1990 г.
4. Космически НПФ касета	4.08.	"Paranal - The Best Site of the Biggest Telescope" - англ. ез., 15.56' - European Southern Observatory, 1991 - за 16-метровия телескоп в планината Черо Паранал в пустинята Атакама, Чили. Телескопът работи от 1999 г.
4. Космически НПФ касета	4.09.	"The VLT Tale" - англ. ез., 29.20' - European Southern Observatory, 1992 - проекта за най-големия телескоп в света - технически подробности
4. Космически НПФ касета	4.10.	

Филми, дарение от образователна телевизия Да Винчи Ларнинг през 2013

5. НПФ За Земята диск	5.01	Епизод от "Нашата Земя", 14 мин., за формирането на скалите и възрастта на Земята Епизод от "Нашата Земя", 14 мин., за горещия център на Земята Епизод от "Нашата Земя", 14 мин., за състава на Земята "Какви са скалите?", 14 мин., за скалите и полезността им за хората
5. НПФ За Земята диск	5.02	Филм "Как и защо? – Енергия", 25 мин., за произхода на употребяваната в ежедневието енергия Филм "Как и защо? – Световни ресурси", 25 мин., за находищата на златото и диамантите, въглищата и солта, залягащи дълбоко под повърхността или на повърхността Филм "Как и защо? – Динозаври", 25 мин., за външния им вид и техните размери
5. НПФ За Земята диск	5.03	1. Наука от задния двор (Направете си микроскоп от топче за игра, Направете един свитък станиол в тръба акробат, Вижте как ще накараме водата да се точи на конец, Създайте калейдоскоп от цветове от вкусните си бонбони - общо 13 мин.); 2. Малкият Айнщайн (Какво е абсолютно и какво относително? - 1 мин.); 3. Информационен клип за деца (За предаванията, Какво представлява $E=mc^2$, Как със статично електричество и балон може да се задвижи кутия от напитка, За колко време можем да стигнем от Слънцето до Земята - общо 3 мин.).
		1. Какво, Как, Къде (За планетите и пътуването в Космоса, за астронавти, двигатели, гравитация,

космически експерименти; Пътуване в зоопарка: крокодили; За китовите и делфините - общо 14 мин.);

2. Имало едно време (За анимация за бактериите в устата и предпазване на зъбите - 25 мин.);

3. Информационен клип за цялото семейство (Как се правят снимки на вулкани - 3 мин.).

1. Природа и технологии (Новата наука биомиметика търси вдъхновение от природата и решава съвременни проблеми по неочакван начин - 50 мин.);

2. Великите (Айнщайн - 5 мин.);

3. Съвременна наука (За останки от нов човешки вид, открити на остров Флорес - 12 мин., Замръзващата северноамериканска дървесна жаба - 4 мин., общо - 16 мин.);

4. Информационен клип за възрастни (Замръзващата северноамериканска дървесна жаба, За живота на Галилей - 4 мин.)

Филми, добавени към филмотеката през 2013 г.

5. НПФ За Земята диск	5.04	Земното ядро (2011), български субтитри, 60 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.05	Пътешествие до центъра на планетата с Ричард Хамънд (2011), български субтитри, 2 епизода по 60 мин.
		Центърът на Планетата, 60 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.06	Дъното на океана, 60 мин. Земята - Силата (моцта) на планетата (2008), 4 филма по 60 мин. С български субтитри са епизодите за Вулканите и Атмосферата
		Вулканите
		Атмосферата
		Океаните – без български субтитри
		Ледът – без български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.07	Вулканите - пъкълът на природата (1997), български субтитри, 60 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.08	Наика: Тайните на Кристалната пещера (2008), български субтитри, 45 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.09	Началото на живота (2010), български субтитри ,2 епизода по 58 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.1	Как Земята ни създаде (2010), български субтитри, 5 епизода по около 60 мин.
		1. Дълбока Земя;
		2. Вода;
		3. Вятър;
		4. Огън;
		5. Човешка планета
5. НПФ За Земята диск	5.11	Как да отгледаме планета (2012), български субтитри, 3 епизода по около 60 минути
		1. Живот от светлина;
		2. Силата на цветята;
		3. Претендентът (за пшеницата и Гьобекли тепе от преди 12000 г.)
5. НПФ За Земята диск	5.12	Тайният живот на леда (2011), български субтитри, 60 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.13	Произход на живота (2002), български субтитри, 36 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.14	Вулканите от морските дълбини (2003), български субтитри, 40 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.15	Дивата Русия (2009), български субтитри, 47 мин. q Дивата Русия (2009), български субтитри, 47 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.16	ОРБИТА: Невероятното пътешествие на Земята (2012), български субтитри, 3 епизода по около 60 мин.
		Епизод 1
		Епизод 2
		Епизод 3
5. НПФ За Земята диск	5.17	Планетата на човекоподобните: Битката за Земята (2011), български субтитри, 2 епизода по около 60 мин.
		Епизод 1
		Епизод 2
5. НПФ За Земята диск	5.18	Какво сгреши Дарвин?, български субтитри, 46 мин.
5. НПФ За Земята диск	5.19	Див Нов свят, български субтитри, 6 епизода по около 50 мин. - не е на ДИСК
		01 Земя на мамута, 47 мин.
		02 Каньонови земи, 48 мин.
		03 Оазис от ледниковата епоха
		04 Границите на леда
		05 Серенгети в Америка
		06 Мамути в Манхатън
5. НПФ За Земята диск	5.20	Вселената, с български субтитри, Епизоди от 08 до 14 по около 45 мин.

		Епизод 09 Извънземни звуци
		Епизод 10 Нашето място в Млечния път
		Епизод 11 Дълбоко замръзване
		Епизод 12 Микроскопична Вселена
		Епизод 13 По следите на кометата
		Епизод 14 Когато космоса променял историята
5. НПФ За Земята диск	5.21	Великото топене (за полярните животни), български субтитри, 60 мин. - не е на ДИСК
5. НПФ За Земята диск	5.22	Невидимите светове. 3 епизода, по 60 мин., с български субтитри е само Епизод 1 – Пределите на скоростта. - не е на ДИСК
5. НПФ За Земята диск	5.23	Първата орбита (2011), с български субтитри, 1 ч. и 40 мин. - не е на ДИСК
5. НПФ За Земята диск	5.24	Земята: Създаването на една планета (2013), дублиран на български език, 93 мин.
Филми, дарени от образователна телевизия „Да Винчи лърнин“ на 22 април 2014 г.		
5. НПФ За Земята диск	5.25	Епизод от поредица, за вулканите от Еолийския архипелаг, Стромболи, Вулкано и др., 30 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.26	Епизод от „На върха с Айнщайн Кристиянсен“, изработване на модел на вулканите, 3 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.27	Епизод от „Какво, как, къде?“, за вулканите Монсерат, Везувий и Помпей, Сейнт Хелънс, Пинатубо, строежа на Земята, образуване на нов вулкански остров край Исландия, Миравалес в Коста Рика, геотермални центарали, наторяване от вулканска пепел, 25 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.28	Епизод от поредица „Светът на Нешънъл Джоуристик“, за фотографа Кристоф Петер и вулканите, за делфините и огнената червена мравка, 30 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.29	Епизод от „Познавателно шоу на Харисън“ (ведещият е на около 10 г.), отговори на детски въпроси за земетресенията, вулканите и др., 20 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.30	Епизод от поредица, за вулканите от Еолийския архипелаг, Стромболи, Вулкано и др., 30 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.31	Епизод от „На върха с Айнщайн Кристиянсен“, изработване на модел на вулканите, 3 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.32	Епизод от „Какво, как, къде?“, за вулканите Монсерат, Везувий и Помпей, Сейнт Хелънс, Пинатубо, строежа на Земята, образуване на нов вулкански остров край Исландия, Миравалес в Коста Рика, геотермални центриали, наторяване от вулканска пепел, 25 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.33	Епизод от поредица „Светът на Нешънъл Джоуристик“, за фотографа Кристоф Петер и вулканите, за делфините и за огнената червена мравка, 30 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.34	Епизод от „Познавателно шоу на Харисън“ (ведещият е на около 10 г.), отговори на детски въпроси за земетресенията, вулканите и вулканските скали, 20 мин., с български субтитри
Филми, добавени към филмотеката през 2015 г.		
5. НПФ За Земята диск	5.35	Езерата-убийци (2002), защото на дъното водата пази зловеща и смъртоносна тайна, 43 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.36	Живата скала (2002), последните познания за същността за скалите разкриват древната история на Земята, 57 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.37	Генезис - Четири милиарда години сътворение (1978), Земята се е сътворила преди милиарди години в космическата история и бурното сътворение на вселената преди близо 14 милиарда години, 33 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.38	Родена от огъня (2007), както над, така и под повърхността лава и магна задвижват света в миналото, настоящето и възможното бъдеще на нашата планета, български субтитри, 54 мин. Не е с отлично техническо качество.
5. НПФ За Земята диск	5.39	Поредицата „Машина на времето“ (2004), От нагъването и формирането на най-високите планини до разцъфването на най-красивите цветя, времето контролира всичко и всеки около нас. Епизод 1 – „Светът, оформен от времето“, около 50 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.40	Поредицата „Машина на времето“ (2004), От нагъването и формирането на най-високите планини до разцъфването на най-красивите цветя, времето контролира всичко и всеки около нас. Епизод 2 – „Живот - надпреварата с времето“, около 50 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.41	Поредицата „Машина на времето“ (2004), От нагъването и формирането на най-високите планини до разцъфването на най-красивите цветя, времето контролира всичко и всеки около нас. Епизод 3 – „Господари на време“, около 50 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.42	Планета океан (2012), някои от най-големите природни загадки на планетата, връзката между човека и природата, отговорността ни за защитата и зачитането на нашата планета, 93 мин., български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.43	Поредицата „Издигането на континентите“ (2013) как били създадени континентите от останките на старата гигантска Пангея, защо определящи моменти в тяхното формиране преобразили еволюцията, създали невероятните им икономически богатства и променили хода на човешката история
5. НПФ За Земята диск	5.44	Епизод 1 – „Африка“, около 60 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.45	Поредицата „Издигането на континентите“ (2013)
5. НПФ За Земята диск	5.46	Епизод 2 – „Австралия“, около 60 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.47	Поредицата „Издигането на континентите“ (2013)
5. НПФ За Земята диск	5.47	Епизод 3 – „Северна и Южна Америка“, около 60 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.47	Поредицата „Издигането на континентите“ (2013)
5. НПФ За Земята диск	5.47	Епизод 4 – „Евразия“, около 60 мин., с български субтитри
5. НПФ За Земята диск	5.47	На лов за елементи (2012), откъде идват градивните елементи на природата, най-силните киселини, най-смъртоносните отрови, най-разпространените елементи във вселената и най-редките сред редките вещества, 115 мин., с български субтитри
6. *АНУФ За кристалите диск	6.01	0:00.05-0:17.36 „Въведение в теорията на кристалния растеж“ – черно-бял филм с дефекти в звука и картината, на англ.ез., 18 мин. 0:17.42-0:27:05 „Спирален растеж на кристалите“ – цветен филм с дефекти в картината, на англ.ез., 11 мин. 0:27.10-0:37.17 „Зародишообразуване“ – цветен филм с дефекти в картината, на англ.ез., 10 мин. 0:20.35-0:33.03 „Зеолити“ – цветен филм с много малко дефекти в картината, на англ.ез., 13 мин.

Нови филми, добавени към филмотеката през 2016 г.

5. НПФ За Земята диск	5.48	Земята от космоса (Earth from Space), 2013, с български субтитри, 114 мин. Създаден след продължителни консултации със специалисти от НАСА, филмът представя данни от сателити, наблюдаващи Земята и разкрива сложни и изненадващи мрежи от сили, които поддържат живота на Земята.
5. НПФ За Земята диск	5.49	История на света в 2 часа (History of the World in Two Hours), 2011, с български субтитри, 90 мин. Човешката история всъщност е на 14 милиарда години и доказателствата са навсякъде около нас. От образуването на Земята и появата на живота, до възхода на човека и развитието на цивилизацията.
5. НПФ За Земята диск	5.50	Историята на науката (The Story of Science), 2010, с български субтитри, 6 епизода по около 60 мин. Историята на търсенето на отговорите на важни въпроси, които ни вълнуват и преследват от зората на човечеството, е историята на науката. От всички човешки начинания науката оказва най-силно влияние върху живота ни; върху това как виждаме света и нас самите. Епизод 1. Какво има някъде там? (What Is Out There?) Как сме се сдобили с познания за вселената. Епизод 2. От какво е направен светът? (What Is The World Made Of?) Как е установен съставът на веществата. Епизод 3. Как стигнахме до тук? (How Did We Get Here?) Развитие на палеонтологията. Епизод 4. Можем ли да имаме неограничена енергия? (Can We Have Unlimited Power?) Как сме отговорили на въпроса какво е енергия. Епизод 5. Каква е тайната на живота? (What Is The Secret of Life?) Как сме разбрали същността на живота. Епизод 6. Кои сме ние? (Who Are We?) Какво ни прави хора - анатомия.
5. НПФ За Земята диск	5.51	Истината за метеорите (The Truth About Meteors), 2013, на английски език без български субтитри, около 58 мин. В ясната и студена утрин на 15 февруари 2013 година, метеорит разкъсва небето над планините Урал в Русия, разпадайки се на три части и избухва със сила равна на 20 атомни бомби. Филмът ни запознава със същността на метеоритите и астероидите - откъде идват, каква заплаха представляват и каква роля са играли в земната история.
5. НПФ За Земята диск	5.52	Чудесата на Живота (Wonders of Life), 2013, свалени са само Епизод 1 и Епизод 3, които са с български субтитри, 5 епизода от по около 60 мин. Няколко фундаментални научни закона са създали най-сложната и уникална особеност на вселената - живота. Епизод 1. Какво е животът? Пътуване до вулканичните пейзажи на Югоизточна Азия, за да разберем как се е зародил животът в самото начало и как тази искра е останала до днес. Епизод 3: Безкрайните форми са най-красиви. Изяснява как е възможно планета да произведе над 8 милиона познати вида в безжизнения космос.
5. НПФ За Земята диск	5.53	Апокалипсисът на неандерталците (Neanderthal Apocalypse), 2015, на английски език без български субтитри, 88 мин. Филмът разкрива как изригването на вулкан преди 40 000 години довело до изчезването на неандерталците.
5. НПФ За Земята диск	5.54	Тайният живот на пещерите (The Secret Life of Caves), 2003, с български субтитри, 50 мин. Една странна научна експедиция има за цел да открие, как се е образувала пещерна мрежа дълбоко под планинската верига Гваделупа в Северна Америка. Странни геоложки образувания водят до откриването на екстремолюбив микроби, ядящи скала.
5. НПФ За Земята диск	5.55	Почвите на България (Soils of Bulgaria), около 1965 г., на български език, 30 мин. Подробен преглед на видовете почви в страната ни.
5. НПФ За Земята диск	5.56	Симфония за почвата (Symphony of the Soil), 105 мин. (1ч. и 45 мин.) Филмът показва, че почвата е сложна жива екосистема, стояща в основата на живота на Земята.
5. НПФ За Земята диск	5.57	Ерозия (Erosia), около 2005 г., на български език, 18 мин., само на твърд диск Посветен на 100 години борба с ерозията в България.
5. НПФ За Земята диск	5.58	Не ме наричай „Земетресение” (Non chiamarmi TERREMOTO), 2010, на италиански език с български субтитри, 31 мин. В Акуила живее 12-годишната Марта, която всеки познава с прякора "Земетресението". След силното земтресение в нощта на 6 април 2009 вече никой не може да я нарече така.
5. НПФ За Земята диск	5.59	Антарктида, 2015-2016, на български език, 28 мин. За работата на българската експедиция през антарктическото лято 2015-2016 г.
5. НПФ За Земята диск	5.60	Дом (Home – English и Home – Russian), 2016, аудио на английски и руски, без български субтитри, 90 мин. Поглед към изключително красивия ни дом – Земята и неговите тежки проблеми, причинени от индустрията.
5. НПФ За Земята диск	5.61	Земята от космоса (Earth from Space), 2013, с български субтитри, 114 мин. Създаден след продължителни консултации със специалисти от НАСА, филмът представя данни от сателити, наблюдаващи Земята и разкрива сложни и изненадващи мрежи от сили, които поддържат живота на Земята.
5. НПФ За Земята диск	5.62	История на света в 2 часа (History of the World in Two Hours), 2011, с български субтитри, 90 мин. Човешката история всъщност е на 14 милиарда години и доказателствата са навсякъде около нас. От образуването на Земята и появата на живота, до възхода на човека и развитието на цивилизацията.
5. НПФ За Земята диск	5.63	Историята на науката (The Story of Science), 2010, с български субтитри, 6 епизода по около 60 мин. Историята на търсенето на отговорите на важни въпроси, които ни вълнуват и преследват от зората на човечеството, е историята на науката. От всички човешки начинания науката оказва най-силно влияние върху живота ни; върху това как виждаме света и нас самите. Епизод 1. Какво има някъде там? (What Is Out There?) Как сме се сдобили с познания за вселената. Епизод 2. От какво е направен светът? (What Is The World Made Of?) Как е установен съставът на веществата. Епизод 3. Как стигнахме до тук? (How Did We Get Here?) Развитие на палеонтологията. Епизод 4. Можем ли да имаме неограничена енергия? (Can We Have Unlimited Power?) Как сме отговорили на въпроса какво е енергия. Епизод 5. Каква е тайната на живота? (What Is The Secret of Life?) Как сме разбрали същността на живота. Епизод 6. Кои сме ние? (Who Are We?) Какво ни прави хора - анатомия.

5. НПФ За Земята	5.64	Истината за метеорите (The Truth About Meteors), 2013, на английски език без български субтитри. В ясна и студена утрин на 15 февруари 2013 година, метеорит разкъсва небето над планините Урал в Русия, разпадайки се на три части и избухва със сила равна на 20 атомни бомби. Филмът ни запознава със същността на метеоритите и астероидите - откъде идват, каква заплаха представляват и каква роля са играли в земната история.
5. НПФ За Земята диск	5.65	Чудесата на Живота (Wonders of Life), 2013, свалени са само Епизод 1 и Епизод 3, които са с български субтитри, 5 епизода от по около 60 мин. Няколко фундаментални научни закона са създали най-сложната и уникална особеност на вселената - живота. Епизод 1. Какво е животът? Пътувне до вулканичните пейзажи на Югоизточна Азия, за да разберем как се е зародил животът в самото начало и как тази искра е останала до днес. Епизод 3: Безкрайните форми са най-красиви. Изяснява как е възможно планета да произведе над 8 милиона познати вида в безжизнения космос.
5. НПФ За Земята диск	5.66	Апокалипсисът на неандерталците (Neanderthal Apocalypse), 2015, на английски език без български субтитри, 88 мин. Филмът разкрива как изригването на вулкан преди 40 000 години довело до изчезването на неандерталците.
5. НПФ За Земята диск	5.67	Тайният живот на пещерите (The Secret Life of Caves), 2003, с български субтитри, 50 мин. Една странна научна експедиция има за цел да открие, как се е образувала пещерна мрежа дълбоко под планинската верига Гваделупа в Северна Америка. Странни геоложки образувания водят до откриването на екстремолубиви микроби, ядящи скала.
5. НПФ За Земята диск	5.68	Почвите на България (Soils of Bulgaria), около 1965 г., на български език, 30 мин. Подробен преглед на видовете почви в страната ни.
5. НПФ За Земята диск	5.69	Симфония за почвата (Symphony of the Soil), 105 мин. (1ч. и 45 мин.) Филмът показва, че почвата е сложна жива екосистема, стояща в основата на живота на Земята.
5. НПФ За Земята диск	5.70	Ерозия (Erosia), около 2005 г., на български език, 18 мин. Посветен на 100 години борба с ерозията в България.
5. НПФ За Земята диск	5.71	Не ме наричай „Земетресение“ (Non chiamarmi TERREMOTO), 2010, на италиански език с български субтитри, 31 мин. В Акуила живее 12-годишната Марта, която всеки познава с прякора "Земетресението". След силното земтресение в нощта на 6 април 2009 вече никой не може да я нарече така.
5. НПФ За Земята диск	5.72	74. Антарктида, 2015-2016, на български език, 28 мин. За работата на българската експедиция през антарктическото лято 2015-2016 г.

Д. Делибалтова

VI. КОМПЮТЪРНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ ПРЕДЛАГАНИ ОТ НМЗХ

Минералогия

1. Предмет на минералогията. Значение на минералите за промишлеността. Приложения на минералите

2. Морфология на минералите. Форма и хабитус. Минерални агрегати

3. Физични свойства на минералите

4. Генезис на минералите

5. Названия на минералите. Класификация. Клас I - Самородни елементи

6. Клас II - Сулфиди и сулфосоли

7. Клас III - Оксиди и хидрооксиди

8. Клас IV - Халогениди. Клас V - Карбонати

9. Клас V - Борати. Клас VI - Сулфати

10. Клас VI - Хромати, молибдати и волфрамати. Клас VII – Фосфати, арсенати и ванадати

11. Клас VIII - Силикати. Подклас скелетни силикати - група на кварца, група на фелдшпатите

12. Силикати. Подклас скелетни силикати - зеолити

13. Силикати. Подклас слоисти силикати - глинести минерали и група на слюдите

14. Силикати. Подклас верижни силикати

15. Силикати. Подклас островни силикати

Обща и исторична геология

16. Науката геология – исторически бележки, предмет, задачи и методи

17. Форма, размери, физични свойства и вътрешен строеж на Земята

18. Основни скалообразуващи минерали

19. Видове скали в земната кора. Възраст на Земята. Химичен състав на Земята

20. Екзогенни процеси. Изветряне на скалите. Геоложка дейност на вятъра и леда

21. Геоложка дейност на повърхностнотечащите води

22. Геоложка дейност на морските и океанските води

23. Геоложка дейност на подземните води

24. Ендогенни процеси. Магматизъм и магмени скали I част

25. Ендогенни процеси. Магматизъм и магмени скали II част

26. Вулканизъм и вулкански скали

27. Метаморфизъм и метаморфни скали

28. Тектонски движения на земната кора

29. Геофизични методи. Земетресения

30. Исторична геология. Образуване на Земята. Хадей

31. Исторична геология. Архай

32. Исторична геология. Протерозой

33. Исторична геология. Палеозой

34. Исторична геология. Мезозой

35. Исторична геология. Неозой

36. Геоложко развитие на територията на България

37. Геоложката опасност

38. Как порасна Земята?

39. Дървото на живота – от Земята до хората

40. За какво ни е геологията?

41. От къде сме започнали? Първа употреба на минерали

За музея

42. Гостуващи изложби на Националния музей „Земята и хората”

43. Фонд „Минерали на България”

47. Изграждане на култура на обективно знание чрез музейните образователни проекти

44. 30 години Национален музей „Земята и хората“ (минерали от музея)

Д. Делибалтова

VII. СПИСЪК НА ПРЕДЛАГАНИТЕ ЗА ОБМЕН МИНЕРАЛИ

съхранявани в обменния фонд на НМ”Земята и хората” към 01.01.2016 г.

Авгит - Крушевец, България
Агардит - Ла - Лаврион, Гърция
Агрелит - Дара-и-Пиоз, Таджикистан
Адулар - Хибини, Русия
Актинолит - с. Аврен, България
Албит - Владая, България; Бразилия
(клевеландит) - Забайкалие, Русия
Алмандин - с. Аврен, България
Амезит
(Хромамезит) – Сарани, Русия
Аналцим - Хибини, Русия
Анкерит - Кремиковци, България
Антимонит - Солфиере ди Перето, Гросето, Италия
Анхидрит – Талнах, Русия
Апатит - Слюдянка, Русия
Апуанит - Бука ала Вена, Лука, Италия
Арагонит - Брусевци, България
Армстронгит - Хан Богдо, Монголия
Арсен - Седефче, България
Арсенопирит - Руен, България
Арфедсонит - Ловозеро, Русия
Астрофилит - Хибини, Русия
Аурикуприд - Золотая Горка, Урал, Русия
Аурипигмент - Монголия
Афганит - Питиглиано Куори, Италия
Ахат - Русия
Барит - Кремиковци, България
Баритолампрофилит - Путеличор, Хибински масив, Русия
Берил - Смиловене, България
Бета-ломоносвит - Хибини, Русия
Бисмутинит - м. Барбора, Крупка, Чехия
Бончевит - Нареченски бани, България
Буковскит - Кутна Хора, Чехия
Бустамит - Еньовче, България
Валентинит - Солфиере ди Перето, Гросето, Италия
Валериит – Талнах, Русия
Ванадинит, Мароко
Варисцит - Маджарово, България
Везувиан, Рила, България
Версилианит - Бука ала Вена, Лука, Италия
Вивианит (керченит)- Керч, Русия
Вилиомит - Хибини, Русия
Витерит - Кремиковци, България
Воластонит - Рила, България
Галенит - Мадан, България; Давидково, България
* При заявка може да се сформира колекция „Морфоложки особености на галенит от Мадан”.
Ганофилит - Мина Молинело, Генуа, Италия
Гипс - Раднево, Гълъбово, България; Жатек, Чехия; Дебър, Македония
Горгеит - Индер, Казахстан
Гранат виж също алмандин, просулар, спесартин и уваровит
Гросулар - Рила, България
Графит - Хибини, Русия
Гьотит - Кремиковци, България
Датолит – Талнах, Русия
Даусонит - Чехия
Делхаелит - Хибини, Русия
Дикит - Челопеч, България
Диаспор - Норвегия
Диопсид - Слюдянка, Русия
Диоптаз - Алтън Тюбе, Казахстан
Дистен - Прилеп, Македония
Доломит - Мадан, България
(феромангандоломит) - Могилата, Мадан, България
Джеспилит - Кривой рог, Украйна
Евдиалит - Хибини, Русия
Егири - Хибини, Русия
Енаргит - Челопеч, България
Енигматит - Хибини, Русия
Епидот - Забайкалие, Русия
Еринит - Казерас, Испания
Йохансенит - Мадан, България; Еньовче, България
Калсилит - Сан Венанцо, Терни, Италия
Калциев кутнахорит - Мина Гамбатеса, Генуа, Италия
Калцит - Мадан, Лъки, България; Котоуч, Чехия
(папиришпат) - Мадан, България
(исландски шпат) Светулка, България
Какоксенит - Маджарово, България
Канавесит - Бросо, Торино, Италия
Карналит - Германия

Катаплеит - Хибини, Русия
Кермезит - Солфиере ди Перето, Гросето, Италия
Кварц - Мадан, Давидково, Лъки, Михалково, България; Минас Жерайс, Бразилия
(аметист) - Русия; Бразилия
(опушен кварц) - Забайкалие, Русия
(морион) - Забайкалие, Русия
(халцедон) - Кавказ, Армения
(яспис) - Урал, Русия
Клебелсбергит-Солфиере ди Перето, Гросето, Италия
Клиноптилолит-Източни Родопи, България
Кобалтов смитсонит - Седмочисленици, България
Корунд - Хибини, Русия
(рубин) - Фроланд, Норвегия
Кристобалит - Кърджали, България
Кукцит - Забайкалие, Русия
Кутнахорит - мина Геенова, Италия; Лъки, м. Дружба, България
Лазулит - Слюдянка, Русия
Лампрофилит - Хибини, Русия
Латиумит - Питиглиано Куори, Гросето, Италия
Лепидокрокит - Кремиковци, България
Лепидолит - Забайкалие, Русия; Минас Жерайс, Бразилия
Льотит - Питиглиано Куори, Гросето, Италия
Ловозерит - Хибини, Русия
Ломоносвит - Хибини, Русия
Магнезит - Дорково, България
Магнетит - Африканда, Кола, Русия
Малахит - Урал, Русия
Манганит - Кремиковци, България
Манганокалцит - Мадан, Лъки, България
Марказит - Соколова, Чехия
Мед - Чала, България; Урал, Русия
Меланофлогит - Фортупино, Ливорно, Италия
Мизерит - Дара-и-Пиоз, Таджикистан
Микроклин - Волин, Украйна; Хибини, Русия; Бразилия
(амазонит) - Русия
Морденит - с. Долна Кула, България
Мусковит - Слюдянка, Русия; Бразилия
(марипозит) - Ихтиманско, България
Натролит - с. Банево, Бургаско; Норвегия
Неотокит - Оброчище, България
Нефелин - Хибини, Русия
Нефрит - Русия
Неотокит - Оброчище, България
Нормандит - Путеличор, Хибински масив, Русия
Норсетит - Кремиковци, България
Опал - Дорково; Комунига, България
(кахолонг) - Русия
(хиалит) - Чехия
Ортоклаз - с. Коприва, България; Путеличор, Хибински масив, Русия
Осарицаванит - Чала, България
Перовскит - Африканда, Кола, Русия
Пирит - Мадан, България; Давидково, България; Соколова, Чехия;
Льозунак, Пиринеи, Франция
Пиролузит - Кремиковци, България
Ринколит - Хибини, Русия
Рансеит - Еньовче, България
Реалгар - Ленгенбах, Швейцария
Родонит - Еньовче, България
Родохрозит - Давидково; Осиково, Мадан, България
Романешит - Кремиковци, България
Рutil - с. Девисил, България
Салмиак - Кутнахора, Чехия
Санидин - с. Коприва; с. Църварица, България
Санероит - Мина Молинело, Генуа, Италия
Силвин - Германия
Силиманит - Фроланд, Норвегия; Рила, България
Сидерит - Кремиковци, България
Скаполит - Слюдянка, Русия
Согдианит - Дара-и-Пиоз, Таджикистан
Спесартин - Забайкалие, Русия
Ставролит - с. Орешник, България; Рила, България
Стибиконит - мина Солфиере ди перета, Италия
Стилбит - Давидково, България
Сфалерит - Мадан; Давидково, България; Тетюхе, Русия
(клеюфан) - Мадан, България
(марматит) - Мадан, България
* При заявка може да се сформира колекция „Морфоложки особености на сфалерит от Мадан”.
Талк - с. Аврен, България

Тинаксит - Сибир, Русия
 Тирагалоит - Мина Молинемо, Геноа, Италия
 Титанит - Хибини, Русия; Слюдянка, Русия
 Торит - Питиглиано Куори, Италия
 Турмалин (шерл) - Минас Жерайс, Бразилия; Владая, България
 (рубелит) - Минас Жерайс, Бразилия; Забайкалие, Русия
 (елбаит) - Ленгенбах, Швейцария
 Тусканит - Питиглиано Куори, Гросето, Италия
 Тюркоаз - Спахиево, България
 Уваровит - Урал
 Фасаит - Питиглиано Куори, Гросето, Италия
 Фериерит - Грузия
 Флогопит - Забайкалие, Русия
 Флуорит - Михалково, България
 Халит - Величка, Полша
 Халкопирит - Мадан, България; Давидково, България
 Хаюин - Питиглиано Куори, Гросето, Италия
 Хейландит - Русия
 Хематит - Кремиковци, България
 (спекуларит) - Малко Търново, Бургаско, България
 Херцинит - Хибини, Русия
 Хидроделхаелит - Хибини, Русия
 Хлорит - Мадан, Аврен, България
 (кемерерит) – Сарани, Русия
 Хлоритоид - Рила, България
 Холфертит – Тамасредж, САЩ
 Хромдиопсид - Минас Жерайс, Бразилия
 Хромит - Добромирци, България
 Цезийкуплетскит - Дара-и-Пиоз, Таджикистан
 Целестин - Кизил Кая, Таджикистан; Тунис
 Чароит - Сибир, Русия
 Шуискит - Урал
 Шафарзикит - Бука ала Вена, Лука, Италия

Съставил: д-р П. Петров

VIII. ДАРИТЕЛИ НА НМЗХ

СПИСЪК НА ДАРИТЕЛИТЕ НА МИНЕРАЛИ, МАТЕРИАЛИ И ЛАБОРАТОРНА АПАРАТУРА

А. Ижима
Абоскалов
Август Асенов Топалов
Аврам Аврамов
Агим Тершана
Ал. Сергулопулус
Албрехт фон Квадт
Александра Харковска
Александър Харалампиев
Александър Аризанов
Александър Атанасов
Александър Василиевич Трушин
Александър Влахов
Александър Григориев
Александър Грицков
Александър Диков
Александър Караманов
Александър М. Захожий
Александър Миленов
Александър П. Хомяков
Александър Павлов
Александър Подлесний
Александър Попов
Александър Проданов
Александър Самсонов
Александър Стрезов
Александър Султанов
Александър Усов
Александър Чирков
Александър Шинков
Алексей А. Евсеев
Алексей Брусницин
Алексей Глазов
Алексей Евсеев
Алексей Жалов
Алексей Черников
Алекси Кюрпеков
Алекси Секиранов
Анатолий Волишин
Анатолий Коробков
Ангел Ангелов
Ангел Карагъзов
Ангел Кунов
Ангел Станков
Ангел Томов
Анджей Мушински
Андрей А. Черников
Андрей Мирча-Драгомир
Андрей Пономаренко
Андрей Пономаренко

Анелия Алексиева
Анета Петрова
Анета Тодорова
Антон Иванов Велев
Антон Ушев
Ара Тигранян
Арам Акопян
Аркадий Иванович Поленков
Арнолд Прибиловски
Арсения Вълкова
Асен Вълчев
Асен Мюнинг
Атали Агаханов
Атанас Атанасов
Атанас Игнатов
Атанас Попов
Бануш Банушев
Барбара Кюретон
Белгин Видинли
Бен де Вит
Бил Лей
Бил Сереметис
Бисерка Славчева
Благой Петров
Богдан Атанасов
Богдан Богданов
Богдана Зидарова
Богдана Манева
Бойко Аладжов
Бойко Кирилов Рангелов
Борис Кантор
Борис Панов
Борис Първанов
Борис Цанев
Борис Чесноков
Борислав Ангелов
Борислав Каменов
Боряна Матева
Боряна Николова Миланова
Боян Алексиев
Боян Виденов
Боян Каменов
Брус Дод
В. Шерстова
В. Шуман
В.В. Гордиенко
В.В. Щипцов

	Валентин Вълчев
	Валентин Гечев
	Валентин Игнатиев
	Валентин Пенев
	Валентин Петров
	Валентин Стефанов
	Валентин Цацов
	Валентина Митрева
	Валерий Васильевич Григорьев
	Валерий Тюлкин
	Вангел Първанов
	Ваньо Стоичков
	Васил Атанасов
	Васил Бачев
	Васил Д. Райчев
	Васил Дудевски
	Васил Златарски, проф.
	Васил Къркев
	Васил Недев
	Васил Никовски
	Васил Стоев
	Васил Чернодрински
	Василий Камтчук
	Василиус Адамополус
	Василка Младенова
	Вацлав Риха
	Велико Куртев
	Велин Николов
	Велко Българанов
	Венелин Велев
	Венцислав Янев
	Веса Инкова
	Веселин Атанасов
	Веселин Дългъчев
	Веселин Ковачев
	Веселин Найденов
	Веселина Бресковска
	Виктор Гришин
	Виктор Зайков
	Виктор Йорданов
	Виктор Слетов
	Владимир Йонев
	Владимир Авдонин
	Владимир Карпенко
	Владимир Кринов
	Владимир Ладигин
	Владимир Ладигин
	Владимир Павлишин
	Владимир Панайотов
	Владимир Печигаров
	Владислав Костов
	Владо Ашиков
	Володя Янков

	Всеволод Курчатов
	Вълкана Стоянова
	Вълко Балтийски
	Вълко Щонов
	Г. Кратунков
	Гаврил Сабау
	Ганчо Гърдев
	Гауклер
	Генадий Букин
	Гено Цонков
	Георги Аризанов
	Георги Бабачев
	Георги Бозуков
	Георги Василев
	Георги Върбанов
	Георги Димов
	Георги К. Георгиев
	Георги Канурков
	Георги Кемалов
	Георги Киров
	Георги Костов
	Георги Коцев
	Георги Кьосев
	Георги Магаранов
	Георги Н.Киров
	Георги Пашов
	Георги Петров
	Георги Попов
	Георги Русинов
	Георги Стефанов
	Георги Томов
	Георги Христов
	Гералд Гистер
	Гергана Митева
	Гоко Денковски
	Гради Градев
	Григор Амирканян
	Григор Йосифов
	Григорий Данилович Аеров
	Гунар Шванолд
	Гуте Младеновски
	Д. Апостолов
	Д. Ванков
	Д. Пиналова
	Далибор Шитованац
	Дамян Манев
	Даниел Куцов
	Даниел Маринов
	Даниела Раичкова
	Даниела Рашкова
	Данко Желев
	Дейвид Биж
	Дейвид Бинс,
	Деяна Чавдарова
	Демендиев
	Денка Тончева
	Денка Янакиева
	Дерлипански
	Детелин Дачев
	Дж. Хейн
	Джим Грегори
	Джордж Флетчер

Джузепе Ромеро
Дзя Дзи Юй
Диана Христова
Дилка Борисова Иванова
Димитрина Лепкова
Димитър Ангелов
Димитър Анчев
Димитър Апостолов
Димитър Балтов
Димитър Димов
Димитър Коларов
Димитър Маджаров
Димитър Мочев
Димитър Райчев
Димитър Сокеров
Димитър Стоянов
Димитър Шопов
Димитър Шумов
Димо Росенов Илиев
Димчо Йосифов
Дина Михайлова Дашевская
Дитер Леонхард
Дмитрий Белаковский
Дмитрий Лисицин
Добри Кръстев Добрев
Добрин Дончевски
Добрин Проданов
Добринка Ставрикиева
Дон Едуардс
Донка Буколска
Доси Десев
Драган Драганов
Драгомир Друмев
Душан Сливка
Дъдли Блаует
Ева Шамайова
Евгени Вулев
Евгени Златанов
Евгени Стателов
Евгений Власов
Евдокия Найденова
Евелина Джурова
Еврем Жукри
Екатерина Заимова
Екатерина Иванова
Ел. Терзиев
Елена Бенволенская
Елена Димитрова
Елена Дойнова
Елена Белогуб
Елена Киркова
Елена Нейкова
Елена Щербакова
Елин Сагволд
Елисавета Александрова
Елица Ив. Бонева
Емил Борисович
Емил Дергачев
Емил Манолов
Емил Падалов
Емил Стоянов
Емилия Кралева
Енвер Кадир
Енвер Ходжов
Ендрю Стийн
Ервин Шафер
Ернесто Осола
Ернст М.Спиридонов
Ж. Георгиев
Жан Пиер Мондрю
Жан Уилсон
Женевиев Куад
Живка Янакиева
Живко Данчев
Живко Иванов
Жил Полен
Жозе Родригес
Заравшан Исаев
Звонко Груевски

Зденек Собишек
Здравко Ангелов Неделчев
Здравко Илиев
Здравко Цинцов
Зигмунд Райс
Зл. Василев
Злати Златев
Златил Вергилов
Златка Йорданова
Златко Касабов
Зоя В. Шлюкова
Зоя Васильевна Шлюкова
Иван Баев
Иван Бонев
Иван Владимиров
Иван Вълчев
Иван Гуцов
Иван Дечев
Иван Джанков
Иван Дончев
Иван Загорчев
Иван Захариев
Иван Иванов
Иван Крал
Иван Митев
Иван Михайлов
Иван Начев
Иван Недев
Иван Нишков
Иван Павлов
Иван Пеев
Иван Пенчев
Иван Пожаревски
Иван Славилев
Иван Славов
Иван Станев
Иван Толумбаджиев
Иван Томов
Иван Христов
Иван Цветков
Иво Божков
Иво Пашалийски
Игор Жуков
Игор Климов
Игор Крайнов
Игор Пеков
Илия Ат Димитров
Илия Божков
Илия Гаджов
Илия Генов
Илия Делев
Илия Димитров
Илия Запартов
Илия Станчев
Илко Бонев
Иля Чаплъйгин
Имо Черни
Ина Кънчева
Ирвинг Столберг
Ирена Пейчева
Иржи Коржимски
Иржи Коска
Иржи Спалек
Ирина Галускина
Ирина Маринова
Исак Исаков
Исмаил Джамбазов
Йови Воденичаров
Йовчо Йовчевак
Йозеф Вайдак
Йозеф Мачичек
Йордан Димов
Йордан Йорданов
Йордан Симеонов
Йорданка Минчева
Йорхам Шабатов
Йоцо Янев
К. Хейде

Калина Мутафчиева
Калинка Кацкова
Камен Ив. Бонев
Кани Нкути
Карел Воячек
Карен Жорасевич Саакян
Катя Димитрова Игнатова
Катя Меламед
Катя Христова
Кевин Уолш
Кирил Джанков
Кирил Мишев
Кирил Петров Дачев
Кирил Шукадаров
Константин Чакалов
Константинос Економопулос
Константинос Михаел
Константинос Сереметис
Коста Берберов
Костадин Велков
Костадин Терзийски
Красимир Кънчев
Красимир Божилов
Красимир Грозев
Красимир Добрев
Красимир Кънчев
Кристина Калева
Кръстина Колчева
Кръстю Блажев
Кръстю Божинов
Кънчо Кънчев
Ладислав Жиуда
Лазар Вълнеев
Лазар Кузманов
Лалая Изидоре
Ларс Йоргенсон
Латю Стоев
Лев Суздалцев
Леон Нафтали
Леонид Леонидович Гайдученко
Леонид Паутов
Леонид Ратиев
Лидия Вергасова Павловна
Лидия Викторовна Старикова
Лиляна Начева
Лора Николова
Лубомир Млчох
Лубош Мандик
Любов Вахромеева
Любов Филипова
Любомир Бозаджиев
Любомир Буюклиев
Любомир Кузев
Любомир Чилингиоров
Людмила Филизова
Людмила Харченко
М. Василев
М. Мицота
М.Г. Федотова
Малин Кацаров
Малин Христов Минчо Иванов
Малина Панкова
Манол Желев
Маргарита Стойнова
Марек Котрли
Марин Александров
Марин Димитров
Марин Славов
Марин Тиклев
Марина Лабунцова
Марина Юдовская
Марион Канайхен
Мария Атанасова
Мария Дачева
Мария Желязкова - Панайотова
Мария Калканджиева
Мария Максимова

Мария Маринкова,
Мария Петрова Минева
Мария Стефанова
Маркус Войгт
Мартин Зейнелов
Мартин Трантеев
Мартина Пишляр
Матиас Книл
Мая Александрова
Методи Христов
Миленко Андреевич
Милчо Маринов
Минко Ангелов
Миролуб Петкович
Митко Маринов
Митьо Петков Петков
Михаил Александрович Богомолов
Михаил Андреев
Михаил Денис
Михаил Йовчев
Михаил Константинов
Михаил Малеев
Михаил Михайлов
Михаил Поваренъй
Михаил Тарасов
Мишел Лафай
Моисес Фернандес Родригес
Момчил Кюлевчиев
Момчил Кюлевчиев
Мурашко М.Н.
Мъмптон
Н. Василев
Н. Вълкова
Надя Колева
Нанко Нанков
Наталия И. Краснова
Неделчо Славов
Нели Желева
Неофит Обретенов
Неофит Чолаков
Никита Чуканов
Никола Благоев
Никола Гарибов
Никола Зидаров
Никола Йорданов
Никола Манолов
Никола Мирчев
Никола Николов
Никола Ноков
Никола Обретенов
Никола Разказов
Никола Сбирков
Никола Станев
Никола Тютюнджиев
Николай В. Владикин
Николай Господинов
Николай Дачев
Николай Манолов
Николай Н. Перцев
Николай Попов
Николай Разказов
Николай Стойчев
Николай Фришман
Николина Петрова
Никос Албандакис
Никос Скарпелис
Ованес Бояджиян
Огнян Малинов
Огнян Петров
Оксана Л. Свешникова
Олга Зинченко
Олга Каравстаева
Олга Яковлева
Оле Петерсен
Олег Витов
Олег Устинов
Олег Фьодорович
Онета Уилсон
Орлин Загорев

П. Абаджиев
П. Палиев
П. Радонов
Павел Михайлов
Павлина Гатева
Панчо Кадийски
Параскев Петров
Патрик Бендер
Педро Дуран
Пенка Атанасова
Пенка Гергова
Пенко Винаров
Пенко Недев
Пенчо Бинев
Петер Воячек
Петер Зажиц
Петко Ганчев
Петко Мандев
Петко Петров
Петър Брънзаров
Петър Велинов
Петър Запрянов
Петър Илиев
Петър Марчев
Петър Петров
Петя Атанасова
Питер Айварс
Пламен Кехайов
Пустовой В.И.
Равил Галиулин
Раиса Виноградова
Райна Богданова
Райо Димитров
Рамзи Чолаков
Ранки Райс
Ренолд Йовчев
Ренцо Казагранде
Ристо Стоянович
Родион Доков
Рой Коранс
Рой Масин
Роман Биелеветц
Росен Илиев
Росен Красимиров
Росен Тенев
Росен Хайдушки
Росен Халачев
Росица Василева
Ростислав Каишев
Ружа Маринска
Румен Александров
Румен Божилов
Румен Гълъбов
Румен Петрунов
Румяна Владимирова
Руси Русев
Руслан Александров
Руслан Костов
Сабин Катранджиев
Сали Къртълов
Самуил Хаджолов
Светла Найденова
Светлана Попова
Светлана Тесалина
Светослав Петрусенко
Свилен Малинов
Северин Дрянков
Сергей Кузнецов
Сергей Миронов – Предс. На Руската Дума
Симеон Куйкин
Симеон Симов
Симеон Янчев
Славейко Мл. Цонов
Славчо Мънков
Смирнен Тонев
Снежина Исакова
Снежинко Дранков
Ст. К. Пиронков

Ставри Ставрев
Станислав Ф. Константинович
Станко Байрев
Стефан Григоров
Стефан Данаилов
Стефан Лазаров
Стефан Сираков
Стефан Халачев
Стойко Д. Хаджийски
Стойчо Димов
Стойчо Стоев
Стоян Будуров
Стоян Бъчваров
Стоян Градинаров
Стоян Денчев
Стоян Саров
Стоян Стоянов
Стоян Трашлиев
Страшимир Страшимиров
Тадевос Мовесесян
Таня Маркова
Татяна Кузнецова
Теньо Аладжов
Теодор Димитров
Тер Петросян
Тодор Баев
Тодор Божинов
Тодор Георгиев
Тодор Живков
Тодор Калканджиев
Тодор Карамфилов
Тодор Колев
Тодор Николов
Тодор Петров
Тодор Тодоров
Тодор Христов
Тодор Цонков
Тодорка Цанова
Тодоровски инж
Томас Дризнер
Томас Петров
Томас Петров
Тор-Арне Йенсен
Трифон Георгиев
Турсун Нишанбаев
Улрих Вагнер
Фахри Каримов
Филип Петков
Филип Петрунов
Форест Кюретон
Франк Шулце
Фредерик Бек
Фредерик фрез
Ханс Колб
Харви Вирасинха
Харитон Хайдушки
Хесус Ринкон
Хидемичи Хори
Хидео Минато
Хода Баева
Христо Баларев
Христо Бонин
Христо Весов
Христо Гагов
Христо Иванов
Христо Попов
Христо Рязков
Христофор Вълков
Хю Райс
Цанко Милев
Цветан Момеков
Цвятко Остоич
Цезар Менезес, JP Internationa
Цонка Петрова
Чавдар Железов
Чавдар Начев
Чавдар Николов
Чавдар Стоилов

	Шандор Фаркаш
	Шпаменко АКНЦ г. Апатити
	Шукри Сираков
	Ървинг Столберг
	Ю Карпенко
	Юлия Гриценко
	Юрий Александров
	Юрий Поленов
	Юрий Сергеевич Бородаев
	Явор Будуров
	Явор Шопов

	Ян Кзимелка
	Яна Спасова
	Янаки Тенчов
	Янчо Янев
	Ярослав Хиршил
	Ясен Аврамов
	Ясмина Василева

Предприятия организации и фирми

1.	Anterco Diazis Co
2.	Atlas Alfa Ltd
3.	Baoton Iron RE Company
4.	BATOVA RIVER MANGANESE MINE
5.	Cristals Yewels
6.	DATA-CULT
7.	EDILFORNACIAI Itali
8.	Faculte des sciences de Keims geologie
9.	Huany Shenj Kuanj
10.	Industrial diamond CO LTD
11.	Isovolta Austria
12.	LAUBAG
13.	LKAB - Швеция
14.	M&G Gama LTD
15.	Micronas IntermetalGermany
16.	Nippon Denpa Ltd
17.	Qsil –Langewisen , Германия
18.	SAPLABS Bulgaria
19.	SGS - България
20.	Silver & Barite
21.	UNIMORANDO Italy
22.	WINTERGermany
23.	Ziklaid Co
24.	АММС (Асоциация металургия и минерални суровини)
25.	Бентонит АД
26.	Биомаш гр. Лозница
27.	Болкан Минерал енд Майнинг
28.	БРВ по СОМСЮИВлада
29.	БРВ при СО "Строителна керамика"гр В Търново
30.	Британски музей
31.	Булгаргеомин
32.	БУЛГАРТРАНСГАЗ ЕАД
33.	Булгранит АД
34.	ВИМС, Москва, Русия
35.	ВМЕИ София
36.	ВТУ "Ангел Кънчев" Русе
37.	ВХТИ - Бургас
38.	ВХТИ - София
39.	Геол Служба на Норвегия
40.	Геол Служба нах Асарел
41.	Геол управлениеКремиковци
42.	Геол. Кръжок, гр. Перм, Русия
43.	Геоложка служба на р-к "Бориева"
44.	Геоложка служба на р-к "Осиково"
45.	Геоложка служба на р-к "Петровица"
46.	Геоложка служба на р-к "Печинско"
47.	Геоложка служба, р-к Еньовче
48.	Геоложки музей, Пекин, Китай
49.	Геоложки отдел "Крушев дол"
50.	Геоложки отдел "Могилата"
51.	Геотехмин ЕООД
52.	ГИ, Китайска академия на науките
53.	Горный музей ЛГИ
54.	ГПП Асеновград
55.	ГПП София
56.	ГПП Ямбол
57.	ГРП Мадан
58.	Д М О "Симеон Иванов" - Сливен
59.	ДАН СССР
60.	Д-во по Максимафилия
61.	ДМ "В. Коларов"Тополовград
62.	ДМП "Родопи"
63.	ДОО 13 века България
64.	ДСО "Редки метали"

65.	ДФ "Аметист"
66.	Дънди Прешъс Металс ЕАД
67.	Екотехнолоджи
68.	Елцик" ЕАД, София
69.	ЕТ Булан
70.	Завод "Изида" гара Елин Пелин
71.	Завод за азбестови изделия "Вълчо Цанков
72.	Завод за Кондензатори-Кюстендил
73.	Загребски природонаучен музей
74.	ЗЕПЕ
75.	ЗФД "Девня"
76.	ЗФД "Девня"
77.	ИД "Редмет"
78.	ИМЛТ-София
79.	ИМТМ
80.	Институт за цветни метали, Пловдив
81.	Институт по геология, Коми Русия
82.	Институт по корабостроенеПолша
83.	Институт по металознание и технология на металите
84.	Институт по металолееене
85.	Институт по монокристали, Харков
86.	Институт по облекло и текстил
87.	Институт по океанология
88.	Институт по океанология Варна
89.	Институт по стъкло и финна керамика
90.	Интергеоресурс, ЕООД
91.	ИОНХ -БАН
92.	ИПМ (Институт по приложна минералогия) - БАН - настояща ЦІМК
93.	Исторически музей, Свердловск
94.	ИСФК София
95.	Казкварцсамоцветы
96.	Каолин " АД
97.	Катедра Кристалография, Санкт-Петербургски у-тет
98.	Катедра Минералогия към Остревски минен у-тет
99.	Катедра по минералогия при СУ
100.	КНИПИ НИПРОРУДА
101.	КНИПИ СМ "Заводпроект"
102.	Комбинат "Металокерамика"
103.	Комитет по геология при МС
104.	Концерн Промекология, Минен отдел
105.	Кооператив "Каменни цветок"
106.	Корейско общ "Соктан"
107.	Корпорация "Нерудни минерални суровини"
108.	Корпорация "Цветна металургия" КЦМ Пловдив
109.	Корпорация "Цветна металургия", НПЛ "Леки метали"
110.	Корпорация "Цветна металургия", СКОЦМ "ДГанев" София
111.	Корпорация "Цветна металургия", СММК "Г. Димитров" - Елисейна
112.	Корпорация "Цветна металургия", СОЦК "Г. Димитров" Кърджали
113.	Корпорация "Цветни метали", ИЦМ Пловдив
114.	Корпорация "Цветна металургия", В. Станев"
115.	Корпорация Bindura
116.	Краковска академия на науките
117.	Кучуксулфат Русия
118.	Лабораторни и геохимични изследвания
119.	Ленинградский Горный институт
120.	Лозендор - ООД Ал. Проданов
121.	Мадридски музей
122.	Манчестърски университетски музей

123.	МГРИ
124.	МДК "Г. Дамянов" - гр. Средногорие
125.	МДП "Възход" гр. Смолян
126.	Медицинска Академия - София
127.	Минералагроинженеринг - ЕООД - Константин Чакалов
128.	Минералагроинженеринг - ЕООД (Константин Чакалов)
129.	Минералогически музей „А.Е.Ферсман”, РАН
130.	Минераложки музей - СУ
131.	Минераложки музей във Фрайберг
132.	Минераложки музей Мадрид
133.	Минераложки музей Хумболтовия университет, Германия
134.	Министерство на Външните работи на Република България
135.	Министерство на културата
136.	Министерство на металургията
137.	МК "Кремиковци"
138.	МК Стомана
139.	ММП Елисейна
140.	МОК "Ватия"
141.	МОК "Хр. Михайлов"
142.	МОКД "Д. Благоев" - Русе
143.	МОП "Маджарово
144.	МОП "Челопеч"
145.	МОП Тополовград
146.	МП "Родопи"
147.	МП "Г. Димитров"
148.	Музей „А.А. Чернов” ГИ на Коми, Русия
149.	Музей „Херман Ото"
150.	Музей Геоминеро, Испания
151.	Музей за науки на Земята, Полша
152.	Музей ЛГИ
153.	Музей Мак Трегър
154.	Музей на Илменския резерват
155.	Музей на Колския филиал на АН
156.	Музей на солта, Полша
157.	Музей по спелеология, Чепеларе
158.	Музей при МГУ „Св.Ив.Рилски"
159.	Музей при СУ „Кл. Охридски"
160.	Музей при Фрайбергската минна академия
161.	Музей, Кърджали
162.	Музея в Куба чрез н с Ангел Кунов
163.	Научноизследователски център Евротест АД - София
164.	Национален природонаучен музей, Булавайо
165.	Национален природонаучен музей, София
166.	НИИ "Геология и геофизика" АД, София
167.	НИИЧМ - НПП - София
168.	НИПКИТМ - Плевен
169.	НИПРОРУДА АД - София
170.	НМП "Родопи"
171.	НМС МОК "Родопи"
172.	НПК "Защита на металите от корозия"
173.	НПО "Монокристалреактив" Харков
174.	НПП "Петрургия Плачковци
175.	НПП ДОРЧМ
176.	НПСК "Светлина"-Сливен"
177.	Обогатителна фабрика "Лъки"
178.	Обогатителна фабрика "Челопеч"
179.	Обогатителна фабрика Елаците ЕАД
180.	Обогатителна фабрика Рудозем
181.	ОПТРОН ООД

182.	ОЦЗ Кърджали
183.	ПО "Редмет"
184.	ПО БАН гр Варна
185.	ПОМ "Младен Стоянов" - гара Елин Пелин
186.	Природонаучен Музей Бургас
187.	Природонаучен музей, Скопие
188.	Природонаучен музей, Пловдив
189.	Рио Тинто Груп
190.	Рудник "Флуорит" с Михалково
191.	Рудник "Славянка"
192.	Рудно минерологически музей МГРИ
193.	СК "Асенова крепост"- Асеновград
194.	Скалтни материали АД
195.	СКОА "Стамен Стаменов" - Шумен
196.	СКЦМ "Д. Благоев"
197.	СМК "Кремиковци"
198.	СММК - гр. Средногорие
199.	СММК "Георги Димитров" - гара Елисейна
200.	СМОК "Бургаски медни мини"
201.	СМОК "Горубсо"
202.	СМОК "Осогово"
203.	СМОК "Хр. Михайлов" - гр. Чипровци
204.	СО "Минерални суровини"
205.	СО "Строителни материали"
206.	СО Девня
207.	СО Металургпрогрес
208.	СО Стоманобетонни конструкции
209.	Софгеопрочване АД
210.	СПДМО "Симеон Иванов" гр Сливен
211.	Спелеоложки музей Чепеларе
212.	СПОИ "Труд"-Русе
213.	СТПК "Минералсувенир"
214.	Стъкларски завод "Стойко Пеев"
215.	СУ "Св. Климент Охридски"
216.	Съсекско Минерално и лапидарски дружество, Англия
217.	ТИБОРИЛ
218.	ТМОК - Бургас
219.	ТМОК "Асарел - Медет"
220.	ТОО РИФ
221.	ТП "Минералимпекс"
222.	Уляновский керамичен завод
223.	Университет Хараре
224.	Фирма "АРТЕ",
225.	Фирма "Идея"
226.	Фирма "Металик" АВ
227.	Фирма "Филипсон"
228.	Фирма Шмалц
229.	Фондация "Земята и хората"
230.	Фрайбергска Минна Академия
231.	Хенделово общество
232.	ЦИХП
233.	ЦНИГРИ Москва, Русия
234.	ЦНИТР - музей на Мингео

Дарители и дарения на минерали за 2016

Александър Диков, Интергеоресурс ООД	Лепидолит, турмалин от Мозамбик и иглест актинолит в талк от Аврен	7943, 24015
Антон Иванов	Хематит от Сърневец, Старозагорско	23979
Васил Дудевски	Опализирано дърво и фосилизиран лист от Бухово	7360 нсф и 7361 нсф
Вацлав Риха, Иван Крал	Силифицирани останки от <i>Artropytys Bistruvata</i> и <i>Siggilaria</i> с карбонска възраст	7942
Венелин Велев	нефт и нефтоносни скали от находища в България и геоложка информация за тях	23975 до 23978 и 7347 нсф до 7351 нсф, 7359 нсф
Виктор Йорданов	опал с иризации от Студен кладенец и ахати от Голобрадово	23965, 23988 и 7370 нсф
Геологически Институт на БАН	волфрамит-шеелитова руда от Полски градец, Старозагорско	23999 до 24001 и 7397 нсф до 7402 нсф
Георги Кьосев	Самородна мед, Драгодан	7366 нсф
Гергана и Иван Митеви	Рутил – сегенит и розов кварц от Бразилия	7900 и 7901
Даниела Йонева	Турмалин от Мърчаево	7365 нсф
Димитър Вълков	Лимонитни конкреции от с. Челопек, Врачанско	7455 нсф
Димо Илиев	Ларимар от Доминиканска република	7371 нсф
Дънди Прешъс Металс Челопеч ЕАД	Меден концентрат и смляна руда от р-к Челопеч	7357 нсф и 7358 нсф
Евгени Власов и Игор Пеков	Петцит, хесит, самородно злато, райсайт от Чукотка, Русия	7902
Ж. Янакиева, Ч. Начев	Вторични пещерни образувания от съвременна минна галерия	30416 до 30425 и 7456 нсф
Злати Златев	Накауриит, Япония; Стелерит, епидот, Мали и калцит, Искрец	7944, 7945 и 23964
Златко Касабов	галенит-сфалеритова руда, нах. Южна Петровица	24014 и 7452 нсф до 7454 нсф
Иван Вълчев	Друза от галенит, нах Бориева	23982
Игор Климов	Магнезиални скарни с шпинел, клинохумит, паргасит, диопсид, флогопит от Бела река, Пирин	24002, 24003 и от 7403 нсф до 7424 нсф
Игор Пеков	колекция от авторски образци и редки минерали от Русия, Гърция, Македония, Бразилия	7903 до 7921
Илко Бонев	Медна руда от древни рудници в района на Бургас	23973 и 23974
Камен Бонев, Алексей Жалов	халит от пещера Намаскар, Иран	7922 до 7924
Катя Меламед	Обсидиан от Кападокия, Турция	7925
Лазар Вълнеев	Халцедон, яспис, коралит от Татарево и Нановица	23966 и 7340 нсф, 7362 нсф и 7363 нсф
Лиляна Димитрова	варисцит, метаварисцит от р-к Чала, Хасковско	23967 и 7341 нсф
Любен Лаков	Жълто паве – прототип на оригиналните жълти павеа от Австро-Унгария по патент № 12274/13.04.2016 г.	16053
Мария Маринкова и Емил Манолов	Шунгитова скала, Онежко езеро, Русия	7345 нсф и 7346 нсф
Музей по минералогия МГУ	колекция въглища от български находища	7352 нсф до 7356 нсф
Николай Господинов	Точилинит от Кърджалийско и магнезиални скарни с шпинел, амезит, брусит от Иглика	23989 и 7372 нсф и 7373 нсф
Рамзи Чолаков	друза от окварцен карбонат с галенит и сфалерит, р-к „Крушев дол“, Мадан	23981
Ростислав Траянов	друза от аналцит и хейландит, с. Сеноклас	23980
Тодор Карамфилов	Ахатова жила с клиноптилолит, с. Свобода	7339 нсф
Филип Петрунов	колекция артефакти от скали, обект Лютица, Ивайловградско	от 7425 нсф до 7434 нсф
Юлия Гриценко	Титанов андрадит, Одихинча, З. Сибир; астрофилит, диопсид, флогопит, п-в Кола; ахати от Голутвин, Русия	7926 до 7934; 7342 нсф до 7344 нсф

Изготвил Живка Янакиева

Дарители на библиотеката за 2016

Дарител	Вид на дарението	Бр.	Инв. №
Фондация „Земята и хората”	Хуманитарна литература: Пунчев, Иван. Увод в системата на диалектичката логика. Част I, II, III, IV. С., Ф „Земята и хората”, 2015	4	5155 - 5159
Тодор Маринов - автор	Маринов, Тодор. Със звезда на челото : Разкази. С., 2015	2	5352, 5353
РИМ Шумен, Даниел Руменов - директор	Музеоложка литература	12	5375 - 5386
Александр А. Евсеев – автор	Минералогически находки : краткий обзор : Часть I. Сибирь, 2006 Часть II. Казахстан и Средняя Азия, 2010 Часть III. Восточная Европа (республики бывш. СССР, 2014.	3	5391 5392 5393
Лариса Иванова	Байкаловедение : в 2 кн. – Новосибирск, Наука, 2012	2	5389, 5390
Евгений Сачев - автор	- Въведение към историята на организираното масонско движение в България до 1940 г., 2015 - Културноомична документология, 2015 - Българите са в основата на човешката цивилизация	2	5387, 5388 5430
Руслан Костов	- Годишник на Софийския университет : Природо-математически факултет. Том XLV. Година 1948 - 1949. Книга 1 : Математика и физика. Книга 2 : Химия - Списание Mineralogical abstracts (1959 – 2003) – 45 годишници	2 204	5401 5402 5430 ЧП 2596 – ЧП 2800
Алексей Жалов	Специализирана спелеоложка литература	17	5354 - 5371
Методи Теохаров	Специализирана литература - почвознание	3	54503 - 5405
Павлина Стаменова	Лирика	1	5429
Нина Алексеевна Мохова - автор	Коллекция Петра Аркадьевича Кочубея в Минералогическом музее им. А.Е. Ферсмана	1	5432

IX. ЕКСПЕДИЦИИ НА СЛУЖИТЕЛИ ОТ МУЗЕЯ ПРЕЗ 2016 г.

№	Участници	Посетени обекти	Времетраене	Финансиране	Резултати
1.	Живка Янакиева	гр.Шумен – Регионален исторически музей	от 22.03.2016 г. до 24.03.2016 г. - три дни	РИМ - Шумен	Подготовка на временна изложба
2.	Живка Янакиева	гр.Бургас - СОК -Камчия	от 25.03.2016 г. до 26.03.2016 г. - два дни	Инвентаризация и анекс към договор	СОК Камчия ЕАД
3.	Живка Янакиева	гр.Бургас – Регионален исторически музей	от 11.04.2016 г. до 14.04.2016г. - четири дни	РИМ - Бургас	Приемане, опаковане на гостуваща изложба
4.	Александър Петров Димитров	гр.Бургас – Регионален исторически музей	от 12.04.2016 г. до 13.04.2016 г. - два дни	НМЗХ	Превоз на минерални образци
5.	Елица Димитрова	гр.Пловдив – хотел „Метропол“	от 20.04.2016 г. до 22.04.2016 г. - три дни	НМЗХ	Обучение на музейни специалисти
6.	Петко Петров	с.Нейковец, с.Белица - Ихтиманско	на 21.04.2016 г. - един ден	НМЗХ	Сбор на образци
7.	Светлана Енчева	с.Нейковец, с.Белица - Ихтиманско	на 21.04.2016 г. - един ден	НМЗХ	Сбор на образци
8.	Живка Янакиева	гр.Шумен – Регионален исторически музей	от 13.05.2016 г. до 14.05.2016 г. - два дни	РИМ - Шумен	Разформирание на гостуваща изложба
9.	Чавдар Начев	гр.Шумен – Регионален исторически музей	от 13.05.2016 г. до 14.05.2016 г. - два дни	РИМ - Шумен	Разформирание на гостуваща изложба
10.	Живка Янакиева	гр.Търговище – Регионален исторически музей	от 15.05.2016 г. до 17.05.2016 г. - три дни	РИМ - Търговище	Аранжиране на гостуваща изложба
11.	Чавдар Начев	гр.Търговище– Регионален исторически музей	от 15.05.2016 г. до 17.05.2016 г. - три дни	РИМ - Търговище	Аранжиране на гостуваща изложба
12.	Гено Цонков	гр.Ботевград – Исторически музей	от 13.05.2016 г. до 14.05.2016 г. - два дни	Исторически музей - Ботевград	Аранжиране на гостуваща изложба
13.	Лариса Нешева	гр.Ботевград – Исторически музей	от 13.05.2016 г. до 14.05.2016 г. - два дни	Исторически музей - Ботевград	Аранжиране на гостуваща изложба
14.	Гено Цонков	гр.Оряхово – Исторически музей	от 18.05.2016 г. до 19.05.2016 г. - два дни	Исторически музей - Оряхово	Аранжиране на гостуваща изложба
15.	Лариса Нешева	гр.Оряхово – Исторически музей	от 18.05.2016 г. до 19.05.2016 г. - два дни	Исторически музей - Оряхово	Аранжиране на гостуваща изложба
16.	Живка Янакиева	с.Трудовец Археологически обект на НИМ	на 01.06.2016 г. - един ден	НМЗХ	Теренни наблюдения
17.	Лариса Нешева	Район на гр.Враца мина Плакалница	на 17.06.2016 г. - един ден	НМЗХ	Събиране на минерални образци
18.	Светла Старирадева	Район на гр.Враца мина Плакалница	на 17.06.2016 г. - един ден	НМЗХ	Събиране на минерални образци
19.	Петко Петров	Район на гр.Враца мина Плакалница	на 17.06.2016 г. - един ден	НМЗХ	Събиране на минерални образци
20.	Десислава делибалтова	гр.Перник – Подземен минен музей и РИМ- Перник	на 02.07.2016 г. - един ден	НМЗХ	Геоложка екскурзия с Школата
21.	Гено Цонков	гр.Оряхово – Исторически музей	на 15.07.2016 г. -един ден	Исторически музей - Оряхово	Деаранжиране на гостуваща изложба
22.	Лариса Нешева	гр.Оряхово – Исторически музей	на 15.07.2016 г. -един ден	Исторически музей - Оряхово	Деаранжиране на гостуваща изложба
23.	Гено Цонков	гр.Ботевград – Исторически музей	на 09.09.2016 г. - един ден	Исторически музей - Ботевград	Деаранжиране на гостуваща изложба
24.	Лариса Нешева	гр.Ботевград – Исторически музей	на 09.09.2016 г. - един ден	Исторически музей - Ботевград	Деаранжиране на гостуваща изложба
25.	Гено Цонков	гр.Септември – Археологичен музей	на 20.09.2016 г. - един ден	Археологичен музей – гр. Септември	Аранжиране на гостуваща изложба
26.	Лариса Нешева	гр.Септември – Археологичен музей	на 20.09.2016 г. - един ден	Археологичен музей – гр. Септември	Аранжиране на гостуваща изложба
27.	Живка Янакиева	гр.Търговище – Регионален исторически музей	от 20.10.2016 г. до 21.10.2016 г. - два дни	РИМ - Търговище	Реаранжиране на гостуваща изложба
28.	Чавдар	гр.Търговище– Регионален	от 20.10.2016 г.	РИМ - Търговище	Реаранжиране на

	Начев	исторически музей	до 21.10.2016 г. - два дни		гостуваща изложба
--	-------	-------------------	-------------------------------	--	-------------------

Изготвил: Петрана Андонова – техн.сътрудник

Х. Списък вътрешните правилници и инструкции в НМЗХ 2016

	Наименование	Год.
1.	Правилник за вътрешния трудов ред в НМЗХ	2000
2.	Вътрешни правила за материално стимулиране	1991
3.	Вътрешни правила за прилагане на 23 ПМС	1991
4.	Вътрешни правила за работната заплата	1991
5.	Инструкция за временни изложби	1991
6.	Инструкция за експлоатация и поддръжка на транспортни средства	1996
7.	Инструкция за задълженията на информаторите пазителите и екскурзоводите	
8.	Инструкция за извършване на обмен на минерали	
9.	Инструкция за организация на работата в експозиционното звено	2003
10.	Инструкция за организиране провеждане и контрол на коктейли	
11.	Инструкция за откупуването на минерални образци, минерали и колекции; Правилник за работата на оценителната комисия; Наредба	
12.	Инструкция за отчитането на билетите в НМЗХ	1997
13.	Инструкция за постъпващи дарения в НМЗХ	
14.	Инструкция за предоставяне на музейни експонати за изследване и научна обработка	
15.	Инструкция за приемане документиране завеждане и движение на експонатите в НМЗХ	
16.	Инструкция за продажбата на антикварни книги в НМЗХ	1997
17.	Инструкция за работата на обменен фонд	
18.	Инструкция за стопанисването на художествени произведения	1996
19.	Инструкция за финансово счетоводната дейност на НМЗХ	
20.	Правилник за работа на фотолабораторията	1994
21.	Инструкция за осъществяване на стопанска дейност чрез продажба на минерални образци	
22.	Инструкция за раздаването на сувенири	
23.	Инструкция за организация на културни научни образователни прояви базари чествания и др	
24.	Правилник за работата на Съвет за стопанска дейност в НМЗХ	
25.	Вътрешни икономически правила	1991
26.	Наредба за вътрешната стопанска сметка в НМЗХ, разпределението на остатък за материално стимулиране по финансовата сметка и определяне на индивидуалните възнаграждения за постигнати годишни резултати	1991
27.	Инструкция за ползване на платен годишен отпуск	1993
28.	Вътрешни правила за работната заплата	1991
29.	Вътрешни правила за прилагане на 23 ПМС	1991
31.	Инструкция за организиране на работата по техническото обслужване, поддръжката и експлоацията на сградата и инсталациите	1990
32.	Инструкция за специално облекло и лични предпазни средства	1993
33.	Инструкция за ползване на ключовете	1992
34.	Инструкция за движението на образците предназначени за магазина на НМЗХ	
35.	Счетоводната политика на НМЗХ	2003
36.	Вътрешна инструкция за периодични изпитания на ел.защитни средства по електрообзавеждането с напрежение до 1000 V	2005
37.	Извършване на вътрешен одит	2001
38.	Инструкция за аудиозаписите и аудиоархива на НМЗХ	2004
39.	Инструкция за безопасност на посетители	
40.	Инструкция за документиране, сваляне и предаване в архив на постерни изложби	2006
41.	Инструкция за експлоатация и поддръжка на електрическата инсталация	2001

42.	Инструкция за експлоатация и поддръжка на транспортните средства в музея	2001
43.	Инструкция за звукозаписи	2004
44.	Инструкция за материално-техническото снабдяване в музея	2003
45.	Инструкция за научен архив на НМЗХ	2002
46.	Инструкция за новопостъпили служители	
47.	Инструкция за организация на работата в експозиционното звено	2003
48.	Инструкция за отичане на приходите и разходите в НМЗХ	2001
49.	Инструкция за подготовка на постери към годишния отчет на НМЗХ	2006
50.	Инструкция за попълване на етикети Инструкция за попълване на експозиционни етикети	1997
51.	Инструкция за работа на комисията по експертна оценка на скъпоценни камъни и минерали	1997
52.	Инструкция за работа с машината за рязане на образци Minosecar-2 в резачната работилница на НМЗХ	2005
53.	Инструкция за работа с устройство за микрофотография (цифров фотоапарат SP-500 UZ Olympus с оптичен проводник), монтирано на поляризационен микроскоп Amplival Pol D	2007
54.	Инструкция за работа с устройство за цифрова микрофотография (камера ProgRes CT3 на Jenoptik, Germany), монтирано на поляризационен микроскоп Amplival Pol D	2008
55.	Инструкция за работа със стереомикроскоп Stemi 2000-C на Jenoptik, Germany, с възможност за цифрова микрофотография	2008
56.	Инструкция за снабдяване с технически съоръжения и материали посредством склада	2000
57.	Инструкция за управление на документите Наредба за документооборота в НМЗХ	2002
58.	Летопис на събитията в НМЗХ	2007
59.	Организация на охраняващ външни изяви екип	2004
60.	Правилник за диагностика на фондови образци	
61.	Правилник за извършване на теренна геоложка документация	
62.	Правилник за изготвянето на годишен отчет на НМЗХ	2001
63.	Правилник за организиране на художествени изложби	2002
64.	Правилник за подържане на експозициите на музея	
65.	Правилник за подържане на осветлението в експозициите на музея	
66.	Правилник за пропускателния режим	2000
67.	Правилник за публикуване на информация в Интернет	2000
68.	Правилник за работа с дарителите на НМЗХ	1999
69.	Правилник за работа с фирма Елцик ЕООД	2004
70.	Правилник за работата в компютърната лаборатория на НМЗХ	2003
71.	Правилник за работата в лаборатория „Механична обработка на минерали, скали и материали“	2004
72.	Предварителен план за действие при възникване на бедствия	2010
73.	Процедура за изключване/включване на ток и телефон на длъжници-наемателите в НМЗХ	2004
74.	Инструкция за работа с UPS	2010
75.	Концепция за развитие на експозиционната дейност	2010
76.	Правила за обновяване на постоянните експозиции в НМЗХ и документиране	2010
77.	Инструкция за организиране на експозиции и изложби от НМЗХ	2010
78.	Концепция за представяне на знаменити находища на минерали и полезни изкопаеми	2001
79.	Инструкция за фотографиране на временни, постоянни експозиции и минерални образци от музейните фондове	2006
80.	Правилник за публикуване на информация в Интернет	2009
81.	Технология за работа с почистваща кърпа “Smart”	204
82.	Инструкция за безопасност на посетители	
83.	Експлоатация и поддръжка на околomuзейното пространство	2001
84.	Инструкция за подържане на около музейното парково пространство	2000
85.	Научен архив на НМЗХ	2002
86.	Правилник за организация на бюфет кафе	2000
87.	Инструкция за безопасна работа с шмиргелов апарат	1999
88.	Правилник за изготвянето на годишен отчет на НМЗХ	2005

89.	Инструкция за експлоатация и поддръжка на електрическата инсталация	2001
90.	Правилник за организиране на художествени изложби	2002
91.	Документиране, сваляне и предаване в архив на постерни изложби	2005
92.	Инструкция за безопасна работа с бормашина	1999
93.	Инструкция за безопасна работа с шлосерски инструменти	1999
94.	Летопис на събитията в НМЗХ	2007
95.	Инструкция за техническо обслужване, поддръжка и експлоатация на сградата и инсталациите	2001
96.	Пролучаване и отчитане на билети и приходите от продажбата им в касата на музея при крупни изяви с билети	1997
97.	Инструкция за експлоатация и поддръжка на ел инсталация	
98.	Подготовка на постери към годишния отчет на НМЗХ	2006
99.	Правилник за работата в компютърна зала на НМЗХ	1997
100.	Правилник за стопанската дейност на компютърната зала на НМЗХ	
101.	Правилник за устройството и дейността на НМЗХ	
102.	Работно време и извънработно време	
103.	Правила за дейността на магазина в НМЗХ	
104.	Изисквания за провеждане на гостуващи изложби от НМЗХ	
105.	Инструкция за стопанисване на музейните ценности в НМЗХ. Топографска картотека към НМЗХ	1992
106.	Правилник за работата на фондовата комисия в НМЗХ	1992
107.	Инструкция за отчитане на командировките свързани със събирателска дейност	1989
108.	Инструкция за организиране провеждане и разкомплектоване на временни изложби	1991
109.	Правилник за устройството и дейността на НМЗХ	2002
110.	Програма за отопление през сезон 2010-2011	2010
111.	Изисквания за подържане хигиената в сградата на музея и прилежащите около нея територии	1992
112.	Заповед за почистване на снега	2008
113.	Заповед за екстремни ситуации с температури над 35oC	2007
114.	Инструкция за работа с охранителна ролетка на централния вход на НМЗХ	2010
115.	Наредба за вътрешния противопожарен ред в сградата на НМЗХ	
116.	Правилник за устройството и дейността на НМ „Земята и хората"	30.03.2010
117.	Вътрешни правила за организация на работните заплати в НМ „Земята и хората"	25.02.2013
118.	Правилник за вътрешния Трудов ред (ПВТР) в НМ „Земята и хората"	01.05.2014
119.	Етичен кодекс за поведението на служителите в НМ „Земята и хората"	06.01.2015
120.	Вътрешни правила за счетоводния документооборот	06.01.2015
121.	Вътрешни правила за Отчитане и изплащане на суми по граждански договори	06.01.2015
122.	Вътрешни правила за командировките в страната на НМ „Земята и хората"	06.01.2015
123.	Вътрешни правила за командировките в чужбина на НМ „Земята и хората"	06.01.2015
124.	Вътрешни правила за приемане и отчитане на сигнали за корупция в НМ „Земята и хората"	06.01.2015
125.	Общи правила за инвентаризация на активите и пасивите в НМ „Земята и хората"	06.01.2015
126.	Вътрешни правила за подържане на профилна купувача на Национален музей „Земята и хората“, София	26.06.2015

М. Христова

XI.Списък на услугите, предлагани от НМЗХ

Изложби – научни, мемориални, художествени, фотоизложби, природолюбителски.
Симпозиуми
Конференции
Семинари
Дни на минералите
Концерти
Представяния на книги
Поетични вечери
Спектакли – музикално-поетични, танцови
Детски музикални поздравявания
Организиране на конкурси и викторини
Търговски изложения
Чествания
Коктейли
Тържества
Работни срещи
Представяния на стоки и услуги
Модни ревюта
Специализирани фотографски услуги
Ксерокс и компютърни услуги: размножаване, набор, страниране, сканиране, обработка на снимки и др.
Курсове по гемология, геология, екология и др.
Консултации по геология, минералогия и екология
Експертни оценки на минерали, минерални суровини и скъпоценни камъни
Аудиозаписи на магнитно-оптичен диск
Видеопрожекции
Организиране на временни експозиции
Маршрути за хоби и научен туризъм в областта на минералогията и геологията
Диагностика и оценка на минерали, минерални суровини и скъпоценни камъни
Курс по обработка на скъпоценни камъни
Специализирани курсове за минерали и скъпоценни камъни
Микроскопска лаборатория – описание и диагностика на скали и минерали
Специализирани беседи с практически занимания за ученици
Образователни занимания в Интерактивния кът
Детски кът - образователни занимания посредством игри (за деца с техните родители)
Обмен на минерали
Обмен и продажба на специализирана геоложка литература
Организиране на временни изложби в страната и чужбина
Изработване на ученически колекции от минерали
Изготвяне и редакция на научни публикации на минераложка и гемоложка тематика
Щанд за сувенири – продажба на литература, сувенири учебни помагала и колекции”

Изготвил: Г. Цонков

ХП. Документи, свързани с дейностите на музея

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№ 4-66 10.05.2016 г.

за

ВПИСВАНЕ В РЕГИСТЪРА НА МУЗЕИТЕ

Настоящото удостоверение се издава на:

НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“

и удостоверява, че музеят е вписан в регистъра на Министерството на
културата по чл. 32, ал. 1 от Закона за културното наследство.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР:

/ДОЦ. Д-Р БОНИ ПЕТРУНОВА/

До
Г-н Чавдар Начев
Директор на Национален музей
„Земята и хората“
гр. София

БЛАГОДАРСТВЕНО ПИСМО
от

Розалина Кирилова Касабова
Управител на Фондация
„Българско Изкуство-Орфеев Завет“

Уважаеми г-н Директор,

Във връзка с проведеното на 27.05.2016 г. музикално – поетично събитие „НОЩ В ПЕРСИЙСКАТА ГРАДИНА“ в сградата на музея, искам да изразя моята огромна благодарност на служителите от охранителната фирма осигуряваща охраната на музея, за помощта и съдействието, което ми оказаха.

Чрез Вас, искам да изкажа благодарност на целия охранителен екип от „България Интернешънъл Секюрити“ ЕООД, осъществил охраната и обезпечил образцов обществен ред по време на концерта.

Високият професионализъм и добра подготовка на служителите от охраната допринесоха за спокойствието и сигурността на всички наши гости и участници!

С удоволствие бих препоръчала „България Интернешънъл Секюрити“ ЕООД като надежден, лоялен и високо професионален партньор при провеждане на мероприятия от такъв характер.

30.05.2016 г.
София

С Уважение

БЪЛГАРСКА ФЕДЕРАЦИЯ
ПО КОРАБОМОДЕЛЕН СПОРТ

ЮБИЛЕЕН

ДИПЛОМ

НАГРАЖДАВА

Чавдар Начев

За изключителен принос в развитието
на корабомоделизма и корабомоделния спорт
в Република България

ДАТ. 22.11.2016 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БФКС

300-ЛЕТИЕ
МИНЕРАЛОГИЧЕСКОГО
МУЗЕЯ
им. А.Е. ФЕРСМАНА РАН
21-24 ноября 2016 года

Директору Национального Музея «Земля и люди»

Чавдару Начеву

Уважаемый Чавдар!

Оргкомитет конференции приглашает Вас принять активное участие в Торжественном собрании, посвященном 300-летию Минералогического музея им. А.Е. Ферсмана РАН.

Торжественное заседание минералогической общественности состоится 21 ноября, начало в 10.00 в Президентском зале Здания Российской Академии наук, Ленинский проспект, д.32а.

Международная научная конференция, посвященная 300-летию Минералогического музея им. А.Е. Ферсмана РАН – 22-24 ноября в Минералогическом музее (Ленинский пр. д. 18, стр. 2).

24 ноября – экскурсии по выставкам музея и дискуссии в Минералогическом музее

Мы рады будем видеть Вас в это время, и Вы можете выступить с Приветственным словом. Для нас это будет большая честь.

Директор Минералогического музея
им. А.Е. Ферсмана РАН
доктор геол.-мин. наук, профессор

П.Ю. Плечов

Република България
Министерство на културата

ДО
ОРГАНИЗАТОРИТЕ И УЧАСТНИЦИТЕ
В НАУЧНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ
„СОЦИАЛНИТЕ ФУНКЦИИ НА МУЗЕЯ ПРЕЗ ХХІ ВЕК“

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НАЧЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Най-сърдечно Ви приветствам по повод откриването на научната конференция на тема „Социалните функции на музея през ХХІ век“, с която отбелязвате 30 години от основаването на Националния музей „Земята и хората“.

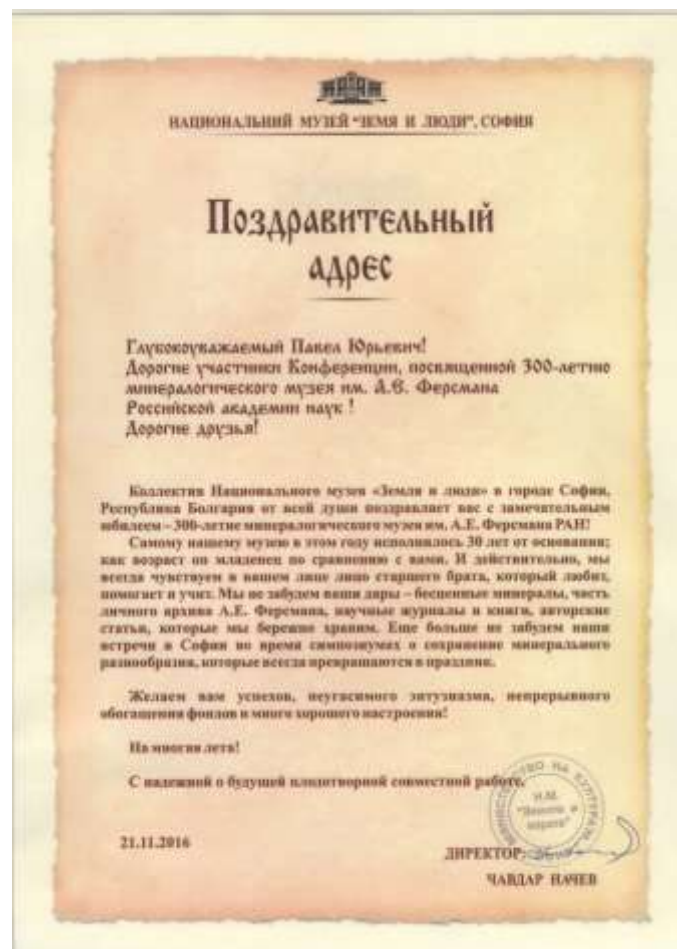
Бих искала да поднеса най-искрените си поздравления на организаторите за предприетата инициатива, която приема предизвикателството в осъществяването на каузата на българските музеи да съхраняват и популяризират богатото ни културно наследство. Разположен в уникална по своята архитектура сграда, построена в края на ХІХ век като военна работилница Софийски артилерийски арсенал, впоследствие реставрирана и адаптирана за нуждите на музея, държавният културен институт достойно представя природното и индустриално наследство на страната ни. Несъмнено перспективите и проблемите, които ще са обект на обсъждане, ще доведат до обмен на опит и добри практики, които ще спомогнат музейните специалисти да следват пулса на времето, отправяйки значими и актуални послания, анализирайки потребностите на публиката.

Убедена съм, че образованието и съхранението на културното наследство са две равностойни функции на музея. Осъществяващ дейността си в условията на икономическа и културна глобализация, пред съвременния музей е поставена нелеката задача да участва съдържателно в културния процес, чрез засилване на социалните функции, утвърждавайки се като средище за интердисциплинарни изследвания и изяви, притегателен център за различни видове публики.

Позволете ми още веднъж да приветствам организаторите и участниците в конференцията, които направиха възможно настоящето събитие.

Желая Ви ползотворна работа, здраве и творческо вдъхновение!

ДОЦ. Д-Р БОНИ ПЕТРУНОВА
Заместник-министър на културата

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ

ШУМЕН

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА ДАРЕНИЕ

№ 334

Днес 23.03.2016 г. в град Шүмен, на основание чл. 225 от ЗЗД
бе издадено настоящото Свидетелство за дарение:

1. Дарител:

фирма: **НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ**
“ЗЕМЯТА И ХОРАТА” - София
адрес на дарителя: гр. София; вүл. “Черни връх” № 4.

2. Предмет на дарението:

Дарителят дарява на Регионален исторически музей - Шүмен
Минерални образци - 35 броя

3. Воля на Дарителя:

Дарението да се съхранява в отдел “Нова история”,
свирка “Минерали и вкаменелости”.

Дареният благодарн на Дарителя за сторения жест!

Дарител:

Чакдар Начев -
директор на НМ “Земята и хората”

Дарен:

Даниел Рүменов -
директор на РИМ - Шүмен

Програма за Седмица на водата 2016

ДЕТСКИ ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНТЪР

АКЦИЯ „ХИДРАТАЦИЯ“

Акция „Хидратация“ дава възможност всеки желаещ да измери водното съдържание на тялото си със специален уред, част от кампанията Н2Обичам с подкрепата на „Девин“ АД.

Стотици столичани ще имат възможност безплатно да измерят водното си съдържание и да разберат дали са достатъчно хидратирани. Акцията е част от кампанията Н2Обичам, която официално стартира в деня на водата – 22 март миналата година.

Препоръчителното съдържание на вода в тялото е между 45 и 60 процента за жените и в рамките на 50-65 процента при мъжете (над 18 г.).

Кампанията Н2Обичам е съвместна инициатива на Сдружение „Аз обичам водата“, Факултета по обществено здраве при Медицински университет – София и „Девин“ АД. Целта ѝ е чрез поредица от обществени активности и силно онлайн присъствие да информира колкото се може повече хора за ползите от добрата хидратация.

ДАТИ И ЧАСОВЕ:

19 март (събота) – 10:00 – 14:00

20 март (неделя) – 10:00 – 14:00

22 март (вторник) – 10:00 – 15:00

Като партньор в инициативата „Девин“ АД ще осигури достатъчно вода, която да хидратира участниците в акцията.

БИЖУ ОТ НИЩО

Ще научим интересни бижутерийни техники и ще ги приложим в работа с рециклирани материали. Старата хартия, ролките от тоалетна хартия, капачки от метални кутийки – всички те ще заживеят нов живот, но и ще избегнат съдбата си на боклук, който замърсява околната среда.

Работилницата е съобразена за две възрастови групи: 1-4 клас и 5-8 клас.

Всяко занимание включва не по-вече от 10 участника, а при демонстрация до 25 зрители.

Дати и часове:

17			март				(четвъртък)
11:00	до	12:30	(за	възрастова	група	1-4	клас)

13:00 до 14:30 (за възрастова група 5-8 клас)

22			март				(вторник)
11:00	до	12:30	(за	възрастова	група	5-8	клас)

13:00 до 14:30 (за възрастова група 1-4 клас)

Край на формуляра

Организатор: *Ателие “Марабу”* marabu@marabu.bg Адрес: град София, улица Княз Борис I, №71 *Ателие “Марабу”* е училище, в което преподаваме различни бижутерийни техники. В нашите занимания са включени и идеи за рециклиране на различни материали и превръщането им в нови и интересни бижута. Превръщането на излишни или овехтели елементи в нови, с по-добро качество и отношение към околната среда е удовлетворяващо и ползотворно. Смисълът е по-често да извличаме полза от на пръв поглед ненужни вещи, вместо да ги изхвърляме. И така, дори с нашите ръчно изработени бижута, правим крачка към опазването и мисълта за околната ни среда.

КОРПУС ЗА БЪРЗО ГЪРМЕНЕ

Ще гърмим, ще светим, ще произвеждаме огън. Ще бъдем магьосници за един ден, допуснати в лабораторията за чудеса от забавни, умни, шантави, изобретателни и много луди пиромани – химиците от ФХФ към СУ “Св. Климент Охридски”. Корпус за бързо гърмене се състои от: доц. Лъчезар Христов- главен пироман в бандата. Наско Стаменов, Катерина Стоянова, Вероника Иванова, Александра Тасева, Мартин Недялков, Венелина Ангелкова и Георги Стойчев- студенти във Факултета по химия и фармация.

Обещаваме да покажем на всички, даже и на най-големите скептици, че Химията е страхотна наука, а химиците – много забавни типове. И нека магията на Химията да започне...

ДАТИ И ЧАСОВЕ:

18, 20, 22 МАРТ

11:00 – 15:00

Образователните демонстрации са подходящи за всички възрасти и са с времетраене 30 минути.

РЕКИ С ЖЕНСКИ ИМЕНА – АТЕЛИЕ ЗА РИСУВАНА КОПРИНА

В майсторско ателие за ръчно рисувана коприна на художничката Нина Герганова ще пресъздадем върху нежно копринено платно визията си за 6 забележителни български реки: старопрестолната Янтра, извитата от чудни меандри Арда, пълноводната Марица, лудата Струма, господарката на розовата долина – Тунджа и Камчия, която прегръща морето.

Рисуването върху коприна има над 2 000- дна история. Практикувано е в продължение на векове в Азия, прехвърля се в Европа, а сега става много популярно в Съединените щати. Съществуват много видове коприна: хаботай (Habotai), коприна сатен (Saten), дупион (Dupion), органза (Organza), китайска коприна (Crepe de China), велвет (Velvet), шифон (Shifon), шармю (Sharmeuse). Когато се положи боята върху бялата коприна, тя се разстила почти равномерно във всички посоки. Коприната е много по-различна от хартията и платното. За да се направи дадена форма се използват различни техники, които контролират боята. Друг важен момент в процеса на рисуването е, че грешките не могат да се трият. Всяка картина е уникална.

В дълбините на уникалното изкуство ще ни съпровожда художничката Нина Герганова, прочута с авторските си шалове от рисувана коприна.

ДАТИ И ЧАСОВЕ:

19, 20 и 22 март

10:30 – 12:00

МОДНО АТЕЛИЕ „ЖИВАТА ВОДА“

С художника Валентин Русинов ще изработваме тоалети и бижута от хартия за празничното модно дефиле на 22 март – световен ден на водата. Ще творим в екип от максимум 10 души и разделени в две групи по възраст. По-малките дизайнери ще изработват шапки, сувенири, дребни предмети, а по-големите ще създават облекла – елек, пола, рокля, шапка.

ДАТИ И ЧАСОВЕ:

17, 18, 19, 20 и 22 март

11:00 – 12:00 – 1-4 клас

14:00 – 15:00 – 5-8 клас

ПЛЕТЕНЕ НА РИБАРСКИ МРЕЖИ

Плетене на рибарски мрежи – демонстрации с майстора Павел Георгиев

Плетенето на мрежи е особено изкуство – то е сродно с уменията да се кове меч или да се строи кораб. Това изкуство, разказват митовете, се владее само от избраниците, тези, към които боговете са благосклонни. В наше време при високо развития промишлен риболов изкуството, да се изработват мрежи, постепенно се забравя. На съвременните риболовни траулери вероятни има не повече от няколко човека, които могат да плетат мрежа и да я кърпят.

Дълго време преди боговете да научат хората да плетат мрежи, животните вече са познавали това умение – например паяжината. Разбира се, технологията на плетене, която човек изобретява и усвоява, е съвсем друга. През вековете тя се е изменяла в значителна степен и е станала свършена в резултат на търсения и творчески постижения.

В тайните на това божествено изкуство ще ни въведе майстора на рибарски мрежи Павел Георгиев от Асоциация на изкуствата и занаятите – А.Р.И.З.-7

Демонстрациите за подходящи за всички възрасти.

Дати и часове:

17, 18, 19, 20 и 22 март.

10:30 – 17:00

Предварителното записване е препоръчително!

УКРАСЯВАМЕ НА ТЕМА “МОРСКИ СВЯТ”

Ще изработваме украса за коктейлна сламка на тема „Морски свят”. Изображението на всеки един морски обитател може да се превърне в мотив за украса на коктейлна сламка. С помощта на ножица, маркери и флумастери ще създаваме фигура, в която ще вмъкваме коктейлната сламка и така, с весела напитка в ръка, денят ни ще стане по-усмихнат.

Оптимален брой участници 10-12. Времетраене 35-40 мин. Предназначено за деца от 5 до 12г. възраст.

Дни и часове:

17 март /четвъртък/

Първа група : 12.15 – 12.55

Втора група : 13.00 – 13.40

20 март /неделя/

Първа група : 13.45 – 14.25

Втора група : 14.30 – 15.10

22 март /вторник/

Една група от 15.15ч. – 15.55ч.

Вход свободен. Място : Национален музей „Земята и хората” .

Организатор : Ателие „Приказен свят”

www.prikazensviat.com

София , Зона Б-5 , бл.5 , до вх.В.

prikazensviat@mail.bg

ръководител : Татяна Антонова , тел.: 0887 00 19 16

ФИГУРКИ ОТ ТЕСТО

Демонстративна работилница за изработване на фигурки от тесто, съпроводена от изложба на примерни модели за изработване.

Работилницата е подходяща за всички възрасти.

Времетраене: 30-60 минути

Брой участници: до 15 човека на занимание

Дати и часове:

22 март (неделя) – от 10:30 до 17:30 ч.

Място: национален музей “Земята и хората”

Изработване на фигурки от тесто. Смесеното със сол и вода пшенично брашно е чудесен материал за изработване на декоративни предмети – малки скулптурни

фигурки, мъниста за накити, амулети, аксесоари. Материалът е чист, не предизвиква алергии, а изделията могат да се оцветяват и лакират за по-голяма трайност. На участниците ще бъдат раздадени чашки с поникнали семена на зърнени храни, като символ на даряващата живот вода.

ОРГАНИЗАТОР: Сдружение “Българска история традиции изкуство и етнология” – Б.И.Т.И.Е.

office@bitiebg.com

София “ХАН АСПАРУХ” № 51

РЕКИТЕ – ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Занятие по водна безопасност. Ще се запознаем с основните опасности при къпане и плуване, оказване на помощ и самопомощ при водни инциденти, с основните правила на поведение около водните площи /басейни, плажове, реки и открити водоеми/.

Ще гледаме кратки филми за водната безопасност.

Обучителните модули включват интерактивни занимания и игри за 1 до 20 човека.

Всеки модул е в рамките на 15-25 минути.

ДАТА И ЧАС:

22 март – 13:30 – 16:00

ОРГАНИЗАТОР:

Български

tel:+359

2

“Водноспасителна

Червен

8164

служба”

кръст

777

fax:+359 2 8164 782

адрес:

НС

на

бул.

„Джеймс

Баучер“

БЧК

76

1407

София

България

ВОДНО КИНО

ВОДНО КИНО

инициатива на граждански комитет “Термално-Нормално” за събуждане на минералните бани на София

Програма на киносалона в музея “Земята и хората”

19 март (събота)

12:00 – 13:45

“С ДЕЦА НА МОРЕ”, български игрален филм от 1972 година на режисьора Димитър Петров, по сценарий на Братя Мормарев. Оператор е Крум Крумов. Музиката във филма е композирана от Петър Ступел.

14:00 – 14:15

Каузата ТЕРМАЛНО – НОРМАЛНО

Кои сме ние? Защо считаме за нормално:

в земя, пълна с лечебни минерални извори, да има бани, в които водата да се ползва по предназначение;

минерални бани, строени с народни пари, да не се допуска да се саморазрушат;

в държава, в която Министерство абдикира от задълженията си, гражданския глас да изиска смяна на отговорните лица.

Защо стартирахме каузата “Да събудим минералните бани на София” с банята Овча купел? До къде стигнахме и как ще продължим?

снимка: Здравко Йончев

ВОДНО КИНО

инициатива на граждански комитет “Термално-Нормално” за събуждане на минералните бани на София
Програма на киносалона в музея “Земята и хората”

19 март (събота)

12:00 – 13:45

“С ДЕЦА НА МОРЕ”, български игрален филм от 1972 година на режисьора Димитър Петров, по сценарий на Братя Мормареви. Оператор е Крум Крумов. Музиката във филма е композирана от Петър Ступел.

14:00 – 14:15

Каузата ТЕРМАЛНО – НОРМАЛНО

Кои сме ние? Защо считаме за нормално:

в земя, пълна с лечебни минерални извори, да има бани, в които водата да се ползва по предназначение;

минерални бани, строени с народни пари, да не се допуска да се саморазрушат;

в държава, в която Министерство абдикира от задълженията си, гражданския глас да изиска смяна на отговорните лица.

Защо стартирахме каузата “Да събудим минералните бани на София” с банята Овча купел? До къде стигнахме и как ще продължим?

Защо младежът Здравко Йончев превърна в лична кауза фокусирането на обществения поглед към старите архитектурни красавици? И още подобни въпроси ще имаме възможност да му зададем лично по време на акцията “Водно кино”.

15:30 – 16:45

66 сезона – филм от Словения, 2003, словашка телевизия, студио Кошице

Сценарист и режисьор Петер Керекеш; оператор Мартин Колар; продуцент Петер Керекеш

16:50 – 17:00

Дискусия

20 март (неделя)

12:00 – 13:45

“Любимец 13” – български игрален филм

(комедия) от 1958 година с участието на великия Апостол Карамитев. на режисьора Владимир Янчев, по негов сценарий в съавторство с Любен Попов. Оператор е Георги Георгиев. Музиката във филма е композирана от Петър Ступел. Художник на постановката е Неделчо Нанев.

14:00 – 15:00

“ДРУГОТО НИВО НА БАНЯТА”, български документален филм, 1997

Филм за историята на Софийската минерална баня. Режисьор Станимир Трифонов, сценарист Влади Киров, оператор и продуцент Христо Бакалов; филмова студия “Паралакс”, филмова студия “Време”, “Никром”ООД

Дискусия с авторите

15:00 – 15:40

„УЯЗВИМОСТТА – 5 ДВИЖЕНИЯ”, филм на Виргиния Захариева

документален запис на пърформанс, състоял 2003 година в женския басейн на Софийската централна баня. Филмът е опит за припомняне на забравени от тялото движения, които са ни помагали да стигаме до удоволствието. Камера: Стефан Куцаров, Христо Живков, Стефан Костов; тонрежисьор: Христо Ковачев; осветление: Димитър Лефтеров

15:45 – 16:30

Дискусия с Виргиния Захариева, поетеса, журналист, психотерапевт, за терапевтичните възможности на лечебните и релаксационни практики с вода.

16:45 – 18:00

СПЕШЕН СЛУЧАЙ: обществена дискусия за спасяване на българските минерални бани. Среща с представители на инициативни групи, препатили от безкрайните срещи с институции, но по-опитни в отстояване на гражданската си позиция и с реални резултати. Да се включим всички.

Защото съединението прави силата!

КРЪГЛА МАСА

ТЕМА : „Ролята на водните операторите в

Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и

Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН)“

ДАТА: 21 март 2016 г.

ПРЕДВАРИТЕЛНА ПРОГРАМА

Първи панел: Планове за управление на речните басейни (ПУРБ)

Модератор: проф. д-р инж. Николай Лисев, УАСГ

13:00 – 13:10 ч.

Откриване

Министерството на околната среда и водите (МОСВ)

Ивелина Василева, министър (покана)

Българска асоциация по водите (БАВ)

инж. Иван Иванов, председател

13:10 – 13:30 ч.

Презентация

Басейнова дирекция Благоевград „Западнобеломорски район“

инж. Вангелия Иванова – директор (покана)

13:30 – 13:50 ч.

Презентация

Басейнова дирекция Варна „Черноморски район“

инж. Десислава Консулова – директор (покана)

13:50 – 14:10 ч.

Презентация

Басейнова дирекция Пловдив „Източнобеломорски район“

инж. Георги Семерджиев – директор (покана)

14:10 – 14:30 ч.

Презентация

Басейнова дирекция Плевен „Дунавски район“

инж. Петър Димитров – директор (покана)

Кафе пауза: 14:30 – 15:00 часа

Втори панел: Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН)

Модератор: Владимир Стратиев, член на УС на БАВ

15:00 – 15:20 ч.

Презентация

МОСВ (покана)

15:20 – 16:30 ч.

Дискусия

Коктейл: 16:30

Дебатът ще се излъчва Онлайн на www.waterbridge.info

Запис от кръглата маса на тема: „Регионални прединвестиционни проучвания (feasibility studies) по ОПОС – обхват и съдържание“, която се проведе през март 2015 година като част от Седмичата на водата 2015

КОНЦЕРТ – РИТУАЛ ЗА ВОДАТА

30 години Национален музей „Земята и хората”
София, Национален музей „Земята и хората”, бул. „Черни връх” 4

ПРОГРАМА Научна конференция „Социалните функции на музея през ХХІ век”

6 – 7 октомври 2016

	6 ОКТОМВРИ 2016 – ЧЕТВЪРТЪК	
09.00 - 10.00	Регистрация на участниците	Централно фоайе
	ПЪРВА СЕСИЯ	Зала „Гигантски кристали”
	<i>Председател Пролет Груева</i>	
10.00-10.10	Приветствие – Чавдар Начев	Директор на Националния музей „Земята и хората”
10.10-10.20	Приветствие от Министерство на културата - Екатерина Джумалиева	държавен експерт, Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства”, МК
10.20-10.45	Пленарен доклад – проф. д.изк. Симеон Недков <i>Социалните функции на музея - исторически преглед</i>	СУ „Св. Климент Охридски”, Философски факултет, катедра БИНКП
10.45-11.00	гл. ас. д-р Силвия Станчева <i>Социалните функции на музея през ХХІ век</i>	СУ „Св. Климент Охридски”, Философски факултет, катедра БИНКП
11.00-11.15	проф. д. ик. н. Евгений Сачев <i>Културономичната концепция на съвременния музей</i>	Ръководител на катедра "Архивно-документално наследство и културономия" при УниБИТ
11.15-11.30	проф. д-р Цветана Къосева <i>За правата на посетителите в музеите</i>	Национален исторически музей, София
11.30-11.45	гл. ас. д-р Нели Стоева <i>Предизвикателства пред развитието на музейни публики</i>	СУ „Св.Кл.Охридски”, катедра „История и теория на културата”
11.45-12.00	Мадлен Янева - Георгиева <i>Музейните публики – познаваме ли ги?</i>	Национален политехнически музей, София
12.00-12.15	Надежда Джакова <i>Развиване на музейните публики днес. Актуалната ситуация в Националната галерия</i>	Завеждащ филиал Софийски арсенал – музей за съвременно изкуство (САМСИ)
12.15-14.00	Обедна почивка	
	ВТОРА СЕСИЯ	видеозала
	<i>Председател Живка Янакиева</i>	
14.00-14.15	Анастасия Георгиева <i>Исторически музей – Бяла черква – предизвикателства и успехи в привличане на музейни публики</i>	Директор на Исторически музей, Бяла черква
14.15-14.30	Борис Драганов <i>Очаквания и ценности на музейната публика. (Анкетно проучване на посетители на РАМ Пловдив)</i>	Регионален етнографски музей – Пловдив
14.30-14.45	Емилия Димитрова <i>Изучаването на музейната публика, предпоставка за разработка на рекламни стратегии на българските музеи</i>	УниБИТ, докторант
14.45-15.00	Яна Тодорова <i>Връзката музей – публика. В търсене на музейната публика на Народния археологически музей в София от началото на ХХ век и паралели към ХХІ век</i>	Музей за история на София
15.00-15.15	Иван Христов <i>Влияние на технологичното развитие на музеите върху музейните публики</i>	СУ „Св. Климент Охридски”, Философски факултет, катедра БИНКП, Докторант
15.15-15.45	Кафе-пауза	
15.45-16.00	Даниел Иванов <i>Форми на музейна комуникация между публиката и археологическите музеи in situ спрямо типа музейна сграда</i>	СУ „Св. Климент Охридски”, ИФ, кат. Археология, специалност Музеология, докторант
16.00-16.15	д-р Ивайло Начев <i>Сградата на Националния музей „Земята и хората“ като един от редките примери за успешна адаптация на индустриалното наследство у нас</i>	Институт за балканистика към БАН, главен асистент
16.15-16.30	д-р Ралица Цветкова <i>Музейното пространство в контекста на културните политики на Европейския съюз</i>	Главен редактор "Българска енциклопедия" - БАН
16.30-16.45	ас. Десислава Христова <i>Съвременни музейни пространства</i>	ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна
16.45-17.00	Дискусия	

17.30	Коктейл (Добре дошли!)	Заседателна зала
	7 ОКТОМВРИ 2016 – ПЕТЪК	
	ТРЕТА СЕСИЯ	видеозала
	Председател Петко Петров	
9.00-9.15	д-р Екатерина Цекова Българските музеи и актуалните образователни и социални тенденции	Директор Национален политехнически музей, София
9.15-9.30	Доц. д-р Вася Делибалтова Особености на дизайна на музейни образователни програми	СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по педагогика
9.30-9.45	доц. д.н.к. Иван Кабаков Образование за публики: музеят като фактор	СУ „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, катедра „История и теория на културата“
9.45-10.00	проф. д.и.н. Вера Бонева Интердисциплинарни и експресионистични: музеите на Гео Милев в Стара Загора и Раднево	НПО Институт за приложна музеология
10.00-10.15	ас. Диана Златкова Интердисциплинарни образователни програми в Национален антропологичен музей. Възможности и реализация	Национален антропологичен музей към ИЕМПАМ БАН, София
10.15-10.30	Лариса Нешева, Десислава Делибалтова НМ „Земята и хората“ – общодостъпен образователен център по геология и минералогия за всички възрасти	Национален музей „Земята и хората“, София
10.30-11.00	Кафе-пауза	
11.00-11.15	Мариана Проданова МузейНАсцена. Музейният театър като форма за информирание и неформално образование и възпитание	Директор Регионален център за култура „Фабриката“
11.15-11.30	Емилия Зорнишка Военноисторически музеи - Плевен и Панорама Плевенска епопея 1877 г. - културен и духовен център на Плевен	Дирекция Военноисторически музеи, Плевен - главен уредник
11.30-11.45	Христина Манова Историческият музей в гр. Разлог – сцена на събития с гражданска ангажираност	Исторически музей, Разлог
11.45-13.00	Разглеждане на Национален музей „Земята и хората“ и посещение на XXVI международна изложба на минерали и скъпоценни камъни	Зала „Гигантски кристали“
13.00-14.00	Обедна почивка	
	ЧЕТВЪРТА СЕСИЯ	видеозала
	Председател Светлана Енчева	
14.00-14.15	Елена Цицелкова Музеят на XXI век – Място за бъдеще	Национален природонаучен музей към БАН, София
14.15-14.30	Милена Катошева Дарителските кампании на музеите като форма за насърчаване на гражданската ангажираност	Национален литературен музей – докторант в СУ „Св. Климент Охридски“, катедра БИНКП
14.30-14.45	Мария Кръстановва Невидимата беседа. Представяне на движими културни ценности пред хора с увредено зрение	Регионален етнографски музей, Пловдив
14.45-15.00	гл. ас. д-р Биляна Попова Музеят през очите на посетителя	Регионален етнографски музей, Пловдив
15.00-15.15	доц. д-р Руслан Костов Минералогия и археология: съвместен природонаучен и хуманитарен акцент в музейните експозиции	Музей на уникалните кристали „Илия Делев“, МГУ „Св. Иван Рилски“, София
15.15-15.45	Кафе-пауза	
15.45-16.00	Кирил Камбуров Приложение на системите за редакция на съдържание Wordpress и Joomla в разработването на музейни сайтове	СУ „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, катедра БИНКП, докторант
16.00-16.15	Чавдар Начев Предизвикателствата на XXI век и природонаучните музеи.	Национален музей „Земята и хората“, София
16.15-17.00	Дискусия	

М. Христова

ХІІІ. Медийно отразяване на проявите на музея

<http://www.nationalgeographic.bg/?cid=126&article=4581>

Пазители на българската памет – Национален музей „Земята и хората“

5.8.2016 г.

СІІ. NATIONAL GEOGRAPHIC

Текст: Любомир Кюмюрджиев Снимки: Красимир Андонов

В тази галерия на природното изкуство се съхраняват 1700 минерални вида от всички континенти на планетата. Ахатите смаяват със своите преливащи се цветове. Зелените гроздове на пренита изглеждат вкусни, а родохрозитът като че ли ухае на цветя.

Самородната мед перфектно наподобява океански корали. Дори сивкавият, скучен гипс тук блести като седеф. Нищо обаче не може да се сравни с гигантските кристали. Те омагьосват посетителя в централната площ на първия етаж на музея. Такава колекция може да се види само на още едно място в света – Париж. Три по-малки сбирки от гигантски кристали са изложени в Страсбург, в американския град Сиатъл и в холандския Боркуло.

През 1985 г. емигрираният в Бразилия българин Илия Делев дарява на Националния фонд „13 века България“ 53 гигантски кристала от долината на Рио Досе. Условието му е българската държава да осигури подходяща сграда за опазването и експонирането им. Дарението на Делев е сред основните причини през 1986 г. в София да бъде създаден Националният музей „Земята и хората“. Той става дом и витрина за една четвърт от всички съхранени гигантски кристали от Бразилия – природни феномени, образувани на голяма дълбочина в земната кора преди 200 милиона години. Находищата на скъпоценни камъни, пиезокварц, редки метали и гигантски кристали в долината на Рио Досе са най-големите познати в света. За съжаление поради свръхексплоатация от 1938 до 1977 г., те са почти напълно унищожени. Това прави колекцията на Делев още по-ценна.

Бразилските кристали са с висока научна и културна стойност – уникална част от световното природно наследство. Наред с тях „Земята и хората“ представя и гигантски кристали от България, Индия, Мадагаскар и Русия. В националния ни минералогичен музей ценните кристали очевидно са на правилното място. Самият Делев му придава специално значение, като казва за дарението си: „Когато градим храм, принасяме там най-скъпото си в дар.“ „Това е музей на каменното царство“ – допълва директорът на „Земята и хората“ Чавдар Начев. Сред блясъка на скъпоценните камъни и сиянието на кристалите думите му звучат като начало на вълшебна приказка. Начев обаче е съвсем конкретен в обясненията си: „Природата на Земята има три компонента – минерали, растения и животни. Минералите изграждат водата и скалите, а те – земната кора и хидросферата. Исторически това е първичният природен компонент, основа за възникването и развитието на другите два.“ С гордост Чавдар Начев нарича „Земята и хората“ „част от каменната библиотека на света“. Заглавията на отделните експозиции разкриват различните аспекти на концепцията, създала уникалния музей. В „Минерали на Земята“ става ясно, че на нашата планета има приблизително 4200 вида минерали. „Трудно е да се даде точен брой, защото се откриват нови минерали, а други се дискредитират като отделни минерални видове, понеже се оказват конгломерати от вече известни такива“ – пояснява директорът. В „Земята и хората“ се съхраняват 1700 вида. През 2015 г. минералогът Светлана Енчева, ръководител на отдел „Научноизследователски лаборатории“ в музея, открива нов за науката минерал, наречен дакиардит-К. Стабилните в природни условия 92 химични елемента от Менделеевата таблица съставят в различни комбинации споменатите 4200 минерални вида на Земята. „В сравнение с растителните и животинските видове на нашата планета числото 4200 е нищожно – подчертава Начев. – Странното е, че всъщност 92 химични елемента могат да дадат много повече комбинации от 4200! Изглежда, че просто толкова минерални видове са нужни на Земята.“ Около 30 от цитираните 4200 вида изграждат земната кора. Останали се намират рядко. Има минерали, които се срещат на едно-единствено място на Земята – и това може да бъде кристал колкото глава на карфица... Замаян от множеството нови сведения, навлизам в следващата експозиция – „Минерални ресурси на Земята“. „Ние не представяме статично минералното царство, а показваме и неговото използване – казва главният уредник Живка Янакиева, един от първите назначени в музея служители. – Разкриваме как красивите кристали и другите минерали се прилагат в науката, а оттам в ежедневието на хората, в промишлеността, стопанството. Експозициите ни

считаваат емоционалното отношение на човека към природата с практическото използване на кристалите, скалите, рудите – при това без едното да влиза в противоречие с другото.“

Оказва се, че от съществуващите на Земята 4200 вида минерали хората използват около 200 – като директни природни материали или като суровини за получаване на определени елементи. Янакиева подчертава, че ролята им в развитието на човешката цивилизация е толкова голяма, че наименованията на отделните етапи са свързани с основния използван материал: каменна епоха, медна епоха, бронзова епоха и т.н. От експозицията „Минералите на България“ става ясно, че на сравнително малката територия на страната ни са открити над 700 минерални вида. Живка Янакиева добавя, че това определя и голямото плодородие на много от почвите у нас. В музея се съхраняват почти половината от минералните видове, срещани се в родината. „Това е най-богатата колекция у нас – информира директорът Начев и добавя: – Стараем се не само да експонираме минерали, но и ги събираме, съхраняваме ги. В процеса на човешката дейност – при строителство, а дори и при самия добив на минерали – някои биват унищожавани.“ Веднъж унищоженият минерал не може да бъде възстановен. За разлика от повечето растителни и животински видове, той няма как да се „реинтродуцира“ там, където вече е изчезнал. Чавдар Начев споделя, че някои минерали могат да се пресъздадат лабораторно, но няма да са същите като природно образувалите се. „Запитайте се защо лабораторните диаманти са много по-евтини от добитите в природата“ – подхвърля той. Каменният архив съхранява не само богатствата на Земята, но и на човешката история. Тук се пази материал от оригиналните стени на първата българска столица Плиска. „Имаме еталонна колекция от обработени в края на VII хилядолетие пр.Хр. кремъци – изброява директорът. – Опитваме се да определим произхода на намерени в нашите земи нефрити и обсидиани, за да помогнем на историците и археолозите да научат откъде са дошли тук, какви търговски връзки са имали древните ни предци.“ Специалистите от музея помагат и при реставрации на исторически обекти, където е много важно да се знае какви материали са били ползвани при изграждането им. Сега изследват парчета от свода и покрива на средновековна църква в Ботевградско. „Камъните много са видели и много могат да разкажат – обобщава Чавдар Начев. – Ето защо интердисциплинараността е просто заложена в минералогията.“

Цялата статия можете да прочетете в броя на National Geographic България от Август 2016

Националният музей "Земята и хората" гостува с три изложби в страната по повод Нощта на музеите - в Исторически музей Оряхово (<https://www.facebook.com/museum.oriahovo?pnref=story>), Исторически музей Ботевград (<http://museumbot.bg/#news/2016051612033357398ce5bd1c3/1>) и РИМ Търговище http://www.itarmedia.bg/.../1740_nay-skapotsennite_kamani_v_s...
Богата програма за Нощта на музеите подготвя търговищкият исторически музей | Новини | Търговище
TARGOVISHTEBG.COM|ОТ ТЪРГОВИЩЕ

Богата програма за Нощта на музеите подготвя търговищкият исторически музей

Вторник, 17 Май 2016 11:52 Търговище - Новини

За десети път Регионален исторически музей - Търговище ще се включи в Европейската инициатива „Нощ на музеите“.

Тази година тя ще се проведе на 21 май – събота. Екипът на търговищкия музей за пореден път ще зарадва гражданите и гостите на Търговище с интересна и разнообразна програма.

В Славейковото училище вече е подредена изложбата „Съкровищата на земята“ на Националния музей „Земята и хората“. Тя бе представена днес пред журналисти от директора му Чавдар Начев. В експозицията могат да се видят диаманти, рубини, сапфири, топаз, изумруд, опал, кварц и декоративни камъни - лазурит, нефрит и др. В два постера са показани имената на български и чужди автори, използвали скъпоценния камък в своето творчество. Има и експонати с висока художествена стойност. „Някои от богатите хора в света предпочитат да инвестират в тях, защото те повишават стойността си по-бързо от златото и другите ценни метали. Тук скулпторът е природата“, разказа Начев. Интерес ще предизвикат и трите огромни кристала, най-тежкият от които е 120-килограмов. Те са от находище в Бразилия, поясни директорът на музея „Земята и хората“. Изложбата ще остане подредена в Славейковото училище до септември.

Експозиция на скъпоценни камъни гостува в Търговище

По време на пресконференцията журналистите имаха възможност първи да разгледат една от вече подредените изложби за нощта на музеите „Съкровищата на Земята – кристали и скъпоценни камъни”. С изложбата в Търговище гостува Национален музей „Земята и Хората” – София, а директорът Чавдар Начев лично представи експонатите и разказа за тях. Търговищенци и гостите на музея ще имат възможността да разгледат седем витрини с около 140 експоната - красиви минерали и скъпоценни камъни като кварц, диаманти, изумруд, опал, рубин, нефрит, топаз, аметист, сапфир. За всеки от тях организаторите са предоставили информация на три езика, а най-голям интерес очакват по време на изложбата да предизвикат трите огромни кристала от находище в Бразилия. Най-тежкият от тях тежи 120 кг. За гигантските кристали, директорът на музея „Земята и хората” Чавдар Начев сподели, че те са най-подредената част от неживата природа. Впечатление правят и двете платна озаглавени „Поезия на камъка”, в които са дадени примери как български и чуждестранни автори са използвали символите на камъните в своето творчество. Сред авторите са Иван Вазов, Петя Дубарова, Христо Фотев, Димчо Дебелянов, Пейо Яворов, Мара Белчева, Мигел де Сервантес, Хайне, Надежда Теффи и др.

<http://epicenter.bg/article/Detsa-risuvat-narodnata-madrost-v-muzeya-quot-Zemyata-i-horata-quot-/102150/10/0>

Картина на Пресияна
Невянова - 11 години от
Ловеч.

Най-малката полуфиналистка в „България търси талант” ще прави фокуси на първи юни

Деца рисуват народната мъдрост в музея "Земята и хората"
27 май 2016 | 22:03

На първи юни, на изложбата в музея „Земята и хората” ще могат да се видят илюстрациите към седмия том от поредицата "Българската народна мъдрост по света" – „Български светци и празници”

За 14 поредна година фондация „Детето и фолклора” организира Детски празник за софийските деца на първи юни в Националния музей „Земята и хората”. Песни, музика, танци и смях. И много талант ще покажат децата ни на своя празник от различни столични училища, читалища, музикални и танцови състави.

Специален участник с танц и фокуси е Никол Стоянова, най-малката полуфиналистка в „България търси талант”, представител на читалище „Роден край”.

Празнична е и изложбата „Мъдростта на народа ни”, която ще бъде открита. Тази година темата е „Българските празници и обичаи”. Любими сюжети от българската празничност - благославящи коледари и малки сурвакари, цветни лазарки, възшебни приказки за Великден, загледани в огъня нестинари, слънчеви магии на Еньовден, Петровден, Илинден, лицата на светците ни и най-любимите от тях - Богородица и нейния син, св. Георги, Св. Димитър, св. Никола...

Със свои картини участват повече от 100 училища, читалища и школи по рисуване от цялата страна. Рисуват над 700 талантлив малки художници. Най-добрите илюстрации от конкурса ще могат да се видят в изложбата. Най-талантливите ще получат своите награди, според мястото, което им е отредило журито с председател доц. Николай Цачев, преподавател „Илюстрация“ в НХА.

Отличниците в конкурса за илюстрация са и автори-илюстратори в многоезичната поредица на фондацията и Държавната агенция за българите в чужбина - „Българската народна мъдрост по света”.

Децата от страната рисуват, а българчета, живеещи в различни близки и далечни страни, превеждат българската фолклорните образци, стават автори, но и разпространители на мъдростта на народа ни. Шест тома от нея вече са излезли. Това са: „Български пословици“, в две книжки, „Български народни гатанки“, „Българските басни“, „Хитър Петър“ и „Митове и легенди”.

Празникът се организира по проект, съфинансиран от Програма за изпълнение на Общинска стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта на Столична община и се реализира в подкрепа на инициативата „София – Европейска столица на спорта – 2018 г.”

www.musicoftheplants.com

<https://www.spisanie8.bg/новини/събития/4259-как-да-чуваме-цветята.html>

<http://portal12.bg/Muzikata-na-Rastenyata-prezentatsiya-kontsert-i-kurs.p2751>

Музиката на Растенията - презентация, концерт и курс

Музиката на Растенията - презентация, концерт и курс

Информация за събитието

Начало: 23.06.2016 г. от: 19:00 ч.

Край: 26.06.2016 г. в: 18:00 ч.

Организатор: Music of the Plants, Damanhur Spiritual EcoCommunity, Tigrilla Gardenia, Списание Осем
336 прочитания

Какво би станало, ако растенията имаха възможността да общуват с нас по начин, който бихме могли да възприемем? Този въпрос си задава екип от учени от **Даманхур**, който изобретява машина, позволяваща на растенията да произвеждат музика! Чрез различни стимули, работа с товръци и изследователи, поставени в различни условия, растенията започват да се учат как да създават **мелодии и хармонии**.

Между 23 и 26 юни в София ще гостува **Тигрила Гардения от Даманхур**, която ще проведе презентация, концерт и обучителен курс на тема комуникация с растенията. На всички събития, изредени в програмата, ще можете да чуete на живо музиката на флората, благодарение на уреда Music of the Plants - www.musicoftheplants.com

24 юни

Концерт "Музиката на цветята" - растения, музиканти и деца ще създават заедно музика!

- музей „Земята и хората“

- 19 часа

- **вход свободен**

- Участват: Йоана Стратева – цигулка, Ивелина Иванчева – пиано, Кети Маринова - валдохорна, от Национално музикално училище „Л.Пипков“, деца от Вокална студия „Дъга“

Повече за Тигрила Гардения:

Тя е дипломиран музикален инженер. Работила е в големи технологични корпорации, в организацията на редица международни танцови и спиритуални фестивали и в цирковото изкуство. Опитът ѝ с науката и в духовността ѝ позволява да изгради връзка между човека, природата и звука. Изследователската ѝ дейност е концентрирана върху дърветата, начина, по който те възприемат света и комуникацията им със заобикалящите ги живи организми. Повече информация за нея можете да намерите на www.about.com/tigrilla

Повече за уреда "Музиката на Растенията":

От 1970г., научният център на **Даманхур** - автономна федерация от общности, разположена в хълмовете на северна Италия, близо до Торино, със стотици жители и членове от цял свят, със собствена конституция, култура, изкуство, музика, училища, изучава начина на общуване на растителния свят. Като част от проучванията им, те изобретяват и патентоват уред, който може да прихваща електромагнитните вариации от повърхността на листата на растенията и корените им и да ги преобразува в звук, достъпен за човешкото ухо, представляващ красива музика. През 2014 г., машината, наречена "Музика на растенията" беше представена в престижното шоу на цветята в Челси, спонсорирано от Кралското градинарско общество на Лондон. Провеждано от 1912 г., това е най-известното шоу на цветята в Обединеното кралство, а може би и в света, което привлича посетители от всички континенти. Изложбата "**Био-симфония**: изобретението Музиката на растенията" бе награждено с бронзов медал и предизвика голям медиен отзвук.

Всички събития се състоят с подкрепата на:

Списание 8 – www.spisanie8.bg

"**Деводама**" – разпространителят на патентованото устройство към изследователския център на **Даманхур** - www.musicoftheplants.com www.damanhur.org

Национален музей „Земята и хората“ - <http://earthandman.org/>

Дом на културата „Средец“ - www.dksredets.com

<http://www.duma.bg/node/122427>

54 млади изпълнители свирят в "Музиката и Земята"

Галаконцертът на лауреатите на международния конкурс е на 26 април

21. Април 2016, брой: 92 344 0

XXIV международен конкурс за инструменталисти и композитори "Музиката и Земята" ще се проведе от 22 до 26 април в зала "Гигантски кристали" на Националния музей "Земята и хората".

Ще се изиявят 54-има млади музиканти от България, Корея, Китай, Македония, Хърватия, Русия и Полша. Участниците са разделени на три секции - солисти, композитори и камерни ансамбли. Според регламента те се представят с по две произведения - виртуозен концертен етюд или кратка виртуозна пиеса и пиеса, свързана с тематиката за Земята и природата.

Членове на журито на XXIV конкурс ще бъдат проф. Лидия Ошавкова, флейта, България; Стефан Илиев, композиция, България; Фумие Фукуи, пиано, Япония; проф. Румен Байрактаров, композиция, цигулка, България, Нина Малеева, арфа, България, проф. Даниела Минева, пиано, САЩ-България, Йохан Ко, цигулка, Русия-Корея, Ксавие Льоконт де ла Бретонери, пиано, Франция, и проф. Жени Захаријева, пиано, която е и артистичен директор на проявата. Майсторски класове ще проведат проф. Даниела Минева, пиано, от Хумболтовия университет в САЩ, и Нина Малеева-Райкоф, арфа. Концертите са в рамките на фестивала "Изкуствата за Земята" под мотото "Роберт Шуман и природата" с водещ Стефан Илиев. Тържествен концерт на дуо Дарина Малеева - цигулка, и Ксавие Льоконт де ла Бретонери - пиано, лауреати на Международния конкурс "Музиката и Земята", ще се състои на 22 април от 19 ч. в зала "Гигантски кристали". В програмата ще звучат творби на Шуман, Хенри Дютийо, Пиер Булез, Цезар Франк. На 23 април от 18 ч. е планиран концерт на Фумие Фукуи с участието на Жени Захаријева. Публиката ще чуе творби на Хаджиев, Шопен, Рахманинов, Шостакович, Прокофиев. Концертът на Йохан Ко - цигулка, Корея, и Даниела Минева - пиано, България-САЩ, ще се състои на 24 април от 18 ч. в зала "Гигантски кристали". В програмата - Шуман и Брамс. На 25 април от 18 ч. концерт ще изнесе флейтистката Лидия Ошавкова.

Бароков концерт на Жени Захаријева, Нина Малеева-Райкоф, Ксавие Льоконт де ла Бретонери, Дарина Малеева, Красимир Тасков ще се състои на 25 април от 19 ч. в камерна зала "България". В програмата са

включени творби от Бах, Вивалди, Хендел, в съпровод на Камерния оркестър на Софийската филхармония с диригент Ангел Станков.
Галаконцертът на лауреатите на XXIV международен конкурс "Музиката и Земята" е на 26 април от 18 ч. Главната цел на конкурса е да импулсира младите творци за създаване и изпълнение на произведения, посветени на Земята и нейното оцеляване. От 1993 г. досега са участвали над 2500 млади музиканти от 35 страни. Патрон е министърът на околната среда и водите на България. По традиция той връчва Голямата награда - статуя на ангел, крепящ на крилете си нашата наранена планета, изразява основната идея на конкурса, че духовността ще спаси планетата.

<http://www.bas.bg/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD>

ИЗБРАНИ ДИРЕКТОРИ УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА БАН ОТКРИ ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОРИ УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА БАН ОТКРИВА ПРОЦЕДУРА ЗА СТАРТИРАНЕ НА "ПРОГРАМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИТЕ УЧЕНИ В БАН"

14 февруари - Успение на св. Константин-Кирил Философ

Вторник, 09 Февруари 2016

Кирило-Методиевският научен център към БАН и Националният музей „Земята и хората“ Ви канят да отдадем почит на създателя на славянската азбука св. Константин-Кирил Философ по случай 14 февруари – денят, в който отбелязваме неговото Успение.

Заповядайте на 14 февруари (неделя) от 16.00 ч. в музея „Земята и хората“, където ще бъде излъчен филмът „Пътят на Буквите“ (реж. Ралица Димитрова, продуцент В PLUS FILM). Той ще бъде представен от един от неговите сценаристи д-р Десислава Найденова.

<http://www.kmnc.bg/?info=204>

• 08-02-2016/ **Честване на 14 февруари - Успение св. Константин-Кирил Философ**

Кирило-Методиевският научен център към БАН и Националният музей „Земята и хората“ за поред път Ви канят да отдадем почит на създателя на славянската азбука св. Константин-Кирил Философ по случай 14 февруари – денят, в който отбелязваме неговото Успение.

Заповядайте на 14 февруари (неделя) от 16.00 ч. в музея „Земята и хората“, където ще бъде излъчен филмът „Пътят на Буквите“ (реж. Ралица Димитрова, продуцент В PLUS FILM). Той ще бъде представен от един от неговите сценаристи д-р Десислава Найденова.

За това открих и други празници.
Днес е успение на Св Константин-Кирил философ.
Бях на документален филм за него в музея Земята и хората.
Оказа се, че е и ден на археолозите.

<https://www.facebook.com/KiriloMetodievskiNaucenCentrPriBan>

<http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=4162>

**ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
"ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013Г."**

Решения за по-добър живот

ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

[разнообразие и екосистеми](#)

[BG02 Интегрирано управление на морските и вътрешни води](#)[BG03 Биологично](#)

ПРОГРАМА LIFE

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ОКОЛНА СРЕДА

пудоос

КОНСУЛТАЦИИ НА МОСВ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

[Проект на Решение на МС за ратификация на Протокола от Нагоя за достъп до генетични ресурси и справедливо и равноправно разпределение на ползите, произтичащи от тяхното използване](#)[Проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване във връзка с ограниченията за употреба на определени опасни вещества](#)[Проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за публичния регистър на операторите, които извършват дейности по приложение №1 към чл.3, т.1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети](#)[повече ...](#)

[ПРЕСЦЕНТЪР](#) | [НОВИНИ](#)

22 Март 2016 | 10:31 **Министър Василева ще връчи голямата награда във фотоконкурса „Реките в България“**

Министърът на околната среда и водите Ивелина Василева ще връчи голямата награда в Националния фотоконкурс „Реките в България“, част от събитие „Седмица на водата 16-22 март“. Официалната церемония ще се проведе в Световния ден на водата – 22 март в Националния музей „Земята и хората“. Организатор е Българската асоциация по водите (БАВ) и сдружение „Аз обичам водата“. Министерството на околната среда и водите и Предприетието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) са партньори на събитието. Преди награждаването министър Василева и председателят на БАВ инж. Иван Иванов ще разгледат фотоизложбата и ще се срещнат с децата, участващи в творческите ателиета в музея в рамките на седмицата на водата.

Темата на фотоконкурса „Реките в България“ цели да покаже красивите реки на територията на България. Най-впечатляващите снимки, участници в конкурса са прецизно избрани след онлайн гласуване и от експертно жури. Номинираните 50 авторски творби са част вълнуваща изложба изложена в Националния музей „Земята и хората“. Пет от тях ще бъдат обявени за абсолютни победители в Деня на водата в категориите: първо, второ и трето място, определено от журито, награда на онлайн публиката и награда за обществена институция.

Празникът ще продължи с детско ревю на тоалети и бижута изработени от рециклирани материали.

[International Water bridge / Международен Воден Мост](#)

2 мин. •

Министърът на околната среда и водите Ивелина Василева ще връчи наградите на най-впечатляващите кадри във фотоконкурс "Реките в България" днес, в 14:00 часа, в музея "Земята и хората". Очакваме Ви на събитието.

<http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=4162>

МОСВ

описание

MOEW.GOVERNMENT.BG

International Water bridge / Международен Воден Мост сподели публикация на [Borislav Monov](#).

24 мин. • Тест за "оцет - менте" от млади химици от специализираната гимназия по химия и биотехнологии "Проф. Асен Златаров" по време на "Седмица на водата".

Щракнете за повече

2569 преглеждания

Borislav Monov от Музей 'Земята и хората'.

22 март в 16:08 · Sofia, Bulgaria ·

Тест за "ОЦЕТ МЕНТЕ" - от младите химици

Между 70 и 80 процента от продавания оцет на софийския пазар (където са представени производители от цялата страна) е ф...

Вълшебен воден поздрав - част от концерта - ритуал с кристални купи и арфа на Мика и Флора, който осъществихме в навечерието на празника на водата. Записът ни предостави Борислав Монов.

Оставихме ритуалната вода два дена да преспи сред кристалите в музея и тя ...светна. Скоро ще покажа снимките на заредената вода под микроскоп.

Borislav Monov от [Музей 'Земята и хората'](#).

21 март в 21:32 · [Sofia, Bulgaria](#) ·

Шумящи капки - Михаела Стойкова /Мика /вокал,тибетски купи & Цветелина Георгиева /Флора/ - арфа

Съкращения

нах. – находище

к-ра – кариера

р-к – рудник

НМЗХ – НМ „Земята и хората“ – Национален музей „Земята и хората“

НСФ – научно-спомогателен фонд

РИМ – Регионален исторически музей

1. УВОД	3
2. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МУЗЕЯ	7
3. ЦИФРИ И ФАКТИ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2016 г.	9
4. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ	12
4.1. Раздел „Минерали на Земята“	12
4.2. Раздел „Минерални ресурси на Земята“	13
4.3. Раздел „Минерали на България“	13
4.4. Раздел „Минерални ресурси на България“	15
4.5. Раздел „Материали“	17
4.6. Колекция "Скъпоценни и декоративни камъни"	17
4.7. Научни колекции	17
4.8. Инвентаризация на фондовете на музея	18
4.9. Дейност на идентификационната и фондовата комисии	18
4.10. Фотодокументация, научен архив	19
4.11. Дигитализация на културните ценности от фондовете	19
4.12. Препариране и консервация на минерални образци	19
5. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ	19
5.1. Постоянни експозиции	19
5.2. Временни експозиции	25
5.5. Дигитализация на експозициите	32
6. ОБОГАТЯВАНЕ НА ФОНДОВЕТЕ НА МУЗЕЯ	32
6.1. Собствени сборове	33
6.2. Обмен на минерали	35
6.3. Откупки на минерали	35
6.4. Дарения	35
7. УЧЕБНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	36
7. 1. Геоложки кът за деца и възрастни	36
7.2. Кабинет по геология	37
7.3. Школа по геология и минералогия	38
7.4. Учебно интерактивно пространство в експозиционната зала	40
7.5. Фейсбук страница на „Геоложки кът за деца и възрастни-НМЗХ” 2016	41
7.6. Творчески изяви на деца и младежи	42
7.7. Социални и общественозначими изяви с деца	44
7.8. Видеопроекции, компютърни презентации	45

7.9. Обучения.....	45
8. НАУЧНА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ.....	46
8.1. Научна конференция „Социалните функции на музея през ХХІ век”, 6–7 октомври 2016, посветена на 30 години от създаването на НМ „Земята и хората”.....	47
8.2. Специализирана научна тематика.....	48
8.2.1. Тема: „Точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив – нов минерал за България”.....	48
8.3. Интердисциплинарни изследвания.....	50
8.5. Научни паспорти.....	51
8.6. Научна публикационна дейност.....	51
8.7. Лаборатории.....	52
9. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ.....	52
9.1. Посещения на музея.....	52
9.2. Изложби.....	56
9.2.3. Изложби на детски рисунки:	60
9.3. Концерти.....	60
9.4. Представяне на книги, литературни срещи и дискусии.....	62
9.5. Симпозиуми, семинари и други прояви в музея.....	63
9.6. Изложби посветени на живата природа.....	64
9.6.1. Международни изложби на котки.....	64
9.7. Юбилейни и тържествени чествания.....	65
9.8. Други изяви.....	66
9.8.1. Изложение „Абитуриентски облекла“	66
9.9. Реклама и работа с медиите.....	67
10. КОМПЛЕКСНИ ИЗЯВИ.....	69
10.1. Ден за отдаване на почит към делото на Св. Кирил Славянобългарски - 14.02.....	69
10.2. Дни на минералите.....	70
10.2.1. Международна изложба на минерали, скъпоценни камъни и фосили	70
10. 3. Световен ден на водата – 22 март. Седмица на водата - 16-22 март.....	76
10. 4. Ден на майката Земя – 22 април.....	79
10. 5. XXIV международен конкурс "Музиката и Земята" и Фестивал „Изкуствата за Земята“, под мотото „Роберт Шуман и Природата“.....	79
10.6. Нощ на музеите - 21 май 2016.....	81
10.7. Световен ден на околната среда - 5 юни.....	82
10.8. Ден на Дарителя на музея - 19 юни.....	83
10.9. Ден на Милосърдието – 6 август.....	84
10.10. Световен ден на почвата - 5 декември.....	85
10.11. Вечер на геолога - 12 декември.....	86
11. АРХИВНА ДЕЙНОСТ.....	87

11.1. Архив.....	87
11.2. Лични архивни досиета	87
11.3. Технически архив	87
12. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ	87
13. ФОТОДОКУМЕНТАЦИЯ И ФОТОАРХИВ	89
14. АУДИОДОКУМЕНТАЦИЯ И АУДИОАРХИВ.....	89
15. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	89
Алманах „Поезията на камъка”	89
Сборник доклади „Социалните функции на музея през ХХІ век”	90
16. УЧАСТИЕ В КОНКУРСИ, ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ	91
17. ОБЩЕСТВЕНА АНГАЖИРАНОСТ	91
18. УЧАСТИЕ В РАБОТНИ СРЕЩИ С МУЗЕЙНИ СПЕЦИАЛИСТИ.....	91
19. РАБОТА С ДОБРОВОЛЦИ	91
20. ЕКСПЛОАТАЦИЯ, ПОДДРЪЖКА И ТЕКУЩИ РЕМОНТИ.....	92
20.1. Материална база.....	92
20.2. Транспортни средства и експлоатацията им	93
20.3. Приоритетни дейности за 2017 г.	93
20.4. Радиационен мониторинг и защита	93
20.5. Охранителни системи и охранителни дейности.	94
21. ПОДДРЪЖКА И ОБНОВЯВАНЕ НА КОМПЮТЪРНАТА МРЕЖА 2016.....	94
22. ПОДДРЪЖКА НА WEB СТРАНИЦАТА И ФЕЙСБУК НА МУЗЕЯ	94
22.1. ПОДДРЪЖКА НА WEB СТРАНИЦАТА	94
22.2. ПОДДРЪЖКА НА ФЕЙСБУК ПРОФИЛ И СТРАНИЦА НА МУЗЕЯ.....	95
23. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА ИЗВЪН БЮДЖЕТНАТА СУБСИДИЯ.....	96
24. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА МУЗЕЯ ЗА 2016	96
МУЗЕЙНИ ПРИХОДИ.....	97
МУЗЕЙНИ РАЗХОДИ ПО БЮДЖЕТНИ ПАРАГРАФИ	97
25. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ на материалните активи 2016.....	98
26. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	98
26. 1. Щатен персонал към 31 декември 2016 г.	98
26. 2. Курсове за повишаване квалификацията на персонала	99
26. 3. Организационна дейност.....	99
26.3.2. Съвет на музейните специалисти	100
27. КОМПЛЕКТОВАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА НОРМАТИВНА БАЗА.....	100
28. АНАЛИЗ НА РАБОТА ПРЕЗ 2016	100
29. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ И НАСОКИ ЗА РАБОТА ПРЕЗ 2017	101

ПРИЛОЖЕНИЯ	103
I. Отзиви от книгата за впечатления	105
II. Културна програма на НМ "Земята и хората" за 2016.....	112
III. Посещаемост	114
Посещения	114
Групи и беседи	124
IV. Програма на Школата по геология и минералогия през 2016 г.	126
V. Научнопопулярни филми, предлагани от НМ "Земята и хората"	127
VI. КОМПЮТЪРНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ ПРЕДЛАГАНИ ОТ НМЗХ	135
VII. СПИСЪК НА ПРЕДЛАГАНИТЕ ЗА ОБМЕН МИНЕРАЛИ	136
VIII. ДАРИТЕЛИ НА НМЗХ	138
СПИСЪК НА ДАРИТЕЛИТЕ НА МИНЕРАЛИ, МАТЕРИАЛИ И ЛАБОРАТОРНА АПАРАТУРА	138
Предприятия организации и фирми.....	144
Дарители и дарения на минерали за 2016.....	147
Дарители на библиотеката за 2016.....	148
IX. ЕКСПЕДИЦИИ НА СЛУЖИТЕЛИ ОТ МУЗЕЯ ПРЕЗ 2016 г.	149
X. Списък вътрешните правилници и инструкции в НМЗХ 2016	151
XI.Списък на услугите, предлагани от НМЗХ	154
XII. Документи, свързани с дейностите на музея.....	155
Програма за Седмица на водата 2016	161
ПРОГРАМА Научна конференция „Социалните функции на музея през ХХІ век”	166
XIII. Медийно отразяване на проявите на музея	168